

Obsah

I *Legislativní akty*

NAŘÍZENÍ

- ★ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES ⁽¹⁾ 1
- ★ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů ⁽¹⁾ 22
- ★ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou ⁽¹⁾ 54

SMĚRNICE

- ★ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU ⁽¹⁾ 125

⁽¹⁾ Text s významem pro EHP.

I

(Legislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/941

ze dne 5. června 2019

o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Odvětví elektroenergetiky v Unii prochází významnou transformací, jež se vyznačuje decentralizovanějšími trhy, na kterých působí více subjektů, větším podílem energie z obnovitelných zdrojů a lépe propojenými soustavami. Cílem nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ⁽⁴⁾ a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ⁽⁵⁾ je proto aktualizovat právní rámec upravující vnitřní trh Unie s elektřinou tak, aby trhy a sítě fungovaly optimálně a ku prospěchu podniků a občanů Unie. Toto nařízení má přispět k provádění cílů energetické unie, jejíž nedílnou součástí je energetická bezpečnost, solidarita, důvěra a ambiciózní politika v oblasti klimatu.
- (2) Dobře fungující trhy a soustavy s adekvátním propojením jsou nejlepší zárukou bezpečnosti dodávek elektřiny. Riziko elektroenergetické krize vzniklé v důsledku přírodních katastrof jako například extrémních povětrnostních podmínek, úmyslných útoků nebo nedostatku paliva však není možné nikdy vyloučit, ani v případě, že trhy a soustavy fungují dobře a jsou vzájemně propojené. Důsledky elektroenergetické krize často přesahují hranice jednoho členského státu. I v případě, že má krize v počátku lokální rozměr, mohou se její důsledky rychle rozšířit přes hranice. Extrémní okolnosti, např. vlna mrazů, vlna veder či kybernetické útoky, mohou současně ovlivnit celé regiony.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 288, 31.8.2017, s. 91.

⁽²⁾ Úř. věst. C 342, 12.10.2017, s. 79.

⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2019.

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (viz strana 54 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (viz strana 125 v tomto čísle Úředního věstníku).

- (3) V kontextu propojených trhů s elektřinou a elektroenergetických soustav není možné považovat předcházení elektroenergetickým krizím a jejich řízení za čistě vnitrostátní úkol. Je třeba lépe využít potenciál účinnějších a přitom méně nákladných opatření založených na regionální spolupráci. Je třeba zavést společný rámec pravidel a lépe koordinovaných postupů, aby členské státy a další subjekty mohly účinně spolupracovat přes hranice v duchu větší transparentnosti, důvěry a solidarity mezi členskými státy.
- (4) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/89/ES ⁽⁶⁾ stanovila nezbytná opatření, která mají členské státy přijmout, aby obecně zajistily bezpečnost dodávek elektřiny. Ustanovení této směrnice již byla do značné míry nahrazena následnými legislativními akty, které upravují zejména to, jak by měly být organizovány trhy s elektřinou, aby byla zajištěna dostupnost dostatečných kapacit, jak by měli provozovatelé přenosových soustav vzájemně spolupracovat s cílem zaručit stabilitu systému a jak zajistit zavedení vhodné infrastruktury. Nařízení se dotýká konkrétních otázek předcházení elektroenergetickým krizím a jejich řízení.
- (5) Nařízení Komise (EU) 2017/1485 ⁽⁷⁾ a (EU) 2017/2196 ⁽⁸⁾ obsahují podrobná pravidla pro jednání a spolupráci provozovatelů přenosových soustav a dalších příslušných zúčastněných stran, jež mají zajistit bezpečnost soustavy. Tyto technické předpisy by měly zajistit, že většina elektroenergetických incidentů bude vyřešena efektivně a na provozní úrovni. Toto nařízení se zaměřuje na elektroenergetické krize, které mají větší rozsah a dopad. Stanoví, co by měly členské státy dělat, aby těmto krizím předcházely, a jaká opatření mohou přijmout, nebudou-li pravidla pro provozování soustavy již sama o sobě stačit. Nicméně i v případě elektroenergetických krizí by měla být plně dodržována pravidla pro provozování soustavy a toto nařízení by mělo být v souladu s nařízením (EU) 2017/2196.
- (6) Toto nařízení stanoví společný rámec pravidel pro předcházení elektroenergetickým krizím, k přípravě na ně a k jejich řízení, vnáší větší transparentnost do přípravné fáze a do období elektroenergetické krize a zajišťuje, že opatření jsou přijímána koordinovaně a účinně. Vyžaduje, aby členské státy spolupracovaly na regionální a případně na bilaterální úrovni v duchu solidarity. Dále stanoví rámec pro efektivní sledování bezpečnosti dodávek elektřiny v Unii prostřednictvím Koordinační skupiny pro otázky elektrické energie (ECG), zřízené rozhodnutím Komise ze dne 15. listopadu 2012 ⁽⁹⁾ jako fórum pro výměnu informací a upevňování spolupráce mezi členskými státy, zejména v oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny. Cílem rámce pro spolupráci mezi členskými státy a monitoring je dosáhnout lepší rizikové připravenosti s nižšími náklady. Toto nařízení by mělo rovněž posílit vnitřní trh s elektřinou zvýšením důvěry napříč členskými státy a odstraněním nevhodných státních zásahů v elektroenergetických krizích, zejména zamezením nepřiměřenému omezování přeshraničních toků energie a přeshraničních přenosových kapacit mezi zónami, čímž se sníží riziko negativních vedlejších dopadů na sousední členské státy.
- (7) Zatímco směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ⁽¹⁰⁾ stanoví obecná pravidla pro bezpečnost sítí a informačních systémů, specifická pravidla pro kybernetickou bezpečnost budou vypracována v rámci kodexu sítě podle nařízení (EU) 2019/943. Toto nařízení doplňuje směrnicí (EU) 2016/1148 tím, že zajišťuje, aby kybernetické incidenty byly náležitě označeny za riziko a aby opatření přijatá k jejich řešení byla náležitě zahrnuta do plánů rizikové připravenosti.
- (8) Směrnice Rady 2008/114/ES ⁽¹¹⁾ stanoví postup, který má posílit bezpečnost určené evropské kritické infrastruktury včetně určité elektroenergetické infrastruktury. Směrnice 2008/114/ES společně s tímto nařízením přispívají k tvorbě komplexního přístupu k energetické bezpečnosti Unie.

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/89/ES ze dne 18. ledna 2006 o opatřeních pro zabezpečení dodávek elektřiny a investic do infrastruktury (Úř. věst. L 33, 4.2.2006, s. 22).

⁽⁷⁾ Nařízení Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav (Úř. věst. L 220, 25.8.2017, s. 1).

⁽⁸⁾ Nařízení Komise (EU) 2017/2196 ze dne 24. listopadu 2017, kterým se stanoví kodex sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy (Úř. věst. L 312, 28.11.2017, s. 54).

⁽⁹⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 15. listopadu 2012, kterým se zřizuje Koordinační skupina pro otázky elektrické energie (Úř. věst. C 353, 17.11.2012, s. 2).

⁽¹⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ze dne 6. července 2016 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii (Úř. věst. L 194, 19.7.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ Směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určení a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu (Úř. věst. L 345, 23.12.2008, s. 75).

- (9) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ⁽¹²⁾ ukládá členským státům povinnost, aby každé tři roky provedly na celostátní nebo odpovídající nižší úrovni posouzení rizik a rozvinuly a zdokonalily na celostátní nebo odpovídající nižší úrovni své plánování zvládání rizik katastrof. Konkrétní opatření k předcházení rizikům, připravenosti na ně a plánování jejich řízení uvedená v tomto nařízení musí být v souladu s obecnějším posouzením širší škály vnitrostátních rizik, které rozhodnutí č. 1313/2013/EU požaduje.
- (10) Členské státy odpovídají za bezpečnost dodávek elektřiny na svých územích, která je však rovněž společným úkolem Komise a jiných unijních subjektů v jejich oblastech činnosti a působnosti. Bezpečnost dodávek elektřiny předpokládá účinnou spolupráci mezi členskými státy, orgány, institucemi, úřady a agenturami Unie a příslušnými zúčastněnými stranami. Klíčovou úlohu při zajišťování bezpečné, spolehlivé a účinné elektrizační soustavy v souladu s články 31 a 40 směrnice (EU) 2019/944 hrají provozovatelé distribučních soustav a provozovatelé přenosových soustav. Významnou úlohu při zajišťování a monitorování bezpečnosti dodávek elektřiny také hrají regulační orgány a ostatní příslušné vnitrostátní orgány v rámci úkolů, které jsou jim svěřeny článkem 59 směrnice (EU) 2019/944. Členské státy by měly určit stávající nebo nový subjekt jako svůj jednotný příslušný národní vládní nebo regulační orgán s cílem zajistit transparentní a inkluzivní účast všech aktérů, účinnou přípravu a řádné plnění plánů rizikové připravenosti a usnadňovat prevenci a následné hodnocení elektroenergetických krizí a výměnu informací o nich.
- (11) Společný přístup k předcházení elektroenergetickým krizím a k jejich řízení vyžaduje, aby členské státy definovaly elektroenergetickou krizi stejným způsobem. Toto nařízení by mělo zejména přispět ke koordinaci mezi členskými státy za účelem zjištění situace, v níž hrozí nebo v bezprostřední budoucnosti bude hrozit významný nedostatek elektřiny nebo nemožnost doručit elektřinu odběratelům. Jak Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (ENTSO pro elektřinu), tak členské státy by měly určit konkrétní regionální a vnitrostátní scénáře elektroenergetických krizí. Tento přístup by měl zajistit, aby byly pokryty veškeré relevantní elektroenergetické krize s ohledem na regionální a vnitrostátní specifika, jako je topografie sítě, skladba zdrojů elektrické energie, velikost výroby a spotřeby a hustota obyvatelstva.
- (12) Společný přístup k předcházení elektroenergetickým krizím a jejich řízení také vyžaduje, aby členské státy používaly stejné metody a definice ke zjišťování rizik spojených s bezpečností dodávek elektřiny a aby byly schopny účinně porovnávat svou výkonnost v této oblasti s výkonností sousedních členských států. Toto nařízení určuje dva ukazatele ke sledování bezpečnosti dodávek elektřiny v Unii: „očekávaná nedodaná energie“, vyjadřovaná v GWh/rok, a „předpokládané nepokryté zatížení“, vyjadřované v h/rok. Tyto ukazatele jsou součástí evropského posouzení přiměřenosti zdrojů, které provádí ENTSO pro elektřinu podle článku 23 nařízení (EU) 2019/943. ECG by měla pravidelně sledovat bezpečnost dodávek na základě výsledků těchto ukazatelů. Tyto ukazatele by měla používat také Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (dále jen „ACER“) při podávání hlášení o výkonnosti jednotlivých členských států v oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny ve svých výročních zprávách o monitorování trhu s elektřinou podle článku 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ⁽¹³⁾.
- (13) S cílem zajistit jednotnost posuzování rizik způsobem, jenž vybuduje důvěru mezi členskými státy v období elektroenergetické krize, je zapotřebí společný přístup ke zjišťování rizikových scénářů. ENTSO pro elektřinu by proto měla po konzultaci s relevantními zúčastněnými stranami ve spolupráci s ACER a s ECG ve složení tvořeném pouze zástupci členských států vypracovat a aktualizovat společnou metodiku pro zjišťování rizik. Návrh metodiky by měla vypracovat ENTSO pro elektřinu a ACER by jej měla schválit. Při konzultaci s ECG by ACER měla brát její názory v potaz v nejvyšší možné míře. Společnou metodiku pro zjišťování rizik by měla ENTSO pro elektřinu aktualizovat, kdykoli se objeví významné nové informace.
- (14) Na základě této společné metodiky by měla ENTSO pro elektřinu pravidelně vypracovávat a aktualizovat regionální scénáře pro elektroenergetické krize a stanovovat nejrelevantnější rizika v jednotlivých regionech, jako

⁽¹²⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924).

⁽¹³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (viz strana 22 v tomto čísle Úředního věstníku).

jsou extrémní povětrnostní podmínky, přírodní katastrofy, nedostatek paliva nebo úmyslné útoky. Při zvažování krizového scénáře způsobeného nedostatkem plynného paliva by mělo být posuzováno riziko narušení dodávek plynu na základě scénářů narušení dodávek plynu a plynárenské infrastruktury vypracovaných Evropskou sítí provozovatelů plynárenských přepravních soustav (ENTSO pro zemní plyn) podle článku 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ⁽¹⁴⁾. ENTSO pro elektřinu by měla mít možnost přenést úkoly týkající se zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí na regionální koordinační centra zřízená podle článku 35 nařízení (EU) 2019/943. Tyto přenesené úkoly by měly být prováděny pod dohledem ENTSO pro elektřinu. Členské státy by měly na základě regionálních scénářů elektroenergetických krizí vytvářet a aktualizovat své vnitrostátní scénáře elektroenergetických krizí v zásadě každé čtyři roky. Tyto scénáře by měly tvořit základ pro plány rizikové připravenosti. Při zjišťování rizik na vnitrostátní úrovni by měly členské státy také popsat všechna rizika, která vnímají v souvislosti s vlastnictvím infrastruktury, jež má význam pro bezpečnost dodávek elektřiny, jakož i všechna opatření k řešení těchto rizik (např. obecné nebo odvětvové právní předpisy na prověřování investic, zvláštní práva určitých podílníků apod.) a uvést důvod, proč tato opatření považují za nezbytná a přiměřená.

- (15) Regionální přístup ke zjišťování rizikových scénářů a tvorbě preventivních, přípravných a zmírňujících opatření by měl významně přispět k účinnosti opatření a optimálnímu využívání zdrojů. Koordinovaný a předem dohodnutý přístup v případě souběžné elektroenergetické krize navíc zajistí jednotnou reakci a sníží riziko negativních vedlejších účinků, které by čistě vnitrostátní přístupy mohly vyvolat v sousedních zemích. Toto nařízení proto vyžaduje, aby členské státy spolupracovaly na regionální úrovni.
- (16) Regionální koordinační centra by měla plnit úkoly regionálního významu, které jsou jim svěřeny v souladu s nařízením (EU) 2019/943. Regionální spolupráce požadovaná podle tohoto nařízení by měla stavět na strukturách regionální spolupráce využívaných na technické úrovni, konkrétně na skupinách členských států sdílejících jedno regionální koordinační centrum, aby tyto struktury prováděly své úkoly efektivně a jednaly v úzké spolupráci s příslušnými vnitrostátními orgány s cílem předcházet rozsáhlým elektroenergetickým incidentům a zmírňovat je. Pro zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí a posouzení rizik jsou proto důležité geografické regiony regionálních koordinačních center. Členské státy by však měly mít možnost vytvářet v rámci regionů podskupiny pro účely spolupráce na konkrétních regionálních opatřeních nebo za tímto účelem spolupracovat na stávajících fórech regionální spolupráce, protože v případě elektroenergetické krize má zásadní význam technická schopnost poskytovat si vzájemnou pomoc. Důvodem je to, že ne všechny členské státy v určitém širším regionu jsou nutně schopny dodávat elektřinu jinému členskému státu, který se nachází v elektroenergetické krizi. Není proto nezbytné, aby všechny členské státy v regionu uzavíraly regionální dohody o konkrétních regionálních opatřeních. Namísto toho by měly takové dohody uzavírat členské státy, které jsou z technického hlediska schopné tuto vzájemnou pomoc poskytovat.
- (17) Nařízení (EU) 2019/943 požaduje používání společné metodiky pro střednědobé až dlouhodobé evropské posouzení přiměřenosti zdrojů (prováděné na 10 let až jeden rok dopředu) s cílem zajistit, aby rozhodnutí členských států týkající se možných investičních potřeb byla přijímána transparentně a společně dohodnutým způsobem. Evropské posouzení přiměřenosti zdrojů má jiný účel než posouzení krátkodobé přiměřenosti, sloužící ke zjišťování možných problémů spojených s přiměřeností v rámci krátkých časových úseků, konkrétně posouzení sezónní přiměřenosti (na šest měsíců dopředu) a posouzení přiměřenosti nejméně na jeden den dopředu. Pro krátkodobé posouzení je třeba zavést společný přístup ke zjišťování možných problémů spojených s přiměřeností. ENTSO pro elektřinu by měla provádět zimní a letní posouzení přiměřenosti, aby upozornila členské státy a provozovatele přenosových soustav na rizika spojená s bezpečností dodávek elektřiny, jež by se mohla vyskytnout v následujících šesti měsících. ENTSO pro elektřinu by měla po konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami a ve spolupráci s ACER a ECG ve složení tvořeném pouze zástupci členských států vypracovat pro tato posouzení přiměřenosti společnou pravděpodobnostní metodiku, aby je zkvalitnila. ENTSO pro elektřinu by měla návrh této metodiky a její případné aktualizace předložit ACER, která návrh a aktualizace schválí. Při konzultaci s ECG by ACER měla co nejvíce zohledňovat názory ECG. Metodiku by měla ENTSO pro elektřinu aktualizovat, kdykoli se objeví významné nové informace. ENTSO pro elektřinu by měla mít možnost přenést úkoly týkající se posouzení sezónní přiměřenosti na regionální koordinační centra, přičemž přenesené úkoly by měly být prováděny pod jejím dohledem.

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1).

- (18) Provozovatelé přenosových soustav by měli uplatňovat metodiku určenou k přípravě posouzení sezónní přiměřenosti i k vypracování jiných typů krátkodobých posouzení rizik, zejména pro prognózy přiměřenosti výrobních kapacit na týden až nejméně den dopředu, jež jsou upraveny nařízením (EU) 2017/1485.
- (19) Aby byl zajištěn společný přístup k předcházení elektroenergetickým krizím a jejich řízení, měl by příslušný orgán každého členského státu vypracovat na základě regionálních a vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí plán rizikové připravenosti. Příslušné orgány by měly konzultovat se zúčastněnými stranami nebo se zástupci skupin zúčastněných stran, které jsou důležité pro prevenci a řešení elektroenergetických krizí, jako jsou zástupci výrobců nebo jejich obchodní organizace nebo zástupci provozovatelů distribučních soustav. Za tímto účelem by měly příslušné orgány přijmout vhodná pravidla pro průběh konzultací. Plány rizikové připravenosti by měly popisovat efektivní, přiměřená a nediskriminační opatření řešící všechny zjištěné elektroenergetické krizové scénáře. Měl by se vzít v úvahu environmentální dopad navrhovaných opatření na straně nabídky a poptávky. Tyto plány by měly být transparentní, zejména co se týče podmínek přijetí netržních opatření ke zmírnění elektroenergetických krizí. Veškerá předpokládaná netržní opatření by měla být v souladu s pravidly stanovenými v tomto nařízení. Plány rizikové připravenosti by měly být zveřejňovány, přičemž musí být zachována důvěrná povaha citlivých informací.
- (20) Plány rizikové připravenosti by měly stanovit vnitrostátní, regionální a případně bilaterální opatření. Regionální a případně bilaterální opatření jsou nezbytná zejména v případě souběžné elektroenergetické krize, kdy je nutný koordinovaný a předem dohodnutý přístup k zajištění jednotné reakce a snížení rizika negativních vedlejších účinků. Příslušné orgány by proto měly před přijetím plánů rizikové připravenosti konzultovat s příslušnými orgány relevantních členských států. Relevantními členskými státy jsou ty, v nichž by mohlo dojít k negativním vedlejším účinkům nebo jiným vzájemným vlivům na jejich elektrizační soustavy, bez ohledu na to, zda se tyto členské státy nacházejí v témže regionu nebo jsou přímo propojeny. Plány by měly zohlednit relevantní vnitrostátní podmínky, včetně situace nejvzdálenějších regionů ve smyslu článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie a některých izolovaných mikrosoustav, které nejsou propojeny s vnitrostátními přenosovými soustavami. Členské státy by proto měly vyvodit odpovídající závěry, mimo jiné pokud jde o ustanovení tohoto nařízení týkající se zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí a o zahrnutí dohodnutých regionálních a bilaterálních opatření stanovených v plánech rizikové připravenosti, jakož i o ustanovení o pomoci. Plány by měly jasně stanovit úlohy a povinnosti příslušných orgánů. Vnitrostátní opatření by měla plně zohlednit dohodnutá regionální a bilaterální opatření a plně využít příležitostí, které regionální spolupráce nabízí. Plány by měly být technické a provozní povahy a měly by pomoci zabránit výskytu či vyostření elektroenergetické krize a zmírnit její účinky.
- (21) Plány rizikové připravenosti by měly být pravidelně aktualizovány. Aby se zaručilo, že plány jsou vždy aktuální a účinné, měly by příslušné orgány členských států každého regionu ve spolupráci s provozovateli přenosových soustav a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami provádět každé dva roky simulace elektroenergetických krizí s cílem prověřit jejich vhodnost.
- (22) Smyslem šablony stanovené tímto nařízením je usnadnit přípravu plánů a umožnit začlenění informací týkajících se jednotlivých členských států. Šablona má rovněž usnadnit konzultace s ostatními členskými státy v dotčeném regionu a s ECG. Konzultace v rámci regionu a prostřednictvím ECG by měla zajistit, aby opatření přijatá v jednom členském státě nebo regionu neohrozila zabezpečení dodávek elektřiny v jiných členských státech nebo regionech.
- (23) Mají-li členské státy konkrétní, závažné a spolehlivé informace o tom, že může dojít k elektroenergetické krizi, je důležité, aby mezi nimi byla umožněna komunikace a transparentnost. V těchto případech by dotčené členské státy měly bez zbytečného odkladu informovat Komisi, sousední členské státy a ECG, a zejména jim poskytnout informace o příčinách zhoršení dodávek elektřiny, plánovaných opatřeních k zamezení elektroenergetické krize a o případné potřebě pomoci od jiných členských států.

- (24) Nastane-li elektroenergetická krize, je k zajištění koordinovaného postupu a poskytnutí cílené pomoci klíčová výměna informací. Toto nařízení proto ukládá příslušnému orgánu povinnost, aby v případě, že čelí elektroenergetické krizi, bez zbytečného odkladu informoval členské státy v regionu, sousední členské státy a Komisi. Příslušný orgán by měl rovněž poskytnout informace o příčinách krize, opatřeních přijatých a plánovaných k jejímu zmírnění a případné potřebě pomoci od jiných členských států. V případě, že tato pomoc přesahuje rámec bezpečnosti dodávek elektřiny, měl by platným právním rámcem zůstat mechanismus civilní ochrany Unie.
- (25) V případě elektroenergetické krize by členské státy měly spolupracovat v duchu solidarity. Vedle tohoto obecného pravidla by měla být přijata vhodná ustanovení, aby si členské státy v případě elektroenergetické krize vzájemně nabízely pomoc. Taková pomoc by měla být založena na předem dohodnutých koordinovaných opatřeních stanovených v plánech rizikové připravenosti. Toto nařízení ponechává členským státům rozsáhlou volnost při schvalování obsahu koordinovaných opatření, a tedy i obsahu nabízené pomoci. Je na členských státech, aby rozhodly o těchto koordinovaných opatřeních a dohodly se na nich s přihlédnutím k poptávce a nabídce. Zároveň toto nařízení zajišťuje, aby se pro účely dohodnuté pomoci dodávala elektřina koordinovaným způsobem. Členské státy by se měly dohodnout na nezbytných technických, právních a finančních ujednáních pro provedení dohodnutých regionálních a bilaterálních opatření. Podle těchto technických opatření by členské státy měly uvést maximální množství elektřiny určené k dodání, které by mělo být znovu posouzeno na základě technické proveditelnosti dodávání elektřiny, je-li požadována pomoc v průběhu elektroenergetické krize. Členské státy by měly přijmout veškerá nezbytná opatření pro provedení dohodnutých regionálních a bilaterálních opatření a technických, právních a finančních ujednání.
- (26) Při dojednávání koordinovaných opatření a technických, právních a finančních ujednání a dalších prováděcích ustanovení týkajících se pomoci by měly vzít členské státy v úvahu společenské a hospodářské faktory, včetně bezpečnosti obyvatel, a proporcionalitu. Členské státy se vyzývají, aby sdílely osvědčené postupy a využívaly ECG jako diskusní platformu ke zjišťování dostupných možností pomoci, zejména pokud jde o koordinovaná opatření a nezbytná technická, právní a finanční ujednání, včetně spravedlivého vyrovnání. Komise může usnadňovat přípravu regionálních a bilaterálních opatření.
- (27) Pomoc mezi členskými státy podle tohoto nařízení by měla být předmětem spravedlivého vyrovnání podle dohody mezi těmito státy. Toto nařízení neharmonizuje všechny aspekty takového spravedlivého vyrovnání mezi členskými státy. Členské státy by proto měly dohodnout ustanovení pro spravedlivé vyrovnání mezi sebou před tím, než je pomoc poskytnuta. Členský stát žádající o pomoc by měl bezodkladně vyplatit takovou vyrovnávací platbu členskému státu poskytujícímu solidární pomoc, nebo bezodkladně vyplacení takové vyrovnávací platby zajistit. Komise by měla poskytnout nezávazné pokyny týkající se hlavních prvků spravedlivého vyrovnání a dalších prvků technických, právních a finančních ujednání.
- (28) Při poskytování pomoci podle tohoto nařízení uplatňují členské státy unijní právo, a jsou proto povinny respektovat základní práva zaručená unijním právem. Z poskytování pomoci podle tohoto nařízení proto může, v závislosti na opatřeních dohodnutých mezi členskými státy, členskému státu plynout povinnost platit vyrovnávací platby těm, jichž se jeho opatření dotknou. Členské státy by proto měly v případě nutnosti zajistit, aby existovala vnitrostátní pravidla vyrovnávání, která jsou v souladu s unijním právem, zejména se základními právy. Členský stát, který obdrží pomoc, by měl nést veškeré přiměřené náklady, které jiný členský stát vynaložil při poskytování pomoci podle těchto vnitrostátních pravidel vyrovnávání.
- (29) V případě elektroenergetické krize by pomoc měla být poskytnuta i v případě, že členské státy dosud neuzavřely dohodu o koordinovaných opatřeních a o technických, právních a finančních ujednáních, jak požadují ustanovení tohoto nařízení o pomoci. Pokud koordinovaná opatření a technická, právní a finanční ujednání chybějí, měly by se členské státy dohodnout na ad hoc opatřeních a ujednáních, aby mohly poskytovat v takové situaci pomoc v souladu s ustanoveními tohoto nařízení.
- (30) Toto nařízení zavádí takový mechanismus pomoci mezi členskými státy jako nástroj na předcházení nebo zmírňování elektroenergetické krize v Unii. Komise by proto měla přezkoumat mechanismus pomoci s ohledem na budoucí zkušenosti s jeho fungováním a v případě potřeby navrhnout jeho úpravy.

- (31) Toto nařízení by mělo elektroenergetickým podnikům a odběratelům umožnit, aby se v případě elektroenergetické krize co nejdéle spoléhali na tržní mechanismy stanovené v nařízení (EU) 2019/943 a směrnici (EU) 2019/944. I v elektroenergetických krizích by měla být plně dodržována pravidla vnitřního trhu a pravidla pro provozování soustavy. Tato pravidla zahrnují čl. 22 odst. 1 bod i) nařízení (EU) 2017/1485 a článek 35 nařízení (EU) 2017/2196, které upravují omezování transakcí, omezování v poskytování kapacity mezi zónami v rámci přidělování kapacity nebo omezování v poskytování plánů. To znamená, že netržní opatření, jako je nucené odpínání nebo poskytování mimořádných dodávek mimo běžné fungování trhu, by měla být využívána až jako poslední možnost poté, co byly vyčerpány veškeré možnosti, které nabízí trh. Nucené odpínání by proto mělo být provedeno až poté, co byly vyčerpány všechny možnosti dobrovolného odpínání. Veškerá netržní opatření by měla být kromě toho nutná, přiměřená, nediskriminační a dočasná.
- (32) Aby byla po elektroenergetické krizi zajištěna transparentnost, příslušný orgán, který vyhlásil elektroenergetickou krizi, by měl po skončení krize vypracovat její hodnocení a posouzení jejích dopadů. Toto hodnocení by mělo zohlednit mimo jiné i účinnost a přiměřenost přijatých opatření, jakož i jejich ekonomické náklady. Mělo by brát také v potaz přeshraniční aspekty, jako je například dopad daných opatření na jiné členské státy nebo úroveň pomoci, které od nich obdržel členský stát, jenž vyhlásil elektroenergetickou krizi.
- (33) Povinnosti v oblasti transparentnosti zajistí, aby veškerá opatření přijatá za účelem předcházení elektroenergetickým krizím a jejich řízení byla v souladu s pravidly vnitřního trhu a se zásadami spolupráce a solidarity, na nichž stojí energetická unie.
- (34) Toto nařízení posiluje úlohu ECG. ECG by měla vykonávat konkrétní úkoly, spojené zejména s vypracováváním metodiky pro zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí a metodiky pro posouzení krátkodobé a sezónní přiměřenosti a s přípravou plánů rizikové připravenosti, a měla by plnit klíčovou úlohu při sledování výkonnosti členských států v oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny a při tvorbě osvědčených postupů na tomto základě.
- (35) Může se stát, že elektroenergetická krize přesáhne hranice Unie a zasáhne i na území smluvních stran Energetického společenství. Jakožto jedna ze stran Smlouvy o Energetickém společenství by měla Unie prosazovat změny této smlouvy s cílem vytvořit integrovaný trh a jediný regulační prostor prostřednictvím odpovídajícího a stabilního regulačního rámce. Unie by měla v rámci předcházení elektroenergetickým krizím, přípravy na ně a jejich zvládnutí úzce spolupracovat se smluvními stranami Energetického společenství, aby bylo zajištěno účinné řízení krizí.
- (36) Pokud Komise, ACER, ECG, ENTSO pro elektřinu, členské státy a jejich příslušné orgány, národní regulační orgány nebo kterékoli jiné orgány, subjekty nebo osoby obdrží důvěrné informace podle tohoto nařízení, měly by zachovávat důvěrnost těchto informací. Proto by důvěrné informace měly podléhat platným unijním a vnitrostátním předpisům o nakládání s důvěrnými informacemi a postupy.
- (37) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž zajištění nejúčinnější a nejúčelnější rizikové připravenosti v Unii, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej z důvodu jeho rozsahu a účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity, jak je stanoveno v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je pro dosažení uvedeného cíle nezbytné.
- (38) Kypr je v současnosti jediným členským státem, který není přímo propojený s jiným členským státem. S ohledem na některá ustanovení tohoto nařízení by mělo být vyjasněno, že dokud tato situace bude trvat, uvedená ustanovení se nevztahují na Kypr, zejména ustanovení o zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí, ustanovení o zahrnutí dohodnutých regionálních a bilaterálních opatřeních stanovených v plánech rizikové připravenosti a ustanovení o pomoci. Kypr a příslušné další členské státy se vyzývají, aby za podpory Komise vyvinuly alternativní opatření a postupy v oblastech, na které se vztahují uvedená ustanovení, pokud taková alternativní opatření a postupy neovlivní účinné provádění tohoto nařízení mezi ostatními členskými státy.

(39) Směrnice 2005/89/ES by měla být zrušena,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

Předmět

Toto nařízení stanoví pravidla pro spolupráci členských států s cílem předcházet elektroenergetickým krizím, připravovat se na ně a zvládat je v duchu solidarity a transparentnosti a v plném souladu s požadavky konkurenceschopného vnitřního trhu s elektřinou.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „bezpečností dodávek elektřiny“ schopnost elektrizační soustavy zaručit dodávky elektřiny odběratelům na jasně stanovené úrovni výkonu, určená dotčenými členskými státy;
- 2) „provozovatelem přenosové soustavy“ provozovatel přenosové soustavy ve smyslu čl.2 bodu 35 směrnice (EU) 2019/944;
- 3) „distribucí“ distribuce ve smyslu čl. 2 bodu 28 směrnice (EU) 2019/944;
- 4) „přeshraničním tokem“ přeshraniční tok ve smyslu čl. 2 bodu 3 nařízení (EU) 2019/943;
- 5) „kapacitou mezi zónami“ schopnost propojeného systému zajistit přenos energie mezi nabídkovými zónami;
- 6) „zákazníkem“ zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice (EU) 2019/944;
- 7) „provozovatelem distribuční soustavy“ provozovatel distribuční soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 29 směrnice (EU) 2019/944;
- 8) „výrobou“ výroba ve smyslu čl. 2 bodu 37 směrnice (EU) 2019/944;
- 9) „elektroenergetickou krizí“ situace, nastalá nebo bezprostředně hrozící, v níž dochází k významnému nedostatku elektřiny, jak jej určily a popsaly členské státy ve svých plánech rizikové připravenosti, nebo situace, v níž není možné dodávat elektřinu zákazníkům;
- 10) „souběžnou elektroenergetickou krizí“ elektroenergetická krize s dopady na více než jeden členský stát současně;
- 11) „příslušným orgánem“ národní vládní nebo regulační orgán určený členským státem v souladu s článkem 3;
- 12) „regulačními orgány“ regulační orgány uvedené v čl. 57 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944;
- 13) „krizovým koordinátorem“ osoba, skupina osob, tým složený z příslušných vnitrostátních vedoucích pracovníků zabývajících se elektroenergetickými krizemi nebo orgán, jejichž úkolem je fungovat jako kontaktní bod a koordinovat tok informací v průběhu elektroenergetické krize;
- 14) „netržním opatřením“ jakékoli opatření na straně nabídky nebo poptávky lišící se od tržních pravidel nebo obchodních dohod a přijaté s cílem zmírnit elektroenergetickou krizi;

- 15) „výrobce“ výrobce uvedený v čl. 2 bodě 38 směrnice (EU) 2019/944;
- 16) „regionem“ skupina členských států, jejichž provozovatelé přenosových soustav sdílejí stejné regionální koordinační centrum ve smyslu článku 36 nařízení (EU) 2019/943;
- 17) „podskupinou“ skupina členských států v rámci jednoho regionu, které jsou technicky schopny vzájemně si poskytovat pomoc v souladu s článkem 15;
- 18) „včasným varováním“ poskytnutí konkrétních, závažných a spolehlivých informací, z nichž vyplývá, že může dojít k události, která pravděpodobně způsobí výrazné zhoršení dodávek elektřiny a pravděpodobně povede k elektroenergetické krizi;
- 19) „přenosem“ přenos ve smyslu čl. 2 bodu 34 směrnice (EU) 2019/944;
- 20) „elektroenergetickým podnikem“ podnik ve smyslu čl. 2 bodu 57 směrnice (EU) 2019/944;
- 21) „přidělováním kapacit“ alokace kapacity mezi zónami;
- 22) „energií z obnovitelných zdrojů“ energie z obnovitelných zdrojů nebo obnovitelná energie ve smyslu čl. 2 bodu 31 směrnice (EU) 2019/944.

Článek 3

Příslušný orgán

1. Každý členský stát určí co nejdříve, nejpozději však 5. ledna 2020, národní vládní nebo regulační orgán jako svůj příslušný orgán. Příslušné orgány odpovídají za plnění úkolů stanovených tímto nařízením a za tím účelem vyvíjejí vzájemnou spolupráci. Dokud není příslušný orgán určen, plní úkoly příslušného orgánu v souladu s tímto nařízením vnitrostátní subjekty odpovědné za bezpečnost dodávek elektřiny.
2. Členské státy neprodleně oznámí Komisi a ECG název a kontaktní údaje svých příslušných orgánů určených podle odstavce 1 a jejich případné změny a tyto údaje zveřejní.
3. Členské státy mohou příslušnému orgánu umožnit, aby provozní úkoly týkající se plánování rizikové připravenosti a řízení rizik, stanovené v tomto nařízení, přenesl na jiné subjekty. Přenesené úkoly se provádějí za dohledu příslušného orgánu a jsou podrobně stanoveny v plánu rizikové připravenosti v souladu s čl. 11 odst. 1 písm. b).

KAPITOLA II

Posouzení rizik

Článek 4

Posouzení rizik spojených s bezpečností dodávek elektřiny

Každý příslušný orgán zajistí, aby veškerá příslušná rizika spojená s bezpečností dodávek elektřiny byla posouzena v souladu s pravidly stanovenými tímto nařízením a v kapitole IV nařízení (EU) 2019/943. Za tímto účelem spolupracuje příslušný orgán s provozovateli přenosových soustav, provozovateli distribučních soustav, regulačními orgány, s ENTSO pro elektřinu, regionálními koordinačními centry a případně dalšími příslušnými zúčastněnými stranami.

Článek 5

Metodika pro zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí

1. Do 5. ledna 2020 ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh metodiky pro zjišťování nejrelevantnějších scénářů elektroenergetických krizí na regionální úrovni.

2. Navržená metodika stanoví scénáře elektroenergetických krizí, pokud jde o systémovou přiměřenost, bezpečnost soustavy a palivovou bezpečnost, a to na základě alespoň těchto rizik:

- a) ojedinělá a extrémní přírodní nebezpečí;
- b) nepředvídaná nebezpečí překračující bezpečnostní kritérium N-1 a mimořádné kontingence;
- c) následná nebezpečí vzniklá v důsledku úmyslných útoků a nedostatku paliv.

3. Navržená metodika bude zahrnovat přinejmenším tyto prvky:

- a) zohlednění veškerých relevantních vnitrostátních a regionálních okolností, včetně případných podskupin;
- b) interakce a korelace přeshraničních rizik;
- c) simulace scénářů souběžných elektroenergetických krizí;
- d) vyhodnocení rizik na základě jejich dopadu a pravděpodobnosti;
- e) zásady týkající se nakládání s citlivými informacemi způsobem zajišťujícím transparentnost vůči veřejnosti.

4. Při zvažování rizik narušení dodávek plynu v kontextu určování rizik podle odst. 2 písm. c) tohoto článku použije ENTSO pro elektřinu scénáře narušení dodávek zemního plynu a plynárenské infrastruktury vypracované ENTSO pro zemní plyn podle článku 7 nařízení (EU) 2017/1938.

5. Dříve než ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh metodiky, uspořádá konzultaci přinejmenším za účasti regionálních koordinačních center, zástupců průmyslu a spotřebitelů, výrobců nebo jejich obchodních organizací, provozovatelů přenosových soustav a příslušných provozovatelů distribučních soustav, příslušných orgánů, regulačních orgánů a dalších vnitrostátních orgánů. ENTSO pro elektřinu výsledky konzultací náležitě zohlední a předloží je spolu s navrhovanou metodikou na schůzi ECG.

6. ACER do dvou měsíců po obdržení návrhu metodiky a po konzultaci s ECG ve složení tvořeném pouze zástupci členských států tento návrh schválí nebo pozmění. Konečné znění metodiky zveřejní ENTSO pro elektřinu a ACER na svých webových stránkách.

7. Pokud se objeví důležité nové informace, ENTSO pro elektřinu metodiku aktualizuje a vylepší v souladu s odstavci 1 až 6. ECG ve složení tvořeném pouze zástupci členských států může poskytnout doporučení a ACER nebo Komise mohou tyto aktualizace a vylepšení požadovat na základě náležitého odůvodnění. ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh změn do šesti měsíců od obdržení takového požadavku. ACER do dvou měsíců od obdržení tohoto návrhu a po konzultaci s ECG ve složení tvořeném pouze zástupci členských států navrhované změny schválí nebo pozmění. Konečné znění aktualizované metodiky zveřejní ENTSO pro elektřinu a ACER na svých webových stránkách.

Článek 6

Zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí

1. Do šesti měsíců od schválení metodiky podle čl. 5 odst. 6 zjistí ENTSO pro elektřinu na základě této metodiky a v úzké spolupráci s ECG, regionálními koordinačními centry, příslušnými orgány a regulačními orgány nejrelevantnější scénáře elektroenergetických krizí pro jednotlivé regiony. ENTSO pro elektřinu může svěřit úkoly spojené se zjišťováním regionálních scénářů elektroenergetických krizí regionálním koordinačním centrům.

2. ENTSO pro elektřinu předloží regionální scénáře elektroenergetických krizí příslušným provozovatelům přenosových soustav, regionálním koordinačním centrům, regulačním orgánům a ECG. ECG může doporučit změny.

3. Tyto regionální scénáře elektroenergetických krizí ENTSO pro elektřinu aktualizuje každé čtyři roky, pokud si okolnosti nevyžádají aktualizace častější.

Článek 7

Zjišťování vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí

1. Do čtyř měsíců po zjištění regionálních scénářů elektroenergetických krizí v souladu s čl. 6 odst. 1 zjistí příslušný orgán nejrelevantnější scénáře elektroenergetických krizí na vnitrostátní úrovni.
2. Při zjišťování vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí konzultuje příslušný orgán provozovatele přenosových soustav, provozovatele distribučních soustav, které příslušný orgán považuje za relevantní, příslušné výrobce nebo jejich obchodní organizace a národní regulační orgán, pokud tento orgán není zároveň příslušným orgánem.
3. Vnitrostátní scénáře elektroenergetických krizí se zjišťují přinejmenším na základě rizik stanovených v čl. 5 odst. 2 a jsou v souladu s regionálními scénáři elektroenergetických krizí zjištěnými v souladu s čl. 6 odst. 1. Tyto vnitrostátní scénáře elektroenergetických krizí členské státy aktualizují každé čtyři roky, pokud si okolnosti nevyžádají aktualizace častější.
4. Do čtyř měsíců od zjištění regionálních scénářů elektroenergetických krizí v souladu s čl. 6 odst. 1 informují členské státy ECG a Komisi o svém posouzení rizik v souvislosti s vlastnictvím infrastruktury, která jsou relevantní pro bezpečnost dodávek elektřiny, jakož i o opatřeních přijatých k předcházení těmto rizikům nebo jejich zmírnění, a uvedou důvod, proč tato opatření považují za nutná a přiměřená.

Článek 8

Metodika pro posouzení krátkodobé a sezónní přiměřenosti

1. Do 5. ledna 2020 ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh metodiky pro posouzení sezónní a krátkodobé přiměřenosti, a to měsíční, týdenní až jednodenní přiměřenosti, který se zaměří přinejmenším na:
 - a) nejistotu vstupních faktorů, jako je pravděpodobnost výpadku přenosové kapacity, pravděpodobnost neplánovaného výpadku elektráren, nepříznivé povětrnostní podmínky, proměnlivá poptávka, zejména v době špiček v závislosti na povětrnostních podmínkách, a proměnlivost výroby energie z obnovitelných zdrojů;
 - b) pravděpodobnost výskytu elektroenergetické krize;
 - c) pravděpodobnost výskytu souběžné elektroenergetické krize.
2. Metodika uvedená v odstavci 1 vychází z pravděpodobnostního přístupu a obsahuje více scénářů, přičemž bere v úvahu vnitrostátní, regionální i unijní souvislosti, včetně míry propojení mezi členskými státy a pokud možno mezi zeměmi v synchronně propojených oblastech Unie. Tato metodika zohlední specifické rysy odvětví energetiky jednotlivých členských států, včetně specifických povětrnostních podmínek a vnějších vlivů.
3. Dříve než ENTSO pro elektřinu návrh metodiky předloží, uspořádá konzultaci přinejmenším za účasti regionálních koordinačních center, zástupců průmyslu a spotřebitelů, výrobců nebo jejich obchodních organizací, provozovatelů přenosových soustav a příslušných provozovatelů distribučních soustav, příslušných orgánů, regulačních orgánů a dalších příslušných vnitrostátních orgánů. ENTSO pro elektřinu výsledky konzultací náležitě zohlední a předloží je spolu s navrženou metodikou na schůzi ECG.
4. ACER do dvou měsíců po obdržení návrhu metodiky a po konzultaci s ECG ve složení tvořeném pouze zástupci členských států tento návrh schválí nebo pozmění. Konečné znění metodiky zveřejní ENTSO pro elektřinu a ACER na svých webových stránkách.

5. Objeví-li se důležité nové informace, ENTSO pro elektřinu metodiku aktualizuje a vylepší v souladu s odstavci 1 až 4. ECG ve složení tvořeném pouze zástupci členských států může poskytnout doporučení a ACER nebo Komise mohou tyto aktualizace a vylepšení požadovat na základě náležitého odůvodnění. ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh změn do šesti měsíců od obdržení takového požadavku. ACER do dvou měsíců od obdržení tohoto návrhu a po konzultaci s ECG ve složení tvořeném pouze zástupci členských států navrhované změny schválí nebo pozmění. Konečné znění aktualizované metodiky zveřejní ENTSO pro elektřinu a ACER na svých webových stránkách.

Článek 9

Posouzení krátkodobé a sezónní přiměřenosti

1. Veškerá posouzení krátkodobé přiměřenosti na vnitrostátní, regionální nebo unijní úrovni se provádějí podle metodiky vypracované v souladu s článkem 8.
2. ENTSO pro elektřinu provádí posouzení sezónní přiměřenosti podle metodiky vypracované v souladu s článkem 8. Výsledky zimního posouzení přiměřenosti zveřejňuje do 1. prosince každého roku a výsledky letního posouzení přiměřenosti do 1. června každého roku. Úkoly spojené s posouzeními přiměřenosti může svěřit regionálním koordinačním centrům. Posouzení přiměřenosti předloží na schůzi ECG, která může případně vydat doporučení.
3. Regionální koordinační centra provádějí posouzení týdenní až denní přiměřenosti v souladu s nařízením (EU) 2017/1485 na základě metodiky přijaté v souladu s článkem 8 tohoto nařízení.

KAPITOLA III

Plány rizikové připravenosti

Článek 10

Vypracování plánů rizikové připravenosti

1. Na základě regionálních a vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí zjištěných podle článků 6 a 7 vypracuje příslušný orgán každého členského státu plán rizikové připravenosti po konzultaci s provozovateli distribučních soustav, které příslušný orgán považuje za relevantní, provozovateli přenosových soustav, příslušnými výrobci nebo jejich obchodními organizacemi, elektroenergetickými a plynárenskými podniky, příslušnými organizacemi zastupujícími zájmy průmyslových a neprůmyslových odběratelů elektřiny a národním regulačním orgánem, pokud tento orgán není zároveň příslušným orgánem.
2. Plán rizikové připravenosti sestává z vnitrostátních, regionálních a případně bilaterálních opatření stanovených v člancích 11 a 12. V souladu s článkem 16, musí být veškerá opatření plánovaná nebo přijatá k předcházení elektroenergetickým krizím, k přípravě na ně a k jejich zmírnění plně v souladu s pravidly upravujícími vnitřní trh s elektřinou a provozování soustav. Tato opatření musí být jasně vymezená, transparentní, přiměřená a nediskriminační.
3. Plán rizikové připravenosti je vypracován v souladu s články 11 a 12 a se šablonou stanovenou v příloze. Pokud je to nezbytné, mohou členské státy do plánu rizikové připravenosti zahrnout další informace.
4. V zájmu zajištění souladu plánů rizikové připravenosti předloží příslušné orgány před přijetím svých plánů rizikové připravenosti jejich návrhy ke konzultaci příslušným orgánům relevantních členských států v regionu, a pokud neleží v témže regionu, příslušným orgánům přímo propojených členských států a ECG.
5. Do šesti měsíců od obdržení návrhu plánů rizikové připravenosti mohou příslušné orgány uvedené v odstavci 4 a ECG vydat doporučení týkající se návrhů plánů předložených podle odstavce 4.

6. Dotčené příslušné orgány přijmou plány rizikové připravenosti do devíti měsíců od předložení návrhu plánů, přičemž vezmou v úvahu výsledky konzultace podle odstavce 4 a případná vydaná doporučení podle odstavce 5. Přijaté plány rizikové připravenosti bezodkladně oznámí Komisi.

7. Příslušné orgány a Komise plány rizikové připravenosti zveřejní na svých webových stránkách a současně zajistí, aby byla zachována důvěrná povaha citlivých informací, zejména informací o opatřeních souvisejících s předcházením dopadům úmyslných útoků a zmírňováním jejich důsledků. Ochrana důvěrnosti citlivých informací je založena na zásadách stanovených podle článku 19.

8. Příslušné orgány přijmou a zveřejní první plán rizikové připravenosti do 5. ledna 2022. Tyto plány členské státy poté aktualizují každé čtyři roky, pokud si okolnosti nevyžadují častější aktualizace.

Článek 11

Obsah plánů rizikové připravenosti s ohledem na vnitrostátní opatření

1. Plán rizikové připravenosti každého členského státu musí obsahovat veškerá vnitrostátní opatření plánovaná nebo přijatá k předcházení elektroenergetickým krizím zjištěným podle článků 6 a 7, k přípravě na ně a k jejich zmírnění. Přinejmenším musí:

- a) obsahovat shrnutí scénářů elektroenergetických krizí vymezených pro příslušný členský stát a region v souladu s postupy stanovenými v článcích 6 a 7;
- b) stanovit úlohu a povinnosti příslušného orgánu a případně popsat, jaké úkoly byly přeneseny na jiné orgány;
- c) popsat vnitrostátní opatření k předcházení rizikům zjištěným podle článků 6 a 7 nebo k přípravě na ně;
- d) ustavit národního krizového koordinátora a stanovit jeho úkoly;
- e) stanovit podrobné postupy, kterými je nutno se řídit při elektroenergetických krizích, včetně odpovídajících systémů předávání informací;
- f) určit přínos tržních opatření ke zvládnutí elektroenergetických krizí, zejména opatření na straně poptávky a nabídky;
- g) určit případná netržní opatření, jež mají být uplatňována při elektroenergetických krizích a upřesnit příčinu jejich spuštění a podmínky a postupy pro jejich uplatňování s popisem toho, jak se shodují s požadavky stanovenými v článku 16 a s regionálními a bilaterálními opatřeními;
- h) poskytnout rámec pro manuální odpínání, který stanoví, za jakých okolností má k odpínání dojít, a pokud jde o veřejnou a osobní bezpečnost, upřesní, které kategorie uživatelů elektřiny mají v souladu s vnitrostátním právem nárok na zvláštní ochranu proti odpojení, zdůvodní nutnost této ochrany, a dále upřesní, jakým způsobem mají provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav dotčených členských států snižovat spotřebu;
- i) popsat mechanismy určené k informování veřejnosti o případných elektroenergetických krizích;
- j) popsat vnitrostátní opatření nezbytná k provádění a prosazování regionálních a případně bilaterálních opatření dohodnutých v souladu s článkem 12;
- k) zahrnovat informace o souvisejících plánech nezbytných pro rozvoj budoucí sítě, které přispějí k řešení následků zjištěných scénářů elektroenergetických krizí.

2. Vnitrostátní opatření musí plně zohledňovat regionální a případně bilaterální opatření dohodnutá v souladu s článkem 12 a nesmí ohrozit provozní bezpečnost nebo bezpečnost přenosové soustavy ani bezpečnost dodávek elektřiny jiných členských států.

Článek 12

Obsah plánů rizikové připravenosti s ohledem na regionální a bilaterální opatření

1. Kromě vnitrostátních opatření uvedených v článku 11 musí plány rizikové připravenosti jednotlivých členských států obsahovat regionální a případně bilaterální opatření, která zajistí, aby se elektroenergetickým krizím s přeshraničním dopadem řádně předcházelo nebo aby byly řádně řízeny. Regionální opatření se stanoví dohodou mezi členskými státy dotčeného regionu, které jsou technicky schopny si vzájemně poskytnout pomoc v souladu s článkem 15. Za tímto účelem mohou členské státy v rámci regionu také vytvářet podskupiny. Bilaterální opatření se dohodnou mezi členskými státy, které jsou přímo propojeny, neleží však v tomtéž regionu. Členské státy zajistí soulad mezi regionálními a bilaterálními opatřeními. Regionální a bilaterální opatření zahrnují přinejmenším:

- a) ustavení krizového koordinátora;
- b) mechanismy pro sdílení informací a spolupráci;
- c) koordinovaná opatření ke zmírnění dopadu elektroenergetické krize, včetně souběžných elektroenergetických krizí, pro účely pomoci podle článku 15;
- d) postupy pro provádění každoročních nebo dvouletých prověrek plánů rizikové připravenosti;
- e) mechanismy pro spuštění netržních opatření, která mají být aktivována v souladu s čl. 16 odst. 2.

2. Na regionálních a bilaterálních opatřeních, která mají být obsažena v plánu rizikové připravenosti, se dotčené členské státy dohodnou po konzultaci s příslušnými regionálními koordinačními centry. Komise může hrát při přípravě dohody o regionálních a bilaterálních opatřeních podpůrnou úlohu. Komise může požadovat, aby ACER a ENTSO pro elektřinu poskytly členským státům technickou pomoc s cílem podpořit takovou dohodu. Příslušné orgány o dosažených dohodách informují ECG nejméně osm měsíců před lhůtou pro přijetí nebo aktualizaci plánu rizikové připravenosti. Pokud členské státy nedokázaly dosáhnout dohody, sdělí dotčené příslušné orgány Komisi důvody, proč k dohodě nedošlo. V takovém případě navrhne Komise opatření včetně mechanismu spolupráce pro uzavření dohody o regionálních a bilaterálních opatřeních.

3. Příslušné orgány jednotlivých regionů členských států se zapojením příslušných zúčastněných stran pravidelně prověřují účinnost postupů vyvinutých v plánech rizikové připravenosti pro předcházení elektroenergetickým krizím, včetně mechanismů uvedených v odst. 1 písm. b), a každé dva roky provádějí simulace elektroenergetických krizí, při nichž jsou prověřovány zejména tyto mechanismy.

Článek 13

Posuzování plánů rizikové připravenosti Komisí

1. Komise přijatý plán rizikové připravenosti posoudí do čtyř měsíců poté, co jí příslušný orgán tento plán oznámil, a řádně přitom zohlední stanovisko ECG.

2. Komise po konzultaci s ECG vydá nezávazné stanovisko, jež podrobně zdůvodní a předloží příslušnému orgánu s doporučením, aby byl plán rizikové připravenosti přezkoumán, pokud tento plán:

- a) není účinný ke zmírnění rizik zjištěných ve scénářích elektroenergetických krizí;
- b) není slučitelný se zjištěnými scénáři elektroenergetických krizí nebo s plánem rizikové připravenosti jiného členského státu;
- c) není v souladu s požadavky stanovenými v čl. 10 odst. 2;
- d) stanoví opatření, která by pravděpodobně ohrozila bezpečnost dodávek elektřiny v ostatních členských státech;
- e) nepřiměřeně narušuje hospodářskou soutěž nebo účinné fungování vnitřního trhu nebo
- f) není v souladu s ustanoveními tohoto nařízení nebo jinými ustanoveními práva Unie.

3. Do tří měsíců od obdržení stanoviska Komise podle odstavce 2 dotčený příslušný orgán buď plně zohlední doporučení Komise a oznámí Komisi pozměněný plán rizikové připravenosti, nebo jí oznámí důvody, proč s doporučením nesouhlasí.

4. V případě, že příslušný orgán s doporučením Komise nesouhlasí, může Komise do čtyř měsíců od obdržení oznámení příslušného orgánu, že s doporučením nesouhlasí, své doporučení stáhnout nebo za účelem posouzení této otázky svolat schůzku s příslušným orgánem, a pokud to Komise považuje za nutné, s ECG. Komise svou žádost o jakoukoli změnu plánu rizikové připravenosti podrobně zdůvodní. V případě, že se konečný postoj dotčeného příslušného orgánu liší od podrobného zdůvodnění Komise, zdůvodní příslušný orgán svůj postoj do dvou měsíců poté, co obdržel podrobné zdůvodnění Komise.

KAPITOLA IV

Řízení elektroenergetických krizí

Článek 14

Včasné varování a vyhlášení elektroenergetické krize

1. Pokud posouzení sezónní přiměřenosti nebo jiný kvalifikovaný zdroj poskytne konkrétní, závažné a spolehlivé informace, že v některém členském státě může dojít k elektroenergetické krizi, musí příslušný orgán daného členského státu bezodkladně vydat včasné varování Komisi, příslušným orgánům členských států v témže regionu, a pokud neleží v témže regionu, příslušným orgánům přímo propojených členských států. Dotčený příslušný orgán také poskytne informace o příčinách možné elektroenergetické krize, o opatřeních přijatých nebo plánovaných k zamezení elektroenergetické krizi a o případné potřebě pomoci od jiných členských států. Tyto informace zahrnují možné dopady opatření na vnitřní trh s elektřinou. Komise předá tyto informace ECG.

2. Dojde-li k elektroenergetické krizi, vyhlásí příslušný orgán po konzultaci s dotčeným provozovatelem přenosové soustavy elektroenergetickou krizi a bezodkladně o tom informuje příslušné orgány členských států v témže regionu, a pokud neleží v témže regionu, příslušné orgány přímo propojených členských států, a také Komisi. Tyto informace obsahují příčiny zhoršení dodávek elektřiny, důvody pro vyhlášení elektroenergetické krize, opatření přijatá nebo plánovaná k jejímu zmírnění a případnou potřebu pomoci od jiných členských států.

3. V případech, kdy jsou informace poskytnuté podle odstavce 1 a 2 považovány za nedostatečné, mohou Komise, ECG nebo příslušné orgány členských států v témže regionu, a pokud neleží v témže regionu, příslušné orgány přímo propojených členských států, požádat členský stát, který elektroenergetickou krizi vyhlásil, o poskytnutí doplňujících informací.

4. Vydá-li příslušný orgán včasné varování nebo vyhlásí-li elektroenergetickou krizi, postupuje se v nejvyšší možné míře podle opatření stanovených v plánu rizikové připravenosti.

Článek 15

Spolupráce a pomoc

1. Členské státy jednají a spolupracují v duchu solidarity s cílem předcházet elektroenergetickým krizím nebo je řídit.

2. Pokud mají nezbytné technické schopnosti, poskytují si členské státy vzájemnou pomoc prostřednictvím koordinovaných regionálních nebo bilaterálních opatření dohodnutých podle tohoto článku a článku 12 ještě před nabídkou pomoci. Za tímto účelem a ve snaze chránit veřejnou a osobní bezpečnost se členské státy dohodnou na regionálních nebo bilaterálních opatřeních podle své volby s cílem dodávat elektřinu koordinovaným způsobem.

3. Členské státy se dohodnou na nezbytných technických, právních a finančních ujednáních pro provádění regionálních nebo bilaterálních opatření před tím, než je pomoc nabídnuta. Taková ujednání stanoví mimo jiné maximální množství elektřiny, které bude na regionální nebo bilaterální úrovni dodáno, důvod pro spuštění nebo pozastavení pomoci, způsob, jakým bude elektřina dodávána, a pravidla pro spravedlivé vyrovnání mezi členskými státy v souladu s odstavci 4, 5 a 6.
4. Tato pomoc podléhá předchozí dohodě mezi dotčenými členskými státy o spravedlivém vyrovnání a musí se vztahovat přinejmenším na:
 - a) náklady na elektřinu dodanou na území členského státu požadujícího pomoc, jakož i na související náklady na přenos a
 - b) jakékoliv jiné přiměřené náklady vynaložené členským státem poskytujícím pomoc, včetně proplacení pomoci, jež byla připravena, aniž by došlo k její skutečné aktivaci, i náklady vyplývající ze soudních řízení, arbitrážních řízení nebo podobných postupů a ujednání.
5. Spravedlivé vyrovnání podle odstavce 4 zahrne všechny přiměřené náklady, které členskému státu poskytujícímu pomoc vzniknou v důsledku povinnosti vyplatit kompenzaci vyplývající ze základních práv zaručených právními předpisy Unie a z platných mezinárodních závazků při provádění ustanovení tohoto nařízení o pomoci, a další přiměřené náklady vzniklé v důsledku vyplacení vyrovnávací platby podle vnitrostátních předpisů pro vyrovnávání.
6. Členský stát žádající o pomoc bezodkladně zaplatí spravedlivou vyrovnávací platbu členskému státu poskytujícímu pomoc, nebo bezodkladně zaplacení takové platby zajistí.
7. Komise poskytne do 5. ledna 2020 a po konzultaci s ECG a ACER nezávazné pokyny pro klíčové aspekty spravedlivého vyrovnání podle odstavců 3 až 6 a pro ostatní klíčové aspekty technických, právních a finančních ujednání podle odstavce 3 i pro obecné zásady vzájemné pomoci podle odstavce 2.
8. V případě elektroenergetické krize, pokud se členské státy dosud nedohodly na regionálních nebo bilaterálních opatřeních a technických, právních a finančních ujednáních podle tohoto článku, dohodnou se na ad hoc opatřeních a ujednáních s cílem uplatnit ustanovení tohoto článku, včetně spravedlivého vyrovnání podle odstavců 4, 5 a 6. Pokud členský stát požaduje pomoc před tím, než byla takováto ad hoc opatření a ujednání dohodnuta, zaváže se před obdržetím pomoci k zaplacení spravedlivého vyrovnávání v souladu s odstavci 4, 5 a 6.
9. Členské státy zajistí, aby ustanovení tohoto nařízení o pomoci byla prováděna v souladu se Smlouvami, s Listinou základních práv Evropské unie a s ostatními platnými mezinárodními závazky. Za tímto účelem přijmou nezbytná opatření.

Článek 16

Dodržování tržních pravidel

1. Opatření přijatá k předcházení elektroenergetickým krizím nebo k jejich zmírnění musí být plně v souladu s pravidly upravujícími vnitřní trh s elektřinou a provozování soustavy.
2. Netržní opatření se v elektroenergetické krizi aktivují pouze jako poslední možnost, pokud byly vyčerpány všechny možnosti, které nabízí trh, nebo pokud je zřejmé, že samotná tržní opatření nestačí k zabránění dalšímu zhoršení dodávek elektřiny. Netržní opatření nesmí nepřiměřeně narušovat hospodářskou soutěž a účinné fungování vnitřního trhu s elektřinou. Musí být nutná, přiměřená, nediskriminační a dočasná. Příslušný orgán informuje příslušné zúčastněné strany v dotčeném členském státě o uplatňování jakýchkoli netržních opatření.
3. K omezování transakcí, včetně omezování již přidělené kapacity mezi zónami, k omezování v poskytování kapacity mezi zónami v rámci přidělování kapacity nebo k omezování v poskytování plánů lze přistoupit pouze v souladu s čl. 16 odst. 2 nařízení (EU) 2019/943 a pravidly přijatými za účelem provádění tohoto ustanovení.

KAPITOLA V

Hodnocení a sledování

Článek 17

Hodnocení ex post

1. Bezodkladně a v každém případě do tří měsíců po skončení elektroenergetické krize poskytne příslušný orgán členského státu, který elektroenergetickou krizi vyhlásil, ECG a Komisi podrobnou zprávu o hodnocení ex post a v případě, že regulační orgán není příslušným orgánem, takto učiní po konzultaci s regulačním orgánem.
2. Zpráva o hodnocení ex post musí přinejmenším obsahovat:
 - a) popis události, která elektroenergetickou krizi spustila;
 - b) popis případných přijatých preventivních, přípravných a zmírňujících opatření a posouzení jejich přiměřenosti a účinnosti;
 - c) posouzení přeshraničního dopadu přijatých opatření;
 - d) popis pomoci, která byla připravena, bez ohledu na to, zda byla skutečně aktivována, poskytnuta nebo přijata od sousedních členských států a třetích zemí;
 - e) hospodářský dopad elektroenergetické krize a dopad přijatých opatření na odvětví elektroenergetiky, v rozsahu, v jakém to umožňují údaje dostupné v době hodnocení, zejména objemy nedodané energie a hodnoty manuálního odpínání (včetně srovnání hodnot dobrovolného a nuceného odpínání);
 - f) důvody pro uplatňování případných netržních opatření;
 - g) veškerá navrhovaná vylepšení plánu rizikové připravenosti;
 - h) přehled možných vylepšení rozvoje sítě v případech, kdy nedostačující rozvoj sítě elektroenergetickou krizi vyvolal nebo k ní přispěl.
3. V případech, kdy informace uvedené ve zprávě o hodnocení ex post považují za nedostatečné, mohou ECG a Komise dotčený příslušný orgán požádat o poskytnutí doplňujících informací.
4. Dotčený příslušný orgán předloží výsledky hodnocení ex post na schůzi ECG. Tyto výsledky se promítnou v aktualizovaném plánu rizikové připravenosti.

Článek 18

Monitorování

1. Kromě provádění jiných úkolů stanovených v tomto nařízení ECG projednává:
 - a) výsledky desetiletého plánu rozvoje elektroenergetické sítě vypracovaného ENTSO pro elektřinu;
 - b) soulad plánů rizikové připravenosti přijatých příslušnými orgány postupem podle článku 10;
 - c) výsledky evropských posouzení přiměřenosti zdrojů prováděných ENTSO pro elektřinu podle čl. 23 odst. 4 nařízení (EU) 2019/943;
 - d) výkonnost členských států v oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny přinejmenším s ohledem na ukazatele vypočítané v evropském posouzení přiměřenosti zdrojů, konkrétně na očekávanou nedodanou energii a předpokládané nepokryté zatížení;
 - e) výsledky posouzení sezónní přiměřenosti podle čl. 9 odst. 2;
 - f) informace poskytnuté členskými státy na základě čl. 7 odst. 4;

- g) výsledky hodnocení ex post podle čl. 17 odst. 4;
 - h) metodiku pro posouzení krátkodobé přiměřenosti podle článku 8;
 - i) metodiku pro zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí podle článku 5.
2. K záležitostem uvedeným v odstavci 1 může ECG vydat doporučení členským státům i ENTSO pro elektřinu.
 3. ACER průběžně sleduje opatření pro bezpečnost dodávek elektřiny a podává pravidelné zprávy ECG.
 4. Do 1. září 2025 vypracuje Komise na základě zkušeností získaných při uplatňování tohoto nařízení závěry ohledně možných způsobů, jak zvýšit bezpečnost dodávek elektřiny na úrovni Unie, a předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování tohoto nařízení, včetně případných legislativních návrhů na změnu tohoto nařízení.

Článek 19

Nakládání s důvěrnými informacemi

1. Členské státy a příslušné orgány uplatňují postupy uvedené v tomto nařízení v souladu s použitelnými předpisy, včetně vnitrostátních předpisů pro nakládání s důvěrnými informacemi a postupy v této oblasti. Pokud má uplatňování těchto předpisů za následek nezveřejnění informací, mimo jiné těch, jež jsou součástí plánů rizikové připravenosti, může členský stát nebo orgán na požádání poskytnout přehled těchto informací, který nebude důvěrný.
2. Komise, ACER, ECG, ENTSO pro elektřinu, členské státy, příslušné orgány, národní regulační orgány a ostatní relevantní orgány, subjekty nebo osoby, které obdrží důvěrné informace podle tohoto nařízení, zachovávají důvěrnost těchto citlivých informací.

KAPITOLA VI

Závěrečná ustanovení

Článek 20

Spolupráce se smluvními stranami Energetického společenství

Pokud členské státy a smluvní strany Energetického společenství spolupracují v oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny, může taková spolupráce zahrnovat definování elektroenergetické krize, postup zjišťování scénářů elektroenergetických krizí a zavádění plánů rizikové připravenosti, aby nebyla přijata žádná opatření, která by ohrozila bezpečnost dodávek elektřiny v členských státech, smluvních stranách Energetického společenství nebo v Unii. V tomto ohledu se smluvní strany Energetického společenství mohou na pozvání Komise účastnit schůzí ECG v souvislosti se všemi záležitostmi, které se jich týkají.

Článek 21

Výjimka

Dokud nebude Kypr přímo propojen s jiným členským státem, články 6 a 12 a čl. 15 odst. 2 až 9 se nepoužijí mezi Kyprem a jinými členskými státy ani na ENTSO pro elektřinu, pokud jde o Kypr. Kypr a ostatní příslušné členské státy mohou s podporou Komise vyvinout opatření a postupy alternativní k opatřením a postupům stanoveným v člácích 6 a 12 a čl. 15 odst. 2 až 9, pokud taková alternativní opatření a postupy nebudou mít negativní dopad na účinné provádění tohoto nařízení mezi ostatními členskými státy.

*Článek 22***Přechodné ustanovení do doby, než budou zřízena regionální koordinační centra**

Do doby, než budou zřízena regionální koordinační centra podle článku 36 nařízení (EU) 2019/943, se regiony obrací buď na členský stát, nebo na skupinu členských států, které leží v téže synchronně propojené oblasti.

*Článek 23***Zrušení**

Směrnice 2005/89/ES se zrušuje.

*Článek 24***Vstup v platnost**

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 5. června 2019.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
G. CIAMBA

PŘÍLOHA

ŠABLONA PRO PLÁN RIZIKOVÉ PŘIPRAVENOSTI

Níže uvedená šablona se vyplňuje v angličtině.

Obecné informace

- Název příslušného orgánu, který odpovídá za vypracování tohoto plánu
- Členské státy v regionu

1. SHRNUTÍ SCÉNÁŘŮ ELEKTROENERGETICKÝCH KRIZÍ

Stručně popište scénáře elektroenergetických krizí zjištěné na regionální a vnitrostátní úrovni v souladu s postupy stanovenými v člancích 6 a 7, včetně popisu použitých předpokladů.

2. ÚLOHA A POVINNOSTI PŘÍSLUŠNÉHO ORGÁNU

Vymezte úlohu a povinnosti příslušného orgánu a subjektů, na něž byly přeneseny určité úkoly.

Popište, jaké úkoly byly případně přeneseny na jiné orgány.

3. POSTUPY A OPATŘENÍ BĚHEM ELEKTROENERGETICKÉ KRIZE

3.1. Vnitrostátní postupy a opatření

- a) Popište postupy dodržované v případech elektroenergetické krize, včetně odpovídajících režimů informačních toků.
- b) Popište preventivní a přípravná opatření.
- c) Popište opatření ke zmírnění elektroenergetických krizí, zejména opatření na straně poptávky a nabídky, a vysvětlete, za jakých okolností lze tato opatření použít ke spuštění jednotlivých opatření. Uvažuje-li se o netržních opatřeních, musí být řádně zdůvodněna v souvislosti s požadavky uvedenými v článku 16 a musí být v souladu s regionálními a případně bilaterálními opatřeními.
- d) Poskytněte rámec pro manuální odpínání, který stanoví, za jakých okolností má k odpínání dojít. Uveďte, s ohledem na veřejnou a osobní bezpečnost, které kategorie uživatelů elektřiny mají nárok na zvláštní ochranu proti odpojení, a zdůvodněte, proč je takováto ochrana zapotřebí. Uveďte, jak by provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav měli jednat s cílem snížit spotřebu.
- e) Popište mechanismy určené k informování veřejnosti o elektroenergetické krizi.

3.2. Regionální a bilaterální postupy a opatření

- a) Popište dohodnuté mechanismy pro spolupráci v rámci regionu a pro zajištění vhodné koordinace před elektroenergetickou krizí a v jejím průběhu, včetně rozhodovacích postupů zajišťujících vhodnou reakci na regionální úrovni.
- b) Popište dohodnutá regionální a bilaterální opatření, včetně všech nezbytných technických, právních a finančních ujednání pro uplatňování koordinovaných opatření. V rámci popisu těchto ujednání poskytněte informace mj. o maximálním množství elektřiny, které má být dodáváno na regionální nebo bilaterální úrovni, příčině pro spuštění pomoci a možnosti požádat o její pozastavení, o způsobu, jakým bude elektřina dodávána, jakož i o ustanoveních o spravedlivém vyrovnání mezi členskými státy. Popište vnitrostátní opatření nezbytná k provádění a prosazování dohodnutých regionálních a bilaterálních opatření.
- c) Popište mechanismy pro spolupráci a koordinaci opatření před elektroenergetickou krizí a během ní, které jsou zavedeny s dalšími členskými státy mimo region, jakož i se třetími zeměmi v rámci příslušné synchronně propojené oblasti.

4. KRIZOVÝ KOORDINÁTOR

Uveďte krizového koordinátora a vymezte jeho úlohu. Uveďte kontaktní údaje.

5. KONZULTACE SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

V souladu s čl. 10 odst. 1 popište mechanismus používaný ke konzultacím a zjišťování výsledků konzultací uspořádaných pro účely vypracování tohoto plánu s:

- a) příslušnými elektroenergetickými a plynárenskými podniky, včetně příslušných výrobců nebo jejich obchodních organizací;
- b) příslušnými organizacemi zastupujícími zájmy neprůmyslových odběratelů elektřiny;
- c) příslušnými organizacemi zastupujícími zájmy průmyslových odběratelů elektřiny;
- d) regulačními orgány;
- e) provozovateli přenosových soustav;
- f) příslušnými provozovateli distribučních soustav.

6. PROVĚRKY PŘIPRAVENOSTI NA STAV NOUZE

- a) Uveďte časový harmonogram pro regionální (případně i vnitrostátní) simulace odezvy na elektroenergetické krize v reálném čase prováděné každé dva roky.
- b) V souladu s čl. 12 odst. 1 písm. d) uveďte dohodnuté postupy a zapojené subjekty.

Při aktualizacích plánu: stručně popište prověrky uskutečněné od přijetí posledního plánu a hlavní výsledky. Uveďte, která opatření byla v důsledku těchto proverek přijata.

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/942
ze dne 5. června 2019,
kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů
(přepracované znění)
(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 ⁽⁴⁾, které zřídilo Agenturu pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), bylo podstatně změněno ⁽⁵⁾. Vzhledem k potřebě provést další změny by uvedené nařízení mělo být v zájmu přehlednosti přepracováno.
- (2) Zřízení ACER prokazatelně zlepšilo koordinaci mezi regulačními orgány v přeshraničních otázkách. ACER byly od doby jejího zřízení svěřeny nové důležité úkoly související s monitorováním velkoobchodních trhů podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ⁽⁶⁾ a oblastmi týkajícími se přeshraniční energetické infrastruktury podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ⁽⁷⁾ a bezpečnosti dodávek zemního plynu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ⁽⁸⁾.
- (3) Očekává se, že potřeba koordinace regulačních činností jednotlivých členských států v následujících letech dále vzroste. Unijní energetický systém právě prochází nejvýraznější proměnou za několik posledních desetiletí. Větší integrace trhu a přechod na různorodější produkci elektřiny vyžadují zvýšené úsilí o koordinaci národních energetických politik se sousedy a o lepší využívání příležitostí, jež nabízí přeshraniční obchod s elektřinou.
- (4) Zkušenosti s uplatňováním pravidel vnitřního trhu ukázaly, že nekoordinovaná činnost členských států může trhu působit závažné problémy, zejména v úzce propojených oblastech, kde mají rozhodnutí členských států často hmatatelný dopad na jejich sousedy. K dosažení příznivých účinků vnitřního trhu s elektřinou na blahobyt odběratelů, bezpečnost dodávek a dekarbonizaci je nutné, aby členské státy, a zejména jejich nezávislé regulační orgány spolupracovaly na těch regulačních opatřeních, jež mají přeshraniční účinky.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 288, 31.8.2017, s. 91.

⁽²⁾ Úř. věst. C 342, 12.10.2017, s. 79.

⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2019.

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 ze dne 13. července 2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 1).

⁽⁵⁾ Viz přílohu I.

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (Úř. věst. L 326, 8.12.2011, s. 1).

⁽⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39).

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1).

- (5) Roztříštěné intervence členských států na trzích s energií představují stále větší riziko pro řádné fungování přeshraničních trhů s elektřinou. ACER by se proto měla podílet na vývoji koordinovaného evropského posouzení přiměřenosti zdrojů v úzké spolupráci s Evropskou sítí provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (dále jen „ENTSO pro elektřinu“), aby se zamezilo roztříštěnosti posouzení prováděných členskými státy pomocí různých, nezkoordinovaných metod, která nedostatečně zohledňují situaci v sousedních zemích. ACER by rovněž měla dohlížet na technické parametry, jež vyvinula ENTSO pro elektřinu za účelem efektivního zapojení přeshraničních kapacit, a na další technické charakteristiky kapacitních mechanismů.
- (6) Přestože bylo dosaženo významného pokroku v integraci a propojení vnitřního trhu s elektřinou, zůstávají některé členské státy či regiony izolované nebo nedostatečně propojené, což se týká zejména ostrovních členských států nebo členských států ležících na okraji Unie. ACER by měla při své práci řádně zohlednit specifickou situaci těchto členských států či regionů.
- (7) Bezpečnost dodávek elektřiny vyžaduje koordinovanou přípravu na neočekávané krize související s dodávkami. ACER by proto měla koordinovat činnost členských států spojenou s rizikovou připraveností v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ⁽⁹⁾.
- (8) Z důvodů vysoké propojenosti elektrorozvodné sítě v Unii a rostoucí potřeby spolupráce se sousedními zeměmi za účelem udržení stability sítě a integrace velkých objemů energie z obnovitelných zdrojů budou při koordinaci provozovatelů přenosových soustav hrát významnou úlohu regionální koordinací centra. ACER by měla v případě potřeby zajišťovat nad těmito regionálními koordinacími centry regulační dohled.
- (9) Jelikož kapacity nové výroby elektřiny budou z velké části propojeny na místní úrovni, mají mít provozovatelé distribučních soustav významnou úlohu, pokud jde o pružné a efektivní fungování unijní elektizační soustavy.
- (10) Členské státy by měly úzce spolupracovat a odstranit překážky přeshraničního obchodu s elektřinou a zemním plynem, aby bylo dosaženo cílů Unie v oblasti energetické politiky. ACER byla zřízena s cílem vyplnit mezeru v regulaci na úrovni Unie a přispět k řádnému fungování vnitřních trhů s elektřinou a zemním plynem. ACER umožňuje regulačním orgánům, aby posílily vzájemnou spolupráci na úrovni Unie a společně se účastnily výkonu činností týkajících se Unie.
- (11) ACER by měla zajišťovat, aby regulační funkce vykonávané regulačními orgány v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ⁽¹⁰⁾ a se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ⁽¹¹⁾ byly řádně koordinovány a v případě potřeby doplněny na úrovni Unie. Za tím účelem je nezbytné zajistit, aby ACER byla nezávislá na výrobcích elektřiny a plynu, provozovatelích přenosových či přepravních a distribučních soustav, ať již veřejných, nebo soukromých, a na spotřebitelích, aby její činnosti byly v souladu s právními předpisy Unie, aby měla příslušnou technickou a regulační kapacitu a aby její činnost byla transparentní, podřízená demokratické kontrole, včetně zodpovědnosti vůči Evropskému parlamentu, a efektivní.
- (12) ACER by měla sledovat regionální spolupráci mezi provozovateli přenosových či přepravních soustav v odvětvích elektroenergetiky a plynárenství, jakož i provádění úkolů ENTSO pro elektřinu a Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu (dále jen „ENTSO pro zemní plyn“). ACER by měla rovněž sledovat, jak své úkoly plní další subjekty s regulovanou činností s celounijním rozměrem, jako jsou energetické burzy. Zapojení ACER je zásadní pro zajištění toho, aby spolupráce mezi provozovateli přenosových či přepravních soustav, jakož i fungování dalších subjektů, jež provádějí celounijní činnosti, probíhaly efektivním a transparentním způsobem ve prospěch vnitřních trhů s elektřinou a zemním plynem.

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (viz strana 1 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽¹⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (viz strana 125 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽¹¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 94).

- (13) Regulační orgány by měly mezi sebou koordinovat výkon svých úkolů, aby zajistily, že ENTSO pro elektřinu, Evropský subjekt pro provozovatele distribučních soustav (dále jen „subjekt EU DSO“) a regionální koordinační centra plní své povinnosti podle regulačního rámce vnitřního trhu s energií a rozhodnutí ACER. Vzhledem k rozšíření provozních úkolů ENTSO pro elektřinu, EU DSO a regionálních koordinačních center je nezbytné posílit dohled nad těmito subjekty působícími na regionální úrovni nebo na úrovni Unie. Postup stanovený v tomto nařízení zajišťuje, aby ACER podporovala regulační orgány při plnění těchto funkcí podle směrnice (EU) 2019/944.
- (14) ACER by měla mít informace, které potřebuje k plnění svých úkolů, a proto by měla mít možnost o ně požádat a získat je od regulačních orgánů, ENTSO pro elektřinu, ENTSO pro zemní plyn, regionálních koordinačních center, subjektu EU DSO, provozovatelů přenosových či přepravních soustav a nominovaných organizátorů trhu s elektřinou.
- (15) ACER by měla ve spolupráci s Komisí, členskými státy a příslušnými vnitrostátními orgány monitorovat vnitřní trhy s elektřinou a zemním plynem a o svých zjištěních případně informovat Evropský parlament, Komisi a vnitrostátní orgány. Tyto monitorovací úkoly ACER by neměly zdvojit monitorování ze strany Komise nebo vnitrostátních orgánů, zejména vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž, a neměly by tomuto monitorování bránit.
- (16) ACER stanoví integrovaný rámec umožňující účast a spolupráci regulačních orgánů. Tento rámec přispívá k tomu, aby byly právní předpisy upravující vnitřní trhy s elektřinou a zemním plynem uplatňovány jednotně v celé Unii. Pokud jde o situace týkající se více než jednoho členského státu, byla ACER svěřena pravomoc přijímat samostatná rozhodnutí. Tato pravomoc by se měla za jasně stanovených podmínek vztahovat na technické a regulační otázky, které vyžadují koordinaci na regionální úrovni, zejména otázky týkající se uplatňování kodexů sítě a pokynů, spolupráci mezi regionálními koordinačními centry, regulační rozhodnutí nezbytná za účelem efektivního monitorování integrity a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií, rozhodnutí týkající se infrastruktury pro elektřinu a zemní plyn, která propojuje nebo může propojovat alespoň dva členské státy, a v krajním případě na výjimky z pravidel vnitřního trhu pro nová elektrická propojovací vedení a pro novou infrastrukturu pro zemní plyn nacházející se ve více než jednom členském státě.
- (17) Revize kodexů sítě a pokynů zahrnují změny, které jsou nezbytné, aby byl zohledněn vývoj trhu, aniž by byly tyto kodexy sítí a pokyny podstatně změněny nebo vznikly nové pravomoci ACER.
- (18) ACER plní důležitou roli při vytváření rámcových pokynů nezávazné povahy. Kodexy sítě by měly být s těmito rámcovými pokyny v souladu. Pro ACER je rovněž vhodné a odpovídá to jejímu účelu, aby se dříve, než předloží Komisi návrhy kodexů sítě k přijetí, zapojila do jejich přezkumu a provádění změn s cílem zajistit, aby byly v souladu s rámcovými pokyny a zajišťovaly potřebný stupeň harmonizace.
- (19) Přijetím souboru kodexů sítě a pokynů zajišťujících postupné zavádění a další upřesňování společných regionálních a celounijních pravidel se posílila role ACER při sledování a přispívání k provádění těchto kodexů sítě a pokynů. Účinné sledování kodexů sítě a pokynů je stěžejní funkcí ACER a má zásadní význam pro uplatňování pravidel vnitřního trhu.
- (20) Během uplatňování kodexů sítě a pokynů se ukázalo, že by bylo přínosné zjednodušit postupy regulačního schvalování regionálních nebo celounijních podmínek nebo metodik, jež jsou v rámci těchto kodexů sítě a pokynů vypracovány, jejich přímým předkládáním ACER, aby o nich mohly regulační orgány zastoupené v radě regulačních orgánů rozhodnout.
- (21) Vzhledem k tomu, že postupná harmonizace trhů s energií v Unii pravidelně zahrnuje hledání regionálních řešení jako mezistupeň a že je třeba, aby řadu podmínek a metodik schvaloval omezený počet regulačních orgánů pro konkrétní region, je vhodné zohlednit v tomto nařízení regionální rozměr vnitřního trhu a stanovit odpovídající správní mechanismy. Rozhodnutí o návrzích společných regionálních podmínek nebo metodik by proto měly v případě, že tato rozhodnutí nemají znatelný dopad na vnitřní trh s energií, přijímat příslušné regulační orgány daného regionu.

- (22) Jelikož má ACER přehled o národních regulačních orgánech, měla by mít ve vztahu ke Komisi, ostatním orgánům Unie a regulačním orgánům poradní roli, pokud jde o otázky související s účelem, k němuž byla zřízena. Rovněž by měla být povinna informovat Komisi v případech, kdy se domnívá, že spolupráce mezi provozovateli přenosových či přepravních soustav nepřináší potřebné výsledky nebo že regulační orgán, jehož rozhodnutí porušuje kodexy sítě a pokyny, neprovedl náležitě stanovisko, doporučení nebo rozhodnutí ACER.
- (23) ACER by rovněž měla být schopna vydávat doporučení, která by regulačním orgánům a účastníkům trhu napomáhala sdílet osvědčené postupy.
- (24) ENTSO pro elektřinu, ENTSO pro zemní plyn, subjekt EU DSO, provozovatelé přenosových či přepravních soustav, regionální koordinační centra a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou by měli věnovat maximální pozornost stanoviskům a doporučením ACER, která jim byla podána podle tohoto nařízení.
- (25) V případě potřeby by ACER měla konzultovat zúčastněné strany a poskytovat jim přiměřenou možnost vyjádřit se k navrhovaným opatřením, například ke kodexům a pravidlům pro síť.
- (26) ACER by měla přispívat k provádění hlavních směrů pro transevropské energetické sítě, jak je stanoveno v nařízení (EU) č. 347/2013, zejména jestliže poskytuje své stanovisko k nezávazným desetiletým plánům rozvoje sítě pro celou Unii.
- (27) ACER by měla přispívat ke snahám o posílení energetické bezpečnosti.
- (28) Činnosti ACER by měly být v souladu s cíli energetické unie, jež má pět vzájemně úzce souvisejících a navzájem se posilujících rozměrů, včetně dekarbonizace, jak jsou nastíněny v článku 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ⁽¹²⁾.
- (29) V souladu se zásadou subsidiarity by měla ACER přijímat pouze jednotlivá rozhodnutí za jasně definovaných okolností a v otázkách přímo souvisejících s účelem, k němuž byla zřízena.
- (30) Aby byla zajištěna účelnost rámce činnosti ACER a jeho soulad s rámci činnosti jiných decentralizovaných agentur, měla by být pravidla pro činnost ACER uvedena do souladu se společným přístupem k decentralizovaným agenturám, na němž se dohodly Evropský parlament, Rada EU a Evropská komise ⁽¹³⁾ (dále jen „společný přístup“). Struktura ACER by však v potřebné míře měla být přizpůsobena konkrétním potřebám regulace v oblasti energetiky. Zejména je třeba plně zohlednit zvláštní roli regulačních orgánů a zajistit jejich nezávislost.
- (31) V budoucnu mohou být potřebné další změny tohoto nařízení za účelem jeho uvedení do plného souladu se společným přístupem. Na základě stávajících potřeb regulace v oblasti energetiky jsou odchylky od společného přístupu nutné. Komise by měla provést hodnocení za účelem zhodnocení výkonu činnosti ACER s ohledem na její cíle, mandát a úkoly a po uvedeném hodnocení by měla mít možnost navrhnout další změny tohoto nařízení.
- (32) Správní rada by měla mít potřebné pravomoci pro sestavení rozpočtu, kontrolu jeho plnění, určení vnitřních pravidel, přijetí finančních předpisů a jmenování ředitele. Pro obměnu členů správní rady, kteří jsou jmenováni Radou, by měl být použit rotační systém, s cílem zajistit trvale vyváženou účast členských států. Správní rada by měla jednat ve veřejném zájmu nezávisle a objektivně a neměla by vyžadovat politické pokyny ani se jimi řídit.

⁽¹²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁽¹³⁾ Společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady EU a Evropské komise k decentralizovaným agenturám ze dne 19. července 2012.

- (33) ACER by měla mít potřebné pravomoci pro účinné, transparentní, odůvodněné a především nezávislé plnění regulačních funkcí. Nezávislost ACER vůči výrobcům elektřiny a plynu a provozovatelům přenosových či přepravních a distribučních soustav a jiným zájmům soukromých osob nebo podniků je nejen klíčovou zásadou řádné správy věcí veřejných, ale rovněž zásadní podmínkou zajištění spolehlivosti trhu. Aniž je dotčeno jednání jejích členů jménem příslušných vnitrostátních orgánů, měla by rada regulačních orgánů jednat nezávisle na jakýchkoli tržních zájmech, měla by se vyhnout jakémukoli střetu zájmů a neměla by vyžadovat pokyny ani se jimi řídit ani přijímat doporučení od jakékoliv vlády členského státu, orgánů Unie nebo jiného veřejného či soukromého subjektu nebo soukromé či veřejné osoby. Rozhodnutí rady regulačních orgánů by se současně měla řídit právem Unie týkajícím se energetiky, například v oblastech vnitřního trhu s energií, životního prostředí a hospodářské soutěže. Rada regulačních orgánů by měla podávat zprávy o svých stanoviscích, doporučeních a rozhodnutích orgánům Unie.
- (34) V případech, kdy má ACER rozhodovací pravomoci, by měly mít zúčastněné strany z důvodů procesní ekonomie právo na odvolání k odvolacímu senátu, který by měl být součástí ACER, ale měl by být nezávislý na její správní nebo regulační struktuře. Aby bylo zaručeno jeho fungování a plná nezávislost, měl by mít odvolací senát v rozpočtu ACER samostatnou rozpočtovou položku. V zájmu kontinuity by mělo být možné při jmenování nebo obměně členů odvolacího senátu nahradit pouze část členů odvolacího senátu. Proti rozhodnutí odvolacího senátu se lze odvolat k Soudnímu dvoru Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“).
- (35) ACER by měla své rozhodovací pravomoci vykonávat v souladu se zásadami spravedlivého, transparentního a přiměřeného rozhodování. Veškerá procedurální pravidla ACER by měla být stanovena v jejím jednacím řádu.
- (36) Ředitel by měl odpovídat za vypracovávání a přijímání dokumentů obsahujících stanoviska, doporučení a rozhodnutí. Některá stanoviska, doporučení a rozhodnutí uvedená v čl. 22 odst. 5 písm. a) a čl. 24 odst. 2 by měla před přijetím vyžadovat kladné stanovisko rady regulačních orgánů. Rada regulačních orgánů by měla mít možnost vydávat stanoviska k návrhům dokumentů předložených ředitelem a popřípadě k nim vyjadřovat připomínky a navrhopvat v nich změny a ředitel by měl její náměty zohlednit. V případě, že se ředitel odchýlí od připomínek a navrhovaných změn předložených radou regulačních orgánů nebo je odmítne zapracovat, měl by podat plně odůvodněné písemné vysvětlení svého postoje a vytvořit tak podmínky pro konstruktivní dialog. Nevydá-li rada regulačních orgánů k opětovně předloženému textu kladné stanovisko, měl by mít ředitel možnost daný text dále přepracovat v souladu se záměry návrhů změn a připomínek předložených radou regulačních orgánů, aby získal její kladné stanovisko. V případě, že ředitel nesouhlasí s návrhy změn předložených radou regulačních orgánů, měl by mít možnost vzít předložené návrhy stanovisek, doporučení a rozhodnutí zpět a předložit nový text určitými postupy uvedenými v čl. 22 odst. 5 písm. a) a čl. 24 odst. 2. Ředitel by měl mít možnost v jakékoli fázi tohoto postupu požádat radu regulačních orgánů o kladné stanovisko k novému nebo přepracovanému návrhu textu.
- (37) ACER by měla mít k dispozici dostatečné zdroje, aby mohla plnit své úkoly. ACER by měla být financována zejména ze souhrnného rozpočtu Unie. Poplatky zvyšují financování ACER a měly by pokrývat zejména její náklady na služby poskytované účastníkům trhu nebo subjektům jednajícím jejích jménem, které jim umožňují oznamovat účinným, efektivním a bezpečným způsobem údaje podle článku 8 nařízení (EU) č. 1227/2011. Pro ACER by měly být nadále k dispozici zdroje v současnosti sdílené regulačními orgány pro účely jejich spolupráce na úrovni Unie. Na případné subvence vyplácené ze souhrnného rozpočtu Unie se bude nadále vztahovat rozpočtový proces Unie. Kromě toho by měl nezávislý externí auditor provádět audit účtů podle článku 107 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1271/2013 ⁽¹⁴⁾.
- (38) Rozpočtový orgán by měl průběžně hodnotit rozpočet ACER na základě pracovního vytížení ACER, jejích výsledků a jejích cílů spočívajících v úsilí o vnitřní trh s energií a v příspěvku k energetické bezpečnosti ve prospěch spotřebitelů v Unii. Rozpočtový orgán by měl zajistit, že budou uplatňovány maximální standardy efektivnosti.

⁽¹⁴⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1271/2013 ze dne 30. září 2013 o rámcovém finančním nařízení pro subjekty uvedené v článku 208 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 328, 7.12.2013, s. 42).

- (39) Překlady by pro všechny agentury Unie mělo pořizovat Překladačské středisko pro instituce Evropské unie (dále jen „Překladačské středisko“). Pokud má ACER se službami Překladačského střediska mimořádné potíže, měla by mít možnost uplatnit mechanismus využití třetích stran stanovený v nařízení Rady (ES) č. 2965/94 ⁽¹⁵⁾, což by mohlo v konečném důsledku vést k využití jiných poskytovatelů služeb pod dohledem Překladačského střediska.
- (40) ACER by měla mít vysoce odborné zaměstnance. Měla by využívat zejména odborných znalostí a zkušeností zaměstnanců přidělených regulačními orgány, Komisí a členskými státy. Na zaměstnance ACER by se měl vztahovat služební řád úředníků Evropských společenství (dále jen „služební řád“) a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropských společenství (dále jen „pracovní řád“) stanovené v nařízení (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ⁽¹⁶⁾ a pravidla společně přijatá orgány Unie k provedení těchto řádů. Správní rada by měla po dohodě s Komisí přijmout vhodná prováděcí pravidla.
- (41) Měla by existovat možnost, aby řediteli a radě regulačních orgánů při jejich regulační činnosti podle tohoto nařízení poskytovaly podporu pracovní skupiny.
- (42) ACER by měla uplatňovat obecná pravidla týkající se přístupu veřejnosti k dokumentům, které mají instituce Unie k dispozici. Správní rada by měla zavést praktická opatření na ochranu údajů citlivých z obchodního hlediska a osobních údajů.
- (43) Ze spolupráce regulačních orgánů v rámci ACER je zřejmé, že většinová rozhodnutí jsou zásadním předpokladem pro dosažení pokroku ve věcech týkajících se vnitřního trhu s energií, jež mají v různých členských státech významný ekonomický dopad. Regulační orgány by proto v radě regulačních orgánů měly nadále hlasovat dvouřetinovou většinou. ACER by se měla ve vhodných případech zodpovídat Evropskému parlamentu, Radě a Komisi.
- (44) Zemím, které nejsou členy Unie, by mělo být umožněno účastnit se práce ACER v souladu s příslušnými dohodami uzavřenými Uní.
- (45) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž spolupráce mezi regulačními orgány na úrovni Unie a jejich účasti na výkonu činností týkajících se Unie, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, a proto jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.
- (46) Sídlo ACER se nachází v Lublani, jak je stanoveno v rozhodnutí 2009/913/EU ⁽¹⁷⁾. Sídlo ACER je místem výkonu jejich činností a statutárních funkcí.
- (47) Hostitelský členský stát ACER by měl zajistit co nejlepší podmínky k zajištění jejího bezproblémového a efektivního fungování, včetně mnohojazyčného a evropsky orientovaného vzdělávání a vhodných dopravních spojení. Dohoda o sídle agentury mezi vládou Republiky Slovinsko a ACER, která spolu se svými prováděcími ujednáními tyto požadavky obsahuje, byla uzavřena dne 26. listopadu 2010 a vstoupila v platnost dne 10. ledna 2011,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Kapitola I

Cíle a úkoly

Článek 1

Zřízení a cíle

1. Tímto nařízením se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER).

⁽¹⁵⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2965/94 ze dne 28. listopadu 1994 o zřízení Překladačského střediska pro instituce Evropské unie (Úř. věst. L 314, 7.12.1994, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Nařízení (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ze dne 29. února 1968, kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropských společenství a kterým se zavádějí zvláštní opatření dočasně použitelná na úředníky Komise (Úř. věst. L 56, 4.3.1968, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rozhodnutí přijaté vzájemnou dohodou mezi zástupci vlád členských států ze dne 7. prosince 2009 o umístění sídla Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Úř. věst. L 322, 9.12.2009, s. 39).

2. Účelem ACER je pomáhat regulačním orgánům uvedeným v článku 57 směrnice (EU) 2019/944 a článku 39 směrnice 2009/73/ES při plnění regulačních úkolů prováděných v členských státech na úrovni Unie a v případě potřeby jejich činnost koordinovat a působit jako prostředník a urovnávat spory mezi nimi v souladu s čl. 6 odst. 10 tohoto nařízení. ACER také přispěje k zavádění vysoce kvalitních společných regulačních postupů a postupů dohledu, a tím i k zajištění jednotného, efektivního a účinného uplatňování práva Unie ve snaze dosáhnout cílů Unie v oblasti klimatu a energetiky.

3. Při plnění svých úkolů jedná ACER nezávisle, objektivně a v zájmu Unie. ACER přijímá samostatná rozhodnutí nezávisle na jakýchkoli zájmech soukromých osob a podniků.

Článek 2

Druhy aktů vydávaných ACER

ACER:

- a) vydává stanoviska a doporučení určená provozovatelům přenosových či přepravních soustav, ENTSO pro elektřinu, ENTSO pro zemní plyn, subjektu EU DSO, regionálním koordinačním centřům a nominovaným organizátorům trhu s elektřinou;
- b) vydává stanoviska a doporučení určená regulačním orgánům;
- c) vydává stanoviska a doporučení určená Evropskému parlamentu, Radě nebo Komisi;
- d) vydává samostatná rozhodnutí o poskytování informací podle čl. 3 odst. 2, čl. 7 odst. 2 písm. b) a čl. 8 písm. c); o schválení podmínek a metodik podle čl. 4 odst. 4 a čl. 5 odst. 2, 3 a 4; o přezkumu nabídkových zón podle čl. 5 odst. 7; o technických otázkách podle čl. 6 odst. 1; o řešení sporů mezi regulačními orgány podle čl. 6 odst. 10; o regionálních koordinačních centrech podle čl. 7 odst. 2 písm. a); o schválení a změnách metodik a výpočtů a technických specifikací podle čl. 9 odst. 1; o schválení a změnách metodik podle čl. 9 odst. 3; o výjimkách podle článku 10; o infrastruktuře podle čl. 11 písm. d); a ve věcech integrity a transparentnosti velkoobchodního trhu podle článku 12;
- e) předkládá Komisi nezávazné rámcové pokyny (dále jen „rámcové pokyny“) v souladu s článkem 59 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ⁽¹⁸⁾ a s článkem 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 ⁽¹⁹⁾.

Článek 3

Obecné úkoly

1. Na žádost Evropského parlamentu, Rady nebo Komise nebo z vlastního podnětu může ACER poskytnout Evropskému parlamentu, Radě a Komisi stanovisko nebo doporučení k jakékoli otázce související s účelem, ke kterému byla zřízena.

2. Regulační orgány, ENTSO pro elektřinu, ENTSO pro zemní plyn, regionální koordinační centra, subjekt EU DSO, provozovatelé přenosových či přepravních soustav a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou poskytnou ACER na její žádost veškeré informace potřebné k plnění jejich úkolů podle tohoto nařízení, pokud o ně již ACER nepožádala a neobdržela je.

Za účelem žádostí o informace uvedených v prvním pododstavci má ACER pravomoc vydávat rozhodnutí. Ve svých rozhodnutích ACER uvede účel žádosti, uvede odkaz na právní základ, podle něhož je informace požadována, a stanoví lhůtu, v níž mají být informace poskytnuty. Uvedená lhůta musí být přiměřená dané žádosti.

ACER používá důvěrné informace získané podle tohoto nařízení pouze pro účely plnění svých úkolů stanovených v tomto nařízení. ACER zajistí náležitou ochranu údajů ve vztahu k informacím podle článku 41.

⁽¹⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (viz strana 54 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005 (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 36).

Článek 4

Úkoly ACER týkající se spolupráce provozovatelů přenosových či přepravních soustav a provozovatelů distribučních soustav

1. ACER poskytne Komisi stanovisko k návrhu stanov, seznamu členů a návrhu jednacího řádu ENTSO pro elektřinu v souladu s čl. 29 odst. 2 nařízení (EU) 2019/943, ENTSO pro zemní plyn v souladu s čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 715/2009 a subjektu EU DSO v souladu s čl. 53 odst. 3 nařízení (EU) 2019/943.
 2. ACER sleduje plnění úkolů ENTSO pro elektřinu v souladu s článkem 32 nařízení (EU) 2019/943, ENTSO pro zemní plyn v souladu s článkem 9 nařízení (ES) č. 715/2009 a subjektu EU DSO v souladu s článkem 55 nařízení (EU) 2019/943.
 3. ACER může poskytnout stanovisko:
 - a) pro ENTSO pro elektřinu v souladu s čl. 30 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2019/943 a pro ENTSO pro zemní plyn v souladu s čl. 8 odst. 2 nařízení (ES) č. 715/2009 ke kodexům sítě;
 - b) pro ENTSO pro elektřinu v souladu s čl. 32 odst. 2 prvním pododstavcem nařízení (EU) 2019/943 a pro ENTSO pro zemní plyn v souladu s čl. 9 odst. 2 prvním pododstavcem nařízení (ES) č. 715/2009 k návrhu ročního pracovního programu, k návrhu plánu rozvoje sítě pro celou Unii a k dalším příslušným dokumentům uvedeným v čl. 30 odst. 1 nařízení (EU) 2019/943 a čl. 8 odst. 3 nařízení (ES) č. 715/2009 s přihlédnutím k cílům zákazu diskriminace, účinné hospodářské soutěže a řádného a bezpečného fungování vnitřních trhů s elektřinou a zemním plynem;
 - c) subjektu EU DSO k návrhu ročního pracovního programu a dalším příslušným dokumentům uvedeným v čl. 55 odst. 2 nařízení (EU) 2019/943 s přihlédnutím k cílům nediskriminace, účinné hospodářské soutěže a řádného a bezpečného fungování vnitřního trhu s elektřinou.
 4. ACER poté, co případně požádá o aktualizaci návrhů předložených provozovateli přenosových či přepravních soustav, schválí metodiku pro využívání výnosů z příjmu z přetížení podle čl. 19 odst. 4 nařízení (EU) 2019/943.
 5. ACER poskytne na skutkovém základě ENTSO pro elektřinu a ENTSO pro zemní plyn, Evropskému parlamentu, Radě a Komisi řádně odůvodněné stanovisko, jakož i příslušná doporučení, domnívá-li se, že návrh ročního pracovního programu nebo návrh plánu rozvoje sítě pro celou Unii, které jí byly předloženy v souladu s čl. 32 odst. 2 druhým pododstavcem nařízení (EU) 2019/943 a čl. 9 odst. 2 druhým pododstavcem nařízení (ES) č. 715/2009, nepříspěvají k zákazu diskriminace, účinné hospodářské soutěži a řádnému fungování trhu či dostatečné úrovni přeshraničního propojení umožňujícího přístup třetím osobám nebo nejsou v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení (EU) 2019/943 a směrnice (EU) 2019/944 nebo nařízení (ES) č. 715/2009 a směrnice 2009/73/ES.
 6. Příslušné regulační orgány se koordinují, aby společně zjistily, zda subjekt EU DSO, ENTSO pro elektřinu nebo regionální koordinační centra porušují své povinnosti vyplývající z práva Unie, a činí vhodná opatření podle čl. 59 odst. 1 písm. c) a čl. 62 odst. 1 písm. f) směrnice (EU) 2019/944.
- ACER na žádost jednoho nebo více regulačních orgánů nebo z vlastního podnětu vydá ENTSO pro elektřinu, subjektu EU DSO nebo regionálním koordinačním centrům odůvodněné stanovisko, jakož i příslušné doporučení, ve věci plnění jejich povinností.
7. Zjistí-li odůvodněné stanovisko ACER případ možného porušení povinností ENTSO pro elektřinu, subjektem EU DSO nebo regionálním koordinačním centrem, dotčené regulační orgány jednomyslně přijmou koordinovaná rozhodnutí stanovící, zda dochází k porušení příslušných povinností, a pokud ano, jaká opatření má ENTSO pro elektřinu, subjekt EU DSO nebo regionální koordinační centrum k nápravě tohoto porušení učinit. Nedosáhnou-li regulační orgány jednomyslné dohody o těchto koordinovaných rozhodnutích do čtyř měsíců ode dne, kdy obdrží odůvodněné stanovisko ACER, postoupí věc ACER k rozhodnutí podle čl. 6 odst. 10.

8. Nenapraví-li ENTSO pro elektřinu, subjekt EU DSO nebo regionální koordinační centrum do tří měsíců porušení povinností zjištěné v souladu s odstavcem 6 nebo 7 tohoto článku nebo neučiní-li regulační orgán v členském státě, v němž má daný subjekt sídlo, kroky k zajištění souladu, vydá ACER tomuto regulačnímu orgánu doporučení, aby v souladu s čl. 59 odst. 1 písm. c) a čl. 62 odst. 1 písm. f) směrnice (EU) 2019/944 učinil kroky s cílem zajistit, aby ENTSO pro elektřinu, subjekt EU DSO nebo regionální koordinační centrum plnily své povinnosti, a informuje o tom Komisi.

Článek 5

Úkoly ACER týkající se vytváření a uplatňování kodexů sítě a pokynů

1. ACER se účastní vytváření kodexů sítě v souladu s článkem 59 nařízení (EU) 2019/943 a článkem 6 nařízení (ES) č. 715/2009 a pokynů v souladu s čl. 61 odst. 6 nařízení (EU) 2019/943. ACER zejména:

- a) předkládá Komisi nezávazné rámcové pokyny, je-li o to požádána podle čl. 59 odst. 4 nařízení (EU) 2019/943 nebo čl. 6 odst. 2 nařízení (ES) č. 715/2009. ACER přezkoumá rámcové pokyny a znovu je předloží Komisi, je-li o to požádána podle čl. 59 odst. 7 nařízení (EU) 2019/943 nebo čl. 6 odst. 4 nařízení (ES) č. 715/2009;
- b) poskytne pro ENTSO pro zemní plyn odůvodněné stanovisko ke kodexu sítě v souladu s čl. 6 odst. 7 nařízení (ES) č. 715/2009;
- c) reviduje kodex sítě v souladu s čl. 59 odst. 11 nařízení (EU) 2019/943 nebo čl. 6 odst. 9 nařízení (ES) č. 715/2009. Ve své revizi ACER zohlední připomínky vyjádřené všemi zúčastněnými stranami během vypracovávání revidovaného kodexu sítě, které vede ENTSO pro elektřinu, ENTSO pro zemní plyn nebo subjekt EU DSO, a konzultuje s příslušnými zainteresovanými subjekty znění, které má být předloženo Komisi. Za tímto účelem může ACER využít výbor zřízený podle kodexů sítě, je-li to vhodné. ACER podá Komisi zprávu o výsledku konzultací. Následně jí předloží revidovaný kodex sítě v souladu s čl. 59 odst. 11 nařízení (EU) 2019/943 a čl. 6 odst. 9 nařízení (ES) č. 715/2009. Pokud ENTSO pro elektřinu, ENTSO pro zemní plyn nebo subjekt EU DSO kodex sítě nevytvořily, ACER vypracuje a předloží Komisi návrh kodexu sítě, je-li o to požádána podle čl. 59 odst. 12 nařízení (EU) 2019/943 nebo čl. 6 odst. 10 nařízení (ES) č. 715/2009;
- d) poskytne Komisi řádně odůvodněné stanovisko v souladu s čl. 32 odst. 1 nařízení (EU) 2019/943 nebo čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 715/2009, neprovede-li ENTSO pro elektřinu, ENTSO pro zemní plyn nebo subjekt EU DSO kodex sítě vypracovaný podle čl. 30 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2019/943 nebo čl. 8 odst. 2 nařízení (ES) č. 715/2009 či kodex sítě vypracovaný v souladu s čl. 59 odst. 3 až 12 nařízení (EU) 2019/943 a čl. 6 odst. 1 až 10 nařízení (ES) č. 715/2009, který však nebyl Komisí přijat podle čl. 59 odst. 13 nařízení (EU) 2019/943 a podle čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 715/2009;
- e) sleduje a analyzuje provádění kodexů sítě přijatých Komisí v souladu s článkem 59 nařízení (EU) 2019/943 a s článkem 6 nařízení (ES) č. 715/2009 a pokynů přijatých v souladu s článkem 61 nařízení (EU) 2019/943 a jejich dopad na harmonizaci použitelných pravidel, jejichž cílem je usnadnit integraci trhu, jakož i na nediskriminaci, účinnou hospodářskou soutěž a řádné fungování trhu, a podá o tom zprávu Komisi.

2. V případech, kdy jeden z následujících právních aktů stanoví vypracování návrhů společných podmínek nebo metodik pro provádění kodexů sítě a pokynů, jež vyžadují schválení všemi regulačními orgány, se návrhy těchto společných podmínek nebo metodik předloží ACER k revizi a schválení:

- a) legislativní akt Unie přijatý řádným legislativním postupem;
- b) kodexy sítě a pokyny přijaté před 4. červencem 2019 a pozdější revize těchto kodexů sítě a pokynů nebo
- c) kodexy sítě a pokyny přijaté jako prováděcí akty podle článku 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁽²⁰⁾.

⁽²⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

3. V případech, kdy jeden z následujících právních aktů stanoví vypracování návrhů podmínek nebo metodik pro provádění kodexů sítě a pokynů, jež vyžadují schválení všemi regulačními orgány dotčeného regionu, musí se tyto regulační orgány jednomyslně dohodnout na společných podmínkách nebo metodikách, které schválí každý z nich:

- a) legislativní akt Unie přijatý řádným legislativním postupem;
- b) kodexy sítě a pokyny přijaté před 4. červencem 2019 a pozdější revize těchto kodexů sítě a pokynů nebo
- c) kodexy sítě a pokyny přijaté jako prováděcí akty podle článku 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Návrhy uvedené v prvním pododstavci se oznámí ACER do jednoho týdne od jejich předložení těmto regulačním orgánům. Regulační orgány mohou návrhy předložit ACER ke schválení podle čl. 6 odst. 10 druhého pododstavce písm. b) a v případě, že nelze dosáhnout jednomyslné dohody uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce, tak učiní podle čl. 6 odst. 10 druhého pododstavce písm. a).

Ředitel nebo rada regulačních orgánů, která jedná z vlastního podnětu nebo na návrh jednoho či více ze svých členů, mohou nařídit regulačním orgánům dotčeného regionu, aby návrh předložily ACER ke schválení. Tuto možnost využijí pouze v případech, kdy by regionálně dohodnutý návrh měl znatelný dopad na vnitřní trh s energií nebo na bezpečnost dodávek i za hranicemi daného regionu.

4. Anž jsou dotčeny odstavce 2 a 3, je ACER příslušná přijmout rozhodnutí podle čl. 6 odst. 10, pokud se příslušné regulační orgány nedohodnou na podmínkách nebo metodikách pro provádění nových kodexů sítě a pokynů přijatých po 4. červenci 2019 jako akty v přenesené pravomoci, jestliže tyto podmínky nebo metodiky vyžadují schválení všemi regulačními orgány nebo všemi regulačními orgány dotčeného regionu.

5. Do 31. října 2023 a poté každé tři roky předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o tom, zda je třeba posílit úlohu ACER při vypracovávání a přijímání podmínek nebo metodik pro provádění kodexů sítě a pokynů přijatých jako akty v přenesené pravomoci po 4. červenci 2019. Tuto zprávu v případě potřeby doplní legislativní návrh na přenesení potřebných pravomocí na ACER nebo změnu jejich pravomocí.

6. Podmínky nebo metodiky uvedené v odstavcích 2 a 3 regulační orgány nebo ACER, je-li k tomu příslušná, po konzultaci s ENTSO pro elektřinu, s ENTSO pro zemní plyn nebo se subjektem EU DSO před schválením v případě potřeby revidují s cílem zajistit, aby byly v souladu s účelem daného kodexu sítě či pokynů a aby přispívaly k integraci trhu, nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a řádnému fungování trhu. ACER přijme rozhodnutí o schválení ve lhůtě uvedené v příslušných kodexech sítě a pokynech. Tato lhůta začne plynout ode dne následujícího po dni, kdy byl návrh předložen ACER.

7. ACER plní své úkoly ohledně přezkumu nabídkových zón podle čl. 14 odst. 5 nařízení (EU) 2019/943.

8. ACER sleduje regionální spolupráci mezi provozovateli přenosových či přepravních soustav uvedenou v článku 34 nařízení (EU) 2019/943 a v článku 12 nařízení (ES) č. 715/2009 a zohledňuje výsledky této spolupráce při vypracovávání svých stanovisek, doporučení a rozhodnutí.

Článek 6

Úkoly ACER týkající se regulačních orgánů

1. ACER přijme samostatná rozhodnutí o technických otázkách v případech, kdy jsou taková rozhodnutí stanovena v nařízení (EU) 2019/943, nařízení (ES) č. 715/2009, směrnici (EU) 2019/944 nebo směrnici 2009/73/ES.

2. ACER může v souladu se svým pracovním programem na žádost Komise nebo z vlastního podnětu vydat doporučení, která regulačním orgánům a účastníkům trhu napomáhají ve sdílení osvědčených postupů.

3. Do 5. července 2022 a poté každé čtyři roky předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o nezávislosti regulačních orgánů podle čl. 57 odst. 7 směrnice (EU) 2019/944.

4. ACER poskytuje rámec, v němž mohou regulační orgány spolupracovat, aby se zajistilo účinné rozhodování o otázkách s přeshraničním významem. Podporuje spolupráci mezi regulačními orgány, jakož i mezi regulačními orgány na regionální úrovni a na úrovni Unie, a výsledky této spolupráce zohledňuje při vypracovávání svých stanovisek, doporučení a rozhodnutí. Domnívá-li se ACER, že jsou k této spolupráci potřebná závazná pravidla, předloží Komisi vhodná doporučení.
5. ACER poskytne na žádost jednoho či více regulačních orgánů nebo na žádost Komise věcné stanovisko k tomu, zda je rozhodnutí přijaté regulačním orgánem v souladu s kodexy sítě a pokyny uvedenými v nařízení (EU) 2019/943, nařízením (ES) č. 715/2009, směrnicí (EU) 2019/944 nebo směrnicí 2009/73/ES nebo s jinými příslušnými ustanoveními těchto směrnic nebo nařízením.
6. Neřídí-li se regulační orgán stanoviskem ACER podle odstavce 5 ve lhůtě čtyř měsíců ode dne jeho obdržení, uvědomí o tom ACER Komisi a dotčený členský stát.
7. Setká-li se v konkrétním případě regulační orgán s obtížemi při uplatňování kodexů sítě a pokynů uvedených v nařízení (EU) 2019/943, nařízením (ES) č. 715/2009, směrnicí (EU) 2019/944 nebo směrnicí 2009/73/ES, může požádat ACER o stanovisko. ACER vydá stanovisko po konzultaci s Komisí do tří měsíců od obdržení žádosti.
8. ACER může regulačnímu orgánu na jeho žádost poskytnout operativní pomoc v souvislosti s šetřeními podle nařízení (EU) č. 1227/2011.
9. ACER předkládá příslušnému regulačnímu orgánu a Komisi stanoviska v souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) 2019/943.
10. ACER má pravomoc přijímat samostatná rozhodnutí o regulačních otázkách, které mají dopad na přeshraniční obchod nebo bezpečnost přeshraniční soustavy a které vyžadují společné rozhodnutí alespoň dvou regulačních orgánů, pokud jim byla tato pravomoc svěřena na základě jednoho z těchto právních aktů:
- legislativního aktu Unie přijatého řádným legislativním postupem;
 - kodexů sítě a pokynů přijatých před 4. červencem 2019 a pozdějších revizí těchto kodexů a pokynů nebo
 - kodexů sítě a pokynů přijatých jako prováděcí akty podle článku 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

ACER má pravomoc přijímat samostatná rozhodnutí uvedená v prvním pododstavci v těchto situacích:

- pokud příslušné regulační orgány nedokázaly dosáhnout dohody do šesti měsíců ode dne, kdy byla věc postoupena poslednímu z těchto regulačních orgánů, nebo do čtyř měsíců v případech podle čl. 4 odst. 7 tohoto nařízení anebo podle čl. 59 odst. 1 písm. c) nebo čl. 62 odst. 1 písm. f) směrnice (EU) 2019/944, anebo
- na společnou žádost příslušných regulačních orgánů.

Příslušné regulační orgány mohou společně požádat, aby doba uvedená v druhém pododstavci písm. a) tohoto odstavce byla prodloužena o dobu nejvýše šesti měsíců, vyjma případů podle čl. 4 odst. 7 tohoto nařízení, anebo podle čl. 59 odst. 1 písm. c) nebo čl. 62 odst. 1 písm. f) směrnice (EU) 2019/944.

V případě, že pravomoci k rozhodování v přeshraničních otázkách ve smyslu prvního pododstavce byly svěřeny regulačním orgánům v nových kodexech sítě a pokynech, jež byly přijaty jako akty v přenesené pravomoci po 4. červenci 2019, má ACER pravomoc podle druhého pododstavce písm. b) pouze na základě dobrovolnosti na žádost podanou nejméně 60 % příslušných regulačních orgánů. Pokud se věc týká jen dvou regulačních orgánů, může se v dané záležitosti obrátit na ACER kterýkoli z nich.

Do 31. října 2023 a poté každé tři roky předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o tom, zda je třeba posílit úlohu ACER při řešení sporů mezi regulačními orgány týkajících se společných rozhodnutí v otázkách, k jejichž řešení byly regulačním orgánům svěřeny pravomoci prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci po 4. červenci 2019. K této zprávě popřípadě připojí legislativní návrh na úpravu uvedených pravomocí nebo přenesení nezbytných pravomocí na ACER.

11. Při přípravě svého rozhodnutí podle odstavce 10 ACER konzultuje regulační orgány a dotčené provozovatele přenosových či přepravních soustav a je informována o návrzích a připomínkách všech dotčených provozovatelů přenosových či přepravních soustav.

12. Byl-li jí postoupen případ podle odstavce 10, ACER:
- vydá rozhodnutí nejpozději do šesti měsíců ode dne jeho postoupení, nebo do čtyř měsíců v případech podle čl. 4 odst. 7 tohoto nařízení anebo podle čl. 59 odst. 1 písm. c) nebo čl. 62 odst. 1 písm. f) směrnice (EU) 2019/944, a
 - může v případě nutnosti vydat prozatímní rozhodnutí s cílem zajistit, aby byla ochráněna bezpečnost dodávek nebo provozní bezpečnost.
13. V případě, kdy regulační otázky uvedené v odstavci 10 zahrnují výjimky ve smyslu článku 63 nařízení (EU) 2019/943 nebo článku 36 směrnice 2009/73/ES, nekumulují se lhůty stanovené v tomto nařízení se lhůtami stanovenými v uvedených předpisech.

Článek 7

Úkoly ACER týkající se regionálních koordinačních center

- ACER v úzké spolupráci s regulačními orgány a s ENTSO pro elektřinu monitoruje výkon činnosti regionálních koordinačních center a provádí související analýzu s přihlédnutím ke zprávám vypracovaným podle čl. 46 odst. 3 nařízení (EU) 2019/943.
- Za účelem rychlého a efektivního provádění úkolů uvedených v odstavci 1 ACER zejména:
 - rozhoduje o konfiguraci regionů pro provoz soustavy podle čl. 36 odst. 3 a 4 a vydává schválení podle čl. 37 odst. 2 nařízení (EU) 2019/943;
 - žádá o informace od regionálních koordinačních center, je-li to vhodné podle článku 46 nařízení (EU) 2019/943;
 - vydává stanoviska a doporučení Evropskému parlamentu, Radě a Komisi;
 - vydává stanoviska a doporučení regionálním koordinačním centrům.

Článek 8

Úkoly ACER týkající se nominovaných organizátorů trhu s elektřinou

Pro zajištění toho, aby nominovaní organizátoři trhu s elektřinou plnili své funkce podle nařízení (EU) 2019/943 a nařízení Komise (EU) 2015/1222 ⁽²¹⁾, ACER:

- monitoruje pokrok nominovaných organizátorů trhu s elektřinou při plnění funkcí podle nařízení (EU) 2015/1222;
- vydává doporučení Komisi v souladu s čl. 7 odst. 5 nařízení (EU) 2015/1222;
- v patřičných případech žádá o informace od nominovaných organizátorů trhu s elektřinou.

Článek 9

Úkoly ACER týkající se přiměřenosti výrobních kapacit a rizikové připravenosti

- ACER schvaluje a v případě potřeby mění:
 - návrhy metodik a výpočtů spojených s evropským posouzením přiměřenosti zdrojů podle čl. 23 odst. 3, 4, 6 a 7 nařízení (EU) 2019/943;
 - návrhy technických specifikací pro přeshraniční účast v kapacitních mechanismech podle čl. 26 odst. 11 nařízení (EU) 2019/943.
- ACER vydá stanovisko podle čl. 24 odst. 3 nařízení (EU) 2019/941 k tomu, zda jsou rozdílnosti mezi vnitrostátním a evropským posouzením přiměřenosti zdrojů odůvodněné.

⁽²¹⁾ Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení (Úř. věst. L 197, 25.7.2015, s. 24).

3. ACER schvaluje a v případě potřeby mění metodiky pro:
 - a) zjišťování scénářů elektroenergetických krizí na regionální úrovni podle článku 5 nařízení (EU) 2019/941;
 - b) krátkodobé a sezónní posouzení přiměřenosti podle článku 8 nařízení (EU) 2019/941.
4. Pokud jde o bezpečnost dodávek plynu, je ACER zastoupena v Koordinační skupině pro otázky plynu v souladu s článkem 4 nařízení (EU) 2017/1938 a plní úkoly týkající se permanentní obousměrné kapacity propojení pro přepravu plynu uvedené v příloze III uvedeného nařízení.

Článek 10

Úkoly ACER týkající se výjimek

ACER rozhoduje o výjimkách podle čl. 63 odst. 5 nařízení (EU) 2019/943 ACER rovněž rozhoduje o výjimkách podle čl. 36 odst. 4 směrnice 2009/73/ES, pokud se dotčená infrastruktura nachází na území více než jednoho členského státu.

Článek 11

Úkoly ACER týkající se infrastruktury

Pokud jde o transevropskou energetickou infrastrukturu, ACER v úzké spolupráci s regulačními orgány, s ENTSO pro elektřinu a s ENTSO pro zemní plyn:

- a) sleduje pokrok při provádění projektů na vytvoření nové propojovací kapacity;
- b) sleduje provádění plánů rozvoje sítě pro celou Unii. Jestliže zjistí nesrovnalosti mezi uvedenými plány a jejich prováděním, prošetří důvody těchto nesrovnalostí a vydá doporučení dotčeným provozovatelům přenosových či přepravních soustav, regulačním orgánům nebo dalším příslušným orgánům s cílem uskutečnit investice v souladu s plány rozvoje sítě pro celou Unii;
- c) plní povinnosti stanovené v člancích 5, 11 a 13 nařízení (EU) č. 347/2013.
- d) přijímá rozhodnutí o žádostech o investice na základě čl. 12 odst. 6 nařízení (EU) č. 347/2013.

Článek 12

Úkoly ACER týkající se integrity a transparentnosti velkoobchodního trhu

Aby mohla účinně monitorovat integritu a transparentnost velkoobchodního trhu, ACER v úzké spolupráci s regulačními orgány a jinými vnitrostátními orgány:

- a) monitoruje velkoobchodní trhy, shromažďuje a sdílí údaje a zřizuje evropský registr účastníků trhu v souladu s články 7 až 12 nařízení (EU) č. 1227/2011;
- b) vydává doporučení Komisi v souladu s článkem 7 nařízení (EU) č. 1227/2011;
- c) koordinuje šetření podle čl. 16 odst. 4 nařízení (EU) č. 1227/2011.

Článek 13

Pověření ACER novými úkoly

ACER může být v případech jasně definovaných Komisí v kodexech sítě přijatých podle článku 59 nařízení (EU) 2019/943 a pokynech přijatých podle článku 61 téhož nařízení nebo článku 23 nařízení (ES) č. 715/2009 a ve věcech souvisejících s účelem, k němuž byla zřízena, pověřena dodatečnými úkoly, které nezahrnují rozhodovací pravomoci.

Článek 14

Konzultace, transparentnost a procesní záruky

1. Při plnění svých úkolů, zejména při vytváření rámcových pokynů v souladu s článkem 59 nařízení (EU) 2019/943 nebo článkem 6 nařízení (ES) č. 715/2009 a v procesu navrhování změn kodexů sítě podle článku 60 nařízení (EU) 2019/943 nebo článku 7 nařízení (ES) č. 715/2009, ACER v široké míře v rané fázi konzultuje otevřeným a transparentním způsobem s účastníky trhu, provozovateli přenosových či přepravních soustav, spotřebiteli, konečnými uživateli a případně orgány pro hospodářskou soutěž, aniž jsou dotčeny jejich pravomoci, zejména pokud se její úkoly týkají provozovatelů přenosových či přepravních soustav.

2. ACER zajistí, aby tam, kde je to vhodné, měly veřejnost a všechny zúčastněné strany k dispozici objektivní, spolehlivé a snadno dostupné informace, zejména o výsledcích její činnosti.

Všechny dokumenty a zápisy z konzultačních schůzek uskutečněných během vytváření rámcových pokynů v souladu s článkem 59 nařízení (EU) 2019/943 nebo článkem 6 nařízení (ES) č. 715/2009 nebo během provádění změn kodexů sítě uvedených v odstavci 1 tohoto článku se zveřejňují.

3. Před přijetím rámcových pokynů nebo před navržením změn kodexů sítě podle odstavce 1 ACER uvede, jak byly zohledněny připomínky obdržené během konzultace, a nebyly-li tyto připomínky vzaty v úvahu, uvede důvody.

4. Na svých internetových stránkách zveřejní ACER alespoň pořady jednání, podkladové dokumenty a případně zápisy ze zasedání správní rady, rady regulačních orgánů a odvolacího senátu.

5. ACER přijme a zveřejní vhodný a přiměřený jednacím řád postupem stanoveným v čl. 19 odst. 1 písm. t). Jednacím řád obsahuje ustanovení, která zajistí transparentní a přiměřený rozhodovací postup zaručující základní procesní práva založená na zásadách právního státu, včetně práva být vyslechnut, práva na přístup k dokumentům a zásad vymezených v odstavcích 6, 7 a 8.

6. Před přijetím samostatných rozhodnutí podle tohoto nařízení oznámí ACER každé dotčené straně svůj úmysl přijmout rozhodnutí a stanoví lhůtu, ve které může dotčená strana vyjádřit své stanovisko k dané věci, přičemž vezme plně v úvahu naléhavost, složitost a možné důsledky dané věci.

7. Samostatná rozhodnutí ACER musí uvádět důvody, na nichž se zakládají, aby bylo možné odvolat se ve věci samé.

8. Strany dotčené samostatnými rozhodnutími musí být informovány o prostředcích právní ochrany, které mají podle tohoto nařízení k dispozici.

Článek 15

Monitorování odvětví elektroenergetiky a plynárenství a podávání zpráv

1. ACER v úzké spolupráci s Komisí, členskými státy a příslušnými vnitrostátními orgány, včetně regulačních orgánů, a aniž jsou dotčeny pravomoci orgánů pro hospodářskou soutěž, monitoruje velkoobchodní a maloobchodní trhy s elektřinou a zemním plynem, zejména maloobchodní ceny elektřiny a zemního plynu, dodržování práv spotřebitelů stanovených ve směrnici (EU) 2019/944 a směrnici 2009/73/ES, dopad vývoje na trhu na zákazníky kategorie domácnost, přístup k sítím, včetně přístupu pro elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie, pokrok dosažený ve vztahu k propojovacím vedením, potenciální překážky bránící přeshraničnímu obchodu, regulační omezení pro nové subjekty vstupující na trh a menší subjekty, včetně občanských společností pro energii, státní zásahy zkreslující ceny tak, že neodrážejí faktický nedostatek nabídky, například zásahy uvedené v čl. 10 odst. 4 nařízení (EU) 2019/943, a výkon činnosti členských států v oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny na základě výsledků evropského posouzení přiměřenosti zdrojů podle článku 23 uvedeného nařízení, zejména s přihlédnutím k hodnocení ex post podle článku 17 nařízení (EU) 2019/941.

2. ACER každoročně zveřejňuje zprávu o výsledcích monitorování podle odstavce 1. V této zprávě uvede veškeré překážky dokončení vnitřních trhů s elektřinou a zemním plynem.

3. Souběžně se zveřejněním výroční zprávy může ACER předložit Evropskému parlamentu a Komisi stanovisko k případným opatřením za účelem odstranění překážek uvedených v odstavci 2.
4. ACER vydá zprávu o osvědčených postupech v metodice stanovení tarifů pro přenos a distribuci v souladu s čl. 18 odst. 9 nařízení (EU) 2019/943.

Kapitola II

Organizace ACER

Článek 16

Právní postavení

1. ACER je subjektem Unie a má právní subjektivitu.
2. ACER má v každém členském státě co nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich vnitrostátní právo přiznává právníkům osobám. Může zejména nabývat a zcizovat movitý a nemovitý majetek a vystupovat před soudem.
3. ACER zastupuje její ředitel.
4. Sídlem ACER je Lublaň ve Slovinsku.

Článek 17

Správní a řídicí struktura

ACER tvoří:

- a) správní rada, která plní úkoly stanovené v článku 19;
- b) rada regulačních orgánů, která plní úkoly stanovené v článku 22;
- c) ředitel, který plní úkoly stanovené v článku 24, a
- d) odvolací senát, který plní úkoly stanovené v článku 28.

Článek 18

Složení správní rady

1. Správní rada se skládá z devíti členů. Každý člen má jednoho náhradníka. Dva členy a jejich náhradníky jmenuje Komise, dva členy a jejich náhradníky jmenuje Evropský parlament a pět členů a jejich náhradníky jmenuje Rada. Žádný poslanec Evropského parlamentu nesmí být členem správní rady. Člen správní rady nesmí být členem rady regulačních orgánů.
2. Funkční období členů správní rady a jejich náhradníků činí čtyři roky a mohou být jmenováni jednou opětovně. U prvního mandátu je toto období pro polovinu členů správní rady a jejich náhradníků šest let.
3. Správní rada ze svých členů volí dvoutřetinovou většinou svého předsedu a místopředsedu. Nemůže-li předseda vykonávat své povinnosti, zastoupí ho automaticky místopředseda. Funkční období předsedy a místopředsedy je dva roky a mohou být jmenováni jednou opětovně. Funkční období předsedy a místopředsedy končí zároveň s členstvím ve správní radě.

4. Zasedání správní rady svolává její předseda. Předseda rady regulačních orgánů nebo zástupce rady regulačních orgánů a ředitel se účastní jednání správní rady bez práva hlasovat, pokud správní rada nerozhodne v případě ředitele jinak. Správní rada se schází nejméně dvakrát za rok na řádném zasedání. Schází se rovněž z podnětu předsedy, na žádost Komise nebo na žádost alespoň třetiny svých členů. Správní rada může k účasti na jednání přizvat jako pozorovatele jakoukoli osobu, jejíž stanoviska mohou být pro danou otázku významná. Členům správní rady mohou být v souladu s jednacím řádem nápomocni poradci nebo odborníci. Sekretariát správní radě poskytuje ACER.
5. Rozhodnutí správní rady jsou přijímána dvoutřetinovou většinou přítomných členů, není-li v tomto nařízení stanoveno jinak. Každý člen správní rady nebo náhradník má jeden hlas.
6. V jednacím řádu se stanoví podrobněji:
 - a) pravidla hlasování, zejména podmínky, za nichž může jeden člen jednat jménem jiného člena, a případně rovněž pravidla upravující usnášeníšopnost, a
 - b) podmínky, jimiž se řídí rotace při obměňování členů správní rady jmenovaných Radou tak, aby byla dlouhodobě zajištěna vyvážená účast členských států.
7. Aniž je dotčeno postavení členů jmenovaných Komisí, musí se členové správní rady zavázat, že budou jednat nezávisle a objektivně v zájmu Unie jako celku a že nebudou vyžadovat ani přijímat pokyny od orgánů, institucí ani jiných subjektů Unie, od vlád členských států ani od jiných veřejných či soukromých subjektů. Za tím účelem učiní každý člen písemné prohlášení o závazcích a písemné prohlášení o zájmech, v němž uvede, že neexistují žádné zájmy, které by mohly být na újmu jeho nezávislosti, nebo uvede veškeré přímé nebo nepřímé zájmy, které by mohly být na újmu jeho nezávislosti. ACER tato prohlášení každý rok zveřejní.

Článek 19

Funkce správní rady

1. Správní rada:
 - a) jmenuje po konzultaci rady regulačních orgánů a obdržení jejího kladného stanoviska v souladu s čl. 22 odst. 5 písm. c) ředitele v souladu s čl. 23 odst. 2 a případně prodlouží jeho funkční období nebo ho z funkce odvolá;
 - b) formálně jmenuje členy rady regulačních orgánů jmenovaných v souladu s čl. 21 odst. 1;
 - c) formálně jmenuje členy odvolacího senátu v souladu s čl. 25 odst. 2;
 - d) zajišťuje, aby ACER vykonávala své poslání a plnila zadané úkoly v souladu s tímto nařízením;
 - e) přijme dvoutřetinovou většinou svých členů programový dokument uvedený v čl. 20 odst. 1 a případně jej mění v souladu s čl. 20 odst. 3;
 - f) přijme roční rozpočet ACER a vykonává v souladu s články 31 až 35 své další rozpočtové funkce;
 - g) rozhodne po obdržení souhlasu Komise, zda přijme jakákoli dědictví, dary nebo příspěvky z jiných zdrojů Unie nebo jakékoli dobrovolné příspěvky členských států nebo jejich regulačních orgánů. Stanovisko správní rady vydané podle čl. 35 odst. 4 se musí výslovně zabývat zdroji financování uvedenými v tomto odstavci;
 - h) po konzultaci s radou regulačních orgánů vykonává disciplinární pravomoc nad ředitelem. Kromě toho v souladu s odstavcem 2 vykonává ve vztahu k zaměstnancům ACER pravomoci, které služební řád svěřuje orgánu oprávněnému ke jmenování a které pracovní řád svěřuje orgánu oprávněnému uzavírat pracovní smlouvy;
 - i) v souladu s čl. 39 odst. 2 vypracuje prováděcí pravidla ACER pro služební řád a pro pracovní řád v souladu s článkem 110 služebního řádu;
 - j) v souladu s článkem 41 přijme praktická opatření týkající se práva na přístup k dokumentům ACER;

- k) přijme a zveřejní výroční zprávu o činnosti ACER na základě návrhu výroční zprávy uvedeného v čl. 24 odst. 1 písm. i) a předloží tuto zprávu každý rok do 1. července Evropskému parlamentu, Radě, Komisi a Účetnímu dvoru. Tato výroční zpráva o činnosti ACER obsahuje samostatnou část schválenou radou regulačních orgánů týkající se regulačních činností ACER během uvedeného roku;
 - l) přijme a zveřejní svůj jednací řád;
 - m) přijme finanční pravidla platná pro ACER v souladu s článkem 36;
 - n) přijme strategii proti podvodům úměrnou riziku podvodů a zohlední při tom náklady a přínosy opatření, jež mají být zavedena;
 - o) přijme pravidla pro předcházení střetům zájmů a řešení střetů zájmů u svých členů i u členů odvolacího senátu;
 - p) přijímá a pravidelně aktualizuje plány pro komunikaci a šíření informací uvedené v článku 41;
 - q) na základě služebního řádu a pracovního řádu jmenuje účetního, který je při plnění svých povinností zcela nezávislý;
 - r) zajistí přijetí vhodných následných opatření na základě zjištění a doporučení plynoucích z interních či externích auditních zpráv a hodnocení, jakož i z vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF);
 - s) schvaluje uzavírání pracovních ujednání v souladu s článkem 43;
 - t) přijme a zveřejní jednací řád uvedený v čl. 14 odst. 5 na základě návrhu ředitele podle čl. 24 odst. 1 písm. b) a po konzultaci s radou regulačních orgánů a obdržení jejího kladného stanoviska v souladu s čl. 22 odst. 5 písm. f).
2. Správní rada přijme v souladu s článkem 110 služebního řádu rozhodnutí na základě čl. 2 odst. 1 služebního řádu a článku 6 pracovního řádu, kterým přeneše příslušné pravomoci orgánu oprávněného ke jmenování na ředitele a stanoví podmínky, za nichž může být toto přenesení pravomocí pozastaveno. Ředitel je oprávněn přenést tyto pravomoci na další osoby.
3. Vyžadují-li to zvláštní okolnosti, může správní rada rozhodnout o dočasném pozastavení přenesení pravomocí orgánu oprávněného ke jmenování na ředitele a pravomocí jím přenesených na další osoby a vykonávat je sama, případně je přenést na jednoho ze svých členů nebo na jiného zaměstnance, než je ředitel. Zvláštní okolnosti jsou přísně omezeny na záležitosti týkající se správy, rozpočtu nebo řízení, aniž je dotčena plná nezávislost ředitele, pokud jde o jeho úkoly podle čl. 24 odst. 1 písm. c).

Článek 20

Roční a víceleté programy

1. Ředitel vypracuje každý rok návrh programového dokumentu obsahující víceletý a roční program a předloží jej správní radě a radě regulačních orgánů.

Správní rada přijme návrh programového dokumentu poté, co obdrží kladné stanovisko od rady regulačních orgánů, a nejpozději 31. ledna jej předloží Evropskému parlamentu, Radě a Komisi.

Návrh programového dokumentu musí být v souladu s předběžným návrhem odhadu příjmů a výdajů sestaveným podle čl. 33 odst. 1, 2 a 3.

Správní rada přijme programový dokument s přihlédnutím ke stanovisku Komise poté, co obdrží kladné stanovisko rady regulačních orgánů, a poté, co ředitel toto stanovisko předloží Evropskému parlamentu. Správní rada předloží programový dokument Evropskému parlamentu, Radě a Komisi do 31. prosince.

Programový dokument se přijme, aniž je tím dotčen roční rozpočtový proces, a zveřejní se.

Programový dokument se stává konečným po konečném přijetí souhrnného rozpočtu a v případě potřeby se odpovídajícím způsobem upraví.

2. Roční program obsažený v programovém dokumentu obsahuje podrobné cíle a očekávané výsledky včetně ukazatelů výkonnosti. Rovněž obsahuje popis činností, které mají být financovány, a vymezuje finanční a lidské zdroje přidělené na jednotlivé činnosti, včetně odkazu na pracovní skupiny ACER, které mají za úkol přispívat k vypracování návrhů příslušných dokumentů, a to v souladu se zásadami sestavování rozpočtu a řízení na základě činnosti. Roční program musí být v souladu s víceletým programem uvedeným v odstavci 4. Musí v něm být jasně uvedeno, které úkoly byly ve srovnání s předchozím rozpočtovým rokem přidány, změněny nebo zrušeny.

3. Je-li ACER pověřena novým úkolem, správní rada přijatý programový dokument změnit.

Jakákoli podstatná změna programového dokumentu se přijme stejným postupem jako původní programový dokument. Správní rada může přenést pravomoc k provádění nepodstatných změn programového dokumentu na ředitele.

4. Víceletý program obsažený v programovém dokumentu stanoví celkové strategické programování včetně cílů, očekávaných výsledků a ukazatelů výkonnosti. Stanoví rovněž plánování zdrojů včetně víceletého rozpočtu a zaměstnanců.

Plánování zdrojů se aktualizuje jednou ročně. Strategické programování se aktualizuje podle potřeby, zejména v reakci na výsledek hodnocení podle článku 45.

Článek 21

Složení rady regulačních orgánů

1. Rada regulačních orgánů se skládá z:

- a) vysokých představitelů regulačních orgánů v souladu s čl. 57 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944 a čl. 39 odst. 1 směrnice 2009/73/ES a jednoho náhradníka za každý členský stát ze stávajících vedoucích pracovníků těchto orgánů, přičemž oba jmenuje regulační orgán;
- b) jednoho nehlasujícího zástupce Komise.

Za každý členský stát může být do rady regulačních orgánů přijat pouze jeden zástupce regulačního orgánu.

2. Rada regulačních orgánů volí ze svých členů předsedu a místopředsedu. Nemůže-li předseda vykonávat své povinnosti, zastoupí ho místopředseda. Funkční období předsedy a místopředsedy činí dva a půl roku a mohou být jmenováni opakovaně. V každém případě však funkční období předsedy a místopředsedy končí zároveň s členstvím v radě regulačních orgánů.

Článek 22

Funkce rady regulačních orgánů

1. Rada regulačních orgánů se usnází dvoutřetinovou většinou přítomných členů, přičemž každý z členů má jeden hlas.

2. Rada regulačních orgánů přijme a zveřejní svůj jednací řád, který stanoví podrobněji pravidla hlasování, zejména podmínky, za jakých smí jeden člen jednat jménem jiného člena, a případně rovněž pravidla upravující usnášení-schopnost. Jednací řád může stanovit konkrétní pracovní metody pro řešení otázek vznesených v rámci iniciativ pro regionální spolupráci.

3. Rada regulačních orgánů postupuje při plnění úkolů, které jí ukládá toto nařízení, nezávisle a nevyžaduje pokyny od žádné vlády členského státu, Komise ani jiného veřejného nebo soukromého subjektu, ani se jimi neřídí, aniž je dotčeno jednání jejich členů jménem jejich regulačních orgánů.

4. Sekretariát radě regulačních orgánů poskytuje ACER.

5. Rada regulačních orgánů:

- a) poskytuje řediteli stanoviska a případně i připomínky a pozměňovací návrhy ke znění jeho návrhů stanovisek, doporučení a rozhodnutí uvedených v čl. 3 odst. 1, článkách 4 až 8, čl. 9 odst. 1 a 3, článku 10, čl. 11 písm. c), článku 13, čl. 15 odst. 4 a článkách 30 a 43, o jejichž přijetí se uvažuje;

- b) v mezích své působnosti poskytuje řediteli poradenství při plnění jeho úkolů, s výjimkou úkolů ACER podle nařízení (EU) č. 1227/2011, a poskytuje poradenství pracovním skupinám ACER zřízeným na základě článku 30;
 - c) poskytuje správní radě v souladu s čl. 19 odst. 1 písm. a) a čl. 23 odst. 2 své stanovisko ke kandidátovi na funkci ředitele;
 - d) poskytuje stanovisko k programovému dokumentu v souladu s čl. 20 odst. 1;
 - e) schvaluje samostatnou část výroční zprávy týkající se regulačních činností v souladu s čl. 19 odst. 1 písm. k) a čl. 24 odst. 1 písm. i);
 - f) poskytuje správní radě stanovisko k jednacímú řádu v souladu s čl. 14 odst. 5 a čl. 30 odst. 3;
 - g) poskytuje správní radě stanovisko k plánům pro komunikaci a šíření informací uvedeným v článku 41;
 - h) poskytuje správní radě stanovisko k ustanovením jednacímú řádu týkajícím se vztahů se třetími zeměmi či mezinárodními organizacemi podle článku 43.
6. Evropský parlament je informován o návrhu pořadu jednání nadcházející schůze rady regulačních orgánů nejméně dva týdny předem. Do dvou týdnů od konání této schůze mu je zaslán návrh zápisu ze schůze. Evropský parlament může vyzvat předsedu nebo místopředsedu rady regulačních orgánů, aby za plného zachování své nezávislosti učinil prohlášení před příslušným výborem Evropského parlamentu a zodpověděl dotazy členů tohoto výboru.

Článek 23

Ředitel

1. ACER řídí její ředitel, jenž postupuje v souladu s pokyny uvedenými v čl. 22 odst. 5 písm. b) a v případech stanovených tímto nařízením podle stanovisek rady regulačních orgánů. Aniž jsou dotčeny úlohy správní rady a rady regulačních orgánů ve vztahu k úkolům ředitele, ředitel nevyžaduje pokyny od žádné vlády, orgánů Unie ani jiného veřejného či soukromého subjektu nebo veřejné či soukromé osoby, ani se jimi neřídí. Ředitel je odpovědný správní radě v otázkách správy, rozpočtu a řízení, avšak zůstává plně nezávislý, pokud jde o úkoly uvedené v čl. 24 odst. 1 písm. c). Ředitel se může účastnit zasedání rady regulačních orgánů jako pozorovatel.
2. Ředitele jmenuje správní rada poté, co rada regulačních orgánů vydá kladné stanovisko, na základě zásluh, dovedností a zkušeností významných pro odvětví energetiky po otevřeném a transparentním výběrovém řízení z nejméně tří kandidátů navržených Komisí. Před jmenováním kandidát vybraný správní radou učiní prohlášení před příslušným výborem Evropského parlamentu a zodpoví dotazy jeho členů. Pro účely uzavření smlouvy s ředitelem jedná jménem ACER předseda správní rady.
3. Funkční období ředitele je pět let. V průběhu devíti měsíců předcházejících konci tohoto období provede Komise hodnocení. Při něm Komise posuzuje zejména:
 - a) výsledky dosažené ředitelem;
 - b) úkoly a potřeby ACER pro nadcházející roky.
4. Správní rada může na návrh Komise po konzultaci s radou regulačních orgánů a náležitém zohlednění jejího hodnocení a stanoviska, a pouze v případech odůvodněných úkoly a potřebami ACER, jednou prodloužit funkční období ředitele o nejvýše pět let. Ředitel, jehož funkční období bylo prodlouženo, se na konci prodlouženého funkčního období nesmí zúčastnit dalšího výběrového řízení na tutéž pozici.
5. Správní rada informuje Evropský parlament o svém záměru prodloužit funkční období ředitele. Do jednoho měsíce před prodloužením svého funkčního období může být ředitel vyzván, aby učinil prohlášení před příslušným výborem Evropského parlamentu a zodpověděl dotazy členů tohoto výboru.

6. Není-li jeho funkční období prodlouženo, setrvá ředitel ve funkci až do jmenování svého nástupce.
7. Ředitel může být odvolán z funkce pouze rozhodnutím správní rady po obdržení kladného stanoviska rady regulačních orgánů. Správní rada přijímá toto rozhodnutí dvoutřetinovou většinou hlasů svých členů.
8. Evropský parlament a Rada může ředitele vyzvat k předložení zprávy o plnění jeho úkolů. Evropský parlament může rovněž ředitele vyzvat, aby učinil prohlášení před příslušným výborem Evropského parlamentu a zodpověděl dotazy členů tohoto výboru.

Článek 24

Úkoly ředitele

1. Ředitel:
 - a) zastupuje ACER v právních otázkách a vykonává její každodenní řízení;
 - b) připravuje práci správní rady, bez hlasovacího práva se účastní práce správní rady a odpovídá za provádění rozhodnutí, jež správní rada přijala;
 - c) navrhuje, konzultuje, přijímá a zveřejňuje stanoviska, doporučení a rozhodnutí;
 - d) odpovídá za provádění ročního pracovního programu ACER pod vedením rady regulačních orgánů a pod administrativní kontrolou správní rady;
 - e) přijímá nezbytná opatření, zejména pokud jde o přijetí vnitřních správních pokynů a zveřejňování oznámení, aby zajistil fungování ACER v souladu s tímto nařízením;
 - f) každý rok vypracovává návrh pracovního programu ACER na následující rok a poté, co jej přijme správní rada, předloží tento návrh každoročně do 31. ledna radě regulačních orgánů, Evropskému parlamentu a Komisi;
 - g) odpovídá za provádění programového dokumentu a za podávání zpráv o jeho provádění správní radě;
 - h) v souladu s čl. 33 odst. 1 vypracovává předběžný návrh odhadu příjmů a výdajů ACER a v souladu s články 34 a 35 plní rozpočet ACER;
 - i) každý rok vypracuje a předloží správní radě návrh výroční zprávy, která obsahuje samostatnou část týkající se regulačních činností ACER a část týkající se finančních a správních záležitostí;
 - j) vypracuje akční plán na základě závěrů interních či externích auditních zpráv a hodnocení a vyšetřování vedená OLAfem a o pokroku zpravuje dvakrát ročně Komisi a pravidelně správní radu;
 - k) rozhoduje, zda je za účelem účinného a účelného provádění úkolů ACER nutné vyslat jednoho či více pracovníků do jednoho či více členských států.

Pro účely prvního pododstavce písm. k) si ředitel před přijetím rozhodnutí o zřízení místní kanceláře vyžádá stanovisko dotčených členských států včetně členského státu, v němž se nachází sídlo ACER, a získá předem souhlas Komise a správní rady. Toto rozhodnutí musí být založeno na náležité analýze nákladů a přínosů a musí určit rozsah činností, jež mají být v dané místní kanceláři prováděny, a to způsobem, který zabrání zbytečným nákladům a zdvojení správních funkcí ACER.

2. Přijetí stanovisek, doporučení a rozhodnutí uvedených v čl. 3 odst. 1, člancích 4 až 8, čl. 9 odst. 1 a 3, článku 10, čl. 11 písm. c), článku 13, čl. 15 odst. 4 a člancích 30 a 43 vyžaduje pro účely odst. 1 písm. c) tohoto článku kladné stanovisko rady regulačních orgánů.

Před předložením návrhů stanovisek, doporučení nebo rozhodnutí ke hlasování v radě regulačních orgánů předloží ředitel návrhy stanovisek, doporučení nebo rozhodnutí příslušné pracovní skupině v dostatečném předstihu ke konzultaci.

Ředitel:

- a) zohlední připomínky a pozměňovací návrhy rady regulačních orgánů a znovu radě regulačních orgánů předloží přepracovaný návrh stanoviska, doporučení nebo rozhodnutí k vydání kladného stanoviska;
- b) může předložené návrhy stanovisek, doporučení a rozhodnutí v případě nesouhlasu s pozměňovacími návrhy předloženými radou regulačních orgánů stáhnout pod podmínkou, že podá řádně odůvodněné písemné vysvětlení.

V případě stažení návrhu stanoviska, doporučení nebo rozhodnutí může ředitel vydat nový návrh stanoviska, doporučení nebo rozhodnutí postupem stanoveným v čl. 22 odst. 5 písm. a) a ve druhém pododstavci tohoto odstavce. Pro účely třetího pododstavce písm. a) tohoto odstavce podá ředitel v případě, že se odchýlí od připomínek a pozměňovacích návrhů předložených radou regulačních orgánů nebo je odmítne zpracovat, také řádně odůvodněné písemné vysvětlení.

Nevydá-li rada regulačních orgánů k opětovně předloženému znění návrhu stanoviska, doporučení nebo rozhodnutí kladné stanovisko, protože v něm její připomínky a pozměňovací návrhy nebyly dostatečně zohledněny, může ředitel toto znění dále přepracovat v souladu s připomínkami a pozměňovacími návrhy předloženými radou regulačních orgánů, aby získal její kladné stanovisko, aniž by musel opět konzultovat s pracovní skupinou nebo podat další písemné vysvětlení.

Článek 25

Vytvoření a složení odvolacího senátu

1. ACER zřídí odvolací senát.
2. Odvolací senát se skládá ze šesti členů a šesti náhradníků vybraných ze současných nebo bývalých vedoucích pracovníků regulačních orgánů, orgánů pro hospodářskou soutěž nebo jiných orgánů Unie či vnitrostátních orgánů, kteří mají odpovídající zkušenosti v odvětví energetiky. Odvolací senát jmenuje svého předsedu.

Členy odvolacího senátu jmenuje po zveřejnění výzvě k vyjádření zájmu formálně správní rada na návrh Komise a po konzultaci s radou regulačních orgánů.

3. Odvolací senát přijme a zveřejní svůj jednací řád. Tento jednací řád podrobně stanoví pravidla, jimiž se řídí uspořádání a fungování odvolacího senátu a pravidla pro podávání odvolání k odvolacímu senátu podle článku 28. Odvolací senát oznámí návrh svého jednacího řádu a jakékoli jeho podstatné změny Komisi. Komise může sdílet své stanovisko k návrhu tohoto řádu do tří měsíců ode dne, kdy toto oznámení obdrží.

Rozpočet ACER obsahuje samostatnou rozpočtovou položku pro financování kanceláře odvolacího senátu.

4. Rozhodnutí odvolacího senátu jsou přijímána většinou nejméně čtyř ze šesti jeho členů. Odvolací senát se svolává podle potřeby.

Článek 26

Členové odvolacího senátu

1. Funkční období členů odvolacího senátu je pět let. Mohou být jmenováni jednou opětovně.
2. Členové odvolacího senátu jsou ve svém rozhodování nezávislí. Nejsou vázáni žádnými pokyny. Členové odvolacího senátu nesmějí v ACER, v její správní radě ani v její radě regulačních orgánů ani v žádné z jejích pracovních skupin vykonávat žádné jiné funkce. Člen odvolacího senátu nesmí být během svého funkčního období odvolán, s výjimkou případu, kdy se dopustil vážného porušení úředních povinností a správní rada po konzultaci s radou regulačních orgánů v tomto smyslu vydala rozhodnutí.

Článek 27

Vyloučení a námitky v rámci odvolacího senátu

1. Členové odvolacího senátu se nesmí účastnit žádného odvolacího řízení, pokud na něm mají jakýkoli osobní zájem, pokud dříve působili jako zástupci některého z účastníků řízení nebo pokud se podíleli na rozhodnutí, které je předmětem odvolání.
2. Člen odvolacího senátu informuje odvolací senát, domnívá-li se, že by se některý člen z důvodů uvedených v odstavci 1 nebo z jakéhokoli jiného důvodu neměl účastnit odvolacího řízení. Proti členu odvolacího senátu může kterýkoli účastník odvolacího řízení vznést námitku z důvodů uvedených v odstavci 1 nebo v případě podezření z podjatosti. Tato námitka se považuje za nepřijatelnou, zakládá-li se na státní příslušnosti člena nebo učinil-li namítající účastník odvolacího řízení, vědom si důvodu pro námitku, v odvolacím řízení jiný procesní úkon než vznesení námítky na složení odvolacího senátu.
3. Odvolací senát rozhodne o dalším postupu v případech uvedených v odstavcích 1 a 2 bez účasti dotčeného člena. Pro přijetí takového rozhodnutí zastoupí dotčeného člena v odvolacím senátu jeho náhradník. Pokud se náhradník nachází v obdobné situaci jako člen, vybere předseda náhradu z dostupných náhradníků.
4. Členové odvolacího senátu se zavazují jednat nezávisle a ve veřejném zájmu. K tomuto účelu učiní písemné prohlášení o závazcích a písemné prohlášení o zájmech, v němž buď uvedou, že neexistují žádné zájmy, které by mohly být na újmu jejich nezávislosti, nebo uvedou jakékoli přímé nebo nepřímé zájmy, které by mohly být na újmu jejich nezávislosti. Tato prohlášení se každý rok zveřejní.

Článek 28

Rozhodnutí, proti nimž je možné se odvolat

1. Jakákoli fyzická nebo právnická osoba, včetně regulačních orgánů, se může odvolat proti rozhodnutí uvedenému v čl. 2 písm. d), které jí je určeno, nebo které se jí bezprostředně a přímo dotýká, i když je určeno jiné osobě.
2. Odvolání musí obsahovat odůvodnění a podává se písemně ACER do dvou měsíců od oznámení rozhodnutí dotčené osobě, nebo pokud k němu nedošlo, do dvou měsíců ode dne, kdy ACER zveřejnila své rozhodnutí. Odvolací senát o odvolání rozhodne do čtyř měsíců ode dne jeho podání.
3. Odvolání podané podle odstavce 1 nemá odkladný účinek. Odvolací senát však může, pokud to podle jeho názoru okolnosti vyžadují, pozastavit uplatňování rozhodnutí, proti němuž odvolání směřuje.
4. Je-li odvolání přípustné, odvolací senát přezkoumá, zda je opodstatněné. Tak často, jak je to nutné, vyzve účastníky odvolacího řízení, aby se v určených lhůtách vyjádřili k oznámením vydaným odvolacím senátem nebo ke sdělení jiných účastníků odvolacího řízení. Účastníci odvolacího řízení mají právo se vyjádřit ústně.
5. Odvolací senát může rozhodnutí potvrdit, nebo může věc postoupit příslušnému orgánu ACER. Ten je vázán rozhodnutím odvolacího senátu.
6. Rozhodnutí přijatá odvolacím senátem ACER zveřejňuje.

Článek 29

Žaloby k Soudnímu dvoru

Žaloby na zrušení rozhodnutí vydaného ACER podle tohoto nařízení a žaloby pro nečinnost v rámci určených lhůt mohou být u Soudního dvora podány pouze poté, co byla vyčerpána možnost odvolacího řízení uvedeného v článku 28. ACER přijme opatření nezbytná k zajištění souladu s rozsudky Soudního dvora.

Článek 30

Pracovní skupiny

1. V odůvodněných případech, zejména na podporu činnosti ředitele a rady regulačních orgánů v regulačních otázkách a k přípravě stanovisek, doporučení a rozhodnutí podle čl. 3 odst. 1, článků 4 až 8, čl. 9 odst. 1 a 3, článku 10, čl. 11 písm. c), článku 13, čl. 15 odst. 4 a článků 30 a 43 správní rada na společný návrh ředitele a rady regulačních orgánů zřídí nebo zruší pracovní skupiny.

Zřízení a zrušení pracovní skupiny vyžaduje kladné stanovisko rady regulačních orgánů.

2. Pracovní skupiny tvoří odborníci z řad zaměstnanců ACER a regulačních orgánů. Do pracovních skupin se mohou zapojit odborníci z Komise. ACER nenese náklady na účast odborníků z řad zaměstnanců regulačních orgánů na činnosti pracovních skupin ACER. Pracovní skupiny vezmou v úvahu názory odborníků z jiných relevantních vnitrostátních orgánů, pokud jsou tyto orgány příslušné.

3. Správní rada přijme a zveřejní interní jednací řád pro fungování pracovních skupin na návrh ředitele a po konzultaci s radou regulačních orgánů a obdržení jejího kladného stanoviska.

4. Pracovní skupiny ACER provádějí činnosti, které jim byly svěřeny v programovém dokumentu přijatém podle článku 20, a veškeré činnosti, které jim v souladu s tímto nařízením svěří rada regulačních orgánů a ředitel.

Kapitola III

Sestavování a struktura rozpočtu

Článek 31

Struktura rozpočtu

1. Aniž jsou dotčeny další zdroje, příjmy ACER tvoří:

- a) příspěvek Unie;
- b) poplatky placené ACER v souladu s článkem 32;
- c) dobrovolné příspěvky členských států nebo regulačních orgánů podle čl. 19 odst. 1 písm. g);
- d) dědictví, dary nebo příspěvky podle čl. 19 odst. 1 písm. g).

2. Výdaje ACER zahrnují náklady na zaměstnance, správu, infrastrukturu a provoz.

3. Příjmy a výdaje ACER musí být vyrovnané.

4. Veškeré příjmy a výdaje ACER jsou předmětem prognózy na každý rozpočtový rok, který se shoduje s kalendářním rokem, a zanášejí se do jejího rozpočtu.

5. Příjem, který ACER obdrží, nesmí ohrozit její neutralitu, nezávislost ani objektivnost.

Článek 32

Poplatky

1. ACER vybírá poplatky za:

- a) vyřízení žádosti o rozhodnutí o udělení výjimky podle článku 10 tohoto nařízení a za rozhodnutí o přeshraničním přidělení nákladů, jež ACER vydává podle článku 12 nařízení (EU) č. 347/2013;

b) shromažďování, zpracovávání a analýzu informací předávaných účastníky trhu nebo subjekty jednajícími jejich jménem podle článku 8 nařízení (EU) č. 1227/2011.

2. Poplatky uvedené v odstavci 1 a způsob jejich hrazení stanoví Komise po veřejné konzultaci a po konzultaci se správní radou a radou regulačních orgánů. Poplatky musí být přiměřené nákladům na příslušné služby poskytované nákladově efektivním způsobem a musí stačit k pokrytí těchto nákladů. Stanoví se v takové výši, aby bylo zajištěno, že nejsou diskriminační a že nepředstavují nepřiměřenou finanční nebo administrativní zátěž pro účastníky trhu nebo subjekty jednající jejich jménem.

Komise výši poplatků pravidelně posuzuje na základě hodnocení a v případě nutnosti výši těchto poplatků a způsob jejich hrazení upraví.

Článek 33

Sestavování rozpočtu

1. Ředitel každý rok vypracuje předběžný návrh odhadu příjmů a výdajů pokrývajících provozní výdaje a program práce předpokládané pro nadcházející rozpočtový rok a tento předběžný návrh odhadu příjmů a výdajů předloží správní radě spolu se seznamem předběžných pracovních míst.

2. Předběžný návrh odhadu příjmů a výdajů se zakládá na cílech a očekávaných výsledcích obsažených v programovém dokumentu uvedeném v čl. 20 odst. 1 a bere v úvahu finanční prostředky nutné pro dosažení těchto cílů a očekávaných výsledků.

3. Správní rada přijme každý rok na základě předběžného návrhu odhadu příjmů a výdajů vypracovaného ředitelem předběžný návrh odhadu příjmů a výdajů ACER na následující rozpočtový rok.

4. Předběžný návrh odhadu příjmů a výdajů, který zahrnuje návrh plánu pracovních míst, předkládá správní rada Komisi každoročně do 31. ledna. Před přijetím odhadu je návrh vypracovaný ředitelem předložen radě regulačních orgánů, která k němu může vydat odůvodněné stanovisko.

5. Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě odhad uvedený v odstavci 3 společně s návrhem souhrnného rozpočtu Unie.

6. Komise na základě návrhu odhadu příjmů a výdajů zaneše do návrhu souhrnného rozpočtu Unie odhady, které považuje za nezbytné pro plán pracovních míst a výši příspěvku ze souhrnného rozpočtu Unie v souladu s články 313 až 316 Smlouvy o fungování Evropské unie.

7. Rada jakožto rozpočtový orgán přijímá plán pracovních míst ACER.

8. Správní rada přijme rozpočet ACER. Rozpočet se stává konečným po konečném přijetí souhrnného rozpočtu Unie. V případě potřeby se odpovídajícím způsobem upraví.

9. Pro každou změnu rozpočtu, včetně plánu pracovních míst, se použije stejný postup.

10. Do 5. července 2020 Komise zhodnotí, zda finanční a lidské zdroje, jež má ACER k dispozici, jí umožňují plnit její úlohu podle tohoto nařízení spočívající v úsilí o vnitřní trh s energií a v příspěvku k energetické bezpečnosti ve prospěch spotřebitelů v Unii.

11. Správní rada neprodleně oznámí rozpočtovému orgánu svůj záměr provést jakýkoli projekt, který může mít výrazný finanční dopad na financování rozpočtu ACER, zejména jedná-li se o projekty, které se vztahují k nemovitostem. Správní rada o svém záměru rovněž uvědomí Komisi. Má-li některá složka rozpočtového orgánu záměr vydat stanovisko, oznámí tento záměr ACER do dvou týdnů po obdržení informace o projektu. Neobdrží-li ACER odpověď, může plánovaný projekt zahájit.

Článek 34

Plnění a kontrola rozpočtu

1. Ředitel vykonává povinnosti schvalující osoby a plní rozpočet ACER.
2. Do 1. března po skončení každého rozpočtového roku předloží účetní ACER účetnímu Komise a Účetnímu dvoru prozatímní účetní závěrku společně se zprávou o rozpočtovém a finančním řízení za rozpočtový rok. Do 31. března následujícího roku předloží účetní ACER zprávu o rozpočtovém a finančním řízení rovněž Evropskému parlamentu a Radě. Účetní Komise konsoliduje prozatímní účetní závěrky orgánů a decentralizovaných subjektů v souladu s článkem 245 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽²²⁾ (dále jen „finanční nařízení“).

Článek 35

Předkládání účetní závěrky a udělení absolutoria

1. Účetní ACER předloží prozatímní účetní závěrku za rozpočtový rok (rok N) účetnímu Komise a Účetnímu dvoru do 1. března následujícího rozpočtového roku (rok N+1).
2. ACER předloží Evropskému parlamentu, Radě, Komisi a Účetnímu dvoru zprávu o rozpočtovém a finančním řízení za rok N do 31. března roku N+1.

Do 31. března roku N+1 předloží účetní Komise předběžnou účetní závěrku ACER Účetnímu dvoru. Komise zprávu o rozpočtovém a finančním řízení za rozpočtový rok rovněž předloží Evropskému parlamentu a Radě.

3. Po obdržení připomínek Účetního dvora k předběžné účetní závěrce ACER za rok N podle článku 246 finančního nařízení vypracuje účetní na vlastní odpovědnost konečnou účetní závěrku ACER za uvedený rok. Ředitel ji předloží správní radě k vyjádření.
4. Správní rada vydá ke konečné účetní závěrce ACER za rok N stanovisko.
5. Do 1. července roku N+1 předloží účetní ACER konečnou účetní závěrku za rok N spolu se stanoviskem správní rady Evropskému parlamentu, Radě, Komisi a Účetnímu dvoru.
6. Konečná účetní závěrka se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* do 15. listopadu roku N+1.
7. Ředitel zašle Účetnímu dvoru odpověď na jeho připomínky do 30. září roku N+1. Zároveň předloží kopii této odpovědi správní radě a Komisi.
8. Ředitel v souladu s čl. 109 odst. 3 nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 1271/2013 předloží Evropskému parlamentu na jeho žádost veškeré informace potřebné pro řádný průběh udělení absolutoria pro rok N.
9. Evropský parlament na základě doporučení Rady přijatého kvalifikovanou většinou rozhodne do 15. května roku N + 2 o udělení absolutoria řediteli za plnění rozpočtu za rozpočtový rok N.

⁽²²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

Článek 36

Finanční pravidla

Správní rada po poradě s Komisí přijme pro ACER finanční pravidla. Tato pravidla se mohou odchylovat od nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 1271/2013, pokud to vyžadují zvláštní potřeby fungování ACER a pouze s předchozím souhlasem Komise.

Článek 37

Boj proti podvodům

1. Za účelem usnadnění boje proti podvodům, korupci a jiným protiprávním jednáním podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ⁽²³⁾ přistoupí ACER k interinstitucionální dohodě ze dne 25. května 1999 o vnitřním vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) ⁽²⁴⁾ a přijme vhodná ustanovení vztahující se na zaměstnance ACER, přičemž použije vzor obsažený v příloze uvedené dohody.
2. Účetní dvůr má pravomoc provádět u všech příjemců dotací a dodavatelů a subdodavatelů, kteří prostřednictvím ACER obdrželi finanční prostředky Unie, audit na místě i audit na základě dokumentů.
3. OLAF může v souladu s pravidly a postupy stanovenými v nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013 a nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ⁽²⁵⁾ provádět vyšetřování, včetně kontrol a inspekcí na místě, s cílem zjistit, zda v souvislosti s grantem či smlouvou financovanými ACER nedošlo k podvodu, korupci či jinému protiprávnímu jednání ohrožujícímu finanční zájmy Unie.
4. Aniž jsou dotčeny odstavce 1, 2 a 3, musí dohody o spolupráci se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi, smlouvy, grantové dohody a rozhodnutí o udělení grantu, které ACER uzavře nebo přijme, obsahovat ustanovení výslovně zmocňující Účetní dvůr a OLAF k provádění auditů a vyšetřování uvedených v tomto článku v souladu s jejich pravomocemi.

Kapitola IV

Obecná a závěrečná ustanovení

Článek 38

Výsady a imunity a dohoda o sídle

1. Na ACER a její zaměstnance se vztahuje Protokol č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie, připojený ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie.
2. Nezbytná ujednání týkající se prostor ACER v hostitelském členském státě a vybavení, jež tento členský stát zajistí, jakož i zvláštní pravidla vztahující se v hostitelském členském státě na ředitele, členy správní rady, zaměstnance ACER a jejich rodinné příslušníky, se stanoví v dohodě o sídle mezi ACER a členským státem, v němž se sídlo ACER nachází. Tato dohoda se uzavře poté, co ji schválí správní rada.

Článek 39

Zaměstnanci

1. Na zaměstnance ACER, včetně jejího ředitele, se vztahuje služební řád, pracovní řád a pravidla přijatá společně orgány Evropské unie k provedení služebního řádu a pracovního řádu.

⁽²³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁴⁾ Úř. věst. L 136, 31.5.1999, s. 15.

⁽²⁵⁾ Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2).

2. Správní rada po dohodě s Komisí přijme vhodná prováděcí pravidla v souladu s článkem 110 služebního řádu.
3. Ve vztahu ke svým zaměstnancům vykonává ACER pravomoci, které služební řád svěřuje orgánu oprávněnému ke jmenování a pracovní řád orgánu oprávněnému uzavírat smlouvy.
4. Správní rada může přijmout předpisy umožňující zaměstnávat v ACER dočasně přidělené odborníky z členských států.

Článek 40

Odpovědnost ACER

1. Smluvní odpovědnost ACER se řídí právem rozhodným pro příslušnou smlouvu.

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat na základě jakékoli rozhodčí doložky obsažené ve smlouvě uzavřené ACER.

2. V případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí ACER v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států veškerou újmu, kterou způsobila nebo kterou způsobili její zaměstnanci při výkonu svých funkcí.
3. Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat ve sporech o náhradě újmy uvedené v odstavci 2.
4. Osobní finanční a disciplinární odpovědnost zaměstnanců ACER vůči ACER se řídí příslušnými předpisy, které se na zaměstnance ACER vztahují.

Článek 41

Transparentnost a komunikace

1. Na dokumenty v držení ACER se vztahuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ⁽²⁶⁾.
2. Správní rada přijme praktická opatření pro používání nařízení (ES) č. 1049/2001.
3. Proti rozhodnutím přijatým ACER podle článku 8 nařízení (ES) č. 1049/2001 lze podat stížnost evropskému veřejnému ochránci práv nebo žalobu k Soudnímu dvoru v souladu s podmínkami stanovenými v článcích 228 a 263 Smlouvy o fungování Evropské unie.
4. Na zpracovávání osobních údajů ACER se vztahuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ⁽²⁷⁾. Správní rada stanoví opatření pro uplatňování nařízení (ES) 2018/1725 ze strany ACER, včetně opatření pro jmenování pověřence ACER pro ochranu osobních údajů. Tato opatření se stanoví po konzultaci s evropským inspektorem ochrany údajů.
5. ACER může z vlastního podnětu vyvíjet komunikační činnost v oblasti své působnosti. Přidělení zdrojů na komunikační činnost nesmí být na úkor účinného vykonávání úkolů uvedených v článcích 3 až 13. Komunikační činnost se vykonává v souladu s příslušnými plány pro komunikaci a šíření informací přijatými správní radou.

⁽²⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43).

⁽²⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

Článek 42

Ochrana utajovaných informací a citlivých neutajovaných informací

1. ACER přijme vlastní bezpečnostní pravidla rovnocenná bezpečnostním pravidlům Komise pro ochranu utajovaných informací Evropské unie a citlivých neutajovaných informací, včetně opatření pro výměnu, zpracovávání a uchovávání takových informací, jak je uvedeno v rozhodnutích Komise (EU, Euratom) 2015/443 ⁽²⁸⁾ a (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²⁹⁾.
2. ACER se také může rozhodnout přiměřeně uplatňovat rozhodnutí Komise uvedená v odstavci 1. Bezpečnostní pravidla ACER musí mimo jiné zahrnovat ustanovení o výměně, zpracovávání a uchovávání utajovaných informací Evropské unie a citlivých neutajovaných informací.

Článek 43

Dohody o spolupráci

1. ACER je otevřená účasti třetích zemí, které uzavřely s Uníí dohody a které přijaly a uplatňují příslušná pravidla práva Unie v oblasti energetiky, zejména včetně pravidel týkajících se nezávislých regulačních orgánů, přístupu třetích stran k infrastruktuře a oddělení, obchodování s energiemi a provozování soustavy a účasti a ochrany odběratelů, jakož i příslušná pravidla v oblasti ochrany životního prostředí a hospodářské soutěže.
2. Pod podmínkou uzavření dohody za tímto účelem mezi Uníí a třetími zeměmi uvedenými v odstavci 1 může ACER plnit své úkoly podle článků 3 až 13 rovněž ve vztahu ke třetím zemím, pokud tyto země přijaly a uplatňují příslušná pravidla v souladu s odstavcem 1 tohoto článku a pokud ACER pověřily, aby činnost jejich regulačních orgánů koordinovala s činností regulačních orgánů členských států. Pouze v těchto případech se odkazy na otázky přeshraniční povahy týkají hranic Unie se třetími zeměmi, a nikoli hranic mezi dvěma členskými státy.
3. Dohody uvedené v odstavci 1 obsahují ustanovení uvádějící zejména povahu, rozsah a procedurální aspekty zapojení třetích zemí do práce ACER, včetně ustanovení týkajících se finančních příspěvků a zaměstnanců.
4. Správní rada přijme po obdržení kladného stanoviska rady regulačních orgánů jednacím řádem pro vztahy se třetími zeměmi uvedenými v odstavci 1. Komise zajistí, aby ACER působila v rámci svého mandátu a stávajícího institucionálního rámce tím, že uzavře vhodné pracovní ujednání s ředitelem ACER.

Článek 44

Jazykový režim

1. Na ACER se vztahuje nařízení Rady č. 1 ⁽³⁰⁾.
2. O vnitřním jazykovém režimu ACER rozhoduje správní rada.
3. Překladatelské služby potřebné pro fungování ACER zajišťuje Překladatelské středisko pro instituce Evropské unie.

Článek 45

Hodnocení

1. Do 5. července 2024 a poté každých pět let provede Komise za pomoci nezávislého externího odborníka hodnocení výkonu činnosti ACER ve vztahu k jejím cílům, mandátu a úkolům. Toto hodnocení se bude týkat zejména případné potřeby změnit mandát ACER a finančních dopadů takové změny.

⁽²⁸⁾ Rozhodnutí Komise (EU, Euratom) 2015/443 ze dne 13. března 2015 o bezpečnosti v Komisi (Úř. věst. L 72, 17.3.2015, s. 41).

⁽²⁹⁾ Rozhodnutí Komise (EU, Euratom) 2015/444 ze dne 13. března 2015 o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU (Úř. věst. L 72, 17.3.2015, s. 53).

⁽³⁰⁾ Nařízení Rady EHS č. 1 o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. 17, 6.10.1958, s. 385).

2. Bude-li mít Komise za to, že další existence ACER již není s ohledem na její cíle, mandát a úkoly odůvodněná, může po náležité konzultaci se zainteresovanými subjekty a radou regulačních orgánů navrhnout, aby toto nařízení bylo odpovídajícím způsobem změněno či zrušeno.
3. Komise předloží zjištění z hodnocení uvedeného v odstavci 1 společně se svými závěry Evropskému parlamentu, Radě a radě regulačních orgánů ACER. Zjištění z hodnocení se zveřejní.
4. Komise do 31. října 2025 a poté alespoň každých pět let předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu hodnotící toto nařízení, a zejména úkoly ACER, které zahrnují přijímání samostatných rozhodnutí. Tyto zprávy případně zohlední výsledky posouzení podle čl. 69 odst. 1 nařízení (EU) 2019/943.

Bude-li to vhodné, předloží Komise spolu se zprávou legislativní návrh.

Článek 46

Zrušení

Nařízení (ES) č. 713/2009 se zrušuje.

Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze II.

Článek 47

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 5. června 2019.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
G. CIAMBA

PŘÍLOHA I

Zrušené nařízení a jeho změna

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009, ze dne 13. července 2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 1)	
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009	Pouze odkaz v článku 20 nařízení (EU) č. 347/2013 na článek 22(1) nařízení (ES) č. 713/2009.

PŘÍLOHA II

Srovnávací tabulka

Nařízení (ES) č. 713/2009	Toto nařízení
Článek 1	Článek 1
Článek 4	Článek 2
Článek 5	Článek 3
Čl. 6 odst. 1 až 3 a odst. 4 první pododstavec	Článek 4
Čl. 6 odst. 4 druhý až pátý pododstavec a odstavce 5, 6 a 9	Článek 5
Článek 7 a 8	Článek 6
—	Článek 7
—	Článek 8
—	Článek 9
Čl. 9 odst. 1 a odst. 2 první pododstavec	Článek 10
Čl. 6 odst. 7 a 8	Článek 11
—	Článek 12
Čl. 9 odst. 2 druhý pododstavec	Článek 13
Článek 10	Článek 14
Článek 11	Článek 15
Článek 2	Článek 16
Článek 3	Článek 17
Článek 12	Článek 18
Článek 13	Článek 19
—	Článek 20
Čl. 14 odst. 1 a 2	Článek 21
Čl. 14 odst. 3 až 6	Čl. 22 odst. 1 až 4
Článek 15	Čl. 22 odst. 5 a 6
Článek 16	Článek 23
Článek 17	Článek 24
Čl. 18 odst. 1 a 2	Čl. 25 odst. 1 a 2 a 4
Čl. 19 odst. 6	Čl. 25 odst. 3
Čl. 18 odst. 3	Článek 26
Čl. 18 odst. 4 až 7	Článek 27
Čl. 19 odst. 1 až 5 a 7	Článek 28
Článek 20	—
—	Článek 29
—	Článek 30
Článek 21	Článek 31
Článek 22	Článek 32
Článek 23	Článek 33
Čl. 24 odst. 1 a 2	Článek 34

Nařízení (ES) č. 713/2009	Toto nařízení
Čl. 24 odst. 3 až 10	Článek 35
Článek 25	Článek 36
—	Článek 37
Článek 27	Článek 38
Článek 28	Článek 39
Článek 29	Článek 40
Článek 30	Čl. 41 odst. 1, 2 a 3
—	Článek 42
Článek 31	Článek 43
Článek 33	Článek 44
Článek 34	Článek 45
—	Článek 46
Článek 35	Článek 47

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/943**ze dne 5. června 2019****o vnitřním trhu s elektřinou****(přepřpracované znění)****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ⁽⁴⁾ bylo několikrát podstatně změněno. Vzhledem k potřebě provést další změny by uvedené nařízení mělo být v zájmu přehlednosti přepřpracováno.
- (2) Cílem energetické unie je poskytovat konečným zákazníkům – domácnostem i podnikům – spolehlivou, bezpečnou, udržitelnou, konkurenceschopnou a cenově dostupnou energii. V minulosti elektrizační soustavu ovládaly vertikálně integrované monopoly, často ve veřejném vlastnictví, s velkými centralizovanými jadernými elektrárnami nebo elektrárnami na fosilní paliva. Účelem vnitřního trhu s elektřinou, který je postupně zaváděn od roku 1999, je poskytnout skutečnou možnost výběru všem spotřebitelům v Unii, nové obchodní příležitosti a intenzivnější přeshraniční obchod, aby se dosáhlo větší efektivity, konkurenčních cen a vyšších standardů služeb a aby se přispělo k větší bezpečnosti dodávek a k udržitelnosti. Vnitřní trh s elektřinou posílil hospodářskou soutěž, zejména na velkoobchodní úrovni, a obchod mezi zónami. Je i nadále základem účinného trhu s energií.
- (3) Energetický systém Unie právě prochází nejvýraznější proměnou za poslední desetiletí a trh s elektřinou je ústředním prvkem tohoto procesu. Společný cíl dekarbonizace energetického systému vytváří pro účastníky trhu nové příležitosti a výzvy. Technický vývoj současně s tím umožňuje nové formy účasti spotřebitelů a přeshraniční spolupráce.
- (4) Toto nařízení stanoví pravidla k zajištění fungování vnitřního trhu s energií a zahrnuje požadavky související s rozvojem energie z obnovitelných zdrojů a politiky v oblasti životního prostředí, zejména pokud jde o zvláštní pravidla pro určité typy výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů, a to z hlediska odpovědnosti za odchylku, nasazení a redispečink, jakož i k zajištění prahové hodnoty pro emise CO₂ u nových výrobních kapacit v případech, kdy tyto kapacity podléhají dočasným opatřením pro zajištění nezbytné úrovně zdrojové přiměřenosti, totiž kapacitnímu mechanismu.
- (5) Elektřině z obnovitelných zdrojů z malých výroben elektřiny by mělo být uděleno přednostní nasazení buď prostřednictvím zvláštního přednostního pořadí v metodice nasazení, nebo prostřednictvím právních či regulačních

⁽¹⁾ Úř. věst. C 288, 31.8.2017, s. 91.

⁽²⁾ Úř. věst. C 342, 12.10.2017, s. 79.

⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2019.

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003 (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 15).

požadavků pro organizátory trhu s cílem nabízet tuto elektřinu na trhu. Pokud bylo přednostní nasazení uděleno v rámci služeb provozování systému za totožných hospodářských podmínek, mělo by se mít za to, že je v souladu s tímto nařízením. Přednostní nasazení by mělo v každém případě být považováno za slučitelné s účastí výroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie na trhu s elektřinou.

- (6) Zásahy státu, často koncipované nekoordinovaným způsobem, vedly ke stále větší deformaci velkoobchodního trhu s elektřinou, což mělo negativní dopad na investice a přeshraniční obchod.
- (7) V minulosti byli odběratelé elektřiny čistě pasivní, často kupovali elektřinu za regulované ceny, které neměly přímý vztah k trhu. Je nutné, aby v budoucnu zákazníci měli možnost plně se na utváření trhu podílet, a to za stejných podmínek jako jiní účastníci trhu, a mohli řídit svou spotřebu energie. Aby bylo možné integrovat rostoucí podíly energie z obnovitelných zdrojů, měla by budoucí elektrizační soustava využívat veškeré zdroje flexibility, zejména řešení na straně poptávky a ukládání energie, jakož i digitalizaci prostřednictvím začleňování inovačních technologií do elektrizační soustavy. Pro dosažení efektivní dekarbonizace za co nejnižších nákladů je nutné, aby budoucí elektrizační soustava podporovala energetickou účinnost. Dosažení vnitřního trhu s energií prostřednictvím účinné integrace energie z obnovitelných zdrojů může z dlouhodobého hlediska stimulovat investice a přispět ke splnění cílů energetické unie a rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030, jak je uvedeno ve sdělení Komise ze dne 22. ledna 2014 nazvaném „Rámcem politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030“ a jak to uvedla Evropská rada ve svých závěrech schválených na zasedání ve dnech 22. a 24. října 2014.
- (8) Větší integrace trhu a přechod na proměnlivější výrobu elektřiny vyžadují zvýšené úsilí o koordinaci vnitrostátních politik v oblasti energetiky se sousedními zeměmi a využití příležitostí, které nabízí přeshraniční trh s elektřinou.
- (9) Došlo k rozvoji regulačního rámce, který umožnil obchodování s elektřinou v rámci Unie. Tento rozvoj byl podpořen přijetím řady kodexů sítě a pokynů pro integraci trhů s elektřinou. Tyto kodexy sítě a pokyny obsahují ustanovení týkající se pravidel trhu, provozování soustavy a připojení k síti. Pro zajištění úplné transparentnosti a posílení právní jistoty by rovněž měly být řádným legislativním postupem přijaty a do jednoho legislativního aktu Unie začleněny hlavní zásady fungování trhu a přidělování kapacity pro časové rámce trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy a vnitrodenního, denního a dlouhodobého trhu.
- (10) Článek 13 nařízení Komise (EU) 2017/2195 ⁽⁵⁾ stanoví postup umožňující provozovatelům přenosových soustav pověřit všemi či některými svými úkoly třetí stranu. Pověřující provozovatelé přenosových soustav by měli i nadále nést odpovědnost za zajištění toho, že budou povinnosti stanovené v tomto nařízení plněny. Navíc by i členské státy měly mít možnost přidělit úkoly a povinnosti třetí straně. Toto přidělení by mělo být omezeno na úkoly a povinnosti, které se provádějí na úrovni členského státu, jako například zúčtování odchylek. Omezení týkající se tohoto přidělování by nemělo vést ke zbytečným změnám stávajících vnitrostátních systémů a postupů. Provozovatelé přenosových soustav by však měli i nadále nést odpovědnost za úkoly, které jim jsou svěřeny podle článku 40 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ⁽⁶⁾.
- (11) Pokud jde o trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy, je pro efektivní a nedeformující tvorbu cen v rámci obstarávání regulační zálohy a regulační energie třeba, aby smlouvy o regulačních zálohách neurčovaly ceny regulační energie. Tímto nejsou dotčeny systémy řízení používající integrovaný proces plánování podle nařízení (EU) 2017/2195.
- (12) Články 18, 30 a 32 nařízení (EU) 2017/2195 stanoví, že metoda tvorby cen standardních a specifických produktů regulační energie by měla vytvářet pozitivní pobídky pro účastníky trhu k udržování vlastní výkonové rovnováhy nebo napomáhání s obnovením výkonové rovnováhy soustavy v jejich oblasti zúčtovací ceny odchylky, a tím omezit odchylky soustavy a náklady pro společnost. Cílem tohoto přístupu k tvorbě cen by mělo být ekonomicky efektivní využití odezvy strany poptávky a jiných zdrojů zajišťujících výkonovou rovnováhu v rámci stanovených limitů provozní bezpečnosti.

⁽⁵⁾ Nařízení Komise (EU) 2017/2195 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav (Úř. věst. L 312, 28.11.2017, s. 6).

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (viz strana 125 v tomto čísle Úředního věstníku).

- (13) Integrace trhů s regulační energií by měla usnadnit efektivní fungování vnitrodenního trhu, aby byla účastníkům trhu poskytnuta možnost zajišťovat svou vlastní výkonovou rovnováhu co nejbližší reálnému času, který je stanoven uzávěrkou pro podávání nabídek regulační energie definovanou v článku 24 nařízení (EU) 2017/2195. Pouze odchylky, jež zůstanou po ukončení vnitrodenního trhu, by měli provozovatelé přenosových soustav vyrovnávat prostřednictvím trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy. Článek 53 nařízení (EU) 2017/2195 také stanoví harmonizaci intervalu zúčtování odchylek v Unii v délce 15 minut. Tato harmonizace by měla podporovat vnitrodenní obchodování a posílit vývoj některých obchodních produktů se stejnými časy dodávky.
- (14) Aby mohli provozovatelé přenosových soustav obstarávat a využívat regulační zálohu efektivním, ekonomickým a tržním způsobem, je nezbytné podpořit integraci trhu. V této souvislosti stanoví hlava IV nařízení (EU) 2017/2195 tři metodiky, jejichž prostřednictvím mohou provozovatelé přenosových soustav přidělovat kapacitu mezi zónami pro účely výměny regulační zálohy a sdílení záloh, je-li to podloženo analýzou nákladů a přínosů: proces souběžné optimalizace, proces tržního přidělování a přidělování na základě analýzy hospodářského užítku. Proces souběžné optimalizace přidělování kapacity mezi zónami by se měl používat pro denní časový rámec. Naopak proces tržního přidělování je možné použít v případě, že k uzavření smlouvy dochází nejvýše jeden týden před poskytnutím regulační zálohy, a přidělení na základě analýzy hospodářského užítku je možné učinit v případě, že k uzavření smlouvy dochází více než jeden týden před poskytnutím regulační zálohy, za podmínky, že jsou přidělené objemy omezené a že se každoročně provede posouzení. Jakmile příslušné regulační orgány schválí metodiku procesu přidělování kapacity mezi zónami, mohli by ji s předstihem začít uplatňovat alespoň dva provozovatelé přenosových soustav, aby s ní získali zkušenosti a umožnili budoucí bezproblémové uplatňování této metodiky dalšími provozovateli přenosových soustav. Používání této metodiky, pokud je k dispozici, by však mělo být v zájmu podpory integrace trhu harmonizováno mezi všemi provozovateli přenosových soustav.
- (15) Hlava V nařízení (EU) 2017/2195 stanoví, že obecným cílem zúčtování odchylek je zajistit, aby subjekty zúčtování efektivním způsobem udržovaly svou výkonovou rovnováhu a pomáhaly obnovit výkonovou rovnováhu soustavy, a motivovat účastníky trhu k tomu, aby výkonovou rovnováhu soustavy udržovali nebo ji pomáhali obnovit. Aby byly trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy i celá elektrizační soustava připraveny na začleňování rostoucího podílu proměnlivých obnovitelných zdrojů energie, měly by zúčtovací ceny odchylek odrážet hodnotu energie v reálném čase. Všichni účastníci trhu by měli být finančně odpovědní za odchylky, jež v soustavě způsobí, které představují rozdíl mezi přiděleným objemem a konečnou pozicí na trhu. V případě účastníků trhů vykonávajících službu agregace pro odezvu strany poptávky sestává přidělený objem z objemu energie, která se fyzicky aktivuje zatížením zúčastněných zákazníků, na základě definované metodiky měření a metodiky pro výchozí diagram spotřeby.
- (16) Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ⁽⁷⁾ stanoví podrobný rámcový pokyn pro přidělování kapacity mezi zónami a řízení přetížení na denních a vnitrodenních trzích, včetně požadavků na vytvoření společných metodik pro stanovení objemu kapacity, která je souběžně k dispozici mezi nabídkovými zónami, kritérií pro posuzování efektivnosti a procesu přezkumu za účelem vymezení nabídkových zón. Články 32 a 34 nařízení (EU) 2015/1222 stanoví pravidla týkající se přezkumu konfigurace nabídkových zón, články 41 a 54 uvedeného nařízení stanoví harmonizované limity pro maximální a minimální zúčtovací ceny pro denní a vnitrodenní časový rámec, článek 59 uvedeného nařízení stanoví pravidla pro uzávěrku přidělování vnitrodenní kapacity mezi zónami a článek 74 uvedeného nařízení stanoví pravidla týkající se metodik pro sdílení nákladů na redistribuční a protiobchody.
- (17) Nařízení Komise (EU) 2016/1719 ⁽⁸⁾ stanoví podrobná pravidla pro přidělování kapacity mezi zónami na termínových trzích, pro vytvoření společné metodiky pro stanovení dlouhodobé kapacity mezi zónami, pro vytvoření jednotné platformy pro přidělování kapacity na evropské úrovni, kde se budou nabízet dlouhodobá přenosová práva, a pro možnost vracet dlouhodobá přenosová práva k následnému přidělení kapacity na termínovém trhu nebo je převádět mezi účastníky trhu. Článek 30 nařízení (EU) 2016/1719 stanoví pravidla pro termínované zajišťovací produkty.

⁽⁷⁾ Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení (Úř. věst. L 197, 25.7.2015, s. 24).

⁽⁸⁾ Nařízení Komise (EU) 2016/1719 ze dne 26. září 2016, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu (Úř. věst. L 259, 27.9.2016, s. 42).

- (18) Nařízení Komise (EU) 2016/631⁽⁹⁾ stanoví požadavky na připojení výroben elektřiny k propojené soustavě, zejména pokud jde o synchronní výrobní moduly, nesynchronní výrobní moduly a nesynchronní výrobní moduly na moři. Tyto požadavky přispívají k zajištění spravedlivých podmínek hospodářské soutěže na vnitřním trhu s elektřinou, k zajištění bezpečnosti soustavy a integraci elektřiny z obnovitelných zdrojů, jakož i k usnadnění obchodu s elektřinou v celé Unii. Články 66 a 67 nařízení (EU) 2016/631 stanoví pravidla pro nově vznikající technologie v oblasti výroby elektřiny.
- (19) Nabídkové zóny, které odrážejí rozložení nabídky a poptávky, jsou základem tržního obchodování s elektřinou a nezbytným předpokladem pro to, aby mohl být naplno využit potenciál jednotlivých přístupů k přidělování přeshraniční kapacity, včetně přístupu založeného na fyzikálních tocích. Měly by být proto vymezeny tak, aby se zajistila likvidita trhu, účinné řízení přetížení a celková efektivita trhu. Pokud jeden regulační orgán nebo jeden provozovatel přenosové soustavy se souhlasem svého příslušného regulačního orgánu zahájí přezkum stávající konfigurace nabídkových zón, v případě nabídkové zóny uvnitř regulační oblasti provozovatele přenosové soustavy, pokud má konfigurace nabídkových zón zanedbatelný dopad na regulační oblasti provozovatelů přenosových soustav, včetně propojovacích vedení, a přezkum konfigurace nabídkových zón je nezbytný ke zvýšení účinnosti, maximalizaci přeshraničních obchodních příležitostí nebo udržení provozní bezpečnosti, měl by se přezkumu účastnit pouze provozovatel přenosové soustavy příslušné regulační oblasti a příslušný regulační orgán. Příslušný provozovatel přenosové soustavy a příslušný regulační orgán by měli sousedním provozovatelům přenosové soustavy přezkum předem oznámit a výsledky přezkumu by měly být zveřejněny. Mělo by být možné spustit přezkum nabídkových zón v regionu na základě technické zprávy o přetížení podle článku 14 tohoto nařízení nebo v souladu se stávajícími postupy definovanými v nařízení (EU) 2015/1222.
- (20) Pokud regionální koordinační centra provádějí výpočet kapacity, měla by maximalizovat kapacitu při zohlednění beznákladových nápravných opatření a při dodržení limitů provozní bezpečnosti provozovatelů přenosové soustavy v regionu pro výpočet kapacity. Pokud výsledkem výpočtu nebude kapacita rovnající se minimální kapacitě stanovené v tomto nařízení nebo vyšší, měla by regionální koordinační centra zvážit všechna dostupná nákladová nápravná opatření s cílem dále zvýšit kapacitu až na minimální kapacitu, včetně potenciálu pro redispečink uvnitř regionů pro výpočet kapacity a mezi těmito regiony, při dodržení limitů provozní bezpečnosti provozovatelů přenosové soustavy v regionu pro výpočet kapacity. Provozovatelé přenosové soustavy by měli podávat přesné a transparentní zprávy o všech aspektech výpočtu kapacity v souladu s tímto nařízením a měli by zajistit, aby všechny informace zasílané regionálním koordinačním centřům byly přesné a vhodné pro daný účel.
- (21) Při provádění výpočtu kapacity by regionální koordinační centra měla vypočítat kapacity mezi zónami s použitím údajů od provozovatelů přenosové soustavy, kteří dodržují limity provozní bezpečnosti regulačních oblastí těchto provozovatelů přenosové soustavy. Provozovatelé přenosových soustav by měli mít možnost odchýlit se od koordinovaného výpočtu kapacity, pokud by vedl k porušení limitů provozní bezpečnosti síťových prvků v jejich regulační oblasti. Tyto odchylky je třeba pečlivě sledovat a transparentně oznamovat, aby se předešlo zneužívání a zajistilo, že objem propojovací kapacity, který má být poskytnut účastníkům trhu, nebude omezený, aby bylo možné řešit přetížení uvnitř nabídkové zóny. Pokud je zaveden akční plán, měl by odchylky zohlednit a řešit jejich příčinu.
- (22) Základní tržní zásadou by mělo být stanovení cen elektřiny podle poptávky a nabídky. Tyto ceny by měly signalizovat, kdy je elektřina potřeba, přičemž by měly být zajištěny pobídky pro investice do zdrojů flexibility, jako například flexibilní výroby, propojení, odezvy strany poptávky nebo ukládání energie.

⁽⁹⁾ Nařízení Komise (EU) 2016/631 ze dne 14. dubna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě (Úř. věst. L 112, 27.4.2016, s. 1).

- (23) Jedním z cílů energetické unie je sice dekarbonizace odvětví elektřiny, přičemž by největší podíl na trhu měla tvořit energie z obnovitelných zdrojů, je však kriticky důležité, aby z trhu byly odstraněny stávající překážky bránící přeshraničnímu obchodu a podpořeny investice do podpůrné infrastruktury, například do flexibilnější výroby, propojení, odezvy strany poptávky a ukládání energie. S cílem podpořit přechod na proměnlivou a distribuovanou výrobu a zajistit, aby se zásady trhu s energií staly základem pro budoucí trhy Unie s elektřinou, je nutné se opětovně zaměřit na krátkodobé trhy a tvorbu cen odrážející nedostatek energie.
- (24) Krátkodobé trhy zlepšují likviditu a hospodářskou soutěž tím, že umožní většímu počtu zdrojů plnou účast na trhu, a to zejména těm, které jsou flexibilnější. Účinná tvorba cen odrážející nedostatek energie vybídne účastníky trhu k tomu, aby reagovali na tržní signály a byli k dispozici, když to trh nejvíce vyžaduje, a zajistí, aby mohli pokrýt své náklady na velkoobchodním trhu. Je proto nezbytné zajistit, aby byly odstraněny administrativně stanovené i implicitní cenové stropy, aby byla umožněna tvorba cen odrážející nedostatek energie. Až budou krátkodobé trhy a tvorba cen odrážející nedostatek energie plně zakotveny v tržní struktuře, přispějí k odstranění jiných opatření narušujících trh, jako jsou kapacitní mechanismy k zajištění bezpečnosti dodávek. Zároveň by však tvorba cen odrážející nedostatek energie bez cenových stropů na velkoobchodním trhu neměla ohrozit možnost spolehlivých a stabilních cen pro konečné zákazníky, zejména zákazníky v domácnostech, malé a střední podniky a průmyslové zákazníky.
- (25) Aniž jsou dotčeny články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), výjimky ze základních tržních zásad, jako je odpovědnost za odchylku, nasazení na základě potřeb trhu a redispečink, omezují signály flexibility a jsou překážkou pro rozvoj řešení, jako je ukládání energie, odezva strany poptávky nebo agregace. I když jsou výjimky stále nutné, aby se zabránilo zbytečné administrativní zátěži pro některé účastníky trhu, zejména zákazníky v domácnostech a malé a střední podniky, nejsou rozsáhlé výjimky týkající se celých technologií v souladu s cílem dosažení tržního a efektivního procesu dekarbonizace, a měly by být proto nahrazeny cílenějšími opatřeními.
- (26) Předpokladem účinné hospodářské soutěže na vnitřním trhu s elektřinou jsou nediskriminační, transparentní a přiměřené poplatky za používání sítě, včetně propojovacích vedení uvnitř přenosové soustavy.
- (27) Nekoordinované omezování kapacity propojovacího vedení ve stále větší míře omezuje výměnu elektrické energie mezi členskými státy a stalo se závažnou překážkou pro rozvoj a fungování vnitřního trhu s elektřinou. Maximální úroveň kapacity propojovacího vedení a kritické prvky sítě by proto měly zpřístupněny v souladu s bezpečnostními normami bezpečného provozu sítí, včetně bezpečnostní normy pro kontingence (N-1). Ve vzájemně propojených sítích jsou však určitá omezení pro stanovování úrovně kapacity. Je třeba stanovit jasné minimální úrovně dostupné kapacity pro obchod mezi zónami s cílem snížit dopady kruhových toků a vnitřních přetížení na obchod mezi zónami a poskytnout účastníkům trhu předvídatelnou hodnotu kapacity. Použije-li se přístup založený na fyzikálních tocích, tato minimální kapacita by měla určit minimální podíl kapacity při dodržení limitů provozní bezpečnosti kritických prvků sítě uvnitř zón a mezi nimi, který se má použít jak podklad pro koordinovaný výpočet kapacity podle nařízení (EU) 2015/1222 s přihlédnutím ke kontingencím. Celkový zbylý podíl kapacity se může použít na spolehlivostní rezervy, kruhové toky a vnitřní toky. Kromě toho by měly být v případě předvídatelných problémů při zajišťování bezpečnosti sítě možné výjimky po omezené přechodné období. Tyto výjimky by měla doprovázet metodika a projekty poskytující dlouhodobé řešení.
- (28) Přenosová kapacita, na kterou se v rámci přístupu koordinované čisté přenosové kapacity vztahuje podmínka 70 % minimální kapacity, je vyjádřena jako maximální možný přenos aktivního výkonu, který dodržuje limity provozní bezpečnosti a zohledňuje kontingence. Koordinovaný výpočet této kapacity bere v potaz také to, že jsou toky elektřiny rozděleny nerovnoměrně mezi jednotlivé komponenty a nejsou pouhým součtem kapacit propojovacích vedení. Tato kapacita nezohledňuje spolehlivostní rezervy, kruhové toky nebo vnitřní toky, které se zohlední ve zbylých 30 %.

- (29) Je důležité zabránit narušení hospodářské soutěže v důsledku různých bezpečnostních, provozních a plánovacích norem používaných provozovateli přenosových soustav v členských státech. Dostupné přenosové kapacity a bezpečnostní, plánovací a provozní normy, které mají vliv na dostupné přenosové kapacity, by navíc měly být pro účastníky trhu zpřístupňovány transparentním způsobem.
- (30) Pro účinné směřování potřebných investic je nutné, aby cena signalizovala, kde je elektřina nejvíce zapotřebí. Aby lokalizační cenové signály v elektrizační soustavě rozdělené na zóny byly správné, je nutné, aby nabídkové zóny byly konzistentně, objektivně a spolehlivě stanoveny transparentním procesem. Pro zajištění účinného fungování a plánování elektrické sítě Unie a poskytování účinných cenových signálů pro novou výrobní kapacitu, odezvu strany poptávky a pro infrastrukturu pro přenos elektřiny by nabídkové zóny měly odrážet strukturální přetížení. Především by kapacita mezi zónami neměla být snižována pro účely řešení vnitřního přetížení v soustavě.
- (31) S cílem zohlednit rozdílné zásady optimalizace nabídkových zón, aniž by byly ohroženy likvidní trhy a investice do sítí, je třeba k řešení přetížení poskytnout dvě možnosti. Členské státy by měly mít možnost volit mezi novou konfigurací své nabídkové zóny a opatřeními, jako je posílení sítě a optimalizace sítě. Výchozím bodem pro takové rozhodnutí by mělo být určení dlouhodobých strukturálních přetížení prostřednictvím provozovatele nebo provozovatelů přenosových soustav členského státu, prostřednictvím zprávy Evropské sítě provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (dále jen „ENTSO pro elektřinu“) o přetížení nebo prostřednictvím přezkumu nabídkové zóny. Členské státy by se měly nejprve pokusit o nalezení společného nejlepšího řešení přetížení. V takovém případě mohou členské státy pro vyřešení přetížení přijmout nadnárodní nebo vnitrostátní akční plány. V případě členských států, které přijaly akční plán k řešení přetížení, by se mělo na otevření propojovacích vedení uplatnit zaváděcí období ve formě lineární trajektorie. V závěru provádění takového akčního plánu by měly mít členské státy možnost si vybrat, zda zvolí novou konfiguraci nabídkové zóny (zón), nebo na zbývající přetížení uplatní nápravná opatření, která uhradí. V druhém uvedeném případě nedojde k nové konfiguraci nabídkové zóny daného členského státu proti jeho vůli, pokud bude dosaženo minimální úrovně kapacity. Minimální úroveň kapacity, která by měla být použita při koordinovaném výpočtu kapacity, by měla být procentním podílem kapacity kritického prvku sítě vymezeným na základě výběrového procesu podle nařízení (EU) 2015/1222 nebo, v případě přístupu založeného na fyzikálních tocích, při dodržení limitů provozní bezpečnosti při kontingencích. Rozhodnutí Komise o konfiguraci nabídkových zón by mělo být možné jako krajní opatření a mělo by měnit konfiguraci nabídkových zón pouze v těch členských státech, které si zvolily novou konfiguraci nabídkové zóny nebo které nedosáhly minimální úrovně kapacity.
- (32) Efektivní dekarbonizace elektrizační soustavy pomocí integrace trhu vyžaduje systematické odstranění překážek pro přeshraniční obchod, a tím i roztržštění trhu, aby odběratelé energie v Unii mohli plně využívat výhody integrovaného trhu s elektřinou a hospodářské soutěže.
- (33) Toto nařízení by mělo stanovit základní zásady stanovení tarifů a přidělování kapacit a zároveň zabezpečit přijetí pokynů podrobně popisujících další významné zásady a postupy, aby bylo umožněno rychlé přizpůsobení změnám podmínek.
- (34) Řízení problémů přetížení by mělo poskytnout provozovatelům přenosových soustav a účastníkům trhu správné hospodářské signály a mělo by vycházet z tržních mechanismů.
- (35) Na otevřeném konkurenčním trhu by provozovatelům přenosových soustav měly být vyrovnány náklady vynaložené v důsledku uskutečnění přeshraničních toků elektřiny přes jejich síť provozovateli přenosových soustav, ze kterých přeshraniční toky elektřiny pocházejí, jakož i provozovateli soustav, ve kterých tyto toky končí.
- (36) Při stanovení tarifů ve vnitrostátních sítích by měly být brány v úvahu platby a příjmy z finančních náhrad mezi provozovateli přenosových soustav.
- (37) Skutečné splatné částky za přeshraniční přístup do soustav se mohou značně různit v závislosti na zúčastněných provozovatelích přenosových soustav a v důsledku rozdílů ve struktuře tarifních systémů uplatňovaných v členských státech. Proto je potřebný jistý stupeň harmonizace, aby se zabránilo narušení obchodu.

- (38) Pokud zvláštní povaha dotyčného propojovacího vedení neopravňuje k výjimce z těchto pravidel, měla by existovat pravidla pro používání výnosů pocházejících z postupů spojených s řízením přetížení.
- (39) Aby byly vytvořeny rovné podmínky pro všechny účastníky trhu, měly by být síťové tarify uplatňovány způsobem, který pozitivně ani negativně nediskriminuje výrobu připojenou na úrovni distribuce vůči výrobě připojené na úrovni přenosu. Síťové tarify by neměly vést k diskriminaci ukládání energie, neměly by být demotivačním faktorem pro účast v odezvě strany poptávky, ani by neměly představovat překážku pro zvyšování energetické účinnosti.
- (40) S cílem zvýšit transparentnost a srovnatelnost stanovování tarifů tam, kde závazná harmonizace není považována za vhodnou, by zprávu o osvědčených postupech k metodice stanovení tarifů měla vydat Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), zřízená nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ⁽¹⁰⁾.
- (41) Pro účinnější zajištění optimálních investic do transevropské sítě a lepší řešení výzev tam, kde projekty na propojení nejsou z důvodu jiných priorit na vnitrostátní úrovni proveditelné, by mělo být znovu zváženo používání poplatků za přetížení, které by přispívalo k zajištění dostupnosti a zachování nebo rozšíření možností propojení.
- (42) Aby se v Unii zajistilo optimální řízení elektroenergetických přenosových soustav a umožnilo přeshraniční obchodování s elektřinou a její přeshraniční dodávky, měla by být zřízena ENTSO pro elektřinu. ENTSO pro elektřinu by měla plnit své úkoly v souladu s pravidly Unie v oblasti hospodářské soutěže, které se na rozhodnutí ENTSO pro elektřinu nadále vztahují. Úkoly ENTSO pro elektřinu by měly být přesně vymezeny a její pracovní metody by měly zajistit, že funguje efektivně a transparentně. Účelem kodexů sítě vypracovaných ENTSO pro elektřinu není nahradit nezbytné vnitrostátní kodexy sítě v otázkách jiných než přeshraničních. Vzhledem k tomu, že účinnějšího pokroku lze dosáhnout regionálním přístupem, měli by provozovatelé přenosových soustav zřídit v rámci celkové struktury spolupráce regionální struktury a zároveň zajistit, aby byly výsledky na regionální úrovni slučitelné s kodexy sítě a nezávaznými desetiletými plány rozvoje sítě na úrovni Unie. Členské státy by měly podporovat spolupráci a sledovat účinnost sítě na regionální úrovni. Regionální spolupráce by měla být slučitelná s pokrokem při vytváření konkurenčního a účinného vnitřního trhu s elektřinou.
- (43) ENTSO pro elektřinu by měla provést rozsáhlé střednědobé až dlouhodobé evropské posouzení zdrojové přiměřenosti s cílem poskytnout objektivní základ pro posouzení potíží v oblasti zdrojové přiměřenosti. Potíže v oblasti evropského posouzení zdrojové přiměřenosti, které řeší kapacitní mechanismy, by měly vycházet z posouzení provedeného na úrovni Unie. Tato posouzení mohou být doplněna vnitrostátními posouzeními.
- (44) Metodika pro dlouhodobé posouzení zdrojové přiměřenosti (prováděné na deset let až jeden rok dopředu) stanovené v tomto nařízení má odlišný účel než posouzení sezónní přiměřenosti (prováděná na šest měsíců dopředu) podle článku 9 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ⁽¹¹⁾. Střednědobá až dlouhodobá posouzení jsou většinou využívána pro zjištění potíží se zdrojovou přiměřeností a pro vyhodnocení potřeby kapacitních mechanismů, zatímco posouzení sezónní přiměřenosti slouží k upozornění na krátkodobá rizika, která se mohou vyskytnout v průběhu následujících šesti měsíců a která mohou vést ke značnému zhoršení situace v oblasti dodávek elektřiny. Kromě toho provádějí posouzení regionální přiměřenosti provozu elektroenergetických přenosových soustav také regionální koordinační centra. Jedná se o posouzení velmi krátkodobé přiměřenosti (na jeden týden až jeden den dopředu) využívané v souvislosti s provozem soustav.
- (45) Před zavedením kapacitního mechanismu by členské státy měly posoudit narušení regulačního rámce, která prohlubují související potíže v oblasti zdrojové přiměřenosti. Členské státy by měly dále mít povinnost přijímat opatření pro odstranění zjištěných narušení a měly by přijmout harmonogram jejich provádění. Kapacitní mechanismy by měly být zavedeny pouze k řešení těch potíží se zdrojovou přiměřeností, které nelze vyřešit odstraněním těchto narušení.

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (viz strana 22 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (viz strana 1 v tomto čísle Úředního věstníku).

- (46) Členské státy, které hodlají zavést kapacitní mechanismy, by měly cíle zdrojové přiměřenosti odvozovat transparentním a ověřitelným postupem. Členské státy by měly mít možnost stanovovat svou vlastní požadovanou úroveň bezpečnosti dodávek.
- (47) V souladu s článkem 108 Smlouvy o fungování EU má Komise výlučnou pravomoc při posuzování slučitelnosti opatření státní podpory s vnitřním trhem s elektřinou, která mohou členské státy zavést. Toto posuzování má být provedeno na základě čl. 107 odst. 3 Smlouvy o fungování EU a v souladu s veškerými příslušnými předpisy a pokyny, které může Komise za tímto účelem přijmout. Tímto nařízením není dotčena výlučná pravomoc, kterou Komisi udílí Smlouva o fungování EU.
- (48) Již zavedené kapacitní mechanismy by měly být na základě ustanovení tohoto nařízení přezkoumány.
- (49) V tomto nařízení by měla být stanovena podrobná pravidla pro usnadnění účinné přeshraniční účasti v kapacitních mechanismech. Provozovatelé přenosových soustav by měli usnadnit přeshraniční účast zainteresovaných výrobců v kapacitních mechanismech v jiných členských státech. Provozovatelé přenosových soustav by proto měli vypočítat kapacitu, do jejíž výše by přeshraniční účast byla možná, měli by tuto účast umožnit a měli by prověřit dostupnost. Regulační orgány by měly prosazovat přeshraniční pravidla v jednotlivých členských státech.
- (50) Kapacitní mechanismy by neměly mít za následek překompenzaci a současně by měly zajistit bezpečnost dodávek. Vzhledem k tomu by kapacitní mechanismy jiné než strategické rezervy měly být koncipovány tak, aby se zajistilo, že cena placená za dostupnost daného zdroje se bude automaticky blížit nule, jakmile se úroveň kapacity, která by byla na trhu s energií zisková i při neexistenci kapacitního mechanismu, bude pokládat za přiměřenou k dosažení požadované úrovně zdrojové kapacity.
- (51) Na podporu členských států a regionů, které čelí sociálním, průmyslovým a hospodářským výzvám v důsledku energetické transformace, zřídila Komise iniciativu pro uhelné regiony a regiony s vysokými emisemi uhlíku. Komise by v této souvislosti měla podle možnosti pomáhat členským státům mj. prostřednictvím cílené finanční podpory, aby umožnila „spravedlivou energetickou transformaci“ v těchto regionech.
- (52) S ohledem na rozdíly mezi vnitrostátními energetickými systémy a na technická omezení stávajících elektroenergetických sítí bude pro dosažení pokroku v integraci trhu ve většině případů nejlepší regionální přístup. Regionální spolupráce mezi provozovateli přenosových soustav by proto měla být posílena. Pro zajištění efektivní spolupráce by nový regulační rámec měl zahrnovat silnější regionální správu a regulační dohled, včetně posílení rozhodovacích pravomocí ACER v přeshraničních záležitostech. Je možné, že užší spolupráce členských států může být potřebná rovněž v krizových situacích, aby se zvýšila bezpečnost dodávek a omezilo narušení trhu.
- (53) Koordinace provozovatelů přenosových soustav na regionální úrovni byla formalizována, když byla zavedena povinnost provozovatelů přenosových soustav spolupracovat prostřednictvím regionálních bezpečnostních koordinátorů. Regionální koordinaci provozovatelů přenosových soustav je třeba dále rozvíjet prostřednictvím posíleného institucionálního rámce pomocí zakládání regionálních koordinačních center. Zřízení regionálních koordinačních center by mělo zohlednit stávající nebo plánované regionální koordinační iniciativy a mělo by podpořit stále integrovanější provoz elektrizačních soustav v celé Unii, čímž se zajistí jejich efektivní a bezpečné fungování. Za tímto účelem je třeba zajistit, aby ke koordinaci provozovatelů přenosových soustav prostřednictvím regionálních koordinačních center docházelo v celé Unii. Pokud v určitém regionu dosud nedochází ke koordinaci provozovatelů přenosových soustav prostřednictvím stávajícího nebo plánovaného regionálního koordinačního centra, měli by provozovatelé přenosových soustav v daném regionu regionální koordinační centrum zřídit nebo ustanovit.
- (54) Územní působnost regionálních koordinačních center by jim měla umožnit účinným způsobem přispívat ke koordinaci provozu provozovatelů přenosových soustav v regionech a měla by vést k větší bezpečnosti systému a účinnosti trhu. Regionální koordinační centra by měla disponovat dostatečnou flexibilitou, aby mohla vykonávat úlohy v regionu způsobem, který bude co nejlépe přizpůsoben povaze jednotlivých úkolů, které jsou jim svěřeny.

- (55) Regionální koordinační centra by měla plnit úkoly, jejichž provádění na regionální úrovni přináší ve srovnání s jejich prováděním na celostátní úrovni přidanou hodnotu. Úkoly regionálních koordinačních center by měly zahrnovat úkoly vykonávané regionálními bezpečnostními koordinátory podle nařízení Komise (EU) 2017/1485 ⁽¹²⁾ i dodatečné úkoly týkající se provozu soustav, fungování trhu a rizikové připravenosti. Mezi úkoly vykonávané regionálními koordinačními centry by neměl patřit provoz a řízení elektrizační soustavy v reálném čase.
- (56) Při plnění svých úkolů by regionální koordinační centra měla přispívat k dosahování cílů pro roky 2030 a 2050, které jsou stanoveny v rámci politik v oblasti klimatu a energetiky.
- (57) Regionální koordinační centra by měla jednat především v zájmu fungování soustavy a trhu v regionu. Proto by jim měly být v souvislosti s určitými funkcemi svěřeny pravomoci nezbytné pro koordinaci činností provozovatelů přenosových soustav v daném regionu pro provoz soustavy a měla by být posílena jejich poradní úloha, pokud jde o zbyvajících funkce.
- (58) Lidské, technické, fyzické a finanční zdroje regionálních koordinačních center by neměly překročit rozsah, který je naprosto nezbytný pro plnění jejich úkolů.
- (59) ENTSO pro elektřinu by měla zajistit, aby činnosti regionálních koordinačních center byly mezi jednotlivými regiony koordinovány.
- (60) S cílem zvýšit účinnost sítí pro distribuci elektřiny v Unii a zajistit úzkou spolupráci provozovatelů přenosových soustav a ENTSO pro elektřinu by měl být založen Evropský subjekt pro provozovatele distribučních soustav v Unii (dále jen „subjekt EU DSO“). Jeho úkoly by měly být přesně vymezeny a jeho pracovní metody by měly zajistit efektivitu, transparentnost a reprezentativnost ve vztahu k provozovatelům distribučních soustav. Subjekt EU DSO by měl úzce spolupracovat s ENTSO pro elektřinu při přípravě a provádění případných kodexů sítě a měl by vykonávat činnosti zaměřené na poskytování pokynů mimo jiné v oblasti integrace distribuované výroby a ukládání v distribučních sítích nebo v jiných oblastech, které se týkají správy distribučních sítí. Subjekt EU DSO by měl rovněž řádně zohledňovat specifika, jimiž se vyznačují distribuční soustavy připojené k elektrizačním soustavám na ostrovech, které nejsou propojeny s ostatními elektrizačními soustavami prostřednictvím propojovacích vedení.
- (61) Je potřeba dosáhnout intenzivnější spolupráce a lepší koordinace mezi provozovateli přenosových soustav, aby se vytvořily kodexy sítě v zájmu poskytování a řízení účinného a transparentního přeshraničního přístupu k přenosovým soustavám a aby se zajistilo koordinované plánování s dostatečným časovým předstihem a dobrý technický rozvoj přenosové soustavy v Unii včetně vytvoření fyzických propojení, a to s náležitým ohledem na životní prostředí. Tyto kodexy sítě by měly být v souladu s nezávaznými rámcovými pokyny, které vypracuje ACER. ACER by se měla zapojit do přezkumu návrhu kodexů sítě na skutkovém základě, včetně jejich souladu s uvedenými rámcovými pokyny, přičemž tento přezkum by měl vycházet ze skutečné situace, a měla by mít možnost doporučit tyto kodexy Komisi k přijetí. Dále by měla ACER provádět posuzování navrhovaných změn kodexů sítě, přičemž by měla mít možnost doporučit je Komisi k přijetí. Provozovatelé přenosových soustav by měli provozovat své sítě v souladu s těmito kodexy sítě.
- (62) Ze zkušeností s vypracováváním a přijímáním kodexů sítě vyplývá, že je přínosné zjednodušit postupy vypracování objasněním toho, že ACER má právo návrh kodexů sítě před jejich předložením Komisi revidovat.
- (63) Aby se zabezpečilo řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou, měly by být stanoveny postupy, které umožní přijímat rozhodnutí a pokyny týkající se mimo jiné stanovení tarifů a přidělování kapacit Komisí a které zároveň zabezpečí, aby se do tohoto procesu v případě potřeby zapojily regulační orgány prostřednictvím svého sdružení na úrovni Unie. Regulační orgány spolu s ostatními příslušnými orgány v členských státech by měly hrát důležitou roli v rámci přispívání k řádnému fungování vnitřního trhu s elektřinou.

⁽¹²⁾ Nařízení Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav (Úř. věst. L 220, 25.8.2017, s. 1).

- (64) Na činnosti, která se očekává od ENTSO pro elektřinu, mají zájem všichni účastníci trhu. Nesmírně důležitý je tedy účinný konzultační postup, přičemž stávající struktury vytvořené za účelem jeho usnadnění a zefektivnění, například prostřednictvím regulačních orgánů nebo ACER, by měly hrát důležitou úlohu.
- (65) Má-li být v souvislosti s celou elektroenergetickou přenosovou soustavou v Unii zajištěna větší transparentnost, měla by ENTSO pro elektřinu navrhnout, zveřejnit a pravidelně aktualizovat nezávazný desetiletý plán rozvoje sítě pro celou Unii. Do tohoto plánu rozvoje by měly být zahrnuty realizovatelné elektroenergetické přenosové soustavy a potřebná regionální propojení významná z obchodního hlediska nebo kvůli bezpečnosti dodávek.
- (66) Je třeba výrazně podporovat investice do větší nové infrastruktury a zároveň zajistit řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou. S cílem posílit pozitivní dopad, který na hospodářskou soutěž a bezpečnost dodávek mají výjimky udělené propojovacím vedením stejnosměrného proudu, by se měl ve fázi plánování projektu otestovat tržní zájem a měly by být přijaty předpisy pro řízení přetížení. Pokud se propojovací vedení stejnosměrného proudu nacházejí na území více než jednoho členského státu, měla by žádosti o výjimku v krajním případě vyřizovat ACER s cílem lépe zohlednit přeshraniční dopady a usnadnit příslušné správní řízení. Kromě toho by vzhledem k mimořádně rizikovému profilu realizace těchto větších infrastrukturálních projektů, pro něž byla udělena výjimka, mělo být možné poskytnout podnikům majícím zájem na dodávce a výrobě u příslušných projektů dočasnou výjimku z pravidel plného oddělení. Výjimky udělené podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 ⁽¹³⁾ jsou platné až do dne uplynutí jejich platnosti stanoveného v rozhodnutí o udělení výjimky. Na elektroenergetickou infrastrukturu na moři s duální funkcí (tzv. „offshore hybridní aktiva“) kombinující přenos větrné energie na moři směrem na pobřeží a do propojovacích vedení by se měla rovněž vztahovat výjimka, jaká se podle pravidel vztahuje na nová propojovací vedení stejnosměrného proudu. Pokud je to nezbytné, měl by regulační rámec řádně zvážit specifickou situaci těchto aktiv, s cílem překonat překážky bránící realizaci společensky nákladově účinných offshore hybridních aktiv.
- (67) K posílení důvěry v trh je nezbytné, aby jeho účastníci měli jistotu, že ti, kdo se dopustí zneužívání, mohou být potrestáni účinným, přiměřeným a odrazujícím způsobem. Příslušným orgánům by měla být udělena pravomoc náležitě prošetřit obvinění ze zneužívání trhu. Za tímto účelem je nezbytné, aby příslušné orgány měly přístup k informacím o rozhodnutích, která v souvislosti s provozními činnostmi učinili dodavatelé. Mnoho významných rozhodnutí činí na trhu s elektřinou výrobci, kteří by měli zajistit, aby informace týkající se těchto rozhodnutí byly po určitou stanovenou dobu k dispozici příslušným orgánům ve snadno přístupné formě. Příslušné orgány by měly navíc pravidelně sledovat, zda provozovatelé přenosových soustav dodržují příslušná pravidla. Na malé výrobce, kteří nemohou reálně narušovat trh, by se tato povinnost vztahovat neměla.
- (68) Je třeba, aby členské státy a příslušné orgány poskytovaly Komisi důležité informace. S takovými informacemi musí Komise nakládat jako s důvěrnými. Pokud je to nutné, měla by mít Komise možnost požadovat důležité informace přímo od dotčených podniků za předpokladu, že budou informovány příslušné orgány.
- (69) Členské státy by měly stanovit sankce za porušení tohoto nařízení a zajistit, aby byly uplatňovány. Tyto sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující.
- (70) Členské státy, smluvní strany Energetického společenství a další třetí země, které uplatňují toto nařízení nebo jsou součástí synchronní oblasti kontinentální Evropy, by měly úzce spolupracovat ve všech otázkách týkajících se vytvoření integrovaného regionu pro obchodování s elektřinou a neměly by přijímat žádná opatření, která by ohrozila další integraci trhů s elektřinou nebo bezpečnost dodávek členských států a smluvních stran.
- (71) V době přijetí nařízení (ES) č. 714/2009 existovalo na úrovni Unie pouze několik pravidel pro vnitřní trh s elektřinou. Od té doby se vnitřní trh Unie stal komplexnějším, jelikož trhy procházejí zásadní změnou, zejména pokud jde o zavádění výroby energie z proměnlivých obnovitelných zdrojů. Kodexy sítě a pokyny jsou proto rozsáhlejší a komplexnější a zahrnují technické i obecné otázky.

⁽¹³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 ze dne 26. června 2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou (Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 1).

- (72) S cílem zajistit minimální stupeň harmonizace nezbytné pro řádné fungování trhu by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU, které se týkají jiných než podstatných prvků některých specifických oblastí, jež jsou klíčové pro integraci trhu. Uvedené akty by měly zahrnovat přijímání a změny některých kodexů sítí a pokynů, pokud doplňují toto nařízení, regionální spolupráce provozovatelů přenosových soustav a regulačních orgánů, finanční náhrady mezi provozovateli přenosových soustav a rovněž uplatňování ustanovení o výjimce pro nová propojovací vedení. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ⁽¹⁴⁾. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.
- (73) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci v souladu s článkem 291 Smlouvy o fungování EU. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ⁽¹⁵⁾. K přijetí těchto prováděcích aktů by měl být použit přezkumný postup.
- (74) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž dosažení harmonizovaného rámce pro přeshraniční obchod s elektřinou, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše ho z důvodu jeho rozsahu a účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (75) V zájmu soudržnosti a právní jistoty by žádné ustanovení tohoto nařízení nemělo bránit uplatňování výjimek vyplývajících z článku 66 směrnice (EU) 2019/944,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

PŘEDMĚT, OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Cílem tohoto nařízení je:

- a) vymezit základ pro účinné dosažení cílů energetické unie, a zejména rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky pro rok 2030, umožněním působení tržních signálů ke zvýšení účinnosti, podílu obnovitelných zdrojů energie, bezpečnosti dodávek, flexibility, udržitelnosti, dekarbonizace a inovací;
- b) stanovit základní zásady pro dobře fungující integrované trhy s elektřinou, které umožní nediskriminační přístup na trh všem poskytovatelům zdrojů a odběratelům elektřiny, posílí postavení spotřebitelů, zajistí konkurenceschopnost na globálním trhu i odezvu strany poptávky, ukládání energie a energetickou účinnost, usnadní agregaci distribuované poptávky a nabídky a umožní tržní a odvětvovou integraci, jakož i tržní úhradu za elektřinu z obnovitelných zdrojů;

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- c) stanovit spravedlivá pravidla pro přeshraniční obchod s elektřinou, a tím posílit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu s elektřinou, s přihlédnutím ke zvláštnostem vnitrostátních a regionálních trhů, včetně vytvoření kompenzačního mechanismu pro přeshraniční toky elektřiny a stanovení harmonizovaných zásad pro poplatky za přeshraniční přenos a pro přidělování dostupných kapacit propojení mezi vnitrostátními přenosovými systémy;
- d) usnadnit vytvoření dobře fungujícího a transparentního velkoobchodního trhu přispívajícího k vysoké úrovni bezpečnosti dodávek elektřiny a stanovit mechanismy pro harmonizaci pravidel pro přeshraniční obchod s elektřinou.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „propojovacím vedením“ přenosové vedení, které překračuje nebo překlenuje hranici mezi členskými státy, a které propojuje vnitrostátní přenosové systémy členských států;
- 2) „regulačním orgánem“ regulační orgán určený každým členským státem podle čl. 57 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944;
- 3) „přeshraničním tokem“ fyzikální tok elektřiny přenosovou sítí členského státu, který je výsledkem dopadu činnosti výrobců, zákazníků nebo obou mimo tento členský stát na jeho přenosovou síť;
- 4) „přetížením“ situace, v níž nelze vyhovět všem obchodním požadavkům účastníků trhu mezi síťovými oblastmi, jelikož by to vedlo ke značnému ovlivnění fyzikálních toků na prvcích sítě, které tyto toky nedokáží pojmout;
- 5) „novým propojovacím vedením“ propojovací vedení nedokončené ke dni 4. srpna 2003;
- 6) „strukturálním přetížením“ přetížení v přenosové soustavě, které lze jednoznačně vymezit, je předvídatelné, je v čase geograficky neměnné a často se za běžných podmínek elektrizační soustavy opakuje;
- 7) „organizátorem trhu“ subjekt, který poskytuje službu, jíž se nabídky prodeje elektřiny přiřazují k poptávkám nákupu elektřiny;
- 8) „nominovaným organizátorem trhu s elektřinou“ organizátor trhu, který byl určen příslušným orgánem, aby vykonával úkoly spojené s jednotným propojením denních nebo vnitrodenních trhů;
- 9) „hodnotou nepokrytého zatížení“ odhad maximální ceny elektřiny v EUR/MWh, kterou jsou zákazníci ochotni zaplatit, aby předešli výpadku elektřiny;
- 10) „zajišťováním výkonové rovnováhy“ veškerá opatření a postupy ve všech časových osách, jimiž provozovatelé přenosových soustav průběžně zajišťují zachování frekvence soustavy v rámci předem stanoveného rozsahu stability a dodržení objemu záloh potřebného s ohledem na požadovanou kvalitu;
- 11) „regulační energií“ energie používaná provozovateli přenosových soustav k zajišťování výkonové rovnováhy;
- 12) „poskytovatelem služeb výkonové rovnováhy“ účastník trhu poskytující provozovatelům přenosových soustav regulační energii nebo regulační zálohu nebo obojí;
- 13) „regulační zálohou“ objem záloh, k jejichž udržování se zavázal poskytovatel služeb výkonové rovnováhy a ze kterých se poskytovatel služeb výkonové rovnováhy zavázal po dobu trvání smlouvy podávat provozovateli přenosových soustav nabídky na odpovídající objem regulační energie;
- 14) „subjektem zúčtování“ účastník trhu s elektřinou, který nese odpovědnost za své odchylky, nebo jeho zvolený zástupce;
- 15) „intervalem zúčtování odchylek“ časový úsek, za který se vypočítávají odchylky subjektů zúčtování;

- 16) „zúčtovací cenou odchylky“ cena, ať již kladná, nulová, nebo záporná, za odchylku v každém směru za každý interval zúčtování odchylek;
- 17) „oblastí zúčtovací ceny odchylky“ oblast pro výpočet zúčtovací ceny odchylky;
- 18) „postupem předběžné kvalifikace“ proces ověření souladu poskytovatele regulačních záloh s požadavky stanovenými provozovateli přenosových soustav;
- 19) „rezervovanými zálohami“ objem záloh pro automatickou regulaci frekvence, záloh pro obnovení frekvence nebo záloh pro náhradu, které musí mít provozovatel přenosové soustavy k dispozici;
- 20) „přednostním nasazením“ v případě modelu vlastního řízení nasazení elektráren na základě jiných kritérií, než je ekonomické pořadí jimi podaných nabídek, a v případě modelu centrálního řízení nasazení elektráren na základě jiných kritérií, než jsou ekonomické pořadí jimi podaných nabídek a síťová omezení, při nichž se upřednostňují konkrétní výrobní technologie;
- 21) „regionem pro výpočet kapacity“ zeměpisná oblast, ve které se použije koordinovaný výpočet kapacity;
- 22) „kapacitním mechanismem“ dočasné opatření pro zajištění dosažení nezbytné úrovně zdrojové přiměřenosti odměněním zdrojů za jejich dostupnost, jiné než opatření týkající se podpůrných služeb nebo řízení přetížení;
- 23) „vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny“ kombinovaná výroba splňující kritéria stanovená v příloze II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ⁽¹⁶⁾;
- 24) „demonstračním projektem“ projekt, který prokazuje, že určitá technologie je v Unii první svého druhu a představuje významnou inovaci, která daleko překračuje hranice současného stavu technologie;
- 25) „účastníkem trhu“ fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje, prodává nebo vyrábí elektřinu, vykonává služby agregace nebo je provozovatelem odezvy strany poptávky nebo provozovatelem ukládání energie, včetně vydávání příkazů k obchodování, na jednom či více trzích s elektřinou, včetně trhů s regulační energií;
- 26) „redispečinkem“ opatření, včetně omezování zdrojů, aktivované jedním nebo více provozovateli přenosových soustav nebo provozovateli distribučních soustav změnou výroby nebo struktury zatížení nebo obou, tak aby se změnily fyzikální toky v elektrizační soustavě a uvolnilo se přetížení nebo jinak zajistila bezpečnost soustavy;
- 27) „protiobchodem“ výměna energie mezi dvěma nabídkovými zónami z podnětu provozovatelů soustav za účelem uvolnění fyzického přetížení;
- 28) „výrobnou elektřiny“ zařízení, které přeměňuje primární energii na energii elektrickou a sestává z jednoho nebo více výrobních modulů připojených k síti;
- 29) „modelem centrálního řízení“ model plánování a nasazování, kde plány výroby a plány spotřeby, jakož i nasazování výroben elektřiny a odběrných elektrických zařízení, pokud je u nich možné provádět změny v nasazování, jsou určovány provozovatelem přenosové soustavy v rámci integrovaného procesu plánování;
- 30) „modelem vlastního řízení“ model plánování a nasazování, kde plány výroby a plány spotřeby, jakož i nasazování výroben elektřiny a odběrných elektrických zařízení určují subjekty pro plánování těchto výroben a zařízení;
- 31) „standardním produktem výkonové rovnováhy“ harmonizovaný produkt výkonové rovnováhy definovaný všemi provozovateli přenosové soustavy za účelem výměny služeb výkonové rovnováhy;
- 32) „specifickým produktem výkonové rovnováhy“ produkt výkonové rovnováhy jiný než standardní produkt výkonové rovnováhy;
- 33) „pověřeným provozovatelem“ subjekt, na něhož provozovatel přenosové soustavy nebo nominovaný organizátor trhu s elektřinou přenesl zvláštní úkoly nebo povinnosti, jimiž byl sám pověřen podle tohoto nařízení či jiných právních aktů Unie, nebo jehož těmito zvláštními úkoly nebo povinnostmi pověřil členský stát či regulační orgán;

⁽¹⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

- 34) „zákazníkem“ zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice (EU) 2019/944;
- 35) „konečným zákazníkem“ konečný zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 3 směrnice (EU) 2019/944;
- 36) „velkoobchodním zákazníkem“ velkoobchodní zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice (EU) 2019/944;
- 37) „zákazníkem v domácnosti“ zákazník v domácnosti ve smyslu čl. 2 bodu 4 směrnice (EU) 2019/944;
- 38) „malým podnikem“ malý podnik ve smyslu čl. 2 bodu 7 směrnice (EU) 2019/944;
- 39) „aktivním zákazníkem“ aktivní zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 8 směrnice (EU) 2019/944;
- 40) „trhy s elektřinou“ trhy s elektřinou ve smyslu čl. 2 bodu 9 směrnice (EU) 2019/944;
- 41) „dodávkou“ dodávka ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2019/944;
- 42) „smlouvou na dodávky elektřiny“ smlouva na dodávky elektřiny ve smyslu čl. 2 bodu 13 směrnice (EU) 2019/944;
- 43) „agregací“ agregace ve smyslu čl. 2 bodu 18 směrnice (EU) 2019/944;
- 44) „odezvou strany poptávky“ odezva strany poptávky ve smyslu čl. 2 bodu 20 směrnice (EU) 2019/944;
- 45) „inteligentním měřicím systémem“ inteligentní měřicí systém ve smyslu čl. 2 bodu 23 směrnice (EU) 2019/944;
- 46) „interoperabilitou“ interoperabilita ve smyslu čl. 2 bodu 24 směrnice (EU) 2019/944;
- 47) „distribucí“ distribuce ve smyslu čl. 2 bodu 28 směrnice (EU) 2019/944;
- 48) „provozovatelem distribuční soustavy“ pozorovatel distribuční soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 29 směrnice (EU) 2019/944;
- 49) „energetickou účinností“ energetická účinnost ve smyslu čl. 2 bodu 30 směrnice (EU) 2019/944;
- 50) „energií z obnovitelných zdrojů“ energie z obnovitelných zdrojů ve smyslu čl. 2 bodu 31 směrnice (EU) 2019/944;
- 51) „distribuovanou výrobou“ distribuovaná výroba ve smyslu čl. 2 bodu 32 směrnice (EU) 2019/944;
- 52) „přenosem“ přenos ve smyslu čl. 2 bodu 34 směrnice (EU) 2019/944;
- 53) „provozovatelem přenosové soustavy“ provozovatel přenosové soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 35 směrnice (EU) 2019/944;
- 54) „uživatelé soustavy“ uživatel soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 36 směrnice (EU) 2019/944;
- 55) „výrobou“ výroba ve smyslu čl. 2 bodu 37 směrnice (EU) 2019/944;
- 56) „výrobce“ výrobce ve smyslu čl. 2 bodu 38 směrnice (EU) 2019/944;
- 57) „propojenou soustavou“ propojená soustava ve smyslu čl. 2 bodu 40 směrnice (EU) 2019/944;
- 58) „malou izolovanou soustavou“ malá izolovaná soustava ve smyslu čl. 2 bodu 42 směrnice (EU) 2019/944;
- 59) „malou připojenou soustavou“ malá připojená soustava ve smyslu čl. 2 bodu 43 směrnice (EU) 2019/944;
- 60) „podpůrnou službou“ podpůrná služba ve smyslu čl. 2 bodu 48 směrnice (EU) 2019/944;
- 61) „nefrekvenční podpůrnou službou“ nefrekvenční podpůrná služba ve smyslu čl. 2 bodu 49 směrnice (EU) 2019/944;

- 62) „ukládáním energie“ ukládání energie ve smyslu čl. 2 bodu 59 směrnice (EU) 2019/944;
- 63) „regionálním koordinačním centrem“ regionální koordinační centrum zřízené podle článku 35 tohoto nařízení;
- 64) „velkoobchodním trhem s energií“ velkoobchodní trh s energií ve smyslu čl. 2 bodu 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ⁽¹⁷⁾;
- 65) „nabídkovou zónou“ největší zeměpisná oblast, v jejímž rámci jsou účastníci trhu schopni si vyměňovat energii bez přidělování kapacity;
- 66) „přidělením kapacity“ alokace kapacity mezi zónami;
- 67) „regulační oblastí“ ucelená část propojeného systému provozovaná jedním provozovatelem soustavy, která zahrnuje též případné fyzicky připojené odběry nebo výrobní bloky;
- 68) „koordinovanou čistou přenosovou kapacitou“ způsob výpočtu kapacit založený na *ex ante* stanovení a určení maximální výměny energie mezi sousedícími nabídkovými zónami;
- 69) „kritickým prvkem sítě“ prvek sítě nacházející se buď uvnitř nabídkové zóny, nebo mezi nabídkovými zónami, který se bere v úvahu při výpočtu kapacity a který limituje množství elektřiny, jež lze vyměnit;
- 70) „kapacitou mezi zónami“ schopnost propojeného systému zajistit přenos energie mezi nabídkovými zónami;
- 71) „výrobním blokem“ jeden generátor elektřiny, který je součástí výroby.

KAPITOLA II

OBECNÁ PRAVIDLA PRO TRH S ELEKTRINOU

Článek 3

Zásady týkající se fungování trhů s elektřinou

Členské státy, regulační orgány, provozovatelé přenosových soustav, provozovatelé distribučních soustav, organizátoři trhu a pověřeni provozovatelé zajistí, aby trhy s elektřinou byly provozovány v souladu s těmito zásadami:

- a) ceny jsou utvářeny na základě nabídky a poptávky;
- b) pravidla trhu podporují volnou tvorbu cen a nevyžadují kroky, které brání tvorbě cen na základě nabídky a poptávky;
- c) pravidla trhu usnadňují rozvoj flexibilnější výroby, udržitelné nízkouhlíkové výroby a pružnější poptávky;
- d) zákazníci mohou využívat tržních příležitostí a větší hospodářské soutěže na maloobchodních trzích a mají právo jednat jako účastníci trhu na trhu s energií a při energetické transformaci;
- e) konečným zákazníkům a malým podnikům je umožněna účast na trhu prostřednictvím agregace výroby z několika výroben elektřiny nebo zatížení z několika zařízení odezvy strany poptávky s cílem poskytnout společné nabídky na trhu s elektřinou a umožnit jejich společné provozování v elektrizační soustavě v souladu s právem Unie v oblasti hospodářské soutěže;
- f) pravidla trhu umožňují dekarbonizaci elektrizační soustavy a tím i hospodářství, a to i umožněním integrace elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a vytvářením pobídek v oblasti energetické účinnosti;
- g) pravidla trhu vytvářejí vhodné pobídky k investicím do výroby, zejména k dlouhodobým investicím do dekarbonizované a udržitelné elektrizační soustavy, ukládání energie, energetické účinnosti a odezvy strany poptávky k pokrytí potřeb trhu, a usnadňují spravedlivou hospodářskou soutěž, čímž zajišťují bezpečnost dodávek;

⁽¹⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (Úř. věst. L 326, 8.12.2011, s. 1).

- h) překážky pro přeshraniční toky elektřiny mezi nabídkovými zónami nebo členskými státy a pro přeshraniční transakce na trzích s elektřinou a na trzích se souvisejícími službami jsou postupně odstraňovány;
- i) pravidla trhu zajišťují regionální spolupráci v případech, kdy může být efektivní;
- j) bezpečná a udržitelná výroba, ukládání energie a odezva strany poptávky se účastní trhu za rovných podmínek, v souladu s požadavky práva Unie;
- k) všichni výrobci jsou přímo nebo nepřímo odpovědní za prodej elektřiny, kterou vyrábějí;
- l) pravidla trhu umožňují přeměnu demonstračních projektů v udržitelné, bezpečné a nízkouhlíkové zdroje energie, technologie nebo systémy, jejichž realizace a využití jsou ve prospěch společnosti;
- m) pravidla trhu umožňují účinné nasazování výrobních zařízení, ukládání energie a odezvu strany poptávky;
- n) pravidla trhu umožňují podnikům, aby zahájily i ukončily výrobu elektřiny, ukládání energie a dodávky elektřiny podle toho, jak samy posoudí hospodářskou a finanční životaschopnosti jejich provozu;
- o) s cílem umožnit účastníkům trhu chránit se proti rizikům kolísání cen na tržním základě a omezit nejistotu, pokud jde o budoucí návratnost investic, lze na burze transparentním způsobem obchodovat s produkty dlouhodobého zajištění a na mimoburzovních trzích lze sjednávat dlouhodobé smlouvy na dodávky elektřiny, za předpokladu, že je dodržováno právo Unie v oblasti hospodářské soutěže;
- p) pravidla trhu usnadňují obchodování s produkty po celé Unii a změny předpisů zohledňují dopady na krátkodobé a dlouhodobé termínové trhy a produkty;
- q) účastníci trhu mají právo získat přístup k přenosovým sítím a distribučním sítím na základě objektivních, transparentních a nediskriminačních podmínek.

Článek 4

Spravedlivá energetická transformace

Komise všemi dostupnými prostředky podpoří členské státy, které zavedou vnitrostátní strategii pro postupné omezování existující kapacity na výrobu energie z uhlí a jiných tuhých fosilních paliv a na jejich těžbu, aby umožnila spravedlivou energetickou transformaci v regionech zasažených strukturální změnou. Komise pomůže členským státům řešit sociální a hospodářské dopady přechodu na čistou energii.

Komise úzce spolupracuje se zainteresovanými subjekty v uhelných regionech a regionech s vysokými emisemi uhlíku, usnadňuje přístup k dostupným finančním prostředkům a programům a jejich využívání a podněcuje k výměně osvědčených postupů, včetně diskusí o průmyslových plánech a potřebách rekvalifikace.

Článek 5

Odpovědnost za odchylku

1. Všichni účastníci trhu odpovídají za odchylky, které v soustavě způsobí (dále jen „odpovědnost za odchylku“). Za tímto účelem jsou účastníci trhu buď subjekty zúčtování, nebo smluvně přenesou svou odpovědnost na některý subjekt zúčtování podle své volby. Každý subjekt zúčtování nese finanční odpovědnost za své odchylky a usiluje o výkonovou rovnováhu nebo napomáhá tomu, aby elektrizační soustava byla ve výkonové rovnováze.
2. Členské státy mohou udělit výjimky z odpovědnosti za odchylku pouze pro tyto případy:
 - a) demonstrační projekty pro inovativní technologie pod podmínkou schválení regulačním orgánem, pokud jsou tyto výjimky omezeny na dobu a rozsah nezbytné pro dosažení demonstračních účelů;

- b) výrobní elektrárny využívající obnovitelné zdroje energie s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 400 kW;
- c) zařízení využívající podporu schválenou Komisí na základě pravidel Unie pro státní podporu podle článků 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU, uvedená do provozu před 4. červencem 2019.

Aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, mohou členské státy vytvářet pobídky pro účastníky trhu, kteří získali úplnou nebo částečnou výjimku z odpovědnosti za odchylku, aby přijali úplnou odpovědnost za odchylku.

3. Pokud se členský stát rozhodne udělit výjimku podle odstavce 2, zajistí, aby finanční odpovědnost za odchylky převzal jiný účastník trhu.

4. Pro výrobní elektrárny uvedené do provozu od 1. ledna 2026 se odst. 2 písm. b) použije pouze u výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 200 kW.

Článek 6

Trh pro zajišťování výkonové rovnováhy

1. Trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy, včetně postupů předběžné kvalifikace, musí být uspořádány tak, aby:
 - a) účinně zajišťovaly nediskriminaci účastníků trhu s ohledem na různé technické potřeby elektrizační soustavy a různé technické způsobilosti výrobních zdrojů, ukládání energie a odezvy strany poptávky;
 - b) zajišťovaly transparentní a technologicky neutrální vymezení služeb a jejich transparentní a tržní obstarávání;
 - c) zajišťovaly nediskriminační přístup pro všechny účastníky trhu, ať už se zapojují jednotlivě nebo prostřednictvím agregace, a to i pro elektřinu vyrobenou z proměnlivých obnovitelných zdrojů, odezvu strany poptávky a ukládání energie;
 - d) respektovaly, že je třeba zohledňovat rostoucí podíl výroby z proměnlivých obnovitelných zdrojů, zvýšenou schopnost odezvy strany poptávky a nástup nových technologií.
2. Cena regulační energie nesmí být stanovena předem ve smlouvách o poskytování regulační zálohy. Postupy obstarávání energie musí být transparentní a v souladu s čl. 40 odst. 4 směrnice (EU) 2019/944 a zároveň chránit důvěrnost obchodně citlivých informací.
3. Trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy musí zajišťovat provozní bezpečnost a přitom umožňovat co největší využití a účinné přidělování kapacity mezi zónami pro různé časové rámce v souladu s článkem 17.
4. Zúčtování regulační energie musí být v případě standardních a specifických produktů výkonové rovnováhy založeno na marginálním ocenění („pay-as-cleared“), pokud všechny regulační orgány neschválí alternativní metodu tvorby cen na společný návrh všech provozovatelů přenosových soustav podložený analýzou prokazující, že tato alternativní metoda tvorby cen je účinnější.

Účastníkům trhu musí být umožněno podávat nabídky co nejbližší reálnému času a uzávěrky pro podávání nabídek regulační energie nesmějí předcházet uzávěrce obchodování mezi zónami na vnitrodenních trzích.

Provozovatelé přenosové soustavy uplatňující model centrálního řízení mohou stanovit další pravidla v souladu s rámcovým pokynem o zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice přijatým na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009.

5. Odchylky se zúčtovávají za cenu, která odráží hodnotu energie v reálném čase.
6. Každá oblast zúčtovací ceny odchylky odpovídá nabídkové zóně, s výjimkou případů modelu centrálního řízení, kdy může oblast zúčtovací ceny odchylky představovat část nabídkové zóny.
7. Stanovování objemu rezervovaných záloh provádějí provozovatelé přenosových soustav a je usnadňováno na regionální úrovni.

8. Obstarávání regulační zálohy provádí provozovatel přenosové soustavy a může být usnadňováno na regionální úrovni. Rezervace přeshraniční kapacity za tímto účelem může být omezená. Obstarávání regulační zálohy je prováděno tržně a organizováno tak, aby postup předběžné kvalifikace nediskriminoval účastníky trhu v souladu s čl. 40 odst. 4 směrnice (EU) 2019/944, ať už se zapojují jednotlivě, nebo prostřednictvím agregace.

Obstarávání regulační zálohy je založeno na primárním trhu, ledaže regulační orgán v určitém rozsahu udělil výjimku a povolil používání jiných forem tržního obstarávání z důvodu nedostatečné hospodářské soutěže na trhu se službami výkonové rovnováhy. Výjimky z povinnosti založit obstarávání regulační zálohy na používání primárních trhů jsou přezkoumávány každé tři roky.

9. Obstarávání kladné regulační zálohy a záporné regulační zálohy se provádí odděleně, s výjimkou případů, kdy regulační orgán schválí výjimku z této zásady na základě toho, že hodnocení provedené provozovatelem přenosové soustavy prokáže, že by to vedlo k většímu hospodářskému užítku. Smlouvy na regulační zálohu se nezavírají dříve než jeden den před poskytnutím regulační zálohy a délka smluvního období nepřesáhne jeden den, ledaže regulační orgán v určitém rozsahu schválil dřívější uzavírání smluv nebo delší smluvní období, aby se zajistila bezpečnost dodávek nebo zvýšil hospodářský užitek.

Je-li výjimka udělena, neuzavírají se smlouvy o regulační záloze u alespoň 40 % standardních produktů výkonové rovnováhy a alespoň 30 % všech produktů používaných pro regulační zálohu na více než jeden den před poskytnutím regulační zálohy a délka smluvního období nepřesáhne jeden den. Smlouvy týkající se zbývajících částí regulační zálohy se uzavírají na nejvíce jeden měsíc před poskytnutím regulační zálohy a délka smluvního období nepřesáhne jeden měsíc.

10. Na žádost provozovatele přenosové soustavy může regulační orgán rozhodnout o prodloužení smluvního období zbývajících částí regulační zálohy podle odstavce 9 na nejvýše dvanáct měsíců, pokud je takové rozhodnutí časově omezené a pozitivní účinky z hlediska snižování nákladů pro konečné zákazníky převáží negativní dopady na trh. Žádost musí obsahovat:

- a) konkrétní časové období, po němž má výjimka platit;
- b) konkrétní objem regulační zálohy, pro niž má výjimka platit;
- c) analýzu dopadu této výjimky na účast zdrojů zajišťujících výkonovou rovnováhu a
- d) odůvodnění výjimky prokazující, že taková výjimka by vedla k nižším nákladům pro konečné zákazníky.

11. Bez ohledu na odstavec 10 nesmí od 1. ledna 2026 délka smluvního období přesahovat šest měsíců.

12. Do 1. ledna 2028 podají regulační orgány Komisi a ACER zprávu o podílu celkové kapacity, na kterou se vztahují smlouvy na dobu delší než jeden den nebo zakázky zadávané na dobu delší než jeden den.

13. Provozovatelé přenosové soustavy nebo jimi pověřeni provozovatelé zveřejní co nejdříve reálnému času, ale nejpozději 30 minut po dodávce, informace o současné rovnováze soustavy ve svých oblastech plánování, odhadovaných zúčtovacích cenách odchylky a odhadovaných cenách regulační energie.

14. V případě, že standardní produkty výkonové rovnováhy nestačí k zajištění provozní bezpečnosti nebo že se některé zdroje zajišťující výkonovou rovnováhu nemohou zapojit do trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy prostřednictvím standardních produktů výkonové rovnováhy, mohou provozovatelé přenosové soustavy navrhnout výjimky z odstavců 2 a 5 pro specifické produkty výkonové rovnováhy, které se aktivují na místní úrovni, aniž by se vyměňovaly s ostatními provozovateli přenosové soustavy, a regulační orgány mohou takové výjimky schválit.

Návrhy výjimek musí obsahovat popis opatření navrhovaných k minimalizaci používání specifických produktů pod podmínkou hospodářského užítku, přičemž se musí prokázat, že specifické produkty nezpůsobují významnou neefektivitu a nenarušují trh pro zajišťování výkonové rovnováhy v oblasti plánování ani mimo ni, a v případě potřeby i pravidla a informace týkající se procesu přeměny nabídek regulační energie ze specifických produktů výkonové rovnováhy na nabídky regulační energie ze standardních produktů výkonové rovnováhy.

Článek 7

Denní a vnitrodenní trhy

1. Provozovatelé přenosových soustav a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou společně organizují řízení integrovaných denních a vnitrodenních trhů v souladu s nařízením (EU) 2015/1222. Provozovatelé přenosových soustav a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou spolupracují na úrovni Unie, nebo pokud je to vhodnější, na regionální úrovni s cílem maximalizovat účinnost a efektivitu denního a vnitrodenního obchodování s elektřinou v Unii. Povinností spolupracovat není dotčeno uplatňování práva Unie v oblasti hospodářské soutěže. Provozovatelé přenosových soustav a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou podléhají ve svých funkcích souvisejících s obchodováním s elektřinou dohledu regulačních orgánů podle článku 59 směrnice (EU) 2019/944 a dohledu ACER podle článků 4 a 8 nařízení (EU) 2019/942.
2. Denní a vnitrodenní trhy musí:
 - a) být organizovány tak, aby byly nediskriminační;
 - b) maximalizovat schopnost všech účastníků trhu řídit odchylku;
 - c) maximalizovat příležitosti pro všechny účastníky trhu účastnit se obchodování mezi zónami co nejbliže reálnému času ve všech nabídkových zónách;
 - d) utvářet ceny, které odrážejí základní tržní faktory, včetně hodnoty energie v reálném čase, a na které se účastníci trhu mohou při sjednávání produktů pro dlouhodobé zajištění spolehnout;
 - e) zajišťovat provozní bezpečnost a přitom umožňovat maximální využití přenosové kapacity;
 - f) být transparentní a zároveň chránit důvěrnost obchodně citlivých informací a zajišťovat, aby obchodování probíhalo anonymně;
 - g) nerozlišovat mezi obchodními transakcemi uvnitř jedné nabídkové zóny a mezi nabídkovými zónami a
 - h) být organizovány tak, aby bylo zajištěno, že všichni účastníci trhu mají přístup na trh samostatně nebo prostřednictvím agregace.

Článek 8

Obchodování na denních a vnitrodenních trzích

1. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou umožňují účastníkům trhu obchodovat s energií co nejbliže reálnému času a alespoň do uzávěrky přidělování vnitrodenní kapacity mezi zónami.
2. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou poskytují účastníkům trhu příležitost obchodovat s energií v časových intervalech alespoň tak krátkých, jako je interval zúčtování odchylek na denních i na vnitrodenních trzích.
3. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou poskytují produkty pro obchodování na denních a vnitrodenních trzích, jejichž velikost je dostatečně malá, přičemž minimální velikost nabídky činí 500 kW nebo méně, aby byla umožněna efektivní účast odezvy strany poptávky, ukládání energie a energie z obnovitelných zdrojů v malém rozsahu, včetně přímé účasti zákazníků.
4. Od 1. ledna 2021 činí interval zúčtování odchylek 15 minut ve všech oblastech plánování, ledaže regulační orgány udělí obecnou nebo individuální výjimku. Obecné výjimky lze udělit pouze do 31. prosince 2024.

Od 1. ledna 2025 nesmí interval zúčtování odchylek v případě individuální výjimky udělené všemi vnitrostátními regulačními orgány v synchronně propojené oblasti přesáhnout 30 minut.

Článek 9

Dlouhodobé trhy

1. V souladu s nařízením (EU) 2016/1719 provozovatelé přenosových soustav udělují dlouhodobá přenosová práva nebo zavedou rovnocenná opatření, aby se účastníci trhu, včetně vlastníků výroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie, mohli zajistit proti cenovým rizikům přes hranice nabídkových zón, kromě případů, kdy vyhodnocení dlouhodobého trhu na hranicích nabídkových zón prováděné příslušnými regulačními orgány prokazuje dostatečné možnosti obchodního zajištění v dotčených nabídkových zónách.
2. Dlouhodobá přenosová práva jsou přidělována transparentně, tržně a nediskriminačně prostřednictvím jednotné platformy pro přidělování.
3. S výhradou dodržení práva Unie v oblasti hospodářské soutěže mohou organizátoři trhu vyvíjet progresivní termínované zajišťovací produkty, včetně dlouhodobých zajišťovacích produktů, aby se účastníci trhu, včetně vlastníků výroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie, mohli vhodně zajistit proti finančním rizikům vyplývajícím z výkyvů cen. Členské státy nevyžadují, aby se tyto činnosti v oblasti dlouhodobého zajištění omezovaly na obchody uzavírané uvnitř jednoho členského státu nebo nabídkové zóny.

Článek 10

Technické cenové stropy

1. Maximální a minimální velkoobchodní cena elektřiny není omezena. Toto ustanovení se vztahuje mimo jiné na nabídky a zúčtování ve všech časových rámcích a zahrnuje regulační energii a zúčtovací ceny odchylky, aniž jsou dotčeny technické cenové stropy, které mohou být uplatňovány v souladu s časovým rámcem pro vyrovnávání a denními a vnitrodenními časovými rámci v souladu s odstavcem 2.
2. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou mohou uplatňovat harmonizované mezní hodnoty maximální a minimální zúčtovací ceny pro denní a vnitrodenní časové rámce. Tyto stropy musí být dostatečně vysoké, aby zbytečně neomezovaly obchodování, být harmonizované pro vnitřní trh a zohledňovat maximální hodnotu nepokrytého zatížení. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou zavedou transparentní mechanismus, jímž se automaticky a včas upravují technické cenové stropy, lze-li očekávat, že bude stanovených stropů dosaženo. Upravené vyšší stropy zůstanou v platnosti, dokud nejsou v rámci tohoto mechanismu nutná další zvýšení.
3. Provozovatelé přenosových soustav nepřijímají žádná opatření, jejichž účelem je změnit velkoobchodní ceny.
4. Regulační orgány, nebo pokud je členský stát pro tyto účely určil, jiné příslušné orgány určí politiky a opatření uplatňované v jejich územní působnosti, které by mohly nepřímo přispívat k omezení tvorby velkoobchodních cen, včetně omezování nabídek v souvislosti s aktivováním regulační energie, kapacitních mechanismů, opatření provozovatelů přenosových soustav, opatření zaměřených na zpochybnění výsledků trhu, nebo na předcházení zneužívání dominantního postavení nebo neefektivně vymezených nabídkových zón.
5. Pokud regulační orgán nebo určený příslušný orgán zjistil, že určitá politika nebo opatření by mohly sloužit k omezení tvorby velkoobchodních cen, přijme veškerá vhodná opatření k jejich odstranění, nebo pokud to není možné, k omezení jejich dopadu na nabídky. Členské státy předloží do 5. ledna 2020 zprávu Komisi, v níž podrobně uvedou opatření a kroky, které přijaly nebo hodlají přijmout.

Článek 11

Hodnota nepokrytého zatížení

1. Do 5. července 2020, pokud je to nezbytné pro zavedení standardu spolehlivosti v souladu s článkem 25, stanoví regulační orgány, nebo pokud je členský stát pro tyto účely určil, jiné příslušné orgány jediný odhad hodnoty nepokrytého zatížení na svém území. Tento odhad se zveřejní. Pokud mají regulační orgány nebo jiné určené příslušné

orgány na svém území několik nabídkových zón, mohou za ně stanovit různé odhady. V případě, že nabídková zóna sestává z území více než jednoho členského státu, stanoví pro ni dotčené regulační orgány nebo jiné určené příslušné orgány jediný odhad hodnoty nepokrytého zatížení. Při stanovení jediného odhadu hodnoty nepokrytého zatížení uplatňují vnitrostátní regulační orgány nebo jiné určené příslušné orgány členskými státy metodiku uvedenou v čl. 23 odst. 6.

2. Regulační orgány a určené příslušné orgány aktualizují svůj odhad hodnoty nepokrytého zatížení alespoň jednou za pět let nebo častěji, je-li zjištěna významná změna.

Článek 12

Nasazení výroby a odezvy strany poptávky

1. Nasazení výroben elektřiny a odezvy strany poptávky musí být nediskriminační, transparentní a, nestanoví-li čl. 12 odst. 2 až 6 jinak, musí být založeno na tržních zásadách.

2. Aniž jsou dotčeny články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU, členské státy zajistí, aby provozovatelé soustav při nasazování výrobních zařízení uplatňovali přednostní nasazování výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie v rozsahu, jež umožňuje bezpečné provozování vnitrostátní elektrizační soustavy, na základě transparentních a nediskriminačních kritérií, pokud jsou tyto výroby:

- a) výrobními elektřiny využívajícími obnovitelné zdroje energie s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 400 kW, nebo
- b) demonstračními projekty pro inovativní technologie pod podmínkou schválení regulačním orgánem, je-li tato přednost omezena na dobu a rozsah nezbytné pro dosažení demonstračních účelů.

3. Členský stát se může rozhodnout, že nebude uplatňovat přednostní nasazení podle odst. 2 písm. a) pro výroby elektřiny, jež zahájí provoz alespoň šest měsíců po vydání tohoto rozhodnutí, nebo že uplatní nižší minimální kapacitu, než jaká je stanovena v odst. 2 písm. a), za předpokladu, že:

- a) má dobře fungující vnitrodenní a jiné velkoobchodní trhy a trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy a tyto trhy jsou plně přístupné všem účastníkům trhu v souladu s tímto nařízením;
- b) jeho pravidla pro redispečink a řízení přetížení jsou transparentní pro všechny účastníky trhu;
- c) vnitrostátní příspěvek členského státu k závaznému celkovému cíli Unie pro podíl energie z obnovitelných zdrojů podle čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001⁽¹⁸⁾ a čl. 4 písm. a) bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999⁽¹⁹⁾ je alespoň stejný jako odpovídající výsledek vzorce stanoveného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999 a podíl energie členského státu z obnovitelných zdrojů není nižší než jeho referenční body podle čl. 4 písm. a) bodu 2 nařízení (EU) 2018/1999; nebo alternativně podíl energie členského státu z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě elektřiny činí alespoň 50 %;
- d) členský stát oznámil plánovanou výjimku Komisi a podrobně ji informoval o tom, jak jsou splněny podmínky stanovené v písmenech a), b) a c), a
- e) členský stát zveřejnil plánovanou výjimku, včetně podrobného odůvodnění jejího udělení, a v případě potřeby řádně zohlednil ochranu obchodně citlivých informací.

Při udělení jakékoli výjimky nesmí dojít k retroaktivním změnám, které by mohly mít dopad na výrobní zařízení, která již jsou přednostně nasazována, bez ohledu na jakoukoli dohodu mezi členským státem a daným výrobním zařízením na základě dobrovolnosti.

⁽¹⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

Aniž jsou dotčeny články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU, mohou členské státy poskytnout zařízením způsobilým k přednostnímu nasazení pobídky, aby se přednostního nasazení vzdaly.

4. Aniž jsou dotčeny články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU, mohou členské státy stanovit přednostní nasazení elektřiny vyrobené ve výrobnách elektřiny využívajících vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 400 kW.

5. Pro výrobní elektřiny uvedené do provozu od 1. ledna 2026 se odst. 2 písm. a) použije pouze pro výrobní elektřiny využívající obnovitelné zdroje energie s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 200 kW.

6. Aniž jsou dotčeny smlouvy uzavřené před 4. červencem 2019, jsou výrobní elektřiny využívající obnovitelné zdroje energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny, které byly uvedeny do provozu před 4. červencem 2019 a na něž se v době uvedení do provozu vztahovalo přednostní nasazení podle čl. 15 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU nebo podle čl. 16 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES⁽²⁰⁾, přednostně nasazovány i nadále. Přednostní nasazení se přestane na takové výrobní elektřiny uplatňovat dnem, kdy podstoupí významné změny, za které se považují přinejmenším případy, kdy je požadována nová dohoda o připojení nebo kdy se zvýší výrobní kapacita výrobní elektřiny.

7. Přednostní nasazení nesmí ohrozit bezpečnost provozu elektrizační soustavy, nesmí být využito jakožto odůvodnění pro omezování kapacit mezi zónami ve větším rozsahu, než je stanoveno v článku 16, a musí být založeno na transparentních a nediskriminačních kritériích.

Článek 13

Redispečink

1. Redispečink výroby a redispečink odezvy strany poptávky musí být založen na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích. Musí být otevřen veškerým technologiím výroby, veškerému ukládání energie a veškeré odezvě strany poptávky, včetně těch, které se nacházejí v jiných členských státech, pokud je to technicky proveditelné.

2. Zdroje, které jsou předmětem redispečinku, se vybírají z výrobních zařízení, ukládání energie nebo odezvy strany poptávky s využitím tržních mechanismů a dostávají finanční náhradu. Nabídky regulační energie používané pro redispečink neurčují cenu regulační energie.

3. Netržní redispečink výroby, ukládání energie a odezvy strany poptávky lze použít pouze tehdy, když:

a) není dostupná žádná tržní alternativa;

b) všechny tržní zdroje byly využity;

c) počet dostupných výroben elektřiny, zařízení pro ukládání energie nebo zařízení odezvy strany poptávky v oblasti, kde jsou vhodná zařízení pro poskytování služeb umístěna, je příliš malý pro zajištění účinné hospodářské soutěže, nebo

d) stávající situace vede k přetížení sítě tak pravidelně a předvídatelně, že by tržní redispečink vedl k pravidelnému strategickému podávání nabídek, což by zvýšilo úroveň vnitřního přetížení, a dotčený členský stát buď přijal akční plán, jehož cílem je řešit toto přetížení, nebo zajišťuje, aby v souladu s čl. 16 odst. 8 byla dodržena minimální dostupná kapacita pro obchod mezi zónami.

4. Provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav podávají příslušnému regulačnímu orgánu alespoň jednou ročně zprávu, uvádějící:

a) úroveň rozvoje a účinnost tržních mechanismů pro redispečink výroben elektřiny, zařízení pro ukládání energie a zařízení pro odezvu strany poptávky;

⁽²⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 16).

- b) důvody, objemy v MWh a typy zdrojů výroby, které jsou předmětem redispečinku;
- c) opatření přijatá s cílem snížit potřebu redispečinku ke snížení výkonu výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny v budoucnu, včetně investic do digitalizace síťové infrastruktury a služeb, jež zvyšují flexibilitu.

Príslušný regulační orgán předá zprávu ACER a zveřejní shrnutí informací uvedených v prvním pododstavci písm. a), b) a c), v případě potřeby spolu s doporučeními ke zlepšení.

5. S výhradou požadavků týkajících se zachování spolehlivosti a bezpečnosti sítí, které stanoví regulační orgány na základě transparentních a nediskriminačních kritérií, provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav:

- a) zaručují schopnost přenosových sítí a distribučních sítí přenášet elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny za co nejmenšího redispečinku, což nebrání tomu, aby byl při plánování sítí zohledněn omezený redispečink v případech, kdy je provozovatel přenosové sítě nebo provozovatel distribuční sítě schopen transparentním způsobem prokázat, že je to hospodářsky účinnější a že redispečink nepřekračuje 5 % roční výroby elektřiny za použití obnovitelných zdrojů energie v zařízeních, která jsou přímo připojena ke své síti, pokud nestanoví jinak členský stát, v němž elektřina z výroby elektřiny využívajících obnovitelné zdroje nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny představuje více než 50 % roční hrubé konečné spotřeby elektřiny;
- b) provádějí vhodná provozní opatření týkající se sítě a trhu s cílem minimalizovat redispečink ke snížení výkonu v případě elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny.
- c) zajišťují, aby jejich sítě byly dostatečně flexibilní, a aby je tak byli schopni řídit.

6. V případě využití redispečinku ke snížení výkonu na jiných než tržních zásadách se uplatňují tyto zásady:

- a) výroby elektřiny využívající obnovitelné zdroje energie jsou předmětem redispečinku ke snížení výkonu, pouze pokud neexistuje jiná alternativa nebo pokud by jiná řešení vedla k výrazně nepřiměřeným nákladům nebo závažným rizikům pro bezpečnost sítí;
- b) elektřina vyráběná v procesu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny je předmětem redispečinku ke snížení výkonu, pouze pokud kromě redispečinku ke snížení výkonu vyroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie neexistuje jiná alternativa, nebo pokud by jiná řešení vedla k nepřiměřeným nákladům nebo závažným rizikům pro bezpečnost sítí;
- c) elektřina vyrobená pro vlastní spotřebu z výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny, která není dodávána do přenosové nebo distribuční sítě, je předmětem redispečinku ke snížení výkonu, pouze pokud v oblasti bezpečnosti sítě neexistuje jiné řešení;
- d) redispečink ke snížení výkonu v souladu s písmeny a), b) a c) musí být řádně a transparentně odůvodněn. Odůvodnění je součástí zprávy podle odstavce 3.

7. Pokud se využije redispečink, který nevychází z tržních zásad, vyplatí provozovatel soustavy, který požaduje redispečink, finanční náhradu provozovateli výroby elektřiny, zařízení pro ukládání energie nebo zařízení pro odezvu strany poptávky, které bylo předmětem redispečinku, kromě případu, kdy výrobci přijali dohodu o připojení, podle které není přístup do sítě pro daný objem elektřiny pevně zaručen. Výše finanční náhrady dosahuje alespoň vyšší z následujících částek nebo jejich kombinace v případě, že by použití pouze vyšší z nich vedlo k bezdůvodně nízké nebo k bezdůvodně vysoké náhradě:

- a) dodatečných provozních nákladů způsobených redispečinkem, jako jsou dodatečné náklady na palivo v případě zvýšení výkonu pro redispečink, nebo nákladů na zajištění záložního tepla v případě redispečinku ke snížení výkonu vyroben elektřiny využívajících vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny;
- b) čistých výnosů z prodeje elektřiny na denním trhu, které by výrobní elektřiny, zařízení pro ukládání energie nebo zařízení pro odezvu strany poptávky vygenerovaly nebýt požadavku na redispečink; pokud je výrobně elektřiny, zařízení pro ukládání energie nebo zařízení pro odezvu strany poptávky příznána finanční podpora na základě objemu vyrobené nebo spotřebované elektřiny, považuje se finanční podpora, která by byla obdržena bez požadavku na redispečink, za součást čistých výnosů.

KAPITOLA III

PŘÍSTUP K SÍTI A ŘÍZENÍ PŘETÍŽENÍ

ODDÍL 1

Přidělování kapacity

Článek 14

Přezkum nabídkových zón

1. Členské státy přijmou veškerá vhodná opatření k řešení přetížení. Hranice nabídkových zón se stanoví na základě dlouhodobých strukturálních přetížení v přenosové síti. Nabídkové zóny taková strukturální přetížení neobsahují, ledaže nemají žádný dopad na sousední nabídkové zóny nebo je, jako dočasná výjimka, jejich dopad na sousední nabídkové zóny zmírněn použitím nápravných opatření a pokud taková strukturální přetížení nevedou ke snížení obchodní kapacity mezi zónami v souladu s požadavky článku 16. Konfigurace nabídkových zón v Unii je nastavena tak, aby se maximalizovaly hospodářský užitek a příležitosti pro obchod mezi zónami v souladu s článkem 16 při zachování bezpečnosti dodávek.
2. Každé tři roky podává ENTSO pro elektřinu zprávu o strukturálních přetíženích a dalších významných fyzických přetíženích uvnitř nabídkových zón a mezi nimi, včetně polohy a četnosti těchto přetížení, v souladu s rámcovým pokynem pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009. Zpráva obsahuje posouzení toho, zda kapacita pro obchod mezi zónami dosáhla lineární trajektorie podle článku 15 nebo minimální kapacity podle článku 16 tohoto nařízení.
3. Aby byla zajištěna optimální konfigurace nabídkových zón, provede se jejich přezkum. Ten identifikuje všechna strukturální přetížení a zahrnuje analýzu různých konfigurací nabídkových zón se zapojením dotčených zainteresovaných subjektů ze všech příslušných členských států v souladu s rámcovým pokynem pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009. Stávající nabídkové zóny se posuzují podle své schopnosti vytvořit spolehlivé tržní prostředí, a to i pro dostupnou flexibilní výrobu a zatížení, které jsou klíčové pro prevenci úzkých míst sítě, pro vyrovnání poptávky po elektřině a nabídky elektřiny a pro dlouhodobé zabezpečení investic do síťové infrastruktury.
4. Pro účely tohoto článku a článku 15 tohoto nařízení se příslušnými členskými státy, provozovateli přenosových soustav nebo regulačními orgány rozumějí ty členské státy, provozovatelé přenosových soustav nebo regulační orgány, kteří se účastní přezkumu konfigurace nabídkových zón, a rovněž ti, kteří se nacházejí ve stejném regionu pro výpočet kapacity podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.
5. Do 5. října 2019 předloží všichni příslušní provozovatelé přenosových soustav příslušným regulačním orgánům ke schválení návrh metodiky a předpokladů, z nichž se má při přezkumu nabídkových zón vycházet, a ke zvážení alternativní konfigurace nabídkových zón. Příslušné regulační orgány o návrhu jednomyslně rozhodnou ve lhůtě tří měsíců od jeho podání. Pokud regulační orgány v této lhůtě jednomyslného rozhodnutí o návrhu nedosáhnou, rozhodne o metodice a předpokladech, jakož i o alternativních konfiguracích nabídkových zón ke zvážení, ACER ve lhůtě dalších tří měsíců. Metodika musí být založena na strukturálních přetíženích, u nichž se neočekává, že budou překonána v příštích třech letech, při zohlednění dosažení hmatatelného pokroku v projektech rozvoje infrastruktury, jejichž uskutečnění se očekává v příštích třech letech.
6. Na základě metodiky a předpokladů schválených podle odstavce 5 a do dvanácti měsíců po schválení metodiky a předpokladů podle uvedeného odstavce předloží provozovatelé přenosových soustav účastníci se přezkumu nabídkových zón příslušným členským státům nebo jejich pověřeným orgánům společný návrh na změnu či ponechání konfigurace nabídkových zón. Ostatní členské státy, smluvní strany Energetického společenství a jiné třetí země, které sdílejí tutéž synchronní oblast s jakýmkoli příslušným členským státem, mohou předložit připomínky.
7. Pokud bylo ve zprávě podle odstavce 2 tohoto článku nebo v přezkumu nabídkových zón podle tohoto článku zjištěno strukturální přetížení nebo pokud strukturální přetížení ve svých regulačních oblastech zjistili jeden nebo více

provozovatelů přenosové soustavy ve zprávě schválené příslušným regulačním orgánem, rozhodne příslušný členský stát se zjištěným strukturálním přetížením ve spolupráci se svými provozovateli přenosových soustav do šesti měsíců po obdržení zprávy buď o vypracování vnitrostátních nebo nadnárodních akčních plánů podle článku 15, nebo o přezkumu a změně konfigurace svých nabídkových zón. Tato rozhodnutí neprodleně oznámí Komisi a ACER.

8. Ty členské státy, které se rozhodly upravit konfiguraci nabídkových zón podle odstavce 7, o ní jednomyslně rozhodnou do šesti měsíců od oznámení podle odstavce 7. Ostatní členské státy mohou příslušným členským státům předložit připomínky, které příslušné členské státy při svém rozhodování zohlední. Rozhodnutí musí být odůvodněno a oznámeno Komisi a ACER. Pokud příslušné členské státy nedosáhnou jednomyslného rozhodnutí ve lhůtě šesti měsíců, neprodleně to oznámí Komisi a ACER. Komise do šesti měsíců po obdržení takového oznámení a po konzultaci s ACER přijme, jako krajní opatření, rozhodnutí o změně či zachování konfigurace nabídkových zón v těchto členských státech a mezi nimi.

9. Členské státy a Komise před přijetím jakéhokoli rozhodnutí podle tohoto článku vedou konzultace s příslušnými zainteresovanými subjekty.

10. V každém rozhodnutí přijatém podle tohoto článku se uvede datum uskutečnění každé změny. Toto datum vyváží potřebu nalézt rychlé řešení s praktickými hledisky, včetně termínovaného obchodu s elektřinou. Rozhodnutí mohou stanovit vhodná přechodná opatření.

11. Pokud jsou zahájeny další přezkumy nabídkových zón podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009, použije se tento článek.

Článek 15

Akční plány

1. Po přijetí rozhodnutí podle čl. 14 odst. 7 vypracují členský stát se zjištěným strukturálním přetížením ve spolupráci se svým regulačním orgánem akční plán. Tento akční plán obsahuje konkrétní harmonogram pro přijetí opatření ke snížení zjištěných strukturálních přetížení do čtyř let od přijetí rozhodnutí podle čl. 14 odst. 7.

2. Bez ohledu na konkrétní pokrok akčního plánu členské státy zajistí, aby se kapacita pro obchod mezi zónami každoročně zvyšovala až do dosažení minimální kapacity stanovené v čl. 16 odst. 8, aniž jsou dotčeny výjimky udělené podle čl. 16 odst. 9 nebo odchylky podle čl. 16 odst. 3. Této minimální kapacity musí být dosaženo do 31. prosince 2025.

Ročního zvýšení se dosahuje po lineární trajektorii. Jejím výchozím bodem je buď kapacita přidělená na této hranici nebo na kritickém prvku sítě v roce před přijetím akčního plánu, nebo průměr za tři poslední roky před přijetím plánu, podle toho, která z těchto hodnot je vyšší. Členské státy zajistí, a to i použitím nápravných opatření v daném regionu pro výpočet kapacity, aby kapacita zpřístupněná pro obchod mezi zónami v souladu s čl. 16 odst. 8 v době provádění jejich akčních plánů byla rovna nejméně hodnotám lineární trajektorie.

3. Náklady na nápravná opatření nezbytná ke sledování lineární trajektorie uvedené odstavci 2 či ke zpřístupnění kapacity mezi zónami na hranicích nebo kritických prvcích sítě dotčených akčním plánem nesou členský stát či členské státy, které akční plán provádějí.

4. Každoročně v průběhu provádění akčního plánu a do šesti měsíců po jeho skončení příslušní provozovatelé přenosových soustav vyhodnotí, zda dostupná kapacita mezi zónami za posledních dvanáct měsíců dosáhla lineární trajektorie, nebo, počínaje 1. lednem 2026, minimálních kapacit stanovených v čl. 16 odst. 8. Tato hodnocení předloží ACER a příslušným regulačním orgánům. Před předložením této zprávy předloží každý provozovatel přenosové soustavy svůj příspěvek k ní, včetně všech relevantních údajů, svému regulačnímu orgánu ke schválení.

5. Pokud posouzení podle odstavce 4 prokazuje, že některý provozovatel přenosové soustavy nedosáhl lineární trajektorie, příslušné členské státy do šesti měsíců od obdržení uvedeného posouzení jednomyslně rozhodnou o změně či zachování konfigurace nabídkových zón v těchto členských státech a mezi nimi. V tomto rozhodnutí by měly přihlídnout k případným připomínkám předloženým ostatními členskými státy. Rozhodnutí příslušných členských států musí být odůvodněno a oznámeno Komisi a ACER.

Členské státy neprodleně oznámí Komisi, nedosáhnou-li jednomyslného rozhodnutí ve lhůtě stanovené v prvním pododstavci. Komise do šesti měsíců po obdržení takového oznámení a po konzultaci s ACER a příslušnými zainteresovanými subjekty přijme, jako krajní opatření, rozhodnutí o změně či zachování konfigurace nabídkových zón v těchto členských státech a mezi nimi.

6. Šest měsíců před koncem akčního plánu členský stát se zjištěným strukturálním přetížením rozhodne, zda vyřeší zbývající přetížení úpravou své nabídkové zóny, nebo nápravnými opatřeními, jejichž náklady uhradí.

7. Pokud nebyl ve lhůtě šesti měsíců ode dne, kdy bylo zjištěno strukturální přetížení podle čl. 14 odst. 7, vypracován žádný akční plán, posoudí příslušní provozovatelé přenosových soustav ve lhůtě dvanácti měsíců ode dne, kdy bylo strukturální přetížení zjištěno, zda dostupná kapacita mezi zónami během posledních dvanácti měsíců dosáhla minimálních kapacit stanovených v čl. 16 odst. 8, a podají o tom zprávu příslušným regulačním orgánům a ACER.

Před vypracováním zprávy zašle každý provozovatel přenosové soustavy svůj příspěvek k ní, včetně všech relevantních údajů, svému regulačnímu orgánu ke schválení. Pokud posouzení prokáže, že některý provozovatel přenosové soustavy minimální kapacity nedosáhl, použije se rozhodovací postup stanovený v odstavci 5 tohoto článku.

Článek 16

Obecné zásady přidělování kapacity a řízení přetížení

1. Na přetížení sítě se reaguje nediskriminujícími tržně orientovanými řešeními, která dotčeným účastníkům trhu a provozovatelům přenosových soustav poskytnou účinné hospodářské signály. Problémy přetížení sítě se řeší metodami nezaloženými na transakcích, tedy metodami, které nezahrnují výběr mezi smlouvami jednotlivých účastníků trhu. Pokud provozovatel přenosové soustavy činí provozní opatření k zajištění toho, aby jeho přenosová soustava setrvala v normálním stavu, bere v úvahu účinek těchto opatření na sousední regulační oblasti a koordinuje je s dalšími dotčenými provozovateli přenosových soustav, jak je stanoveno v nařízení (EU) 2015/1222.

2. Transakce je možné omezovat jen v nouzových situacích, v nichž musí provozovatel přenosové soustavy rychle jednat a redispečink ani protiobchody nejsou možné. Všechny tyto postupy se uplatňují nediskriminačním způsobem. Kromě případů vyšší moci dostávají účastníci trhu, jimž byla přidělena kapacita, za jakékoli takové omezení náhradu.

3. Regionální koordinační centra provádějí koordinovaný výpočet kapacity v souladu s odstavci 4 a 8 tohoto článku, jak je uvedeno v čl. 37 odst. 1 písm. a) a v čl. 42 odst. 1.

Regionální koordinační centra při výpočtu kapacit mezi zónami dodržují limity provozní bezpečnosti a využívají údaje získané od provozovatelů přenosových soustav, včetně údajů o technické dostupnosti nápravných opatření, s výjimkou vypínání části spotřeby. Pokud regionální koordinační centra dospějí k závěru, že tato dostupná nápravná opatření v regionu pro výpočet kapacity nebo mezi nimi nestačí k dosažení lineární trajektorie podle čl. 15 odst. 2 nebo minimálních kapacit stanovených v odstavci 8 tohoto článku při dodržení limitů provozní bezpečnosti, mohou jako krajní opatření stanovit koordinovaná opatření ke snížení kapacity mezi zónami odpovídajícím způsobem. Provozovatelé přenosových soustav se mohou od koordinovaných opatření odchýlit pouze v případě koordinovaného výpočtu kapacity a koordinované analýzy bezpečnosti v souladu s čl. 42 odst. 2.

Regionální koordinační centra předloží do tří měsíců poté, co začnou provoz podle čl. 35 odst. 2 tohoto nařízení, a poté každé tři měsíce příslušným regulačním orgánům a ACER zprávu o jakémkoli omezení kapacity nebo odchylky od koordinovaných opatření podle druhého pododstavce a posoudí jednotlivé případy a v případě potřeby vydají doporučení, jak těmto odchylkám v budoucnu předjet. Dojde-li ACER k závěru, že podmínky pro odchylku podle tohoto odstavce nebyly splněny nebo že jsou strukturální povahy, předloží své stanovisko příslušným regulačním orgánům a Komisi. Nejsou-li předpoklady pro uplatnění odchylky podle tohoto odstavce, přijmou příslušné regulační orgány vhodná opatření vůči provozovatelům přenosových soustav nebo regionálním koordinačním centrům podle článku 59 nebo 62 směrnice (EU) 2019/944.

Odchylky strukturální povahy musí být řešeny v akčním plánu uvedeném v čl. 14 odst. 7 nebo při aktualizaci existujícího akčního plánu.

4. Účastníkům trhu, kteří dodržují bezpečnostní normy pro bezpečný síťový provoz, se zpřístupňuje maximální úroveň kapacity propojovacího vedení nebo přenosových sítí ovlivněná přeshraniční kapacitou, nebo obojí. K maximalizaci dostupných kapacit za účelem dosažení minimální kapacity podle odstavce 8 se využívají protiobchody a redispečink, včetně přeshraničního redispečinku. Za účelem umožnění uvedené maximalizace se uplatní koordinovaný, nediskriminační postup pro přeshraniční nápravná opatření vycházející z uplatňování metodiky pro sdílení nákladů na redispečink a protiobchody.

5. Kapacita se přiděluje pouze pomocí explicitních aukcí kapacity či implicitních aukcí, které zahrnují kapacitu i energii. Obě metody mohou existovat souběžně na stejném propojení. Pro vnitrodenní obchodování se použije kontinuální obchodování, které může být doplněno aukcemi.

6. V případě přetížení uspějí platné nejvyšší nabídky za kapacitu sítě, ať již implicitní, nebo explicitní, nabízející nejvyšší hodnotu za nedostatečnou přenosovou kapacitu ve stanoveném časovém rámci. Stanovení cen záloh v postupech pro přidělování kapacity je povoleno výlučně u nových propojovacích vedení, které využívají výjimku podle článku 7 nařízení (ES) č. 1228/2003, článku 17 nařízení (ES) č. 714/2009 nebo článku 63 tohoto nařízení.

7. Kapacita je volně obchodovatelná na sekundárním základě pod podmínkou, že je provozovatel přenosové soustavy informován v dostatečném předstihu. Odmítne-li provozovatel přenosové soustavy určitý sekundární obchod (transakci), jasně a transparentním způsobem to sdělí a objasní všem účastníkům trhu a oznámí regulačnímu orgánu.

8. Provozovatelé přenosových soustav neomezují objem propojovací kapacity, která má být zpřístupněna účastníkům trhu, jako prostředek k vyřešení přetížení uvnitř jejich vlastní nabídkové zóny, nebo jako prostředek k řízení toků plynoucích z transakcí uvnitř nabídkových zón. Aniž je dotčeno uplatňování odchylek podle odstavce 3 a výjimek podle odstavce 9 tohoto článku a uplatňování čl. 15 odst. 2, má se za to, že souladu s tímto odstavcem bylo dosaženo, je-li dosaženo těchto minimálních úrovní dostupné kapacity pro obchod mezi zónami:

- a) v případě hranic používajících přístup založený na koordinované čisté přenosové kapacitě činí minimální kapacita 70 % přenosové kapacity při dodržení limitů provozní bezpečnosti, po odečtení kontingencí určených v souladu s rámcovým pokynem pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
- b) v případě hranic využívajících přístupu založeného na fyzikálních tocích je minimální kapacita rovna mezi stanovené při výpočtu kapacity, která je k dispozici pro toky vyvolané výměnou mezi zónami. Tato mez činí 70 % kapacity při dodržení limitů provozní bezpečnosti kritických prvků sítě uvnitř zón a mezi nimi, s přihlédnutím ke kontingencím určeným v souladu s rámcovým pokynem pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.

Celkový objem 30 % je možné použít na spolehlivostní rezervy, kruhové toky a vnitřní toky na každém kritickém prvku sítě.

9. Na žádost provozovatelů přenosové soustavy v regionu pro výpočet kapacity mohou příslušné regulační orgány udělit výjimku z odstavce 8 z předvídatelných důvodů, je-li to nezbytné pro udržení provozní bezpečnosti. Tato výjimka, která se nesmí týkat omezování již přidělené kapacity podle odstavce 2, se uděluje na dobu vždy jednoho roku, nebo v případě, že se rozsah výjimky po prvním roce významně snižuje, na dobu až dvou let. Rozsah těchto výjimek je přísně omezen na to, co je nezbytné pro zachování provozní bezpečnosti, a nesmí vést k diskriminaci výměn uvnitř zón a mezi nimi.

Před udělením výjimky vede příslušný regulační orgán konzultace s regulačními orgány jiných členských států, které jsou součástí dotčeného regionu pro výpočet kapacity. V případě, že regulační orgán s navrhovanou výjimkou nesouhlasí, rozhodne o jejím udělení ACER podle čl. 6 odst. 10 druhého pododstavce písm. a) nařízení (EU) 2019/942. Odůvodnění udělení výjimky se zveřejní.

Pokud je výjimka udělena, příslušní provozovatelé přenosových soustav vypracují a zveřejní metodiku a projekty, které poskytnou dlouhodobé řešení dané záležitosti, jíž se výjimka týká. Výjimka pozbývá platnosti, jakmile uplyne doba, na niž byla udělena, nebo jakmile je toto řešení uplatněno, podle toho, co nastane dříve.

10. Účastníci trhu informují v rozumném předstihu dotčené provozovatele přenosových soustav před daným provozním obdobím, zda mají v úmyslu využít přidělenou kapacitu. Přidělené kapacity, které nebudou využity, se znovu uvedou na trh otevřeným, transparentním a nediskriminačním způsobem.

11. Nakolik je to technicky možné, uspokojují provozovatelé přenosových soustav v přetíženém vedení kapacitní požadavky jakýchkoli toků elektřiny v opačných směrech, aby toto vedení co nejvíce využili. Při plném zohlednění bezpečnosti sítě nelze transakce uvolňující přetížení odmítnout.

12. Finanční důsledky nesplnění závazků spojených s přidělením kapacity nesou provozovatelé přenosových soustav nebo nominovaní organizátoři trhu s elektřinou odpovědní za toto nesplnění. Pokud účastníci trhu nevyužijí kapacitu, kterou se zavázali využít, nebo pokud v případě explicitně dražené kapacity nezobchodují tuto kapacitu na sekundární bázi nebo ji nevrátí včas, ztrácí na tuto kapacitu právo a uhradí poplatek, který odráží výši nákladů. Všechny poplatky za nevyužití kapacity, které odrážejí výši nákladů, musí být opodstatněné a přiměřené. Pokud provozovatel přenosové soustavy nesplní svůj závazek poskytnout závaznou přenosovou kapacitu, je povinen účastníkovi trhu nahradit ztrátu práv na kapacitu. Pro tyto účely se nezohledňují následné ztráty. Pojmy a metody klíčové pro stanovení povinností vyplývajících z nesplnění závazků se stanoví předem s ohledem na finanční důsledky a přezkoumává je příslušný regulační orgán.

13. Při rozdělování nákladů nápravných opatření mezi provozovatele přenosových soustav regulační orgány zkoumají, do jaké míry přispívají k přetížení pozorovanému mezi dvěma sledovanými nabídkovými zónami toky plynoucí z transakcí uvnitř nabídkových zón, a přidělí náklady na základě podílu na takovém přetížení provozovatelům přenosových soustav v těch nabídkových zónách, které takové toky vytvářejí, s výjimkou nákladů vzniklých v souvislosti s toky plynoucími z transakcí uvnitř nabídkových zón, jež jsou pod úrovní, kterou by bylo možné očekávat bez strukturního přetížení v nabídkové zóně.

Tuto úroveň společně analyzují a definují všichni provozovatelé přenosových soustav v regionu pro výpočet kapacity pro každou jednotlivou hranici nabídkové zóny a následně ji schválí všechny regulační orgány v regionu pro výpočet kapacity.

Článek 17

Přidělování kapacity mezi zónami pro různé časové rámce

1. Provozovatelé přenosových soustav přepočítají dostupnou kapacitu mezi zónami alespoň po uzavěře přidělování denní a vnitrodenní kapacity mezi zónami. Provozovatelé přenosových soustav přidělí dostupnou kapacitu mezi zónami plus veškerou zbývající dosud nepřidělenou kapacitu mezi zónami a veškerou kapacitu mezi zónami, která již byla přidělena a kterou držitelé fyzických přenosových práv uvolnili pro následující postup přidělování kapacity mezi zónami.

2. Provozovatelé přenosových soustav navrhnou vhodnou strukturu pro přidělování kapacity mezi zónami pro různé časové rámce, včetně denních a vnitrodenních trhů a trhů pro zajišťování výkonové rovnováhy. Tuto přidělovací strukturu přezkoumají příslušné regulační orgány. Ve svých návrzích provozovatelé přenosových soustav berou v úvahu:

a) povahu trhů;

- b) provozní podmínky elektrizační soustavy, jako jsou důsledky započtení závazně stanovených plánů;
- c) úroveň harmonizace procentních podílů přidělených různým časovým rámcům a časových rámců přijatých pro různé stávající mechanismy přidělování kapacity mezi zónami.
3. Pokud je kapacita mezi zónami dostupná po uzavěře přidělování vnitrodenní kapacity mezi zónami, provozovatelé přenosových soustav ji využijí pro výměnu regulační energie nebo v procesu vzájemné výměny systémových odchylek.
4. Pokud je kapacita mezi zónami přidělena na výměnu regulační zálohy nebo sdílení záloh podle čl. 6 odst. 8 tohoto nařízení, provozovatelé přenosových soustav používají metodiku vyvinutou v rámcovém pokynu o zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice přijatém na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009.
5. Provozovatelé přenosových soustav nesmějí zvyšovat spolehlivostní rezervu vypočítanou podle nařízení (EU) 2015/1222 kvůli výměně regulační zálohy nebo sdílení záloh.

ODDÍL 2

Síťové poplatky a příjem z přetížení

Článek 18

Poplatky za přístup k sítím, používání sítí a jejich rozšiřování

1. Poplatky účtované provozovateli sítí za přístup k sítím, včetně poplatků za připojení k sítím, využití sítí a případně poplatků za posílení sítí s tím související, musí být přiměřené nákladům, být transparentní, brát v úvahu potřebu bezpečnosti a flexibility sítě a odrážet skutečné náklady, pokud odpovídají nákladům efektivního a strukturálně porovnatelného provozovatele sítě, a musí se uplatňovat nediskriminačním způsobem. Tyto poplatky nesmějí zahrnovat nesouvisející náklady podporující nesouvisející politické cíle.

Aniž jsou dotčeny čl. 15 odst. 1 a 6 směrnice 2012/27/EU a kritéria stanovená v příloze XI uvedené směrnice, musí metoda použitá ke stanovení poplatků za využívání sítě neutrálně podporovat dlouhodobou celkovou efektivitu soustavy prostřednictvím cenových signálů zákazníkům a výrobcům, a zejména musí být uplatňována způsobem, který pozitivně ani negativně nediskriminuje výrobu připojenou na úrovni distribuce oproti výrobě připojené na úrovni přenosu. Síťové poplatky nesmějí vést k pozitivní ani negativní diskriminaci ukládání energie nebo agregace energie ani nesmí být demotivačním faktorem pro vlastní výrobu či vlastní spotřebu energie nebo pro účast v odezvě strany poptávky. Aniž je dotčen odstavec 3 tohoto článku, nesmějí být tyto poplatky závislé na vzdálenosti.

2. Metodiky pro stanovení tarifů musí odrážet stálé náklady provozovatelů přenosových soustav a provozovatelů distribučních soustav a poskytovat jim vhodné krátkodobé i dlouhodobé pobídky ke zvyšování účinnosti, včetně energetické účinnosti, na podporu integrace trhu a bezpečnosti dodávek, na podporu účinných investic a souvisejících výzkumných činností a k usnadnění inovací v zájmu spotřebitelů v oblastech, jako jsou digitalizace, služby flexibility a propojení.

3. Tam, kde je to vhodné, musí úrovně tarifů stanovené pro výrobce, konečné zákazníky nebo obě skupiny poskytovat lokalizační cenové signály na úrovni Unie a brát v úvahu velikost síťových ztrát, způsobené přetížení a investiční náklady na infrastrukturu.

4. Při stanovování poplatků za přístup do sítě se berou v úvahu:

- a) provedené platby a obdržené příjmy v rámci kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav;
- b) skutečné provedené a obdržené platby, jakož i platby očekávané za budoucí období, odhadované na základě předchozích období.

5. Stanovením poplatků za přístup do sítě nejsou dotčeny poplatky na základě řízení přetížení uvedeného v článku 16.

6. Žádné zvláštní síťové poplatky nesmějí být ukládány za jednotlivé transakce v obchodu s elektřinou mezi zónami.

7. Distribuční tarify musí odrážet náklady a zohledňovat využívání distribuční sítě uživateli soustavy, a to i aktivními zákazníky. Mohou obsahovat prvky zohledňující kapacitu připojení k síti a mohou být rozlišeny podle spotřeby nebo profilů výroby uživatelů soustavy. Pokud členské státy zavedly inteligentní měřicí systémy, regulační orgány při stanovování nebo schvalování přenosových a distribučních tarifů nebo svých metodik v souladu s článkem 59 směrnice (EU) 2019/944 zvaží a popřípadě transparentním, nákladově efektivním a pro konečného zákazníka předvídatelným způsobem zavedou časově rozlišené síťové tarify odrážející využívání sítě.

8. Metodiky pro stanovení distribučních tarifů musí provozovatelům distribučních soustav poskytovat pobídky k co nejefektivnějšímu provozu a rozvoji svých sítí, mimo jiné prostřednictvím zadávání zakázek na služby. Za tímto účelem regulační orgány uznávají příslušné náklady za způsobilé a zohledňují je v distribučních tarifech a mohou zavést výkonnostní cíle, aby byly vytvořeny pobídky pro provozovatele distribučních soustav ke zvýšení efektivity jejich sítí, mimo jiné prostřednictvím energetické účinnosti, flexibility a zavádění inteligentních sítí a inteligentních měřicích systémů.

9. Do 5. října 2019 předloží ACER s cílem snížit riziko tříštění trhu zprávu o osvědčených postupech v metodikách pro stanovení přenosových a distribučních tarifů, přičemž zohlední vnitrostátní specifika. Tato zpráva o osvědčených postupech se týká alespoň následujících otázek:

- a) poměru mezi tarify uplatňovanými u výrobců a tarify uplatňovanými u konečných zákazníků;
- b) nákladů, které mají být získány zpět pomocí tarifů;
- c) časově rozlišených síťových tarifů;
- d) lokalizačních cenových signálů;
- e) vztahu mezi přenosovými tarify a distribučními tarify;
- f) metod k zajištění transparentnosti stanovování a struktury tarifů;
- g) skupin uživatelů sítě podléhajících tarifům, případně včetně charakteristik těchto skupin, forem spotřeby a tarifních výjimek;
- h) ztrát v sítích vysokého, středního a nízkého napětí.

Svou zprávu o osvědčených postupech ACER aktualizuje alespoň jednou za dva roky.

10. Regulační orgány při stanovování nebo schvalování přenosových a distribučních tarifů nebo svých metodik v souladu s článkem 59 směrnice (EU) 2019/944 zprávu o osvědčených postupech řádně zohlední.

Článek 19

Příjem z přetížení

1. Postupy řízení přetížení spojené s předem určeným časovým rámcem mohou vytvářet výnosy, pouze pokud v daném časovém rámci dojde k přetížení, nebo v případě nových propojovacích vedení, na něž se vztahuje výjimka podle článku 63 tohoto nařízení, článku 17 nařízení (ES) č. 714/2009 nebo článku 7 nařízení (ES) č. 1228/2003. Postup pro rozdělení těchto výnosů přezkoumávají regulační orgány a tento postup nesmí narušovat postup přidělování ve prospěch žádné ze stran požadujících kapacitu nebo energii ani odrazovat od snižování přetížení.

2. Následující cíle jsou vzhledem k přidělení jakýchkoli výnosů vyplývajících z přidělení kapacity mezi zónami prioritní:

- a) zaručení skutečné dostupnosti přidělené kapacity, včetně náhrady za závaznost této kapacity, nebo
- b) udržování nebo zvyšování kapacity mezi zónami prostřednictvím optimalizace využívání stávajících propojovacích vedení pomocí koordinovaných nápravných opatření, je-li to relevantní, nebo pokrytí nákladů vzniklých v souvislosti s investicemi do sítí, které mají význam pro snížení přetížení propojovacího vedení.

3. Pokud jsou dostatečně naplněny prioritní cíle stanovené v odstavci 2, mohou být výnosy použity jako příjem, který regulační orgány zohlední při schvalování metodiky pro výpočet síťových tarifů, stanovování síťových tarifů, nebo obojí. Zbývající výnosy jsou do doby, než je bude možno použít k účelům uvedeným v odstavci 2, uloženy na samostatném vnitřním účtu.

4. Výnosy jsou využívány v souladu s odst. 2 písm. a) nebo b) podle metodiky navržené provozovateli přenosových soustav po konzultaci s regulačními orgány a příslušnými zainteresovanými subjekty a schválené ACER. Provozovatelé přenosových soustav předloží ACER návrh metodiky do 5. července 2020 a ACER o něm rozhodne ve lhůtě šesti měsíců od jeho obdržení.

ACER může požadovat, aby provozovatelé přenosových soustav metodiku uvedenou v prvním pododstavci změnili nebo aktualizovali. ACER změněnou nebo aktualizovanou metodiku schválí ve lhůtě šesti měsíců od jejího předložení.

Metodika stanoví alespoň podmínky, za nichž mohou být výnosy využity pro účely stanovené v odstavci 2, podmínky, za nichž mohou být uloženy na samostatný vnitřní účet pro budoucí využití pro tyto účely, a maximální dobu tohoto uložení.

5. Provozovatelé přenosových soustav předem jasně stanoví, jak budou využity veškeré příjmy z přetížení, a podají regulačním orgánům zprávu o stávajícím využití těchto příjmů. Vnitrostátní regulační orgány každoročně do 1. března informují ACER a zveřejní zprávu, v níž uvedou:

- a) výši výnosů obdržенých za období dvanácti měsíců končící dnem 31. prosince předchozího roku;
- b) způsob, jak byly tyto výnosy využity podle odstavce 2, včetně konkrétních projektů, na které byly příjmy využity, a částky uložené na samostatný účet;
- c) částku použitou při výpočtu síťových tarifů a
- d) ověření, že částka uvedená v písmeni c) je v souladu s tímto nařízením a metodikou vypracovanou podle odstavců 3 a 4.

Pokud se některé z výnosů z přetížení použijí při výpočtu síťových tarifů, ve zprávě se uvede, jak provozovatelé přenosových soustav případně splnili prioritní cíle stanovené v odstavci 2.

KAPITOLA IV

ZDROJOVÁ PŘIMĚŘENOST

Článek 20

Zdrojová přiměřenost na vnitřním trhu s elektřinou

1. Členské státy sledují zdrojovou přiměřenost na svém území na základě evropského posouzení zdrojové přiměřenosti uvedeného v článku 23. Za účelem doplnění evropského posouzení zdrojové přiměřenosti mohou členské státy provést i vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti podle článku 24.

2. Pokud evropské posouzení zdrojové přiměřenosti uvedené v článku 23 nebo vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti uvedené v článku 24 zjistí potíže se zdrojovou přiměřeností, dotčený členský stát zjistí veškerá narušení regulačního rámce nebo selhání trhu, která tyto potíže způsobila nebo přispěla k jejich vzniku.

3. Členské státy, u nichž byly zjištěny potíže se zdrojovou přiměřeností, v rámci procesu státní podpory vypracují a zveřejní prováděcí plán obsahující harmonogram pro přijetí opatření k odstranění veškerých zjištěných narušení regulačního rámce a selhání trhu. Při řešení potíží se zdrojovou přiměřeností členské státy zohledňují především zásady uvedené v článku 3 a zaváží:

- a) odstranění narušení regulačního rámce;
- b) odstranění cenových stropů v souladu s článkem 10;

- c) zavedení funkce tvorby cen regulační energie při nedostatku podle čl. 44 odst. 3 nařízení (EU) 2017/2195;
 - d) zvýšení propojení a vnitřní kapacity sítě s cílem dosáhnout alespoň svých cílů podle čl. 4 písm. d) bodu 1 nařízení (EU) 2018/1999;
 - e) umožnění vlastní výroby, ukládání energie, opatření strany poptávky a energetické účinnosti přijetím opatření k odstranění případných zjištěných narušení regulačního rámce;
 - f) zajištění nákladově efektivního a tržního zadávání zakázek na služby výkonové rovnováhy a podpůrné služby;
 - g) odstranění regulovaných cen, vyžaduje-li to článek 5 směrnice (EU) 2019/944.
4. Dotčené členské státy předloží prováděcí plán Komisi k přezkumu.
5. Komise do čtyř měsíců od obdržení prováděcího plánu vydá stanovisko, zda opatření stačí k odstranění narušení regulačního rámce nebo selhání trhu, jež byly zjištěny podle odstavce 2, a může členské státy vyzvat, aby své prováděcí plány odpovídajícím způsobem upravily.
6. Dotčené členské státy sledují uplatňování prováděcího plánu a výsledky toho sledování zveřejní ve výroční zprávě, již předloží Komisi.
7. Komise vydá stanovisko k tomu, zda byly prováděcí plány dostatečně provedeny a zda byly potíže se zdrojovou přiměřeností odstraněny.
8. Po vyřešení zjištěných potíží se zdrojovou přiměřeností členské státy pokračují v uplatňování prováděcího plánu.

Článek 21

Obecné zásady kapacitních mechanismů

1. Pro odstranění zbývajících potíží se zdrojovou přiměřeností mohou členské státy jako krajní řešení, při uplatnění opatření podle čl. 20 odst. 3 tohoto nařízení a v souladu s články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU zavést kapacitní mechanismy.
2. Před zavedením kapacitních mechanismů provedou dotčené členské státy komplexní studii možných dopadů těchto mechanismů na sousední členské státy alespoň prostřednictvím konzultace se sousedními členskými státy, s nimiž mají přímé síťové propojení, a se zainteresovanými subjekty těchto členských států.
3. Členské státy posoudí, zda potíže se zdrojovou přiměřeností může řešit kapacitní mechanismus v podobě strategické rezervy. Pokud tomu tak není, mohou členské státy zavést jiný typ kapacitního mechanismu.
4. Členské státy nezavedou kapacitní mechanismy v případě, že v rámci evropského a vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, popřípadě jen v rámci evropského posouzení zdrojové přiměřenosti, nebylo-li vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti provedeno, nebyly v oblasti zdrojové přiměřenosti zjištěny žádné potíže.
5. Členské státy nezavedou kapacitní mechanismy dříve, než Komise vydá stanovisko podle čl. 20 odst. 5 k prováděcímu plánu uvedenému v čl. 20 odst. 3.
6. Pokud členský stát uplatňuje kapacitní mechanismus, provede jeho přezkum a zajistí, aby v rámci tohoto mechanismu nebyly uzavřeny žádné nové smlouvy, pokud v rámci evropského ani vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, popřípadě jen v rámci evropského posouzení zdrojové přiměřenosti, nebylo-li vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti provedeno, nebyly v oblasti zdrojové přiměřenosti zjištěny žádné potíže, nebo pokud Komise nevydala k prováděcímu plánu uvedenému v čl. 20 odst. 3 stanovisko podle čl. 20 odst. 5.
7. Při navrhování kapacitních mechanismů členské státy zahrnou ustanovení, které umožní účinné postupné administrativní ukončení kapacitního mechanismu v případě, že během tří po sobě následujících let nejsou uzavřeny žádné nové smlouvy podle odstavce 6.

8. Kapacitní mechanismy jsou dočasné. Schvaluje je Komise nejvýše na deset let. Jsou postupně ukončovány nebo je snižován objem podporované kapacity na základě prováděcích plánů podle článku 20. Členské státy po zavedení kapacitního mechanismu pokračují v uplatňování prováděcího plánu.

Článek 22

Koncepční zásady kapacitních mechanismů

1. Kapacitní mechanismus:
 - a) je dočasný;
 - b) nenarušuje neoprávněně trh ani neomezuje obchod mezi zónami;
 - c) nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k řešení potíží se zdrojovou přiměřeností uvedených v článku 20;
 - d) vybírá poskytovatele kapacity v transparentním, nediskriminačním a konkurenčním řízení;
 - e) poskytuje poskytovatelům kapacity pobídky, aby byli k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě;
 - f) zajišťuje, aby byla odměna stanovována konkurenčním postupem;
 - g) stanoví technické podmínky pro účast poskytovatelů kapacity před procesem výběru;
 - h) je otevřený účasti všech zdrojů, které jsou schopny poskytnout požadovaný technický výkon, včetně ukládání energie a řízení poptávky;
 - i) ukládá vhodné sankce poskytovatelům kapacity, kteří nejsou k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě.
2. Koncepce strategických rezerv musí splňovat tyto požadavky:
 - a) je-li kapacitní mechanismus navržen jako strategická rezerva, nasazují se zdroje v rezervě pouze v případě, kdy je pravděpodobné, že provozovatelé přenosových soustav vyčerpají své zdroje zajišťující výkonovou rovnováhu mezi spotřebou a dodávkou;
 - b) během intervalu zúčtování odchylek, kdy jsou nasazeny strategické rezervy, musí být odchylky na trhu zúčtovány alespoň v hodnotě nepokrytého zatížení nebo v hodnotě vyšší, než kolik činí vnitrodenní technický cenový strop podle čl. 10 odst. 1, podle toho, která z obou hodnot je vyšší;
 - c) výkon strategické rezervy po jejím nasazení se přiděluje subjektům zúčtování prostřednictvím mechanismu pro zúčtování odchylek;
 - d) zdroje ve strategické rezervě nesmějí být odměňovány prostřednictvím velkoobchodních trhů s elektřinou nebo trhů pro zajišťování výkonové rovnováhy;
 - e) zdroje ve strategické rezervě musí být drženy mimo trh alespoň po celé smluvní období.

Požadavkem uvedeným v prvním pododstavci písm. a) není dotčena aktivace zdrojů před jejich skutečným nasazením, aby bylo možno zohlednit omezení jejich schopnosti zvyšovat a snižovat výrobu nebo odběr a jejich provozní požadavky. Výkon strategické rezervy během aktivace není přidělován subjektům zúčtování prostřednictvím velkoobchodních trhů ani nemění jejich odchylky.

3. Vedle splnění požadavků stanovených v odstavci 1 musí kapacitní mechanismy, jež nemají podobu strategických rezerv,
 - a) být koncipovány tak, aby se zajistilo, že cena placená za dostupnost automaticky klesne na nulu, lze-li předpokládat, že úroveň dodané kapacity bude odpovídat úrovni požadované kapacity;
 - b) odměňovat zúčastněné zdroje za jejich dostupnost a zajistit, aby tato odměna neovlivnila rozhodnutí poskytovatele kapacity, zda vyrábět, či nikoli;
 - c) zajistit, aby byly povinnosti týkající se kapacity mezi způsobilými poskytovateli kapacity přenositelné.

4. Kapacitní mechanismy začlení tyto požadavky ohledně mezních hodnot emisí CO₂:
- výrobní kapacity s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny, které zahájily komerční výrobu dne 4. července 2019 nebo později, nesmějí nejpozději od tohoto dne v rámci kapacitního mechanismu být zařazovány ani obdržet platby ani závazky k dalším platbám;
 - výrobní kapacity s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny a zároveň s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 350 kg na instalovaný kW elektrického výkonu v ročním průměru, které zahájily komerční výrobu před 4. červencem 2019, nesmějí nejpozději od 1. července 2025 v rámci kapacitního mechanismu být zařazovány ani obdržet platby ani závazky k dalším platbám.

Mezní hodnota emisí CO₂ z fosilních paliv 550 g na kWh elektřiny a mezní hodnota emisí CO₂ z fosilních paliv 350 kg na instalovaný kW elektrického výkonu v ročním průměru uvedená v prvním pododstavci písm. a) a b) se vypočítá na základě projektované účinnosti výrobní jednotky, kterou se rozumí čistá účinnost při jmenovité kapacitě podle příslušných norem Mezinárodní organizace pro normalizaci.

Do 5. ledna 2020 zveřejní ACER stanovisko obsahující technické pokyny pro výpočet mezních hodnot uvedených v prvním pododstavci.

5. Členské státy uplatňující kapacitní mechanismy ke dni 4. července 2019 upraví své mechanismy tak, aby byly v souladu s kapitolou 4, aniž jsou dotčeny závazky či smlouvy uzavřené do 31. prosince 2019.

Článek 23

Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti

- Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti zjistí potíže se zdrojovou přiměřeností tak, že posoudí celkovou přiměřenost elektrizační soustavy z hlediska stávajících dodávek elektřiny a předpokládané poptávky po ní na úrovni Unie, na úrovni členských států a tam, kde je to relevantní, na úrovni nabídkových zón. Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti pokrývá každý rok po dobu deseti let ode dne posouzení.
- Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti provádí ENTSO pro elektřinu.
- Do 5. ledna 2020 ENTSO pro elektřinu předloží Koordinační skupině pro otázky elektrické energie, zřízené článkem 1 rozhodnutí Komise ze dne 15. listopadu 2012 ⁽²¹⁾, a ACER návrh metodiky pro evropské posouzení zdrojové přiměřenosti vycházející ze zásad stanovených v odstavci 5 tohoto článku.
- Provozovatelé přenosových soustav poskytnou ENTSO pro elektřinu údaje, které potřebuje pro provedení evropského posouzení zdrojové přiměřenosti.

ENTSO pro elektřinu provede evropské posouzení zdrojové přiměřenosti každoročně. Výrobci a další účastníci trhu poskytnou provozovatelům přenosových soustav údaje o očekávaném využívání výrobních zdrojů s přihlédnutím k dostupnosti primárních zdrojů a vhodným scénářům předpokládané poptávky a nabídky.

5. Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti vychází z transparentní metodiky, která zajistí, aby posouzení:
- bylo provedeno na příslušné úrovni každé nabídkové zóny pokrývající alespoň všechny členské státy;
 - bylo založeno na vhodných centrálních referenčních scénářích předpokládané poptávky a nabídky, včetně ekonomického posouzení pravděpodobnosti vyřazení výrobních zařízení z provozu, jejich dočasného odstavení nebo vybudování nových výrobních zařízení a opatření k dosažení cílů energetické účinnosti a propojení elektrických sítí a vhodných citlivostních aspektů, které zohledňují extrémní povětrnostní úkazy, hydrologické podmínky, velkoobchodní ceny a vývoj cen uhlíku;
 - obsahovalo samostatné scénáře, které odrážejí různou pravděpodobnost výskytu potíží se zdrojovou přiměřeností, které mají různé typy kapacitních mechanismů řešit;

⁽²¹⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 15. listopadu 2012, kterým se zřizuje Koordinační skupina pro otázky elektrické energie (Úř. věst. C 353, 17.11.2012, s. 2).

- d) přiměřeně zohledňovalo příspěvek všech zdrojů, včetně stávajících a budoucích možností výroby, ukládání energie, integrace odvětví, odezvy strany poptávky a dovozu a vývozu a jejich příspěvi k flexibilnímu provozu soustavy;
 - e) předjímalo pravděpodobný dopad opatření uvedených v čl. 20 odst. 3;
 - f) zahrnovalo varianty bez stávajících nebo plánovaných kapacitních mechanismů a případně variant s nimi;
 - g) bylo založeno na tržním modelu využívajícím ve vhodných případech přístup založený na fyzikálních tocích;
 - h) využívalo pravděpodobnostní výpočty;
 - i) uplatňovalo jednotný modelovací nástroj;
 - j) využívalo alespoň těchto ukazatelů uvedených v článku 25:
 - „odhad nedodané elektřiny“ a
 - „předpokládaná ztráta zatížení“;
 - k) určovalo zdroje možných potíží se zdrojovou přiměřeností, zejména zda se jedná o potíže spojené se sítí, nebo se zdroji, nebo o obojí;
 - l) zohledňovalo skutečný rozvoj sítě;
 - m) zajistilo, aby byly řádně zohledněny vnitrostátní charakteristiky výroby, pružnost poptávky a ukládání energie, dostupnost primárních zdrojů a úroveň propojení.
6. Do 5. ledna 2020 ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh metodiky pro výpočet:
- a) hodnoty nepokrytého zatížení;
 - b) nákladů na vstup nových subjektů souvisejících s výrobou nebo odezvou strany poptávky a
 - c) normy spolehlivosti uvedené v článku 25.

Metodika musí vycházet z transparentních, objektivních a ověřitelných kritérií.

7. Návrhy uvedené v odstavcích 3 a 6 týkající se návrhu metodiky, scénářů, citlivostních aspektů a předpokladů, na kterých jsou posouzení založena, a výsledky evropského posouzení zdrojové přiměřenosti uvedené v odstavci 4 jsou předem konzultovány s členskými státy, Koordinační skupinou pro otázky elektrické energie a příslušnými zainteresovanými subjekty a schvaluje je ACER postupem stanoveným v článku 27.

Článek 24

Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti

1. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti mají regionální dosah a vycházejí z metodiky uvedené v čl. 23 odst. 3, zejména z čl. 23 odst. 5 písm. b) až m).

Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti obsahují centrální referenční scénáře uvedené v čl. 23 odst. 5 písm. b).

Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti mohou zohlednit další citlivostní aspekty vedle těch uvedených v čl. 23 odst. 5 písm. b). V těchto případech mohou:

- a) předpokládat některé skutečnosti s ohledem na specifika vnitrostátní poptávky po elektřině a její nabídky;
- b) používat nástroje a konzistentní údaje z poslední doby doplňující ty, které používá ENTSO pro elektřinu pro evropské posouzení zdrojové přiměřenosti.

Mimoto se ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti při posuzování příspěvku poskytovatelů kapacity nacházejících se v jiném členském státě k bezpečnosti dodávek nabídkových zón, ve kterých působí, použije metodika uvedená v čl. 26 odst. 11 písm. a).

2. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti a případné evropské posouzení zdrojové přiměřenosti a stanovisko ACER podle odstavce 3 se zpřístupní veřejnosti.

3. Pokud se při vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti zjistí potíže se zdrojovou přiměřeností v určité nabídkové zóně, která nebyla zjištěna při evropském posouzení zdrojové přiměřenosti, zahrne vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti odůvodnění rozdílů mezi oběma posouzeními zdrojové přiměřenosti, včetně podrobností o použitých citlivostních aspektech a o předpokladech, z nichž se vycházelo. Členské státy toto posouzení zveřejní a předloží je ACER.

Do dvou měsíců ode dne obdržení zprávy vydá ACER stanovisko k tomu, zda jsou rozdílnosti mezi vnitrostátním a evropským posouzením zdrojové přiměřenosti odůvodněné.

Orgán odpovědný za vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti příslušně přihlédne ke stanovisku ACER a v případě nutnosti změní své konečné posouzení. Pokud se orgán odpovědný za vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti rozhodne nepřijmout v plném rozsahu závěry stanoviska ACER, vydá zprávu s podrobným odůvodněním.

Článek 25

Norma spolehlivosti

1. Při uplatňování kapacitních mechanismů se členské státy řídí normou spolehlivosti. Norma spolehlivosti transparentním způsobem stanoví nezbytnou úroveň bezpečnosti dodávek členského státu. V případě přeshraničních nabídkových zón stanoví tyto normy spolehlivosti společně příslušné orgány.

2. Normu spolehlivosti stanoví členský stát nebo příslušný orgán určený členským státem na návrh regulačního orgánu. Norma spolehlivosti musí být založena na metodice uvedené v čl. 23 odst. 6.

3. Norma spolehlivosti se vypočítá za použití alespoň hodnoty nepokrytého zatížení a nákladů na nové zařízení ve stanoveném časovém rámci a vyjádří se jako „odhad nedodané elektřiny“ a „předpokládaná ztráta zatížení“.

4. Při uplatňování kapacitních mechanismů schvaluje parametry určující objem kapacity zajištěné v rámci kapacitního mechanismu členský stát nebo příslušný orgán určený členským státem na návrh regulačního orgánu.

Článek 26

Přeshraniční účast v kapacitních mechanismech

1. Kapacitní mechanismy jiné než strategické rezervy, a je-li to technicky proveditelné, strategické rezervy jsou otevřeny přímé přeshraniční účasti poskytovatelů kapacity nacházejících se v jiném členském státě za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Členské státy zajistí, aby se zahraniční výrobní kapacita, která je schopna poskytnout odpovídající technický výkon pro domácí kapacity, měla možnost účastnit stejného soutěžního procesu jako domácí kapacity. V případě kapacitních mechanismů, které jsou v provozu k 4. červenci 2019, mohou členské státy povolit přímou účast v témže soutěžním procesu propojovacím vedením jakožto zahraniční výrobní kapacitě na dobu nejvýše čtyř let od 4. července 2019, nebo dvou let po dni schválení metodik uvedených v odstavci 11, podle toho, co nastane dříve.

Členské státy mohou požadovat, aby se zahraniční výrobní kapacita nacházela v členském státě, který má přímé síťové propojení s členským státem uplatňujícím daný mechanismus.

3. Členské státy nebrání kapacitě, která se nachází na jejich území, v účasti na kapacitních mechanismech jiných členských států.

4. Přeshraniční účast v kapacitních mechanismech nemění, neupravuje ani jiným způsobem neovlivňuje plánované přenosy mezi zónami ani fyzikální toky mezi členskými státy. Tyto přenosy a toky se stanoví výhradně na základě přidělování kapacity podle článku 16.

5. Poskytovatelé kapacity se mohou účastnit více než jednoho kapacitního mechanismu.

Účastní-li se poskytovatelé kapacity více než jednoho kapacitního mechanismu ve stejném období dodávky, účastní se až do očekávané dostupnosti propojení a do pravděpodobného výskytu kritické situace v soustavě mezi soustavou, kde je mechanismus uplatňován, a soustavou, v níž se nachází zahraniční výrobní kapacita, podle metodiky uvedené v odst. 11 písm. a).

6. Poskytovatelé kapacity jsou povinni uhradit platby za nedostupnost, pokud jejich kapacita není dostupná.

Účastní-li se poskytovatelé kapacity více než jednoho kapacitního mechanismu ve stejném období dodávky a nejsou-li schopni splnit více závazků, jsou povinni uhradit více plateb za nedostupnost.

7. Pro účely poskytnutí doporučení provozovatelům přenosové soustavy vypočítají regionální koordinační centra zřízená podle článku 35 každoročně maximální vstupní kapacitu, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit v kapacitním mechanismu. Tento výpočet zohlední očekávanou dostupnost propojení a pravděpodobný výskyt kritické situace v soustavě mezi soustavou, kde je mechanismus uplatňován, a soustavou, v níž se nachází zahraniční výrobní kapacita. Tento výpočet se požaduje pro každou hranici nabídkové zóny.

Provozovatelé přenosové soustavy každoročně stanoví na základě doporučení regionálního koordinačního centra maximální vstupní kapacitu, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit v kapacitním mechanismu.

8. Členské státy zajistí, aby vstupní kapacita uvedená v odstavci 7 byla přidělována způsobilým poskytovatelům kapacity transparentním a nediskriminačním způsobem na základě tržních zásad.

9. Umožňují-li kapacitní mechanismy přeshraniční účast ve dvou sousedících členských státech, náleží jakékoli výnosy vyplývající z přidělování podle odstavce 8 dotčeným provozovatelům přenosových soustav a rozdělují se mezi ně podle metodiky uvedené v odst. 11 písm. b) tohoto článku nebo společné metodiky schválené oběma příslušnými regulačními orgány. Pokud sousední členský stát kapacitní mechanismus neuplatňuje nebo uplatňuje kapacitní mechanismus, který neumožňuje přeshraniční účast, schválí podíl výnosů příslušný vnitrostátní orgán členského státu, v němž je kapacitní mechanismus uplatňován, po vyžádání stanoviska regulačních orgánů sousedních členských států. Provozovatelé přenosových soustav tyto výnosy využívají pro účely stanovené v čl. 19 odst. 2.

10. Provozovatel přenosové soustavy, v níž se zahraniční kapacita nachází:

a) zjistí, zda zainteresovaní poskytovatelé kapacity mohou poskytnout technický výkon požadovaný kapacitním mechanismem, jehož se daný poskytovatel kapacity hodlá účastnit, a zapíše poskytovatele kapacity do registru zřízeného pro tento účel jako způsobilého poskytovatele kapacity;

b) provádí kontroly dostupnosti;

c) oznámí provozovateli přenosové soustavy v členském státě uplatňujícím kapacitní mechanismus informace, které obdrží podle tohoto pododstavce písm. a) a b) a druhého pododstavce.

Příslušný poskytovatel kapacity neprodleně informuje provozovatele přenosové soustavy o své účasti v zahraničním kapacitním mechanismu.

11. Do 5. července 2020 ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh metodiky pro výpočet:

a) metodiku pro výpočet maximální vstupní kapacity pro přeshraniční účast, jak je uvedeno v odstavci 7;

- b) metodiku pro rozdělování výnosů uvedené v odstavci 9;
- c) společná pravidla pro provádění kontrol dostupnosti uvedených v odst. 10 písm. b);
- d) společná pravidla určující, kdy je splatná platba za nedostupnost;
- e) podmínky provozu registru uvedeného v odst. 10 písm. a);
- f) společná pravidla pro zjišťování kapacity způsobilé pro účast v kapacitním mechanismu, jak je uvedeno v odst. 10 písm. a).

Návrh je předmětem předchozích konzultací a schválení ze strany ACER v souladu s článkem 27.

12. Dotčené regulační orgány ověří, zda byly kapacity vypočítány v souladu s metodikou uvedenou v odst. 11 písm. a).

13. Regulační orgány zajistí, aby přeshraniční účast v kapacitních mechanismech byla organizována efektivně a nediskriminačně. Zejména zajistí přiměřená správní opatření pro přeshraniční vymáhání plateb za nedostupnost.

14. Kapacity přidělené v souladu s odstavcem 8 lze přenášet mezi způsobilými poskytovateli kapacity. Způsobilí poskytovatelé kapacity oznámí každý takový přenos registru uvedenému v odst. 10 písm. a).

15. Do 5. července 2021 ENTSO pro elektřinu zřídí a zprovozní registr uvedený v odst. 10 písm. a). Registr je otevřen pro všechny způsobilé poskytovatele kapacity, soustavy provádějící kapacitní mechanismy a jejich provozovatele přenosových soustav.

Článek 27

Schvalovací postup

1. Pokud se odkazuje na tento článek, použije se pro schvalování návrhů, které předložila ENTSO pro elektřinu, postup stanovený v odstavcích 2, 3 a 4.

2. Před předložením návrhu vede ENTSO pro elektřinu konzultace, do nichž jsou zapojeny všechny příslušné zainteresované subjekty, včetně regulačních orgánů a dalších vnitrostátních orgánů. Výsledky těchto konzultací ENTSO pro elektřinu ve svém návrhu řádně zohlední.

3. ACER návrh uvedený v odstavci 1 do tří měsíců od obdržení buď schválí, nebo pozmění. Pokud návrh pozmění, konzultuje pozměněný návrh před jeho schválením s ENTSO pro elektřinu. Schválený návrh ACER zveřejní na svých internetových stránkách do tří měsíců od obdržení navrhovaných dokumentů.

4. ACER může kdykoli požádat o změnu schváleného návrhu. ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh změn do šesti měsíců od obdržení takové žádosti. ACER do tří měsíců od obdržení návrhu tyto změny pozmění nebo schválí je a zveřejní na svých internetových stránkách.

KAPITOLA V

PROVOZOVÁNÍ PŘENOSOVÉ SOUSTAVY

Článek 28

Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav

1. Provozovatelé přenosových soustav spolupracují na úrovni Unie prostřednictvím ENTSO pro elektřinu s cílem podpořit dotvoření a fungování vnitřního trhu s elektřinou a obchod mezi zónami a zajistit, aby byla evropská elektroenergetická přenosová soustava optimálně řízena, provozována koordinovaně a dobře technicky rozvíjena.

2. Při výkonu svých funkcí podle práva Unie jedná ENTSO pro elektřinu v zájmu vytvoření dobře fungujícího a integrovaného vnitřního trhu s elektřinou a přispívá k účinnému a udržitelnému dosažení cílů stanovených v rámci politiky v oblasti klimatu a energetiky na období 2020–2030, zejména přispěním k účinné integraci elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti při zachování bezpečnosti systému. ENTSO pro elektřinu musí být vybavena náležitými lidskými a finančními zdroji k plnění svých úkolů.

Článek 29

ENTSO pro elektřinu

1. Provozovatelé elektroenergetických přenosových soustav předloží Komisi a ACER veškeré návrhy změn stanov, seznamu členů nebo jednacího řádu ENTSO pro elektřinu.
2. Do dvou měsíců od obdržení návrhů změn stanov, seznamu členů nebo jednacího řádu k nim poskytne ACER stanovisko Komisi po konzultaci s organizacemi zastupujícími všechny zainteresované subjekty, zejména uživatele soustavy včetně zákazníků.
3. Do tří měsíců od obdržení stanoviska ACER podle odstavce 2 vydá Komise vlastní stanovisko k návrhu změn stanov, seznamu členů a jednacího řádu, v němž stanovisko poskytnuté ACER zohlední.
4. Do tří měsíců od obdržení kladného stanoviska Komise přijmou provozovatelé přenosových soustav pozměněné stanoviny nebo jednací řád a zveřejní je.
5. Dokumenty uvedené v odstavci 1 se předkládají Komisi a ACER v případě, že jsou k nim navrhovány změny, nebo na odůvodněnou žádost jedné z nich. Komise a ACER vydají stanovisko v souladu s odstavci 2, 3 a 4.

Článek 30

Úkoly ENTSO pro elektřinu

1. ENTSO pro elektřinu:
 - a) vypracovává kodexy sítě pro oblasti uvedené v čl. 59 odst. 1 a 2 v zájmu dosažení cílů uvedených v článku 28;
 - b) přijímá a zveřejňuje každé dva roky nezávazný desetiletý plán rozvoje sítě pro celou Unii (dále jen „plán rozvoje sítě pro celou Unii“);
 - c) připravuje a přijímá návrhy související s evropským posouzením zdrojové přiměřenosti podle článku 23 a návrhy technických specifikací pro přeshraniční účast v kapacitních mechanismech podle čl. 26 odst. 11;
 - d) přijímá doporučení týkající se koordinace technické spolupráce mezi provozovateli přenosových soustav Unie a provozovateli těchto soustav ze třetích zemí;
 - e) přijímá rámec pro spolupráci a koordinaci regionálních koordinačních center;
 - f) přijímá návrh vymezující region pro provoz soustavy v souladu s článkem 36;
 - g) spolupracuje s provozovateli distribučních soustav a se subjektem EU DSO;
 - h) podporuje digitalizaci přenosových sítí, včetně zavádění inteligentních sítí, účinného získávání údajů v reálném čase a inteligentních měřicích systémů;
 - i) přijímá společné nástroje provozování sítě k zajištění koordinace provozu sítě za běžných a nouzových podmínek, včetně společné stupnice pro klasifikaci mimořádných událostí, a výzkumné plány, včetně zavádění těchto plánů pomocí účinného výzkumného programu. Tyto nástroje mimo jiné specifikují:
 - i) informace, včetně informací týkajících se následujícího dne, daného dne a reálného času, jež jsou užitečné pro zlepšení koordinace provozu, jakož i optimální četnost shromažďování a sdílení těchto informací;

- ii) technologickou platformu pro výměnu informací v reálném čase a tam, kde je to vhodné, technologické platformy pro shromažďování, zpracování a přenos dalších informací uvedených v bodě i), jakož i pro provádění postupů, které mohou zvýšit koordinaci provozu mezi provozovateli přenosových soustav s cílem dospět k takové koordinaci v celé Unii;
 - iii) jakým způsobem zpřístupní provozovatelé přenosových soustav provozní údaje jiným provozovatelům přenosových soustav nebo jakémukoli subjektu řádně pověřenému jejich podporou při dosahování koordinace provozu a ACER a
 - iv) že provozovatelé přenosových soustav určí kontaktní místo, které bude pověřeno odpovídat na dotazy ostatních provozovatelů přenosových soustav nebo jakéhokoli řádně pověřeného subjektu uvedeného v bodě iii), nebo dotazy ACER, které se týkají těchto informací;
- j) přijímá roční pracovní program;
 - k) přispívá ke stanovení požadavků na interoperabilitu a nediskriminačních a transparentních postupů pro přístup k údajům podle článku 24 směrnice (EU) 2019/944;
 - l) přijímá výroční zprávu;
 - m) vypracovává a přijímá posouzení sezónní přiměřenosti podle čl. 9 odst. 2 nařízení (EU) 2019/941;
 - n) podporuje kybernetickou bezpečnost a ochranu údajů ve spolupráci s příslušnými orgány a regulovanými subjekty;
 - o) zohledňuje při plnění svých úkolů vývoj odezvy strany poptávky.
2. ENTSO pro elektřinu podává ACER zprávy o nedostacích zjištěných ve zřízení a fungování regionálních koordinačních center.
3. ENTSO pro elektřinu zveřejňuje zápisy ze svých schůzí svého shromáždění, rady a výborů a pravidelně informuje veřejnost o svých rozhodnutích a činnostech.
4. Roční pracovní program uvedený v odst. 1 písm. j) obsahuje seznam a popis kodexů sítě, jež mají být vypracovány, plán koordinace provozu sítě a činnosti v oblasti výzkumu a vývoje, které mají být v daném roce uskutečněny, a orientační harmonogram.
5. ENTSO pro elektřinu poskytuje ACER veškeré informace, které si vyžádá za účelem plnění svých úkolů podle čl. 32 odst. 1. Aby mohla ENTSO pro elektřinu splnit tento požadavek, poskytnou jí provozovatelé přenosových soustav veškeré potřebné informace.
6. ENTSO pro elektřinu poskytne Komisi na její žádost stanovisko k přijetí pokynů uvedených v článku 61.

Článek 31

Konzultace

1. Při vypracovávání návrhů podle úkolů uvedených v čl. 30 odst. 1 vede ENTSO pro elektřinu rozsáhlé konzultace. Tyto konzultace musí být strukturovány tak, aby umožňovaly zohlednění připomínek zainteresovaných subjektů před konečným přijetím návrhu, a musí být vedeny se všemi příslušnými zainteresovanými subjekty, a zejména s organizacemi zastupujícími takové zainteresované subjekty, v souladu s jednacím řádem uvedeným v článku 29. Konzultace zahrnují rovněž regulační orgány a další vnitrostátní orgány, dodavatelské a výrobní podniky, uživatele soustavy, včetně zákazníků, a provozovatele distribučních soustav, včetně příslušných odvětvových sdružení, odborné subjekty a platformy zainteresovaných subjektů. Zaměřují se na zjištění názorů a návrhů všech relevantních účastníků rozhodovacího procesu.
2. Všechny dokumenty a zápisy z jednání týkající se konzultací uvedených v odstavci 1 se zveřejňují.

3. Před přijetím návrhů podle čl. 30 odst. 1 uvede ENTSO pro elektřinu, jakým způsobem připomínky získané během konzultací zohlednila. Pokud připomínky nezohlednila, uvede důvody.

Článek 32

Sledování provádění ACER

1. ACER sleduje plnění úkolů ENTSO pro elektřinu uvedených v čl. 30 odst. 1, 2 a 3 a informuje o svých zjištěních Komisi.

ACER sleduje, jak ENTSO pro elektřinu provádí kodexy sítě vypracované podle článku 59. Pokud ENTSO pro elektřinu neprovede některý z těchto kodexů sítě, ACER ji vyzve, aby toto opomenutí řádně vysvětlila. ACER o tomto vysvětlení informuje Komisi a poskytne jí k tomu své stanovisko.

ACER sleduje a analyzuje provádění kodexů sítě a pokynů přijatých Komisí v souladu s čl. 58 odst. 1 a jejich dopad na harmonizaci platných pravidel, jejichž cílem je usnadnění integrace trhu, jakož i nediskriminace, účinná hospodářská soutěž a účelné fungování trhu, a podává o nich zprávy Komisi.

2. ENTSO pro elektřinu předkládá ACER k vyjádření stanoviska návrh plánu rozvoje sítě pro celou Unii, návrh ročního pracovního programu, včetně informací o konzultačním postupu, a ostatní dokumenty uvedené v čl. 30 odst. 1.

Pokud má ACER za to, že návrh ročního pracovního programu nebo návrh plánu rozvoje sítě pro celou Unii, který předložila ENTSO pro elektřinu, nepřispívá k nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a účelnému fungování trhu nebo nezajišťuje dostatečnou úroveň přeshraničního propojení umožňujícího přístup třetím stranám, poskytne ENTSO pro elektřinu a Komisi do dvou měsíců od jejich obdržení řádně odůvodněné stanovisko a doporučení.

Článek 33

Náklady

Náklady, které souvisejí s činnostmi ENTSO pro elektřinu a jsou uvedeny v člácích 28 až 32 a 58 až 61 tohoto nařízení a v článku 11 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013⁽²²⁾, se zohledňují při výpočtu tarifů a nesou je provozovatelé přenosových soustav. Regulační orgány tyto náklady schválí, pouze pokud jsou opodstatněné a přiměřené.

Článek 34

Regionální spolupráce provozovatelů přenosových soustav

1. S cílem přispět k činnostem uvedeným v čl. 30 odst. 1, 2 a 3 navazují provozovatelé přenosových soustav regionální spolupráci v rámci ENTSO pro elektřinu. Každé dva roky zejména zveřejňují regionální investiční plán a mohou na jeho základě přijímat investiční rozhodnutí. ENTSO pro elektřinu podporuje spolupráci mezi provozovateli přenosových soustav na regionální úrovni zajištěním interoperability, komunikace a sledování výkonnosti na regionální úrovni v oblastech, které dosud nejsou harmonizovány na úrovni Unie.

2. Provozovatelé přenosových soustav podporují provozní ujednání s cílem zajistit optimální řízení sítě a podpořit rozvoj energetických burz, koordinované přidělování přeshraniční kapacity pomocí nediskriminačních tržních řešení, s náležitou pozorností věnovanou specifickým výhodám implicitních aukcí pro krátkodobé přidělování, a integraci mechanismů vyrovnávání a rezervního výkonu.

⁽²²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39).

3. Komise může za účelem dosažení cílů stanovených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku určit zeměpisné oblasti, na něž se vztahují jednotlivé struktury regionální spolupráce, přičemž zohlední stávající struktury regionální spolupráce. Každý členský stát může podporovat spolupráci ve více než jedné zeměpisné oblasti.

Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 68, kterými doplní toto nařízení určením zeměpisných oblastí, na něž se vztahují jednotlivé struktury regionální spolupráce. Za tím účelem vede Komise konzultace s regulačními orgány, s ACER a s ENTSO pro elektřinu.

Akty v přenesené pravomoci uvedeny v tomto odstavci není dotčen článek 36.

Článek 35

Zřizování a úkoly regionálních koordinačních center

1. Do 5. července 2020 předloží všichni provozovatelé přenosových soustav v daném regionu pro provoz soustavy dotčeným regulačním orgánům návrh na zřízení regionálních koordinačních center v souladu s kritérii stanovenými v této kapitole.

Regulační orgány v regionu pro provoz soustavy návrh prozkoumají a schválí.

Návrh musí obsahovat alespoň tyto prvky:

- a) členský stát budoucího sídla regionálních koordinačních center a zúčastněné provozovatele přenosové soustavy;
- b) organizační, finanční a provozní ujednání, jež jsou nezbytná k zajištění účinného, bezpečného a spolehlivého fungování propojené přenosové soustavy;
- c) prováděcí plán pro zahájení provozu regionálních koordinačních center;
- d) stanovy a jednací řád regionálních koordinačních center;
- e) popis postupů spolupráce v souladu s článkem 38;
- f) popis ujednání týkajících se odpovědnosti regionálních koordinačních center v souladu s článkem 47;
- g) pokud jsou dvě regionální koordinační centra provozována rotačním způsobem v souladu s čl. 36 odst. 2, popis ujednání, která zajistí jasné odpovědnosti těchto regionálních koordinačních center a postupy při plnění jejich úkolů.

2. Po schválení návrhu podle odstavce 1 regulačními orgány nahradí regionální koordinační centra regionální bezpečnostní koordinátory zřízené podle rámcového pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009 a začnou fungovat nejpozději 1. července 2022.

3. Regionální koordinační centra mají právní formu uvedenou v příloze II směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ⁽²³⁾.

4. Při plnění svých úkolů podle práva Unie jednají regionální koordinační centra nezávisle na zájmech jednotlivých států a na zájmech provozovatelů přenosových soustav.

5. Regionální koordinační centra doplňují úlohu provozovatelů přenosových soustav plněním úkolů regionálního významu, které jim byly přiděleny v souladu s článkem 37. Provozovatelé přenosových soustav odpovídají za řízení toků elektřiny a za zajištění bezpečné, spolehlivé a účinné elektrizační soustavy v souladu s čl. 40 odst. 1 písm. d) směrnice (EU) 2019/944.

⁽²³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností (Úř. věst. L 169, 30.6.2017, s. 46).

Článek 36

Územní působnost regionálních koordinačních center

1. Do 5. ledna 2020 ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh, ve kterém upřesní, kteří provozovatelé přenosových soustav, nabídkové zóny, hranice nabídkových zón, regiony pro výpočet kapacity a regiony pro koordinaci odstávek spadají do jednotlivých regionů pro provoz soustavy. Návrh zohlední topologii sítě, včetně míry propojení a vzájemné závislosti elektrizačních soustav, pokud jde o toky, a velikost regionu, který by měl pokrývat alespoň jeden region pro výpočet kapacity.
2. Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy se zapojí do regionálního koordinačního centra zřízeného v daném regionu. Ve výjimečných případech, kdy je regulační oblast některého provozovatele přenosové soustavy součástí různých synchronních oblastí, se může tento provozovatel zapojit do dvou regionálních koordinačních center. Návrh uvedený v odstavci 1 upřesní, jak má probíhat koordinace mezi regionálními koordinačními centry pro hranice nabídkových zón v blízkosti regionů pro provoz soustavy. Pokud se v synchronní oblasti kontinentální Evropy mohou v určitém regionu pro provoz soustavy překrývat činnosti dvou regionálních koordinačních center, rozhodnou provozovatelé přenosové soustavy v tomto regionu pro provoz soustavy, že buď určí v daném regionu jediné regionální koordinační centrum, nebo budou obě regionální koordinační centra plnit některé nebo všechny úkoly regionálního významu v celém regionu pro provoz soustavy rotačním způsobem a jiné úkoly bude plnit jediné regionální koordinační centrum, které určí.
3. ACER návrh na vymezení regionů pro provoz soustavy uvedený v odstavci 1 do tří měsíců od obdržení buď schválí, nebo navrhne jeho změny. Pokud navrhne změny návrhu, konzultuje před jejich přijetím s ENTSO pro elektřinu. Přijatý návrh se zveřejňuje na internetových stránkách ACER.
4. Příslušní provozovatelé přenosových soustav mohou ACER předložit návrh na změnu regionů pro provoz soustavy vymezených podle odstavce 1. Použije se postup stanovený v odstavci 3.

Článek 37

Úkoly regionálních koordinačních center

1. Každé regionální koordinační centrum plní alespoň následující úkoly regionálního významu v celém regionu pro provoz soustavy, v němž je zřízeno:
 - a) provádí koordinovaný výpočet kapacity v souladu s metodikami vypracovanými podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - b) provádí koordinovanou analýzu bezpečnosti v souladu s metodikami vypracovanými podle rámcového pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - c) vytváří společné modely sítě v souladu s metodikami a postupy vypracovanými podle rámcového pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - d) podporuje posuzování konzistentnosti plánů provozovatelů přenosových soustav na ochranu a obnovu soustavy v souladu s postupem stanoveným v kodexu sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy přijatém na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - e) provádí regionální výhled přiměřenosti systému s týdenním až nejméně jednodenním předstihem a přípravu opatření ke snížení rizik v souladu s metodikou stanovenou v článku 8 nařízení (EU) 2019/941 a s postupy stanovenými v rámcovém pokynu pro provozování soustav přijatém na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - f) koordinuje plánování odstávek na regionální úrovni v souladu s postupy a metodikami stanovenými v rámcovém pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - g) poskytuje odbornou přípravu a certifikaci pracovníků, kteří pracují pro regionální koordinační centra;
 - h) podporuje koordinaci a optimalizaci regionální obnovy na žádost provozovatelů přenosové soustavy;

- i) provádí analýzy a podává zprávy v návaznosti na provoz a narušení provozu;
- j) stanoví objem rezervovaných záloh na regionální úrovni;
- k) usnadňuje obstarávání regulačních záloh na regionální úrovni;
- l) podporuje provozovatele přenosových soustav na jejich žádost při optimalizaci zúčtování mezi provozovateli přenosových soustav;
- m) plní úkoly spojené se zjišťováním regionálních scénářů elektroenergetických krizí, pokud jsou přeneseny na regionální koordinační centra a v rozsahu, v jakém jsou na ně přeneseny, podle čl. 6 odst. 1 nařízení (EU) 2019/941;
- n) plní úkoly spojené s posouzeními sezónní přiměřenosti, pokud jsou přeneseny na regionální koordinační centra a v rozsahu, v jakém jsou na ně přeneseny, podle čl. 9 odst. 2 nařízení (EU) 2019/941;
- o) provádí výpočet hodnoty maximální vstupní kapacity, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit, pro účely vydání doporučení podle čl. 26 odst. 7.
- p) plní úkoly související s podporou provozovatelů přenosových soustav při zjišťování potřeb nové přenosové kapacity, zvyšování stávající kapacity nebo jejich alternativ, které se předkládají regionálním skupinám zřízeným podle nařízení (EU) č. 347/2013 a zahrnují do desetiletého plánu rozvoje sítě uvedeného v článku 51 směrnice (EU) 2019/944.

Úkoly uvedené v prvním pododstavci jsou podrobněji popsány v příloze I.

2. Na návrh Komise nebo členských států vydá výbor zřízený článkem 68 směrnice (EU) 2019/944 stanovisko k pověření regionálních koordinačních center novými poradními úkoly. Je-li toto stanovisko kladné, plní regionální koordinační centra tyto úkoly na základě návrhu vypracovaného ENTSO pro elektřinu a schváleného ACER postupem stanoveným v článku 27.

3. Provozovatelé přenosových soustav poskytují regionálním koordinačním centrům informace potřebné k plnění jejich úkolů.

4. Regionální koordinační centra poskytují provozovatelům přenosové soustavy v regionu pro provoz soustavy veškeré informace potřebné k provádění koordinovaných opatření a doporučení, která vydají.

5. ENTSO pro elektřinu vypracuje postupem stanoveným v článku 27 návrh úkolů uvedených v tomto článku, které dosud nejsou popsány v příslušných kodexech sítě ani pokynech. Regionální koordinační centra plní tyto úkoly na základě tohoto návrhu po jeho schválení ze strany ACER.

Článek 38

Spolupráce uvnitř regionálních koordinačních center a mezi nimi

Běžná koordinace uvnitř regionálních koordinačních center a mezi nimi je řízena na základě postupů spolupráce mezi provozovateli přenosových soustav daného regionu, včetně případných ujednání o koordinaci mezi regionálními koordinačními centry. Při postupu spolupráce se vychází z:

- a) ujednání týkajících se organizace práce zaměřených na aspekty plánování a provozní aspekty relevantní pro úkoly uvedené v článku 37;
- b) postupu pro sdílení analýz a konzultaci návrhů regionálních koordinačních center s provozovateli přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy a příslušnými zainteresovanými subjekty a s jinými regionálními koordinačními centry účinným a inkluzivním způsobem při plnění provozních povinností a úkolů v souladu s článkem 40;
- c) postupu přijímání koordinovaných opatření a doporučení podle článku 42.

Článek 39

Ujednání týkající se organizace práce

1. Regionální koordinační centra vypracovávají ujednání týkající se organizace práce, která jsou účinná, inkluzivní a transparentní, usnadňují dosahování konsenzu a jsou zaměřena na plánování a provozní aspekty spojené s úkoly, které mají centra plnit, přičemž se zohledňují zejména specifika a požadavky těchto úkolů upřesněné v příloze I. Regionální koordinační centra rovněž vypracují postup pro revizi těchto ujednání.
2. Regionální koordinační centra zajistí, aby ujednání týkající se organizace práce uvedená v odstavci 1 obsahovala pravidla pro oznamování dotčeným stranám.

Článek 40

Konzultační postup

1. Regionální koordinační centra vypracují postup pro organizaci odpovídajících a pravidelných konzultací s provozovateli přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy, jinými regionálními koordinačními centry a příslušnými zainteresovanými subjekty při plnění svých každodenních provozních povinností a úkolů. Podle potřeby do nich zapojí regulační orgány, aby se zajistila možnost řešení regulačních otázek.
2. Regionální koordinační centra konzultují s členskými státy regionu pro provoz soustavy, a pokud existuje regionální fórum, s jejich regionálními fóry záležitosti, jež jsou z politického hlediska relevantní, jiné než každodenní činnosti regionálních koordinačních center a plnění jejich úkolů. Regionální koordinační centra náležitě zohlední doporučení vydaná členskými státy a případně jejich regionálními fóry.

Článek 41

Transparentnost

1. Regionální koordinační centra vypracují proces zapojení zainteresovaných subjektů a pořádají s nimi pravidelná setkání, jejichž cílem je diskutovat o otázkách souvisejících s účinným, bezpečným a spolehlivým fungováním propojené soustavy, zjišťovat nedostatky a navrhnout zlepšení.
2. ENTSO pro elektřinu a regionální koordinační centra působí ve vztahu k zainteresovaným subjektům a široké veřejnosti zcela transparentně. Veškeré relevantní dokumenty zveřejňují na svých internetových stránkách.

Článek 42

Přijímání a přezkum koordinovaných opatření a doporučení

1. Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy vypracují postup pro přijímání a revizi koordinovaných opatření a doporučení vydaných regionálními koordinačními centry v souladu s kritérii stanovenými v odstavcích 2, 3 a 4.
2. Regionální koordinační centra vydají koordinovaná opatření pro provozovatele přenosových soustav v souvislosti s úkoly uvedenými v čl. 37 odst. 1 písm. a) a b). Provozovatelé přenosových soustav je provedou, ledaže by to vedlo k porušení limitů provozní bezpečnosti stanovených každým z nich v souladu s rámcovým pokynem pro provozování soustav přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.

Rozhodne-li se provozovatel přenosové soustavy neprovést koordinované opatření z důvodů uvedených v tomto odstavci, bez zbytečného prodlení oznámí transparentním způsobem podrobné důvody regionálnímu koordinačnímu centru a provozovatelům přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy. V takovýchto případech regionální koordinační centrum posoudí dopad uvedeného rozhodnutí na ostatní provozovatele přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy a může navrhnout jiný soubor koordinovaných opatření postupem stanoveným v odstavci 1.

3. Regionální koordinální centra vydají provozovatelům přenosových soustav doporučení v souvislosti s úkoly, které jsou uvedeny v čl. 37 odst. 1 písm. c) až p) nebo kterými byla pověřena v souladu s čl. 37 odst. 2.

Pokud se provozovatel přenosové soustavy rozhodne od doporučení uvedeného v odstavci 1 odchýlit, předloží regionálnímu koordinálnímu centru a ostatním provozovatelům přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy bez zbytečného prodlení odůvodnění svého rozhodnutí.

4. Přezkum koordinovaných akcí nebo doporučení se zahajuje na žádost jednoho nebo více provozovatelů přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy. Po tomto přezkumu regionální koordinální centra dané opatření potvrdí nebo pozmění.

5. Žádost o přezkum koordinovaného opatření podle odstavce 4 tohoto článku staví provádění tohoto opatření pouze v případě, že by mělo za následek porušení limitů provozní bezpečnosti stanovených každým jednotlivým provozovatelem přenosové soustavy v souladu s rámcovým pokynem pro provozování soustav přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.

6. Na návrh členského státu nebo Komise a po konzultaci s výborem zřízeným článkem 68 směrnice (EU) 2019/944 mohou členské státy v regionu pro provoz soustavy společně rozhodnout, že svým regionálním koordinálním centřům udělí pravomoc vydávat koordinovaná opatření pro jeden nebo více úkolů stanovených v čl. 37 odst. 1 písm. c) až p) tohoto nařízení.

Článek 43

Správní rada regionálních koordinálních center

1. Regionální koordinální centra zřídí správní radu, jež bude přijímat opatření týkající se jejich správy a sledovat jejich fungování.

2. Správní rada je složena z členů zastupujících všechny provozovatele přenosových soustav, kteří se účastní činnosti příslušného regionálního koordinálního centra.

3. Správní rada odpovídá za:

- a) vypracování a schvalování stanov a jednacího řádu regionálních koordinálních center;
- b) rozhodování o organizační struktuře a její zavedení;
- c) přípravu a schvalování ročního rozpočtu;
- d) přípravu a schvalování postupů spolupráce v souladu s článkem 38.

4. Z působnosti správní rady jsou vyloučeny záležitosti spojené s každodenním provozem regionálních koordinálních center a plněním jejich úkolů.

Článek 44

Organizační struktura

1. Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy ustaví organizační strukturu regionálních koordinálních center, která podporuje bezpečnost jejich úkolů.

Organizační struktura vymezí:

- a) pravomoci, povinnosti a odpovědnost pracovníků;
- b) vztahy a hierarchická propojení mezi různými složkami a procesy organizace.

2. Regionální koordinální centra mohou zřídit regionální oddělení, která budou řešit specifické subregionální otázky, nebo pokud se ukáže, že je to naprosto nezbytné, zřídit záložní regionální koordinální centra pro účinné a spolehlivé plnění jejich úkolů.

Článek 45

Vybavení a zaměstnanci

Regionální koordináční centra musí být vybavena veškerými lidskými, technickými, fyzickými a finančními zdroji potřebnými pro nezávislé a nestranné plnění svých úkolů a povinností podle tohoto nařízení.

Článek 46

Sledování a podávání zpráv

1. Regionální koordináční centra zavedou postup soustavného sledování alespoň:
 - a) své provozní výkonnosti;
 - b) vydaných koordinovaných opatření a doporučení, rozsahu, v jakém je provozovatelé přenosových soustav provedli, a dosažených výsledků;
 - c) efektivity a účinnosti každého z úkolů, za něž odpovídají, a případné rotace těchto úkolů.
2. Regionální koordináční centra účtují transparentním způsobem své náklady a podávají o nich zprávy ACER a regulačním orgánům v regionu pro provoz soustavy.
3. Regionální koordináční centra předkládají ENTSO pro elektřinu, ACER, regulačním orgánům v regionu pro provoz soustavy a Koordináční skupině pro otázky elektrické energie výroční zprávu o výsledcích sledování podle odstavce 1 a informace o jejich činnosti.
4. Regionální koordináční centra předkládají ENTSO pro elektřinu, regulačním orgánům v regionu pro provoz soustavy, ACER a jiným příslušným orgánům členského státu odpovědným za předcházení krizovým situacím a jejich řízení zprávy o jakýchkoli zjištěných nedostatcích v procesu sledování podle odstavce 1. Na základě této zprávy mohou příslušné regulační orgány v regionu pro provoz soustavy navrhnout regionálním koordináčním centrům opatření k nápravě těchto nedostatků.
5. Regionální koordináční centra zveřejní zprávy uvedené v odstavcích 3 a 4, aniž je dotčena potřeba chránit bezpečnost a důvěrnost obchodně citlivých informací.

Článek 47

Odpovědnost

Do návrhů na zřízení regionálních koordináčních center v souladu s článkem 35 zahrnou provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy nezbytné kroky k pokrytí odpovědnosti spojené s plněním úkolů regionálních koordináčních center. Metoda, kterou k tomu použijí, musí zohlednit právní postavení regionálních koordináčních center a dostupnou úroveň krytí komerčního pojištění.

Článek 48

Desetiletý plán rozvoje sítě

1. Plán rozvoje sítě pro celou Unii uvedený v čl. 30 odst. 1 písm. b) zahrnuje vytváření modelů integrované sítě, vypracovávání scénářů a posouzení odolnosti soustavy.

Plán rozvoje sítě pro celou Unii zejména:

- a) vychází z investičních plánů jednotlivých členských států, přičemž zohlední regionální investiční plány uvedené v čl. 34 odst. 1 tohoto nařízení a ve vhodných případech aspekty plánování sítě na úrovni Unie, jak stanoví nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013; podléhá analýze nákladů a přínosů za použití metodiky stanovené v článku 11 tohoto nařízení;

b) v souvislosti s přeshraničním propojením vychází rovněž z opodstatněných potřeb jednotlivých uživatelů soustavy a zahrnuje dlouhodobé závazky investorů podle článků 44 a 51 směrnice (EU) 2019/944; a

c) poukazuje na nedostatečnou míru investic, především pokud jde o přeshraniční kapacitu.

Pokud jde o první pododstavec písm. c), lze k plánu rozvoje sítě pro celou Unii přiložit analýzu překážek, které brání zvýšení přeshraniční kapacity sítě a jsou způsobeny rozdílnými schvalovacími postupy a praxí.

2. ACER poskytuje stanoviska k národním desetiletým plánům rozvoje sítě s cílem posoudit jejich soulad s plánem rozvoje sítě pro celou Unii. Zjistí-li mezi národním desetiletým plánem rozvoje sítě a plánem rozvoje sítě pro celou Unii nesrovnalosti, doporučí některý z nich upravit. Pokud je takový národní desetiletý plán rozvoje sítě vypracován v souladu s článkem 51 směrnice (EU) 2019/944, ACER příslušnému regulačnímu orgánu doporučí, aby ho upravil v souladu s čl. 51 odst. 7 uvedené směrnice a informoval o tom Komisi.

Článek 49

Kompenzační mechanismus mezi provozovateli přenosových soustav

1. Provozovatelé přenosových soustav obdrží finanční náhradu za náklady vzniklé přenosem přeshraničních toků elektřiny po jejich sítích.

2. Finanční náhrada uvedená v odstavci 1 se vyplácí provozovatelům vnitrostátních přenosových soustav, v nichž přeshraniční toky vznikají, a soustav, v nichž tyto toky končí.

3. Finanční náhrada se vyplácí pravidelně za dané minulé období. Pokud je to nutné, vyplacené náhrady se dodatečně upraví podle skutečně vzniklých nákladů.

První období, za něž se má vyplátní finanční náhrada, se stanoví v pokynech uvedených v článku 61.

4. Komise přijme akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 68, kterými toto nařízení doplní stanovením výše splatných finančních náhrad.

5. Objem provedených přeshraničních toků a objem přeshraničních toků označených jako vznikající nebo končící ve vnitrostátních přenosových soustavách se určuje na základě fyzikálních toků elektřiny skutečně naměřených v daném časovém období.

6. Náklady vzniklé přenosem přeshraničních toků se stanoví na základě očekávaných dlouhodobých průměrných přírůstkových nákladů s přihlédnutím ke ztrátám, investicím do nové infrastruktury a přiměřenému podílu nákladů na stávající infrastrukturu, pokud se infrastruktura používá pro přenos přeshraničních toků, zejména s ohledem na potřebu zajistit bezpečnost dodávek. Při stanovení vzniklých nákladů se používají uznávané standardní metodiky pro výpočet nákladů. Přínosy vzniklé v síti jako důsledek přenosu přeshraničních toků se vezmou v úvahu za účelem snížení obdržené finanční náhrady.

7. Pokud přenosové sítě dvou nebo více členských států tvoří, zcela nebo částečně, součást jediného regulačního bloku, pak se jen pro účely kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav tento regulační blok jako celek považuje za součást přenosové sítě jednoho z dotčených členských států, aby se předešlo tomu, že by se toky uvnitř regulačních bloků považovaly za přeshraniční toky podle čl. 2 odst. 2 písm. b) a způsobovaly vznik nároku na finanční náhradu podle odstavce 1 tohoto článku. Regulační orgány dotčených členských států mohou rozhodnout, za součást kterého z dotčených členských států bude regulační blok jako celek považován.

Článek 50

Poskytování informací

1. Provozovatelé přenosových soustav zavedou postupy pro koordinaci a výměnu informací, aby se zajistila bezpečnost sítí v rámci řízení přetížení.

2. Bezpečnostní, provozní a plánovací normy používané provozovateli přenosových soustav se zveřejňují. Zveřejňované informace zahrnují obecný model výpočtu celkové přenosové kapacity a rozpětí spolehlivosti přenosu vycházející z elektrických a fyzikálních vlastností sítě. Tyto modely podléhají schválení regulačními orgány.
3. Provozovatelé přenosových soustav zveřejňují odhady dostupné přenosové kapacity na každý den, s uvedením případných již rezervovaných kapacit. Tato zveřejnění se provádějí v určených časových intervalech přede dnem přenosu a obsahují v každém případě odhady na příští týden a příští měsíc, jakož i kvantitativní určení očekávané spolehlivosti dostupné kapacity.
4. Provozovatelé přenosových soustav zveřejňují relevantní údaje o souhrnné prognóze a o aktuální poptávce, dostupnosti a aktuálním využití výrobních zařízení a spotřebičů, o dostupnosti a využití sítí a propojovacích vedení, o vyrovnávacím výkonu a rezervovaných zálohách a o dostupnosti flexibility. Pro dostupnost a aktuální využití malých výrobních zařízení a spotřebičů lze využít souhrnné odhadované údaje.
5. Dotčení účastníci trhu poskytují provozovatelům přenosových soustav relevantní údaje.
6. Výrobní podniky, které vlastní nebo provozují výrobní zařízení, z nichž alespoň jedno má instalovaný výkon alespoň 250 MW, nebo které mají portfolio sestávající z výrobních zařízení o výkonu nejméně 400 MW, uchovávají pro potřebu regulačního orgánu, vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž a Komise po dobu pěti let veškeré hodinové údaje z jednotlivých zařízení, které jsou nutné k ověření všech provozních rozhodnutí o nasazení a nabídek na energetických burzách, aukčních kapacit na propojovacím vedení, trhu s regulačními zálohami a přepážkových trhů. Hodinové údaje a informace z jednotlivých zařízení, jež se mají uchovávat, obsahují alespoň údaje o dostupné výrobní kapacitě a rezervovaných kapacitách, včetně jejich přidělení na úrovni jednotlivých zařízení, v okamžiku uskutečnění nabídky a během výroby.
7. Provozovatelé přenosových soustav si pravidelně vyměňují soubor dostatečně přesných údajů o síti a toku zatížení, aby bylo možné provádět výpočty toku zatížení pro každého provozovatele přenosové soustavy v jeho příslušné oblasti. Tentýž soubor údajů na požádání zpřístupní regulačním orgánům, Komisi a členským státům. Regulační orgány, členské státy a Komise zacházejí s uvedeným souborem údajů důvěrně a zajistí, aby tuto důvěrnost zachovávali i všichni konzultanti, kteří pro ně na požádání provádějí na základě uvedených údajů analytickou činnost.

Článek 51

Certifikace provozovatelů přenosových soustav

1. Komise přezkoumá oznámení o certifikaci provozovatele přenosové soustavy v souladu s čl. 52 odst. 6 směrnice (EU) 2019/944 ihned po jeho obdržení. Do dvou měsíců od obdržení tohoto oznámení Komise vydá příslušnému regulačnímu orgánu své stanovisko ke slučitelnosti oznámení s článkem 43 a buď čl. 52 odst. 2, nebo článkem 53 směrnice (EU) 2019/944.

Během přípravy stanoviska uvedeného v prvním pododstavci může Komise požádat ACER o stanovisko k rozhodnutí regulačního orgánu. V takovém případě se dvouměsíční lhůta uvedená v prvním pododstavci prodlužuje o další dva měsíce.

Pokud Komise nevydá stanovisko ve lhůtách uvedených v prvním a druhém pododstavci, má se za to, že proti rozhodnutí regulačního orgánu nevznesla námitky.

2. Do dvou měsíců od obdržení stanoviska Komise přijme regulační orgán konečné rozhodnutí o certifikaci provozovatele přenosové soustavy, přičemž toto stanovisko v co nejvyšší míře zohlední. Rozhodnutí regulačního orgánu a stanovisko Komise se zveřejní společně.
3. Kdykoli v průběhu řízení mohou regulační orgány nebo Komise požádat provozovatele přenosové soustavy nebo podniky vykonávající funkci výroby či dodávek o jakékoli informace významné pro plnění jejich úkolů podle tohoto článku.

4. Regulační orgány a Komise chrání důvěrnost obchodně citlivých informací.
5. Pokud Komise obdrží oznámení o certifikaci provozovatele přenosové soustavy podle čl. 43 odst. 9 směrnice (EU) 2019/944, přijme rozhodnutí o certifikaci. Regulační orgán se tímto rozhodnutím Komise řídí.

KAPITOLA VI

PROVOZ DISTRIBUČNÍ SOUSTAVY

Článek 52

Evropský subjekt pro provozovatele distribučních soustav

1. Provozovatelé distribučních soustav spolupracují na úrovni Unie prostřednictvím subjektu EU DSO s cílem prosazovat dokončení a fungování vnitřního trhu s elektřinou a podporovat optimální řízení a koordinovaný provoz distribučních soustav a přenosových soustav. Provozovatelé distribučních soustav, kteří se chtějí zapojit do subjektu EU DSO, jsou oprávněni zaregistrovat se jako jeho členové.

Registrovaní členové se mohou účastnit subjektu EU DSO přímo, nebo je může zastupovat vnitrostátní sdružení určené členským státem nebo sdružení na úrovni Unie.

2. Provozovatelé distribučních soustav jsou oprávněni se sdružovat zřízením subjektu EU DSO. Subjekt EU DSO provádí své úkoly a postupy v souladu s článkem 55. Jakožto odborný subjekt pracující pro společný zájem Unie nesmí subjekt EU DSO zastupovat zvláštní zájmy ani se pokoušet ovlivnit rozhodovací proces s cílem prosazovat určité zájmy.

3. Členové subjektu EU DSO podléhají registraci a zaplacení spravedlivého a přiměřeného členského příspěvku, jež odpovídá počtu zákazníků připojených k dotčenému provozovateli distribuční soustavy.

Článek 53

Zřízení subjektu EU DSO

1. Subjekt EU DSO tvoří přinejmenším valné shromáždění, správní rada, strategická poradní skupina, odborné skupiny a generální tajemník.

2. Do 5. července 2020 provozovatelé distribučních soustav předloží Komisi a ACER návrh stanov v souladu s článkem 54 včetně kodexu chování, seznam registrovaných členů, návrh jednacího řádu, včetně postupů pro konzultace s ENTSO pro elektřinu a dalšími zainteresovanými subjekty, a finanční pravidla subjektu EU DSO, který má být zřízen.

Návrh jednacího řádu subjektu EU DSO zajistí vyvážené zastoupení všech zúčastněných provozovatelů distribučních soustav.

3. Do dvou měsíců od obdržení návrhu stanov, seznamu členů a jednacího řádu k nim poskytne ACER stanovisko Komisi po konzultaci s organizacemi zastupujícími všechny zainteresované subjekty, zejména uživatele distribučních soustav.

4. Do tří měsíců od obdržení stanoviska ACER podle odstavce 3 vydá Komise vlastní stanovisko k návrhu stanov, seznamu členů a návrhu jednacího řádu, v němž stanovisko ACER zohlední.

5. Do tří měsíců od obdržení kladného stanoviska Komise zřídí provozovatelé distribučních soustav subjekt EU DSO a přijmou a zveřejní jeho stanovy a jednací řád.

6. Dokumenty uvedené v odstavci 2 se předkládají Komisi a ACER v případě, že jsou k nim navrhovány změny, nebo na odůvodněnou žádost jedné z nich. Komise a ACER vydají stanovisko postupem stanoveným v odstavcích 2, 3 a 4.

7. Náklady související s činnostmi subjektu EU DSO nesou provozovatelé distribučních soustav, kteří jsou registrováni jako jeho členové, a zohledňují se při výpočtu tarifů. Regulační orgány tyto náklady schválí, pouze pokud jsou opodstatněné a přiměřené.

Článek 54

Hlavní pravidla a postupy pro subjekt EU DSO

1. Stanovy subjektu EU DSO přijaté v souladu s článkem 53 zajistí dodržování následujících zásad:
 - a) účast na práci subjektu EU DSO je omezena na registrované členy s možností přenesení pravomoci mezi členy;
 - b) strategická rozhodnutí o činnostech subjektu EU DSO a pokyny pro správní radu týkající se jeho politik přijímá valné shromáždění;
 - c) rozhodnutí valného shromáždění se přijímají v souladu s těmito pravidly:
 - i) každý člen má počet hlasů úměrný počtu svých zákazníků;
 - ii) musí být odevzdáno 65 % hlasů přidělených členům a
 - iii) rozhodnutí se přijme většinou nejméně 55 % členů;
 - d) rozhodnutí valného shromáždění se zamítají v souladu s těmito pravidly:
 - i) každý člen má počet hlasů úměrný počtu svých zákazníků;
 - ii) musí být odevzdáno 35 % hlasů přidělených členům a
 - iii) rozhodnutí je zamítnuto nejméně 25 % členů;
 - e) správní radu volí valné shromáždění na dobu nejvýše čtyř let;
 - f) správní rada jmenuje ze svých členů předsedu a tři místopředsedy;
 - g) správní rada vede spolupráci mezi provozovateli distribučních a přenosových soustav podle článků 56 a 57;
 - h) rozhodnutí správní rady jsou přijímána absolutní většinou;
 - i) na návrh správní rady jmenuje valné shromáždění ze svých členů generálního tajemníka na čtyřleté funkční období a může jej jmenovat jednou opětovně;
 - j) na návrh správní rady jmenuje valné shromáždění odborné skupiny, přičemž žádná skupina nemá více než 30 členů a jedna třetina členů skupiny odborníků nemusí být členové subjektu EU DSO; kromě toho se zřizuje odborná skupina „z každé země jeden“ složená ze zástupců provozovatelů distribučních soustav, a to po jednom z každého členského státu.
2. Postupy přijaté subjektem EU DSO zajistí spravedlivé a přiměřené zacházení s jeho členy a zohlední rozdílnou zeměpisnou a hospodářskou strukturu jeho členstva. Tyto postupy zejména zajistí, aby:
 - a) se správní rada skládala z předsedy správní rady a 27 zástupců členů, z nichž:
 - i) devět je zástupci členů s více než 1 milionem uživatelů sítě;
 - ii) devět je zástupci členů s více než 100 000 a méně než 1 milionem uživatelů sítě a
 - iii) devět je zástupci členů s méně než 100 000 uživatelů sítě;
 - b) se zástupci existujících sdružení provozovatelů distribučních soustav mohli schůzi správní rady účastnit jako pozorovatelé;
 - c) správní rada nezahrnovala více než tři zástupce členů z téhož členského státu nebo z téže průmyslové skupiny;

- d) každý místopředseda správní rady byl jmenován ze zástupců členů v každé kategorii uvedené v písmeni a);
- e) zástupci členů z téhož členského státu nebo z těžé průmyslové skupiny vytvořili většinu účastníků odborné skupiny;
- f) správní rada zřídila strategickou poradní skupinu, která poskytuje své stanovisko správní radě a odborným skupinám a sestává ze zástupců evropských sdružení provozovatelů distribučních soustav a zástupců členských států, které nejsou zastoupeny ve správní radě.

Článek 55

Úkoly subjektu EU DSO

1. Mezi úkoly subjektu EU DSO patří:
 - a) podporovat provoz a plánování distribučních sítí v koordinaci s provozem a plánováním přenosových sítí;
 - b) usnadňovat integraci obnovitelných zdrojů energie, distribuované výroby a dalších zdrojů začleněných do distribuční sítě, jako je ukládání energie;
 - c) usnadňovat flexibility a odezvu strany poptávky a přístup uživatelů distribučních sítí k trhům;
 - d) přispívat k digitalizaci distribučních soustav, včetně zavádění inteligentních sítí a inteligentních měřicích systémů;
 - e) podporovat rozvoj správy údajů, kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů ve spolupráci s příslušnými orgány a regulovanými subjekty;
 - f) účastnit se vypracování kodexů sítí, které jsou relevantní pro provoz a plánování distribučních sítí a koordinovaný provoz přenosových sítí a distribučních sítí podle článku 59.
2. Subjekt EU DSO rovněž:
 - a) spolupracuje s ENTSO pro elektřinu na sledování provádění kodexů sítě a pokynů přijatých podle tohoto nařízení, které jsou relevantní pro provoz a plánování distribučních sítí a koordinovaný provoz přenosových sítí a distribučních sítí;
 - b) spolupracuje s ENTSO pro elektřinu a přijímá osvědčené postupy v oblasti koordinovaného provozu a plánování přenosových soustav a distribučních soustav, včetně záležitostí, jako je výměna údajů mezi provozovateli a koordinace distribuovaných zdrojů energie;
 - c) pracuje na určení osvědčených postupů v oblastech určených v odstavci 1 a pro zavádění zlepšení v oblasti energetické účinnosti v distribuční síti;
 - d) přijímá roční pracovní program a výroční zprávu;
 - e) působí v souladu s právem hospodářské soutěže a zajišťuje neutralitu.

Článek 56

Konzultace při vypracovávání kodexu sítě

1. Při účasti na vypracovávání nových kodexů sítě podle článku 59 vede subjekt EU DSO otevřeným a transparentním způsobem rozsáhlé a včasné konzultace se všemi příslušnými zainteresovanými subjekty, a zejména s organizacemi zastupujícími takové zainteresované subjekty, v souladu s jednacím řádem uvedeným v článku 53. Konzultace zahrnují rovněž regulační orgány a další vnitrostátní orgány, dodavatelské a výrobní podniky, uživatele soustavy, včetně zákazníků, odborné subjekty a platformy zainteresovaných subjektů. Zaměřují se na zjištění názorů a návrhů všech relevantních účastníků rozhodovacího procesu.

2. Všechny dokumenty a zápisy z jednání týkající se konzultací uvedených v odstavci 1 se zveřejňují.
3. Subjekt EU DSO zohledňuje připomínky vyjádřené během konzultací. Před přijetím návrhů kodexů sítě uvedených v článku 59 uvede subjekt EU DSO, jakým způsobem připomínky získané během konzultací zohlednil. Pokud připomínky nezohlednil, uvede důvody.

Článek 57

Spolupráce mezi provozovateli distribučních soustav a provozovateli přenosových soustav

1. Provozovatelé distribučních soustav a provozovatelé přenosových soustav vzájemně spolupracují při plánování a provozu svých sítí. Zejména si vyměňují veškeré potřebné informace a údaje týkající se výkonu výrobních zařízení a odezvy strany poptávky, každodenního provozu svých sítí a dlouhodobého plánování investic do sítí s cílem zajistit nákladově efektivní, bezpečný a spolehlivý rozvoj a provoz svých sítí.
2. Provozovatelé distribučních soustav a provozovatelé přenosových soustav vzájemně spolupracují na docílení koordinovaného přístupu ke zdrojům, jako jsou distribuovaná výroba, ukládání energie nebo odezva strany poptávky, které mohou odpovídat specifickým potřebám jak provozovatelům distribučních soustav, tak provozovatelům přenosových soustav.

KAPITOLA VII

KODEXY SÍTĚ A POKYNY

Článek 58

Přijímání kodexů sítě a pokynů

1. Komise může přijímat prováděcí akty nebo akty v přenesené pravomoci s výhradou zmocnění podle článků 59, 60 a 61. Tyto akty mohou být přijaty buď jako kodexy sítě na základě znění návrhů vypracovaných ENTSO pro elektřinu, nebo pokud je tak stanoveno v seznamu priorit podle čl. 59 odst. 3, subjektem EU DSO, případně ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu, a ACER postupem stanoveným v článku 59, nebo jako pokyny postupem stanoveným v článku 61.
2. Kodexy sítě a pokyny:
 - a) zajišťují minimální stupeň harmonizace požadované pro dosažení cílů tohoto nařízení;
 - b) zohledňují případné regionální zvláštnosti;
 - c) nepřekračují rámec toho, co je nezbytné pro účely písmene a), a
 - d) nedotýkají se práva členských států stanovit vnitrostátní kodexy sítě, které nemají dopad na obchod mezi zónami.

Článek 59

Zavedení kodexů sítě

1. Komise je zmocněna přijímat prováděcí akty s cílem zajistit jednotné podmínky pro provádění tohoto nařízení zavedením kodexů sítě v těchto oblastech:
 - a) pravidla pro bezpečnost a spolehlivost sítě, včetně pravidel pro technické přenosové rezervované zálohy pro provozní zabezpečení sítě, jakož i pravidla pro interoperabilitu, kterými se provádějí články 34 až 47 a 57 tohoto nařízení a článek 40 směrnice (EU) 2019/944, včetně pravidel pro stavy soustavy, nápravná opatření a limity provozní bezpečnosti, řízení napětí a jalového výkonu, řízení zkratového proudu, řízení toku elektřiny, kontingenční analýzu a řešení kontingencí, ochranná zařízení a systémy, výměnu údajů, dodržování předpisů, odbornou přípravu, plánování provozu a analýzu bezpečnosti, regionální koordinaci bezpečnosti provozu, koordinaci odstávek, plány dostupnosti relevantních zařízení, analýzu přiměřenosti, podpůrné služby, plánování a datové prostředí pro plánování provozu;

- b) pravidla pro přidělování kapacit a řízení přetížení, kterými se provádějí článek 6 směrnice (EU) 2019/944 a články 7 až 10, 13 až 17 a 35 až 37 tohoto nařízení, včetně pravidel pro metodiky a postupy pro výpočet přidělování kapacity na následující den, vnitrodenní kapacity a kapacity na dlouhodobém trhu, modely sítě, konfiguraci nabídkových zón, redispetching a protiobchody, obchodní algoritmy, jednotné propojení denních a vnitrodenních trhů, závaznost přidělené kapacity mezi zónami, rozdělování příjmu z přetížení, zajištění rizik spojených s přenosem mezi zónami, postupy jmenování a krytí nákladů na přidělování kapacity a řízení přetížení;
- c) pravidla pro obchod související s technickým a provozním zabezpečením služeb přístupu do sítě a vyrovnávání soustavy, kterými se provádějí články 5, 6 a 17, včetně pravidel pro rezervní výkon v souvislosti se sítí, včetně funkcí a povinností, platformy pro výměnu regulační energie, uzávěrek, požadavky na standardní a specifické produkty výkonové rovnováhy, obstarávání služeb výkonové rovnováhy, přidělování kapacity mezi zónami pro výměnu služeb výkonové rovnováhy nebo sdílení záloh, služby zúčtování regulační energie, zúčtování výměn energie mezi provozovateli soustav, zúčtování odchylek a zúčtování týkající se regulační zálohy, regulaci frekvence odběru, určování kvality frekvence a cílových parametrů, zálohy pro automatickou regulaci frekvence, zálohy pro obnovení frekvence, zálohy pro náhradu, výměnu a sdílení záloh, přeshraniční proces aktivace záloh, procesy časové kontroly a transparentnost informací;
- d) pravidla pro nediskriminační, transparentní poskytování nefrekvenčních podpůrných služeb, kterými se provádějí články 36, 40 a 54 směrnice (EU) 2019/944, včetně pravidel pro regulaci napětí v ustáleném stavu, zajištění setrvačnosti, dodávky rychlého jalového proudu, zajištění setrvačnosti kvůli stabilitě sítě, zkratový proud, schopnost startu ze tmy a schopnost ostrovního provozu;
- e) pravidla pro odezvu strany poptávky, kterými se provádějí článek 57 tohoto nařízení a články 17, 31, 32, 36, 40 a 54 směrnice (EU) 2019/944, včetně pravidel pro agregaci, ukládání energie a omezování spotřeby.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 67 odst. 2.

2. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 68, kterými doplní toto nařízení zavedením kodexů sítě v těchto oblastech:

- a) pravidla pro připojení k síti, včetně pravidel pro připojení odběrných elektrických zařízení připojených k přenosové soustavě, distribučních zařízení připojených k přenosové soustavě a distribučních systémů a připojení odběrných jednotek používaných k poskytování odezvy strany poptávky, požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě, požadavky na síť vysokého napětí pro stejnosměrný proud, požadavky na připojení nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením a vzdálených měřičů vysokonapěťové stejnosměrné soustavy a provozní oznamovací postupy pro připojení k síti;
- b) pravidla pro výměnu údajů, zúčtování a transparentnost, včetně zejména pravidel pro přenosové kapacity pro příslušné časové horizonty, odhady a skutečné hodnoty týkající se přidělování a využití přenosových kapacit, predikovanou a skutečnou poptávku po zařízení a jejich agregaci včetně nedostupnosti zařízení, predikovanou a skutečnou výrobu výrobních bloků a jejich agregaci včetně nedostupnosti bloků, dostupnost a využití sítě, opatření v oblasti řízení přetížení a údaje o trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy. Pravidla by měla zahrnovat způsoby zveřejňování informací, časový rozvrh jejich zveřejňování a subjekty odpovědné za nakládání s nimi;
- c) pravidla pro přístup třetích osob;
- d) provozní nouzové a obnovovací postupy v případě stavu nouze včetně plánů na ochranu soustavy, plánů obnovy, tržních interakcí, výměny informací a komunikaci a nástrojů a zařízení;
- e) odvětvová pravidla pro aspekty přeshraničních toků elektřiny týkající se kybernetické bezpečnosti, včetně pravidel pro společné minimální požadavky, plánování, sledování, podávání zpráv a řešení krizí.

3. Komise po konzultaci s ACER, ENTSO pro elektřinu, subjektem EU DSO a dalšími příslušnými zainteresovanými subjekty vypracuje každé tři roky seznam priorit stanovující oblasti uvedené v odstavcích 1 a 2, jež mají být zahrnuty je do kodexů sítě při jejich vypracování.

Pokud předmět kodexu sítě přímo souvisí s provozem distribuční soustavy a nesouvisí primárně s přenosovou soustavou, může Komise požadovat, aby subjekt EU DSO ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu svolal výbor pro vypracování návrhu a předložil návrh kodexu sítě ACER.

4. Komise požádá ACER, aby jí v přiměřené lhůtě nepřesahující šest měsíců od obdržení žádosti Komise předložila nezávazné rámcové pokyny, které stanoví jasné a objektivní zásady pro vypracování kodexů sítě vztahujících se k oblastem určeným v seznamu priorit (dále jen „rámcový pokyn“). Žádost Komise může zahrnovat podmínky, které má rámcový pokyn upravovat. Každý rámcový pokyn musí přispívat k integraci trhu, nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a účelnému fungování trhu. Na odůvodněnou žádost ACER může Komise lhůtu k předložení rámcových pokynů prodloužit.
5. ACER otevřeným a transparentním způsobem konzultuje rámcový pokyn s ENTSO pro elektřinu, subjektem EU DSO a dalšími zainteresovanými subjekty po dobu alespoň dvou měsíců.
6. ACER předloží rámcový pokyn Komisi, pokud je o to v souladu s odstavcem 4 požádána.
7. Domnívá-li se Komise, že rámcový pokyn nepřispívá k integraci trhu, nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a účelnému fungování trhu, může požádat ACER, aby ho v přiměřené lhůtě přezkoumala a opětovně předložila Komisi.
8. Pokud ACER nepředloží nebo opětovně nepředloží rámcový pokyn ve lhůtě stanovené Komisí podle odstavce 4 nebo 7, vypracuje ho Komise.
9. Komise požádá ENTSO pro elektřinu, nebo pokud je tak stanoveno v seznamu priorit uvedenému v odstavci 3, subjekt EU DSO ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu, aby v přiměřené lhůtě nepřesahující dvanáct měsíců od obdržení žádosti Komise předložil ACER návrh kodexu sítě, který je v souladu s příslušným rámcovým pokynem.
10. ENTSO pro elektřinu, nebo pokud je tak stanoveno v seznamu priorit uvedeném v odstavci 3, subjekt EU DSO ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu svolá výbor pro vypracování návrhu s cílem podpořit vypracování kodexu sítě. Výbor pro vypracování návrhu sestává ze zástupců ACER, ENTSO pro elektřinu, případně subjektu EU DSO a nominovaných organizátorů trhu s elektřinou, jakož i omezeného počtu hlavních dotčených zainteresovaných subjektů. ENTSO pro elektřinu, nebo pokud je tak stanoveno v seznamu priorit uvedeném v odstavci 3, subjekt EU DSO ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu vypracuje na žádost Komise v souladu s odstavcem 9 návrhy kodexů sítě pro oblasti uvedené v odstavcích 1 a 2.
11. ACER reviduje navržený kodex sítě s cílem zajistit, aby byl kodex sítě, který má být přijat, v souladu s příslušnými rámcovými pokyny a aby přispíval k integraci trhu, nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a účelnému fungování trhu, a předloží revidovaný kodex sítě Komisi do šesti měsíců od obdržení návrhu. V návrhu předloženém Komisi ACER zohlední připomínky vyjádřené všemi zúčastněnými stranami během vypracování návrhu, které vede ENTSO pro elektřinu nebo subjekt EU DSO, a vede s příslušnými zainteresovanými subjekty konzultace o znění, které má být předloženo Komisi.
12. Pokud ENTSO pro elektřinu nebo subjekt EU DSO nevypracují kodex sítě ve lhůtě stanovené Komisí podle odstavce 9, může Komise požádat ACER, aby připravila návrh kodexu sítě na základě příslušného rámcového pokynu. ACER může podle tohoto odstavce v průběhu přípravy kodexu sítě zahájit další konzultace. ACER předloží návrh kodexu sítě připravený podle tohoto odstavce Komisi a může doporučit jeho přijetí.
13. Pokud ENTSO pro elektřinu nebo subjekt EU DSO nevypracovaly kodex sítě nebo ACER nevypracovala návrh kodexu sítě, jak je uvedeno v odstavci 12, nebo na doporučení ACER podle odstavce 11 může Komise z vlastního podnětu přijmout jeden nebo více kodexů sítě pro oblasti uvedené v odstavci 1 a 2.
14. Navrhne-li Komise přijetí kodexu sítě z vlastního podnětu, konzultuje návrh kodexu sítě s ACER, s ENTSO pro elektřinu a se všemi příslušnými zainteresovanými subjekty po dobu alespoň dvou měsíců.
15. Tímto článkem není dotčeno právo Komise přijímat a měnit pokyny podle článku 61. Není jím dotčena možnost, aby ENTSO pro elektřinu vypracovala nezávazná pravidla v oblastech stanovených v odstavcích 1 a 2 za předpokladu, že se tato pravidla nevztahují na oblasti, jichž se týká žádost podaná ENTSO pro elektřinu Komisi. ENTSO pro elektřinu předloží každá taková pravidla ACER k vyjádření stanoviska a toto stanovisko náležitě zohlední.

Článek 60

Změna kodexů sítě

1. Komise je zmocněna měnit kodexy sítě v oblastech uvedených v čl. 59 odst. 1 a 2 příslušným postupem stanoveným v uvedeném článku. Změny kodexů sítě může ACER navrhnout rovněž podle odstavců 2 a 3 tohoto článku.
2. Návrh změn kteréhokoli kodexu sítě přijatého podle článku 59 mohou ACER předložit osoby, které na něm mohou mít zájem, včetně ENTSO pro elektřinu, subjektu EU DSO, regulačních orgánů, provozovatelů přenosových soustav a provozovatelů distribučních soustav, uživatelů soustav a spotřebitelů. ACER může navrhnout změny rovněž z vlastního podnětu.
3. ACER může Komisi předložit odůvodněné návrhy změn, přičemž vysvětlí, v jakém smyslu jsou takové návrhy v souladu s cíli kodexů sítě podle čl. 59 odst. 3 tohoto nařízení. Považuje-li návrh změn za přípustný a navrhuje-li změny z vlastního podnětu, vede ACER konzultace se všemi zainteresovanými subjekty v souladu s článkem 14 nařízení (EU) 2019/942.

Článek 61

Pokyny

1. Komise je zmocněna přijmout závazné pokyny v oblastech uvedených v tomto článku.
2. Komise je zmocněna přijmout pokyny v oblastech, v nichž by tyto akty mohly být vypracovány i postupem pro kodexy sítě podle čl. 59 odst. 1 a 2. Tyto pokyny se přijímají v podobě aktů v přenesené pravomoci nebo prováděcích aktů, v závislosti na konkrétním zmocnění stanoveném v tomto nařízení.
3. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci podle článku 68, kterými toto nařízení doplní stanovením pokynů týkajících se kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav. Tyto pokyny v souladu se zásadami stanovenými v článcích 18 a 49 stanoví:
 - a) podrobnosti postupu pro určování provozovatelů přenosových soustav, kteří jsou povinni platit finanční náhradu za přeshraniční toky, včetně jejich rozpočtení mezi provozovatele vnitrostátních přenosových soustav, v nichž toky vznikají, a provozovatele soustav, v nichž tyto toky končí, v souladu s čl. 49 odst. 2;
 - b) podrobnosti o platebním postupu, který má být dodržen, včetně určení prvního období, za které se má finanční náhrada vyplatit, v souladu s čl. 49 odst. 3 druhým pododstavcem;
 - c) podrobnosti metodik pro určování uskutečněných přeshraničních toků, za něž se má vyplatit finanční náhrada podle článku 49, z hlediska jak množství a druhu toků, tak velikosti takových toků jako vznikajících nebo končících v přenosových soustavách jednotlivých členských států, v souladu s čl. 49 odst. 5;
 - d) podrobnosti metodiky pro určování nákladů a přínosů vzniklých při přenosu přeshraničních toků v souladu s čl. 49 odst. 6;
 - e) podrobnosti o zacházení s toky elektřiny, které pocházejí ze zemí mimo Evropský hospodářský prostor nebo v takových zemích končí, v rámci vzájemného kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav a
 - f) úpravu zapojení vnitrostátních elektrizačních soustav vzájemně propojených prostřednictvím vedení stejnosměrného proudu v souladu s článkem 49.
4. Je-li to vhodné, může Komise přijmout prováděcí akty, jimiž stanoví pokyny uvádějící minimální stupeň harmonizace požadované pro dosažení cíle tohoto nařízení. Tyto pokyny mohou obsahovat podrobnosti týkající se:
 - a) pravidel pro obchod s elektřinou, kterými se provádějí článek 6 směrnice (EU) 2019/944 a články 5 až 10, 13 až 17, 35, 36 a 37 tohoto nařízení;
 - b) pravidel pro investiční pobídky v souvislosti s kapacitou propojovacího vedení, včetně lokalizačních cenových signálů, kterými se provádí článek 19 tohoto nařízení.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 67 odst. 2.

5. Komise může přijmout prováděcí akty, jimiž stanoví pokyny pro koordinaci provozu mezi provozovateli přenosových soustav na úrovni Unie. Tyto pokyny musí být v souladu s kodexy sítě uvedenými v článku 59 a vycházet z nich a musí rovněž vycházet z přijatých specifikací uvedených v čl. 30 odst. 1 písm. i). Při přijímání těchto pokynů zohlední Komise odlišné regionální a vnitrostátní provozní požadavky.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 67 odst. 2.

6. Při přijímání nebo změně pokynů Komise vede konzultace s ACER, s ENTSO pro elektřinu, se subjektem EU DSO a tam, kde je to relevantní, s jinými zainteresovanými subjekty.

Článek 62

Právo členských států přijmout podrobnější opatření

Tímto nařízením nejsou dotčena práva členských států zachovávat a zavádět opatření obsahující podrobnější ustanovení než ta, která jsou obsažena v tomto nařízení, v pokynech podle článku 61 nebo v kodexech sítě uvedených v článku 59, za předpokladu, že tato opatření jsou slučitelná s právem Unie.

KAPITOLA VIII

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 63

Nová propojovací vedení

1. Nová propojovací vedení stejnosměrného proudu mohou být na základě žádosti dočasně vyňata z povinnosti splňovat čl. 19 odst. 2 a 3 tohoto nařízení a články 6 a 43, čl. 59 odst. 7 a čl. 60 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944, jsou-li splněny tyto podmínky:

- a) investice posiluje hospodářskou soutěž v oblasti dodávek elektřiny;
- b) úroveň rizika spojeného s investicí je taková, že k investici by bez udělení výjimky nedošlo;
- c) propojovací vedení vlastní fyzická nebo právnická osoba, která je alespoň ve své právní formě oddělena od provozovatelů soustav, v jejichž soustavách má být toto propojovací vedení vybudováno;
- d) od uživatelů daného propojovacího vedení jsou vybírány poplatky;
- e) od částečného otevření trhu ve smyslu článku 19 směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES⁽²⁴⁾ nebyla žádná část kapitálových nebo provozních nákladů propojovacího vedení získána zpět z žádné složky poplatků z používání přenosových nebo distribučních soustav propojených navzájem uvedeným propojovacím vedením a
- f) výjimka by nebyla na újmu hospodářské soutěži nebo účinnému fungování vnitřního trhu s elektřinou nebo řádnému fungování regulované soustavy, ke které je propojovací vedení připojeno.

2. Odstavec 1 se rovněž použije ve výjimečných případech na propojovací vedení střídavého proudu, pokud náklady a riziko dané investice jsou obzvláště vysoké ve srovnání s náklady a riziky obvykle vznikajícími při propojení dvou sousedících vnitrostátních přenosových soustav propojovacím vedením střídavého proudu.

3. Odstavec 1 se použije i na významná zvýšení kapacity stávajících propojovacích vedení.

⁽²⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. L 27, 30.1.1997, s. 20).

4. Rozhodnutí o udělení výjimky podle odstavců 1, 2 a 3 přijímají regulační orgány dotčených členských států pro každý případ jednotlivě. Výjimka se může týkat celé kapacity nebo části kapacity nového propojovacího vedení nebo stávajícího propojovacího vedení s podstatně zvýšenou kapacitou.

Do dvou měsíců od obdržení žádosti o udělení výjimky posledním z příslušných regulačních orgánů může ACER těmto regulačním orgánům poskytnout stanovisko. Regulační orgány na něm mohou své rozhodnutí založit.

Při rozhodování o udělení výjimky regulační orgány v každém jednotlivém případě posuzují potřebu stanovit podmínky ohledně doby platnosti výjimky a nediskriminačního přístupu k propojovacímu vedení. Při rozhodování o těchto podmínkách regulační orgány zohlední zejména další kapacitu, která má být vybudována, nebo změnu stávající kapacity, časový horizont projektu a vnitrostátní podmínky.

Před udělením výjimky rozhodne regulační orgán dotčeného členského státu o pravidlech a mechanismech pro řízení a přidělování kapacity. Tato pravidla řízení přetížení zahrnují povinnost nabídnout na trhu nevyužitou kapacitu, přičemž uživatelé zařízení mají právo obchodovat se svou smluvní kapacitou na sekundárním trhu. Při posuzování kritérií uvedených v odst. 1 písm. a), b) a f) tohoto článku se zohlední výsledky postupu přidělování kapacity.

Pokud se všechny dotčené regulační orgány dohodnou na rozhodnutí o výjimce do šesti měsíců od obdržení žádosti, informují o svém rozhodnutí ACER.

Rozhodnutí o výjimce, včetně případných podmínek uvedených ve třetím pododstavci tohoto odstavce, musí být řádně odůvodněno a zveřejněno.

5. Rozhodnutí uvedené v odstavci 4 přijme ACER:

- a) pokud se dotčené regulační orgány nedokázaly dohodnout do šesti měsíců ode dne, kdy žádost o výjimku obdržel poslední z nich, nebo
- b) na společnou žádost dotčených regulačních orgánů.

ACER před přijetím takového rozhodnutí konzultuje s příslušnými regulačními orgány a žadateli.

6. Aniž jsou dotčeny odstavce 4 a 5, mohou členské státy stanovit, že regulační orgán nebo ACER předloží příslušnému orgánu členského státu k formálnímu rozhodnutí stanovisko k dané žádosti o udělení výjimky. Toto stanovisko se zveřejní spolu s rozhodnutím.

7. Kopie každé žádosti o udělení výjimky předají regulační orgány pro informaci ihned po jejím obdržení Komisi a ACER. Rozhodnutí dotčené regulační orgány nebo ACER (dále jen „oznamující orgány“) neprodleně oznámí Komisi spolu se všemi důležitými informacemi, jež s ním souvisejí. Tyto informace mohou být Komisi předloženy v souhrnné formě, aby bylo rozhodnutí přijaté Komisí opodstatněné. Tyto informace obsahují zejména:

- a) přesné důvody, na jejichž základě byla výjimka udělena či zamítnuta, včetně finančních údajů odůvodňujících potřebu výjimky;
- b) provedenou analýzu dopadu udělení výjimky na hospodářskou soutěž a účinné fungování vnitřního trhu s elektřinou;
- c) důvody pro dobu a podíl na celkové kapacitě dotčeného propojovacího vedení, pro které je výjimka udělena, a
- d) výsledek konzultací s dotčenými regulačními orgány.

8. Do 50 pracovních dnů od prvního dne po obdržení oznámení podle odstavce 7 může Komise přijmout rozhodnutí požadující, aby oznamující orgány změny nebo zrušily rozhodnutí o udělení výjimky. Tato lhůta může být prodloužena o dalších 50 pracovních dnů, pokud si Komise vyžádá doplňující informace. Dodatečná lhůta začíná běžet prvním dnem po obdržení úplných informací. Původní lhůtu lze rovněž prodloužit se souhlasem Komise a oznamujících orgánů.

Pokud nejsou požadované informace poskytnuty ve lhůtě stanovené v žádosti, považuje se oznámení za vzaté zpět, ledaže je tato lhůta před svým koncem se souhlasem Komise i oznamujících orgánů prodloužena nebo že oznamující orgány v řádně odůvodněném prohlášení informují Komisi o tom, že oznámení považují za úplné.

Oznamující orgán splní rozhodnutí Komise o změně či zrušení rozhodnutí o výjimce do jednoho měsíce od obdržení a uvedomí o tom Komisi.

Komise chrání důvěrnost obchodně citlivých informací.

Schválení rozhodnutí o udělení výjimky Komisi pozbývá platnosti dva roky od jeho přijetí, pokud do té doby nezačne výstavba propojovacího vedení, a pět let od jeho přijetí, pokud není do té doby propojovací vedení uvedeno do provozu, nerozhodne-li Komise na odůvodněnou žádost oznamujících orgánů, že veškeré zpoždění bylo způsobeno závažnými překážkami mimo kontrolu osoby, které byla výjimka udělena.

9. Pokud regulační orgány dotčených členských států rozhodnou, že rozhodnutí o udělení výjimky změní, oznámí toto rozhodnutí společně se všemi souvisejícími relevantními informacemi neprodleně Komisi. Na rozhodnutí o změně udělené výjimky se použijí odstavce 1 až 8, přičemž se zohlední zvláštnosti stávající výjimky.

10. Komise může na žádost nebo z vlastního podnětu znovu zahájit řízení týkající se žádosti o udělení výjimky, pokud:

- a) při řádném zvážení legitimních očekávání stran a hospodářské rovnováhy dosažené původním rozhodnutím o udělení výjimky došlo k zásadní změně některé ze skutečností, z nichž rozhodnutí vycházelo;
- b) dotčené podniky jednájí v rozporu se svými závazky, nebo
- c) rozhodnutí bylo založeno na neúplných, nesprávných nebo zavádějících informacích poskytnutých stranami.

11. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 68, kterými doplní toto nařízení přijetím pokynů k uplatňování podmínek stanovených v odstavci 1 tohoto článku a stanovením postupu pro uplatňování odstavců 4 a 7 až 10 tohoto článku.

Článek 64

Výjimky

1. Členské státy mohou požádat o výjimky z příslušných ustanovení článků 3 a 6, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 1 a 4 a článků 9, 10, 11, 14 až 17, 19 až 27, 35 až 47 a 51 za předpokladu, že:

- a) členský stát může prokázat, že má zásadní problémy související s provozováním svých malých izolovaných soustav a malých připojených soustav;
- b) nejbližší regiony ve smyslu článku 349 Smlouvy o fungování EU nemohou být propojeny s unijním trhem s energií ze zřejmých fyzických důvodů.

V situaci uvedené v prvním pododstavci písm. a) je výjimka časově omezena a podléhá podmínkám, jejichž cílem je posílení hospodářské soutěže a začlenění na vnitřní trh s elektřinou;

V situaci uvedené v prvním pododstavci písm. b) není výjimka časově omezena.

Komise uvedomí členské státy o těchto žádostech před přijetím rozhodnutí, přičemž chrání důvěrnost obchodně citlivých informací.

Účelem výjimky udělené podle tohoto článku je zajistit, aby nebyly kladeny překážky přechodu na obnovitelné zdroje energie, vyšší flexibilitě, ukládání energie, elektromobilitě a odezvě strany poptávky.

Komise ve svém rozhodnutí o udělení výjimky stanoví, v jakém rozsahu má tato výjimka zohledňovat používání kodexů sítě a pokynů.

2. Články 3, 5 a 6, čl. 7 odst. 1 a odst. 2 písm. c) a g), články 8 až 17, čl. 18 odst. 5 a 6, články 19 a 20, čl. 21 odst. 1, 2 a 4 až 8, čl. 22 odst. 1 písm. c), čl. 22 odst. 2 písm. b) a c), čl. 22 odst. 2 poslední pododstavec, články 23 až 27, čl. 34 odst. 1, 2 a 3, články 35 až 47, čl. 48 odst. 2 a články 49 a 51 se nepoužijí pro Kypr, dokud nebude přenosová soustava této země propojena s přenosovými soustavami dalších členských států propojovacím vedením.

Pokud nebude přenosová soustava Kypru propojena s přenosovými soustavami dalších členských států propojovacím vedením do 1. ledna 2026, Kypr posoudí potřebu výjimky z těchto ustanovení a může podat Komisi žádost o prodloužení její platnosti. Komise posoudí, zda může uplatnění těchto ustanovení způsobit vážné potíže pro provoz elektrizační soustavy na Kypru, nebo zda lze očekávat, že jejich uplatňování na Kypru bude přínosem pro fungování trhu. Na základě tohoto posouzení vydá Komise odůvodněné rozhodnutí o úplném nebo částečném prodloužení platnosti výjimky. Toto rozhodnutí bude zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*.

3. Tímto nařízením není dotčeno uplatňování výjimek udělených podle článku 66 směrnice (EU) 2019/944.

4. V souvislosti s dosažením cíle propojení pro rok 2030, stanoveného nařízením (EU) 2018/1999, se řádně zohlední propojení elektrizačních sítí mezi Maltou a Itálií.

Článek 65

Poskytování informací a důvěrnost údajů

1. Členské státy a regulační orgány na požádání poskytnou Komisi veškeré informace nezbytné pro účely vymáhání tohoto nařízení.

Komise stanoví přiměřenou lhůtu, v níž mají být informace poskytnuty, s přihlédnutím ke složitosti požadovaných informací a k naléhavosti jejich potřeby.

2. Pokud dotčený členský stát nebo regulační orgán informace uvedené v odstavci 1 neposkytne ve lhůtě uvedené v odstavci 1, může si Komise veškeré informace nezbytné pro účely vymáhání tohoto nařízení vyžádat přímo od dotčených podniků.

Při zasílání žádosti o informace podniku Komise současně zašle kopii žádosti regulačním orgánům členského státu, na jehož území se nachází sídlo podniku.

3. V žádosti o informace uvedené v odstavci 1 Komise uvede právní základ, stanoví lhůtu, v níž mají být informace poskytnuty, účel žádosti a sankce podle čl. 66 odst. 2 za poskytnutí nesprávných, neúplných nebo zavádějících informací.

4. Požadované informace poskytnou majitelé podniků nebo jejich zástupci a v případě právnických osob fyzické osoby zmocněné je zastupovat podle zákona nebo podle zakládací smlouvy nebo stanov. Pokud řádně zmocnění právní zástupci poskytnou informace za svého klienta, ten i nadále nese plnou odpovědnost v případě, že informace nejsou neúplné, nesprávné nebo zavádějící.

5. Neposkytne-li podnik požadované informace ve lhůtě stanovené Komisí nebo jsou-li poskytnuté informace neúplné, může si Komise informace, které mají být poskytnuty, vyžádat prostřednictvím rozhodnutí. Toto rozhodnutí určí, které informace jsou nutné, a stanoví přiměřenou lhůtu pro jejich poskytnutí. Uvede rovněž sankce podle čl. 66 odst. 2. Dále uvede právo na přezkum rozhodnutí Soudním dvorem Evropské unie.

Komise současně zašle kopii rozhodnutí regulačním orgánům členského státu, na jehož území se nachází bydliště osoby nebo sídlo podniku.

6. Informace uvedené v odstavcích 1 a 2 mohou být použity pouze pro účely vymáhání tohoto nařízení.

Komise nesmí sdělovat informace získané podle tohoto nařízení, pokud podléhají profesnímu tajemství.

Článek 66

Sankce

1. Aniž je dotčen odstavec 2 tohoto článku, stanoví členské státy sankce za porušování tohoto nařízení, kodexů sítě přijatých podle článku 59 a pokynů přijatých podle článku 61 a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy tyto sankce a opatření neprodleně oznámí Komisi a neprodleně jí oznámí všechny jejich následné změny.
2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům pokuty ve výši nejvýše 1 % celkového obrátu za předchozí účetní období, jestliže úmyslně nebo z nedbalosti poskytnou nesprávné, neúplné nebo zavádějící informace jako odpověď na žádost podle čl. 65 odst. 3 nebo je neposkytnou ve lhůtě stanovené rozhodnutím podle čl. 65 odst. 5 prvního pododstavce. Při stanovení výše pokuty Komise přihlédne k závažnosti porušení požadavků stanovených v odstavci 1 tohoto článku.
3. Sankce podle odstavce 1 a rozhodnutí přijatá podle odstavce 2 nemají trestněprávní povahu.

Článek 67

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor zřízený článkem 68 směrnice (EU) 2019/944. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 68

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 34 odst. 3, čl. 49 odst. 4, čl. 59 odst. 2, čl. 61 odst. 2 a čl. 63 odst. 11 je svěřena Komisi do 31. prosince 2028. Komise vypracuje zprávu o výkonu přenesení pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto období a před koncem případných následujících období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o dalších osm let, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 34 odst. 3, čl. 49 odst. 4, čl. 59 odst. 2, čl. 61 odst. 2 a čl. 63 odst. 11 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 34 odst. 3, čl. 49 odst. 4, čl. 59 odst. 2, čl. 61 odst. 2 a čl. 63 odst. 11 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se uvedená lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 69

Přezkumy a zprávy Komise

1. Do 1. července 2025 Komise přezkoumá stávající kodexy sítě a pokyny s cílem určit, která z jejich ustanovení by mohlo být vhodné začlenit do legislativních aktů Unie týkajících se vnitřního trhu s elektřinou a jak by mohla být revidována zmocnění týkající se kodexů sítě a pokynů stanovená v člancích 59 a 61.

V téže lhůtě Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě podrobnou zprávu o svém posouzení.

Do 31. prosince 2026 Komise v návaznosti na své posouzení, bude-li to vhodné, předloží legislativní návrhy.

2. Do 31. prosince 2030 Komise přezkoumá toto nařízení a na základě tohoto přezkumu předloží zprávu Evropskému parlamentu a Radě, případně spolu s legislativním návrhem.

Článek 70

Zrušení

Nařízení (ES) č. 714/2009 se zrušuje. Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze III.

Článek 71

Vstup v platnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Toto nařízení se použije ode dne 1. ledna 2020.

Bez ohledu na první pododstavec tohoto odstavce se články 14 a 15, čl. 22 odst. 4, čl. 23 odst. 3 a 6 a články 35, 36 a 62 použijí ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost. Pro účely provádění čl. 14 odst. 7 a čl. 15 odst. 2 se článek 16 použije od téhož dne.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 5. června 2019.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
G. CIAMBA

PŘÍLOHA I

ÚKOLY REGIONÁLNÍCH KOORDINAČNÍCH CENTER

1. Koordinovaný výpočet kapacity
 - 1.1 Regionální koordináční centra provádějí koordinovaný výpočet kapacity mezi zónami.
 - 1.2 Koordinovaný výpočet kapacity se provádí pro denní a vnitrodenní časové rámce.
 - 1.3 Koordinovaný výpočet kapacity se provádí na základě metodik vypracovaných podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.
 - 1.4 Koordinovaný výpočet kapacity se provádí na základě společného modelu sítě v souladu s bodem 3.
 - 1.5 Koordinovaný výpočet kapacity zajišťuje účinné řízení přetížení v souladu se zásadami řízení přetížení vymezenými v tomto nařízení.
2. Koordinovaná analýza bezpečnosti
 - 2.1 Regionální koordináční centra provádějí koordinovanou analýzu bezpečnosti s cílem zajistit bezpečný provoz soustavy.
 - 2.2 Analýza bezpečnosti se provádí pro všechny časové rámce plánování provozu, mezi ročními a vnitrodenními časovými rámci, za využití společných modelů sítě.
 - 2.3 Koordinovaná analýza bezpečnosti se provádí na základě metodik vypracovaných podle rámcového pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.
 - 2.4 Regionální koordináční centra sdílejí výsledky koordinované analýzy bezpečnosti alespoň s provozovateli přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy.
 - 2.5 Pokud na základě výsledků koordinované analýzy bezpečnosti regionální koordináční centrum zjistí možná omezení, navrhne nápravná opatření k maximalizaci efektivity a hospodářského užitku.
3. Vytvoření společných modelů sítě
 - 3.1 Regionální koordináční centra vypracují účinné postupy pro vytvoření společného modelu sítě pro každý časový rámec plánování provozu mezi ročními a vnitrodenními časovými rámci.
 - 3.2 Provozovatelé přenosových soustav pověří jedno regionální koordináční centrum vytvořením společných modelů sítě pro celou Unii.
 - 3.3 Společné modely sítě se provádějí v souladu s metodikami vypracovanými podle rámcového pokynu pro provozování soustav a rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatých na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.
 - 3.4 Společné modely sítě zahrnují příslušné údaje pro účinné plánování provozu a výpočet kapacity ve všech časových rámcích plánování provozu mezi ročními a vnitrodenními časovými rámci.
 - 3.5 Společné modely sítě jsou na vyžádání k dispozici všem regionálním koordináčním centrům, provozovatelům přenosových soustav, ENTSO pro elektřinu a na vyžádání i ACER.
4. Podpora pro posouzení konzistentnosti plánů provozovatelů přenosových soustav na ochranu a obnovu soustavy
 - 4.1 Regionální koordináční centra podporují provozovatele přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy při provádění posouzení konzistentnosti plánů provozovatelů přenosových soustav na ochranu a obnovu soustavy v souladu s postupy stanovenými v kodexu sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy přijatém na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009.

- 4.2 Všichni provozovatelé přenosových soustav se dohodnou na prahové hodnotě, při jejímž překročení je dopad opatření jednoho či více provozovatelů přenosových soustav v nouzovém stavu, stavu blackoutu nebo stavu obnovy na ostatní provozovatele přenosových soustav připojené synchronně nebo nesynchronně považován za významný.
- 4.3 Regionální koordináční centra při poskytování podpory provozovatelům přenosových soustav:
- určí potenciální neslučitelnost;
 - navrhnu opatření k jejímu omezení.
- 4.4 Provozovatelé přenosových soustav navrhovaná opatření k omezení neslučitelnosti posoudí a zohlední.
5. Podpora koordinace a optimalizace regionální obnovy
- 5.1 Každé příslušné regionální koordináční centrum podporuje provozovatele přenosových soustav určené za frekvenční leadery a leadery fázování podle kodexu sítě pro obranu a obnovu přijatého na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009, s cílem zlepšit účinnost a efektivitu při obnově soustavy. Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy určí úlohu regionálního koordináčního centra, pokud jde o podporu koordinace a optimalizace regionální obnovy.
- 5.2 Provozovatelé přenosových soustav směji žádat o pomoc regionální koordináční centra, pokud je jejich systém ve stavu blackoutu nebo obnovy.
- 5.3 Regionální koordináční centra jsou vybavena systémy průmyslového řízení a sběru dat blízko reálnému času s pozorovatelností definovanou použitím prahové hodnoty uvedené v bodě 4.2.
6. Analýza a podávání zpráv v návaznosti na provoz a narušení provozu
- 6.1 Regionální koordináční centra vyšetřují každou mimořádnou událost, při níž je překročena prahová hodnota uvedená v bodě 4.2, a vypracují o ní zprávu. Regulační orgány v regionu pro provoz soustavy a ACER se mohou na vlastní žádost vyšetřování zúčastnit. Zpráva musí obsahovat doporučení zaměřená na předcházení podobným mimořádným událostem v budoucnu.
- 6.2 Regionální koordináční centra zprávu zveřejní. ACER může vydat doporučení zaměřená na předcházení podobným mimořádným událostem v budoucnu.
7. Stanovování objemu rezervovaných záloh na regionální úrovni
- 7.1 Regionální koordináční centra vypočtou požadavky na rezervované zálohy pro region pro provoz soustavy. Stanovování objemu rezervovaných záloh:
- sleduje všeobecný cíl zachování provozní bezpečnosti nákladově co nejefektivnějším způsobem;
 - je prováděno v denním nebo vnitrodenním časovém rámci, nebo v obou rámci;
 - vypočte celkový objem požadovaných rezervovaných záloh pro region pro provoz soustavy;
 - vymezuje minimální požadované rezervované zálohy pro každý typ rezervované zálohy;
 - zohledňuje možné substituce mezi různými typy rezervovaných záloh k minimalizaci nákladů na jejich obstarání;
 - stanoví případné nezbytné požadavky na zeměpisné rozložení požadovaných rezervovaných záloh.
8. Usnadnění obstarávání regulační zálohy na regionální úrovni
- 8.1 Regionální koordináční centra podporují provozovatele přenosové soustavy v regionu pro provoz soustavy při stanovování množství regulační zálohy, které je třeba obstarat. Stanovování množství regulační zálohy:
- je prováděno v denním nebo vnitrodenním časovém rámci, nebo v obou rámci;

- b) zohledňuje možné substituce mezi různými typy rezervovaných záloh k minimalizaci nákladů na jejich obstarání;
 - c) zohledňuje objemy požadovaných rezervovaných záloh, u nichž se očekává, že budou poskytnuty v rámci nabídek regulační energie, které nejsou předloženy na základě smlouvy na regulační zálohu.
- 8.2 Regionální koordinační centra podporují provozovatele přenosové soustavy v regionu pro provoz soustavy při obstarávání požadovaného množství regulační zálohy stanovené v souladu s bodem 8.1. Obstarávání regulační zálohy:
- a) je prováděno v denním nebo vnitrodenním časovém rámci, nebo v obou rámci;
 - b) zohledňuje možné substituce mezi různými typy rezervovaných záloh k minimalizaci nákladů na jejich obstarání.
9. Týdenní až přinejmenším denní posouzení přiměřenosti soustavy na regionální úrovni a příprava opatření ke snížení rizik
- 9.1 Regionální koordinační centra provádějí týdenní až přinejmenším denní posouzení přiměřenosti na regionální úrovni v souladu s postupy stanovenými v nařízení (EU) 2017/1485 a na základě metodiky vypracované v souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2019/941.
- 9.2 Regionální koordinační centra vycházejí v regionálních posouzeních krátkodobé přiměřenosti z informací poskytnutých provozovateli přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy s cílem odhalit situace, kdy se v některé z regulačních oblastí nebo na regionální úrovni očekávají nedostatky, pokud jde o přiměřenost. Regionální koordinační centra zohlední případné výměny mezi zónami a limity provozní bezpečnosti ve všech relevantních časových rámcich plánování provozu.
- 9.3 Při posuzování regionální přiměřenosti soustavy každé regionální koordinační centrum postupuje v koordinaci s ostatními regionálními koordinačními centry při:
- a) ověřování výchozích předpokladů a prognóz;
 - b) odhalování možných situací týkajících se více regionů, kdy jsou zjištěny nedostatky, pokud jde o přiměřenost.
- 9.4 Každé regionální koordinační centrum poskytuje výsledky posouzení regionální přiměřenosti soustavy společně s opatřeními, která navrhuje provozovatelům přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy a dalším regionálním koordinačním centrům, s cílem zmírnit rizika spojená s nedostatky, pokud jde o přiměřenost.
10. Regionální koordinace plánování odstávek
- 10.1 Každé regionální koordinační centrum provádí koordinaci odstávek na regionální úrovni v souladu s postupy stanovenými v rámcovém pokynu pro provozování soustav přijatém na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009 s cílem sledovat stav dostupnosti relevantních zařízení a koordinovat plány dostupnosti za účelem zajištění bezpečnosti provozu přenosové soustavy a zároveň maximalizovat kapacitu propojovacích vedení a přenosových soustav, které mají vliv na přeshraniční toky.
- 10.2 Každé regionální koordinační centrum vede jediný seznam relevantních prvků sítě, výrobních modulů a odběrných elektrických zařízení regionu pro provoz soustavy a zpřístupní jej prostřednictvím datového prostředí ENTSO pro elektřinu pro plánování provozu.
- 10.3 Každé regionální koordinační centrum provádí v regionu pro provoz soustavy následující činnosti spojené s koordinací odstávek:
- a) posuzuje slučitelnost v plánování odstávek, přičemž využívá plány dostupnosti všech provozovatelů přenosové sítě na rok dopředu;
 - b) poskytuje provozovatelům přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy seznam zjištěných případů neslučitelnosti v plánování odstávek a řešení, která pro tyto případy navrhuje.
11. Optimalizace kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav
- 11.1 Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy mohou společně rozhodnout, že při správě finančních toků souvisejících se zúčtováním mezi provozovateli přenosových soustav, které zahrnuje více než dva provozovatele přenosové soustavy, například zúčtování nákladů na redispečink, příjem z přetížení, nezáměrné odchylky nebo náklady na obstarání regulační zálohy, využijí pomoci regionálního koordinačního centra.

12. Odborná příprava a certifikace pracovníků regionálních koordinačních center
 - 12.1 Regionální koordinační centra připravují a pořádají pro své pracovníky školicí a certifikační programy zaměřené na regionální provoz soustavy.
 - 12.2 Školicí programy pokrývají všechny příslušné složky provozu soustavy, v níž regionální koordinační centrum plní úkoly, včetně regionálních scénářů elektroenergetických krizí.
13. Zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí
 - 13.1 Pokud ENTSO pro elektřinu tuto funkci deleguje, regionální koordinační centra zjišťují regionální scénáře elektroenergetických krizí v souladu s kritérii stanovenými v čl. 6 odst. 1 nařízení (EU) 2019/941.

Regionální scénáře elektroenergetických krizí se zjišťují v souladu s metodikou stanovenou v článku 5 nařízení (EU) 2019/941.
 - 13.2 Regionální koordinační centra podporují příslušné orgány každého regionu pro provoz soustavy na jejich žádost při přípravě a provádění simulace krize, která se provádí každé dva roky, v souladu s čl. 12 odst. 3 nařízení (EU) 2019/941.
14. Zjišťování potřeby nové přenosové kapacity, zvyšování stávající přenosové kapacity nebo jejich alternativ
 - 14.1 Regionální koordinační centra podporují provozovatele přenosových soustav při zjišťování potřeb nové přenosové kapacity, zvyšování stávající přenosové kapacity nebo jejich alternativ, které se předkládají regionálním skupinám zřízeným podle nařízení (EU) č. 347/2013 a zahrnují do desetiletého plánu rozvoje sítě uvedeného v článku 51 směrnice (EU) 2019/944.
15. Výpočet maximální vstupní kapacity, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit v kapacitních mechanismech
 - 15.1 Regionální koordinační centra podporují provozovatele přenosových soustav při výpočtu maximální vstupní kapacity, která je k dispozici pro účast zahraničních kapacit v kapacitních mechanismech, přičemž se zohlední očekávaná dostupnost propojení a pravděpodobný výskyt kritické situace v soustavě mezi soustavou, kde je mechanismus uplatňován, a soustavou, v níž se nachází zahraniční kapacita.
 - 15.2 Výpočet se provádí v souladu s metodikou stanovenou v čl. 26 odst. 11 písm. a).
 - 15.3 Regionální koordinační centra poskytují výpočet pro každou hranici nabídkové zóny spadající do regionu pro provoz soustavy.
16. Příprava posouzení sezónní přiměřenosti
 - 16.1 Pokud ENTSO pro elektřinu tuto funkci deleguje podle článku 9 nařízení (EU) 2019/941, provádějí regionální koordinační centra regionální posouzení sezónní přiměřenosti.
 - 16.2 Příprava posouzení sezónní přiměřenosti se provádí na základě metodiky vypracované podle článku 8 nařízení (EU) 2019/941.

PŘÍLOHA II

ZRUŠENÉ NAŘÍZENÍ A JEHO NÁSLEDNÉ ZMĚNY

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39)	Čl. 8 odst. 3 písm. a) Čl. 8 odst. 10 písm. a) Článek 11 Čl. 18 odst. 4a Čl. 23 odst. 3
Nařízení Komise (EU) č. 543/2013 ze dne 14. června 2013 o předkládání a zveřejňování údajů na trzích s elektřinou a o změně přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 (Úř. věst. L 163, 15.6.2013, s. 1)	Body 5.5 až 5.9 přílohy I

PŘÍLOHA III
SROVNÁVACÍ TABULKA

Nařízení (ES) č. 714/2009	Toto nařízení
—	Čl. 1 písm. a)
—	Čl. 1 písm. b)
Čl. 1 písm. a)	Čl. 1 písm. c)
Čl. 1 písm. b)	Čl. 1 písm. d)
Čl. 2 odst. 1	Čl. 2 bod 1
Čl. 2 odst. 2 písm. a)	Čl. 2 bod 2
Čl. 2 odst. 2 písm. b)	Čl. 2 bod 3
Čl. 2 odst. 2 písm. c)	Čl. 2 bod 4
Čl. 2 odst. 2 písm. d)	—
Čl. 2 odst. 2 písm. e)	—
Čl. 2 odst. 2 písm. f)	—
Čl. 2 odst. 2 písm. g)	Čl. 2 bod 5
—	Čl. 2 body 6 až 71
—	Článek 3
—	Článek 4
—	Článek 5
—	Článek 6
—	Článek 7
—	Článek 8
—	Článek 9
—	Článek 10
—	Článek 11
—	Článek 12
—	Článek 13
—	Článek 14
—	Článek 15
Čl. 16 odst. 1 až 3	Čl. 16 odst. 1 až 4
—	Čl. 16 odst. 5 až 8
Čl. 16 odst. 4 až 5	Čl. 16 odst. 9 až 11
—	Čl. 16 odst. 12 a 13
—	Článek 17
Čl. 14 odst. 1	Čl. 18 odst. 1
—	Čl. 18 odst. 2
Čl. 14 odst. 2 až 5	Čl. 18 odst. 3 až 6
—	Čl. 18 odst. 7 až 11
—	Čl. 19 odst. 1
Čl. 16 odst. 6	Čl. 19 odst. 2 a 3
—	Čl. 19 odst. 4 a 5
—	Článek 20

Nařízení (ES) č. 714/2009	Toto nařízení
—	Článek 21
—	Článek 22
Čl. 8 odst. 4	Čl. 23 odst. 1
—	Čl. 23 odst. 2 až 7
—	Článek 25
—	Článek 26
—	Článek 27
Článek 4	Čl. 28 odst. 1
—	Čl. 28 odst. 2
Článek 5	Čl. 29 odst. 1 až 4
—	Čl. 29 odst. 5
Čl. 8 odst. 2 první věta	Čl. 30 odst. 1 písm. a)
Čl. 8 odst. 3 písm. b)	Čl. 30 odst. 1 písm. b)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. c)
Čl. 8 odst. 3 písm. c)	Čl. 30 odst. 1 písm. d)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. e) a f)
Čl. 8 odst. 3 písm. a)	Čl. 30 odst. 1 písm. g) a h)
Čl. 8 odst. 3 písm. d)	Čl. 30 odst. 1 písm. i)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. j)
Čl. 8 odst. 3 písm. e)	Čl. 30 odst. 1 písm. k)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. l)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. m) až o)
—	Čl. 30 odst. 2 a 3
Čl. 8 odst. 5	Čl. 30 odst. 4
Čl. 8 odst. 9	Čl. 30 odst. 5
Článek 10	Článek 31
Článek 9	Článek 32
Článek 11	Článek 33
Článek 12	Článek 34
—	Článek 35
—	Článek 36
—	Článek 37
—	Článek 38
—	Článek 39
—	Článek 40
—	Článek 41
—	Článek 42
—	Článek 43
—	Článek 44
—	Článek 45
—	Článek 46
—	Článek 47
Čl. 8 odst. 10	Článek 48

Nařízení (ES) č. 714/2009	Toto nařízení
Článek 13	Článek 49
Čl. 2 odst. 2 poslední pododstavec	Čl. 49 odst. 7
Článek 15	Čl. 50 odst. 1 až 6
Příloha I bod 5.10	Čl. 51 odst. 7
Článek 3	Článek 51
—	Článek 52
—	Článek 53
—	Článek 54
—	Článek 55
—	Článek 56
—	Článek 57
—	Článek 58
Čl. 8 odst. 6	Čl. 59 odst. 1 písm. a), b) a c)
—	Čl. 59 odst. 1 písm. d) a e)
—	Čl. 59 odst. 2
Čl. 6 odst. 1	Čl. 59 odst. 3
Čl. 6 odst. 2	Čl. 59 odst. 4
Čl. 6 odst. 3	Čl. 59 odst. 5
—	Čl. 59 odst. 6
Čl. 6 odst. 4	Čl. 59 odst. 7
Čl. 6 odst. 5	Čl. 59 odst. 8
Čl. 6 odst. 6	Čl. 59 odst. 9
Čl. 8 odst. 1	Čl. 59 odst. 10
Čl. 6 odst. 7	—
Čl. 6 odst. 8	—
Čl. 6 odst. 9 a 10	Čl. 59 odst. 11 a 12
Čl. 6 odst. 11	Čl. 59 odst. 13 a 14
Čl. 6 odst. 12	Čl. 59 odst. 15
Čl. 8 odst. 2	Čl. 59 odst. 15
—	Čl. 60 odst. 1
Čl. 7 odst. 1	Čl. 60 odst. 2
Čl. 7 odst. 2	Čl. 60 odst. 3
Čl. 7 odst. 3	—
Čl. 7 odst. 4	—
—	Čl. 61 odst. 1
—	Čl. 61 odst. 2
Čl. 18 odst. 1	Čl. 61 odst. 3
Čl. 18 odst. 2	—
Čl. 18 odst. 3	Čl. 61 odst. 4
Čl. 18 odst. 4	—
Čl. 18 odst. 4a	Čl. 61 odst. 5
Čl. 18 odst. 5	Čl. 61 odst. 5 a 6
Článek 19	—

Nařízení (ES) č. 714/2009	Toto nařízení
Článek 21	Článek 62
Článek 17	Článek 63
—	Článek 64
Článek 20	Článek 65
Článek 22	Článek 66
Článek 23	Článek 67
Článek 24	—
—	Článek 68
—	Článek 69
Článek 25	Článek 70
Článek 26	Článek 71

SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/944

ze dne 5. června 2019

o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU

(přepřacované znění)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ⁽⁴⁾ je třeba provést řadu změn. V zájmu přehlednosti by tato směrnice měla být přepracována.
- (2) Účelem vnitřního trhu s elektřinou, který je v Unii postupně zaváděn od roku 1999, je organizovat konkurenční trhy s elektřinou přes hranice států, a tím poskytnout skutečnou možnost výběru všem konečným zákazníkům v Unii, ať již občanům nebo podnikům, dále nové obchodní příležitosti, konkurenční ceny, účinné investiční signály a vyšší standardy služeb a přispět k bezpečnosti dodávek a k udržitelnosti.
- (3) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ⁽⁵⁾ a směrnice 2009/72/ES významně přispěly k vytvoření tohoto vnitřního trhu s elektřinou. Energetický systém Unie však prochází výraznou proměnou. Společný cíl dekarbonizace energetického systému staví účastníky trhu před nové příležitosti a výzvy. Technologický vývoj současně s tím umožňuje nové formy účasti spotřebitelů a přeshraniční spolupráce. Je třeba přizpůsobit pravidla unijního trhu nové tržní realitě.
- (4) Sdělení Komise ze dne 25. února 2015 nazvané „Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu“ stanoví vizi energetické unie, jejímž jádrem jsou občané, kteří přijmou odpovědnost za energetický přechod, využívají výhod plynoucích z nových technologií v zájmu snížení svých nákladů a aktivně se podílejí na trhu, a kde je zranitelným spotřebitelům poskytována ochrana.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 288, 31.8.2017, s. 91.

⁽²⁾ Úř. věst. C 342, 12.10.2017, s. 79.

⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2019.

⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 55).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 37) Uvedená směrnice je zrušena a nahrazena s účinkem od 2. března 2011 směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 55).

- (5) Sdělení Komise ze dne 15. července 2015 nazvané „Realizace nové politiky pro spotřebitele energie“ představuje vizi Komise o maloobchodním trhu, který lépe slouží spotřebitelům energie, mimo jiné lepším propojením velkoobchodních a maloobchodních trhů. Díky využití nových technologií by nové a inovativní společnosti poskytující energetické služby měly umožnit všem spotřebitelům, aby se plně zapojili do energetického přechodu a řídili svou spotřebu energie s cílem dosáhnout energeticky účinných řešení, která jim ušetří peníze a přispějí k celkovému snížení spotřeby energie.
- (6) Sdělení Komise ze dne 15. července 2015 nazvané „Zahájení veřejné konzultace o novém uspořádání trhu s energií“ zdůraznilo, že posun od výroby ve velkých centralizovaných výrobních zařízeních k decentralizované výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů a dekarbonizovaným trhům vyžaduje úpravu stávajících pravidel obchodu s elektřinou a změny stávajících tržních rolí. Sdělení vyzdvihlo potřebu pružnějšího uspořádání trhů s elektřinou a plné integrace všech hráčů na trhu – včetně výrobců energie z obnovitelných zdrojů, poskytovatelů nových energetických služeb, ukládání energie a flexibilní poptávky. Stejně důležité je, aby Unie urychleně investovala do propojení na unijní úrovni pro účely přenosu energie prostřednictvím přenosové soustavy vysokého napětí.
- (7) S cílem vytvořit vnitřní trh s elektřinou by členské státy měly podporovat integraci svých vnitrostátních trhů a spolupráci provozovatelů soustav na úrovni Unie a na regionální úrovni a současně do ní začlenit i dosud existující izolované soustavy, jež se v Unii dosud vyskytují a vytvářejí ostrovní provozy.
- (8) Vedle řešení nových výzev se tato směrnice rovněž zabývá překážkami, jež stále brání dokončení vnitřního trhu s elektřinou. Vylepšený regulační rámec musí přispět k překonání současných problémů s roztržitostí vnitrostátních trhů, které jsou stále často poznamenány velkou mírou regulačních zásahů. Tyto zásahy vedly ke vzniku překážek pro dodávky elektřiny za rovných podmínek, a k vyšším nákladům ve srovnání s řešeními založenými na přeshraniční spolupráci a tržních zásadách.
- (9) Unie by své cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energie splnila neefektivněji vytvořením tržního rámce, v němž se vyplácí flexibilita a inovace. Klíčovým prostředkem k usnadnění využívání obnovitelných zdrojů energie je dobře fungující uspořádání trhu s elektřinou.
- (10) Klíčovou úlohu, pokud jde o dosažení flexibility potřebné k přizpůsobení elektrizační soustavy proměnlivé a distribuované výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů, hrají spotřebitelé. Technický pokrok v oblasti řízení sítí a v oblasti výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů otevřel spotřebitelům řadu příležitostí. Zdravá hospodářská soutěž na maloobchodních trzích bude stěžejním předpokladem pro zajištění trhem iniciovaného zavádění inovativních nových služeb, které řeší měnící se potřeby a schopnosti spotřebitelů a zvyšují flexibilitu systému. Nicméně skutečnost, že spotřebitelé nedostávají informace o své spotřebě energie v reálném nebo téměř reálném čase, jim brání v tom, aby byli na trhu s energií a v oblasti energetického přechodu aktivními účastníky. Posílením spotřebitelů a vybavením jich nástroji k větší účasti na trhu s elektřinou, získají občané větší užitek z vnitřního trhu s elektřinou a zajistí se tak dosažení cílů Unie v oblasti obnovitelných zdrojů.
- (11) Svobody, které občanům Unie zaručuje Smlouva o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) – mimo jiné volný pohyb zboží, svobodu usazování a volný pohyb služeb – lze užívat jedině na zcela otevřeném trhu, který umožňuje všem spotřebitelům vybírat si svobodně své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.
- (12) Podpora spravedlivé hospodářské soutěže a snadného přístupu pro různé dodavatele je pro členské státy nejvyšší prioritou, která spotřebitelům umožní plně využít možností, které nabízí liberalizovaný vnitřní trh s elektřinou. K selháním trhu však může nadále stále ještě docházet v okrajových malých elektrizačních soustavách a v soustavách, jež nejsou propojeny s jinými členskými státy, neboť zde ceny elektřiny neposkytují správný signál ke stimulaci investic, a tyto soustavy proto mohou vyžadovat specifická řešení, aby byla zajištěna odpovídající úroveň bezpečnosti dodávek.
- (13) Členské státy a regulační orgány by měly usnadnit přeshraniční přístup novým dodavatelům elektřiny z různých energetických zdrojů a novým výrobcům elektřiny, jakož i poskytovatelům ukládání energie a odezvy strany poptávky, čímž podpoří hospodářskou soutěž a zajistí dodávky elektřiny za co nejkonkurenčnější ceny.

- (14) Členské státy by měly zajistit, aby v rámci vnitřního trhu s elektřinou neexistovaly žádné neodůvodněné překážky, pokud jde o vstup na trh, působení na něm a jeho opuštění. Současně by mělo být vyjasněno, že touto povinností nejsou dotčeny pravomoci, jež si členské státy ponechávají ve vztahu ke třetím zemím. Takové vyjasnění by nemělo být vykládáno tak, že umožňuje členskému státu vykonávat vylučnou pravomoc Unie. Mělo by být rovněž vyjasněno, že účastníci trhu ze třetích zemí působící v rámci vnitřního trhu musí dodržovat příslušné právní předpisy Unie a členských států stejným způsobem, jako všichni ostatní účastníci trhu.
- (15) Pravidla trhu umožňují výrobcům a dodavatelům na trh vstoupit nebo jej opustit na základě jejich vlastního posouzení hospodářské a finanční životaschopnosti jejich provozu. Tato zásada není neslučitelná s možností, aby členské státy z důvodu obecného hospodářského zájmu uložily podnikům působícím v odvětví elektroenergetiky povinnosti veřejné služby, pokud je tak činěno v souladu se Smlouvami, zejména s článkem 106 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o EU“), touto směrnicí a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ⁽⁶⁾.
- (16) Evropská rada ve svých závěrech ze zasedání konaného ve dnech 23. a 24. října 2014 uvedla, že Komise má za podpory členských států přijmout naléhavě nutná opatření, aby se zajistilo dosažení minimálního cíle 10 % propojení stávajících elektroenergetických soustav, a to co nejrychleji a nejpozději do roku 2020 alespoň pro ty členské státy, které dosud nedosáhly minimální úrovně integrace na vnitřním trhu s energií, tedy pobaltské státy, Portugalsko a Španělsko, a pro ty členské státy, pro které propojení představují jejich hlavní přístup k vnitřnímu trhu s energií. Dále uvedla, že Komise má Evropskou radu rovněž pravidelně informovat s cílem dosáhnout do roku 2030 k cíli 15 % propojení.
- (17) Dostatečné fyzické propojení se sousedními státy je důležité pro to, aby členské státy a sousední země mohly využívat pozitivních účinků vnitřního trhu, jak je zdůrazněno ve sdělení Komise ze dne 23. listopadu 2017 nazvaném „Posílení evropských energetických sítí“ a jak je zohledněno v integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ⁽⁷⁾.
- (18) Trhy s elektřinou se od jiných trhů, jako jsou trhy se zemním plynem, liší např. tím, že zahrnují obchodování s komoditou, která v současné době nemůže být snadno skladována a která je vyráběna v široké škále výrobních zařízení, včetně distribuované výroby. Tuto skutečnost odrážejí odlišné přístupy k právní úpravě týkající se propojovacích vedení v elektroenergetickém a plynárenském odvětví. Integrace trhů s elektřinou vyžaduje vysokou míru spolupráce mezi provozovateli soustav, účastníky trhu a regulačními orgány, zejména tam, kde se s elektřinou obchoduje prostřednictvím propojovaných trhů.
- (19) Jedním z hlavních cílů této směrnice by rovněž mělo být zajištění společných pravidel pro skutečný vnitřní trh a dostatečné dodávky elektřiny, která bude dostupná všem. Za tímto účelem by nedeformované tržní ceny stimulovaly přeshraniční propojení a investice do nové výroby elektřiny a zároveň by z dlouhodobého hlediska vedly ke sblížování cen.
- (20) Tržní ceny by měly zajišťovat vhodné pobídky pro rozvoj sítě a pro investice do nových zdrojů elektřiny.
- (21) Existují různé druhy organizace trhu na vnitřním trhu s elektřinou. Opatření, která mohou členské státy přijmout za účelem zajištění rovných podmínek, by se měla zakládat na naléhavých důvodech obecného zájmu. Komise by měla být konzultována ohledně souladu uvedených opatření se Smlouvou o fungování EU a jinými ustanoveními práva Unie.
- (22) Členské státy by měly mít i nadále širokou rozhodovací pravomoc, pokud jde o ukládání povinností veřejné služby elektroenergetickým podnikům v zájmu dosažení cílů obecného hospodářského zájmu. Členské státy by měly zabezpečit, aby zákazníci v domácnostech a, pokud to členský stát pokládá za vhodné, malé podniky měli právo být zásobováni elektřinou ve stanovené kvalitě a za jasně porovnatelné, transparentní a konkurenční ceny.

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (viz strana 54 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

Nicméně povinnosti veřejné služby ve formě regulace cen za dodávky elektřiny jsou svojí podstatou narušujícím opatřením, které často vede ke kumulaci nedostatku příjmů z tarifů (tarifních deficitů), omezení možností volby pro spotřebitele, slabší motivaci k úsporám energie a investicím do energetické účinnosti, nižší úrovni poskytovaných služeb, nižší míře zapojení a spokojenosti spotřebitelů, omezení hospodářské soutěže a menší nabídce inovačních produktů a služeb na trhu. Proto by členské státy měly k zajištění cenové dostupnosti dodávek elektřiny pro své občany používat jiné nástroje politik, zejména cílená opatření sociální politiky. Regulace cen za dodávky elektřiny by se měly používat pouze jako povinnosti veřejné služby a za zvláštních podmínek stanovených v této směrnici. Plně liberalizovaný a dobře fungující maloobchodní trh s elektřinou by stimuloval cenovou i necenovou soutěž mezi stávajícími dodavateli a motivoval ke vstupu na trh nové účastníky, čímž by se zlepšila možnost volby spotřebitelů a zvýšila jejich spokojenost.

- (23) Povinnosti veřejné služby ve formě stanovení cen dodávek elektřiny by měly být využívány za jasně vymezených okolností a s jasně vymezeným okruhem těch, kdo mají z tohoto stanovení prospěch, aniž by byla omezena zásada otevřených trhů, a měly by být časově omezené. Tyto okolnosti by mohly nastat například v případě zásadního omezení dodávek způsobujícího výrazně vyšší ceny elektřiny, než je běžné, nebo v případě selhání trhu, kdy se zásahy regulačních orgánů a orgánů pro ochranu hospodářské soutěže ukázaly jako neúčinné. Tyto situace by měly nepřiměřený dopad na domácnosti, a zejména na zranitelné zákazníky, kteří ve srovnání se spotřebiteli s vysokými příjmy obvykle vydají za účty za energie vyšší podíl svého disponibilního příjmu. V zájmu zmírnění rušivých účinků povinností veřejné služby při stanovování cen za dodávky elektřiny by členské státy, jež tyto zásahy uplatňují, měly zavést dodatečná opatření včetně opatření zamezujících narušení procesu stanovování velkoobchodních tržních cen. Členské státy by měly zajistit, aby všichni ti, kdo mají z regulovaných cen prospěch, měli v případě, že se tak rozhodnou, možnost plně využívat nabídek v rámci konkurenčního trhu. Za tímto účelem je zapotřebí, aby ti, kdo mají z regulovaných cen prospěch, byli vybaveni inteligentními měřicími systémy a měli přístup ke smlouvám s dynamickým určováním ceny elektřiny. Navíc by měli být přímo a pravidelně informováni o nabídkách a úsporách, které jsou na konkurenčním trhu k dispozici, a to zejména o smlouvách s dynamickým určováním ceny elektřiny, a aby jim byla poskytnuta pomoc, pokud se budou chtít zapojit do využívání tržních nabídek a mít z nich prospěch.
- (24) Nárok získat inteligentní elektroměr bez dodatečných nákladů vznikajících osobám, které mají prospěch z regulovaných cen, by členským státům neměl bránit v upravování funkce inteligentních měřicích systémů v případě, že infrastruktura těchto elektroměrů neexistuje, neboť bylo posouzení nákladů a přínosů spojených s jejich zavedením negativní.
- (25) Veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny nesmějí vést k přímým křížovým dotacím mezi různými kategoriemi zákazníků. V souladu s touto zásadou nesmí být v rámci cenových systémů výslovně stanoveno, že některé kategorie zákazníků ponесou náklady spojené s cenovými zásahy, jež se dotýkají jiných kategorií zákazníků. Za přímé křížové dotace by neměly být považovány například systémy stanovení cen, kde náklady nediskriminačním způsobem nesou dodavatelé nebo jiní provozovatelé.
- (26) Aby se zajistilo udržení vysoké úrovně veřejných služeb v Unii, měla by se veškerá opatření přijatá členskými státy za účelem dosažení cílů této směrnice pravidelně oznamovat Komisi. Komise by měla pravidelně zveřejňovat zprávu analyzující opatření přijatá na vnitrostátní úrovni za účelem dosažení cílů veřejných služeb a porovnávající jejich účinnost s cílem doporučovat opatření, která mají být přijata na vnitrostátní úrovni za účelem dosažení vysoké úrovně veřejných služeb.
- (27) Členským státům by mělo být umožněno určit dodavatele poslední instance. Tímto dodavatelem může být obchodní jednotka vertikálně integrovaného podniku, který též plní distribuční funkci, pokud splňuje požadavky této směrnice ohledně oddělení.
- (28) Mělo by být umožněno, aby opatření prováděná členskými státy za účelem dosažení cílů sociální a hospodářské soudržnosti zahrnovala zejména poskytnutí přiměřených hospodářských pobídek s využitím, tam kde je to vhodné, všech stávajících nástrojů členských států i Unie. Tyto nástroje mohou zahrnovat odpovědnostní mechanismy zaručující nezbytné investice.
- (29) Pokud předpisy přijaté členskými státy k plnění povinností veřejné služby představují státní podporu podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, stanoví čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU povinnost informovat o podporách Komisi.

- (30) Právní předpisy, které se průřezově týkají různých odvětví, poskytují pevný základ pro ochranu spotřebitele u široké škály stávajících energetických služeb, a je pravděpodobné, že se budou v budoucnu rozvíjet. Některá základní smluvní práva zákazníků by nicméně měla být jasně stanovena.
- (31) Je třeba, aby spotřebitelé měli k dispozici srozumitelné a jednoznačné informace o svých právech týkajících se energetiky. Komise po konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami včetně členských států, regulačními orgány, spotřebitelskými organizacemi a elektroenergetickými podniky vypracovala kontrolní seznam evropského spotřebitele energie, který spotřebitelům poskytuje praktické informace týkající se jejich práv. Tento kontrolní seznam by měl být pravidelně aktualizován, měli by jej obdržet všichni spotřebitelé a měl by být zveřejněn.
- (32) Několik faktorů brání spotřebitelům v přístupu k různým zdrojům informací o trhu, které jsou jim k dispozici, v porozumění těmto zdrojům informací a v jejich využívání. V maximální proveditelné míře by proto měla být zlepšena porovnatelnost nabídek a minimalizovány překážky bránící změně dodavatele, aniž by spotřebitelé byli nepřiměřeně omezeni v možnosti výběru.
- (33) Menším zákazníkům jsou při změně dodavatele stále účtovány různé přímé či nepřímé poplatky. Kvůli těmto poplatkům je obtížnější vypočítat, který produkt či služba je nejlepší, a snižuje se tím bezprostřední finanční výhoda změny dodavatele. Přestože odstranění těchto poplatků může vést k omezení možnosti volby pro spotřebitele, neboť by v jeho důsledku zanikly produkty založené na odměňování věrnosti spotřebitelů, další omezení těchto poplatků by mělo být ku prospěchu spotřebitelů a posílit jejich zapojení i hospodářskou soutěž na trhu.
- (34) Kratší doba pro změnu dodavatele může spotřebitele podnítit k hledání výhodnějších smluv o energii a ke změně dodavatele. Zvýšená míra využívání informačních technologií bude znamenat, že do roku 2026 by technický proces registrace nového dodavatele v bodě měření u organizátora trhu obvykle mělo možné dokončit během 24 hodin být v jakýkoli pracovní den. Bez ohledu na další kroky v rámci procesu změny dodavatele, které je nutno dokončit před zahájením technického procesu této změny, by se zajištěním možnosti uskutečnění technické změny dodavatele během 24 hodin zkrátila doba nezbytná ke změně dodavatele na minimum, což by přispělo k většímu zapojení spotřebitelů a k posílení hospodářské soutěže na maloobchodním trhu. V každém případě by však celková doba trvání procesu změny dodavatele neměla přesáhnout tři týdny ode dne, kdy o to zákazník požádal.
- (35) Účinným prostředkem, pomocí něhož mohou menší zákazníci posuzovat kvality různých nabídek na trhu s energií, jsou nezávislé srovnávací nástroje, včetně internetových stránek. Takové nástroje snižují náklady zákazníků na vyhledávání, neboť pak není třeba shromažďovat informace od jednotlivých dodavatelů a poskytovatelů služeb. Tyto nástroje mohou zajistit dosažení optimální rovnováhy, pokud jde o potřebu, aby informace byly jasné a stručné, avšak současně úplné a vyčerpávající. Jejich cílem by mělo být zahrnutí co nejširší škály dostupných nabídek a co možná nejúplnější pokrytí trhu, aby zákazníci získali reprezentativní přehled. Je nezbytné, aby menší zákazníci měli přístup alespoň k jednomu srovnávacímu nástroji a aby informace poskytované prostřednictvím těchto nástrojů byly důvěryhodné, nestranné a transparentní. Za tímto účelem by členské státy mohly poskytnout srovnávací nástroj provozovaný vnitrostátním orgánem nebo soukromou společností.
- (36) Větší ochrana spotřebitelů je zaručena dostupností efektivních nezávislých mechanismů pro mimosoudní urovnávání sporů všem spotřebitelům, jako je veřejný ochránce práv pro energetiku, orgán sdružující spotřebitele nebo regulační orgán. Členské státy by měly zavést rychlé a účinné postupy pro vyřizování stížností.
- (37) Všichni spotřebitelé by měli mít možnost využívat výhod plynoucích z přímé účasti na trhu, zejména upravovat svou spotřebu podle tržních signálů a na oplátku mít prospěch z nižších cen elektřiny nebo jiných motivačních plateb. Výhody této aktivní účasti se pravděpodobně budou časem zvyšovat, až se zvýší informovanost jinak pasivních spotřebitelů o jejich možnostech jakožto aktivních zákazníků a jakmile budou informace o možnostech aktivní účasti lépe dostupné a známé. Spotřebitelé by měli mít možnost účastnit se všech forem odezvy strany poptávky. Měli by mít proto možnost využívat plného zavedení inteligentních měřicích systémů. V případech, kdy bylo takovéto zavedení systémů posouzeno negativně, by spotřebitelé měli mít možnost zvolit si inteligentní měřicí systém a smlouvu s dynamickým určováním ceny elektřiny. Díky tomu by měli být schopni upravovat svou spotřebu podle cenových signálů v reálném čase, které odrážejí hodnotu elektřiny či přenosu a náklady na ně v různých časových obdobích, přičemž členské státy by měly zajistit přiměřené vystavení spotřebitelů

velkoobchodnímu cenovému riziku. Spotřebitelé by měli být informováni o přínosech a potenciálním cenovém riziku smluv s dynamickým určováním ceny elektřiny. Členské státy by rovněž měly zajistit, aby spotřebitelé, kteří se rozhodnou, že se trhu nebudou aktivně účastnit, nebyli penalizováni. Naopak by jim mělo být usnadňováno informované rozhodování o možnostech, které mají k dispozici, a to způsobem, jenž je s ohledem na podmínky na domácím trhu nejvhodnější.

- (38) Členské státy by za účelem maximalizování přínosů a účinnosti dynamického určování ceny elektřiny měly posoudit potenciál větší pohyblivost pevných složek v těchto účtech, a pokud takovýto potenciál existuje, měly by přijmout vhodná opatření.
- (39) Všechny skupiny zákazníků (podniky, obchodníci a domácnosti) by měly mít přístup na trhy s energií za účelem obchodování se svou flexibilitou a elektřinou vyrobenou z vlastních zdrojů. Zákazníci by měli mít možnost plně využívat výhod agregace výroby a dodávek ve větších regionech a mít užitek z přeshraniční hospodářské soutěže. Účastníci trhu vykonávající služby agregace budou mít pravděpodobně důležitou úlohu jako prostředníci mezi skupinami zákazníků a trhem. Členské státy by měly mít možnost zvolit si pro účely nezávislé agregace vhodný model provádění řízení, přičemž by měly dodržovat obecné zásady stanovené v této směrnici. Takový model nebo přístup by mohl zahrnovat výběr tržních nebo regulačních zásad, jež poskytují řešení pro účely dodržování této směrnice, včetně modelů, v jejichž rámci se zúčtovávají odchylky nebo zaváděny úpravy diagramu spotřeby. Zvolený model by měl obsahovat transparentní a spravedlivá pravidla, aby nezávislí agregátoři mohli plnit úlohu prostředníků a aby bylo zajištěno, že konečný zákazník bude mít z jejich činnosti odpovídající prospěch. Produkty by měly být definovány pro všechny trhy, včetně trhů s podpůrnými službami a kapacitou, aby se stimulovala účast odezvy strany poptávky.
- (40) Sdělení Komise ze dne 20. července 2016 nazvané „Evropská strategie pro nízkoemisní mobilitu“ zdůrazňuje potřebu dekarbonizace odvětví dopravy a snižování jeho emisí, zejména v městských oblastech, a podtrhuje důležitou úlohu elektromobility, která může k těmto cílům přispět. Nástup elektromobility je navíc důležitým prvkem energetického přechodu. Tržní pravidla stanovená v této směrnici by proto měla přispět k vytvoření příznivých podmínek pro všechny druhy elektrických vozidel. Zejména by měla zajistit účinné zavedení veřejně přístupných a soukromých dobíjecích stanic pro elektrická vozidla a účinné začlenění dobíjení vozidel do provozu soustav.
- (41) Stěžejním předpokladem pro inteligentní dobíjení elektrických vozidel, a tedy jejich účinné začlenění do elektro-rozvodné sítě, což má zásadní význam pro proces dekarbonizace dopravy, je odezva strany poptávky.
- (42) Spotřebitelé by měli mít možnost spotřebovávat, ukládat nebo prodávat na trhu elektřinu vyrobenou z vlastních zdrojů a účastnit se všech trhů s elektřinou díky tomu, že poskytnou soustavám flexibilitu, třeba prostřednictvím ukládání energie, jako například ukládání využívající elektrických vozidel, nebo skrze odezvu strany poptávky nebo energetické účinnosti. Tyto činnosti v budoucnu usnadní nový technický vývoj. Existují však právní a obchodní překážky, jako jsou nepřiměřené poplatky za vlastní spotřebu elektřiny, povinnost dodávat elektřinu vyrobenou z vlastních zdrojů do energetické soustavy a administrativní zátěž, například povinnost spotřebitelů, kteří sami vyrábějí elektřinu a prodávají ji do soustavy, splňovat požadavky na dodavatele, apod. Všechny tyto překážky, které spotřebitelům brání ve výrobě elektřiny z vlastních zdrojů a v jejím spotřebovávání, ukládání nebo prodávání na trhu, by měly být odstraněny, přičemž by však mělo být zajištěno, aby takoví spotřebitelé, přiměřeně přispívali k úhradě systémových nákladů. Členské státy by měly mít možnost mít ve svém vnitrostátním právu odlišná regulační ustanovení týkající se daní a odvodů pro individuální a společně jednající aktivní zákazníky, jakož i pro zákazníky v domácnostech a další konečné zákazníky.
- (43) Díky distribuovaným energetickým technologiím a posílení postavení spotřebitelů se účinným a nákladově efektivním způsobem, jak naplnit potřeby a očekávání občanů, pokud jde o zdroje energie, služba a místní účast, stala energie vyráběná společenstvími. Tato komunitní energie je možností, která podporuje začlenění a umožňuje všem spotřebitelům, aby se přímo podíleli na výrobě, spotřebě nebo vzájemném sdílení energie. Komunitní energetické iniciativy se primárně zaměřují na poskytování cenově dostupné energie určitého druhu, například energie z obnovitelných zdrojů, svým členům či podílníkům a oproti tradičním energetickým společnostem není jejich hlavním cílem dosahování zisku. Přímým zapojením spotřebitelů prokazují energetické komunity svůj potenciál, pokud jde o to integrovaným způsobem usnadnit zavádění nových technologií

a spotřebních návyků, včetně inteligentních distribučních sítí a odezvy strany poptávky. Komunitní energie může rovněž přinést pokrok v oblasti energetické účinnosti na úrovni domácností a díky snížení spotřeby a nižším sazbám za dodávky pomoci v boji proti energetické chudobě. Komunitní energie rovněž umožňuje, aby se trhu s elektřinou účastnily některé skupiny zákazníků v domácnostech, které by toho jinak třeba nebyly schopny. Tyto iniciativy v případech, kdy byly úspěšně provozovány, přinesly společenství ekonomickou, sociální a environmentální hodnotu, která přesahuje rámec výhod plynoucích jen z poskytování energetických služeb. Cílem této směrnice je uznat některé kategorie občanských energetických iniciativ na unijní úrovni jako „občanská energetická společenství“ s cílem poskytnout jim vhodný rámec, spravedlivé zacházení, rovné podmínky a řádně vymezený soubor práv a povinností. Zákazníci v domácnostech by měli mít možnost dobrovolně se zapojit do občanské energetické iniciativy či z ní vystoupit, aniž by přišli o přístup k síti provozované danou komunitní energetickou iniciativou nebo o svá spotřebitelská práva. Přístup k síti občanského energetického společenství by měl být poskytován za spravedlivých podmínek odrážejících náklady.

- (44) Členství v občanských energetických společenstvích by mělo být otevřeno všem kategoriím subjektů. Rozhodovací pravomoci v rámci občanského energetického společenství by však měly být omezeny na ty členy či podílníky, kteří nejsou zapojeni do komerční činnosti velkého rozsahu a pro něž odvětví energetiky nepředstavuje primární oblast ekonomické činnosti. Občanská energetická společenství ve smyslu této směrnice se považují za kategorii spolupráce občanů nebo místních subjektů, která by měla být uznávána a chráněna právními předpisy Unie. Ustanovení o občanských energetických společenstvích nebrání existenci jiných občanských iniciativ, jako jsou například iniciativy vyplývající ze soukromoprávních smluv. Mělo by proto být možné, aby si členské státy pro občanská energetická společenství zvolily jakoukoli formu subjektu, například sdružení, družstvo, partnerství, neziskovou organizaci nebo malé a střední podniky, pokud takový subjekt může vlastním jménem vykonávat práva a mít povinnosti.
- (45) Ustanovení této směrnice o občanských energetických společenstvích obsahují soubor použitelných práv a povinností, které by bylo možno odvodit z jiných, již existujících práv a povinností, jako je smluvní svoboda, pravidla pro změnu dodavatele, odpovědnost provozovatelů distribučních soustav, síťové poplatky nebo zodpovědnosti za odchylku.
- (46) Občanská energetická společenství představují vzhledem ke své členské struktuře, požadavkům na správu a účelu nový druh subjektu. Měly by mít možnost fungovat na trhu za rovných podmínek, aniž by byla narušena hospodářská soutěž, a měla by se na ně nediskriminačním a úměrným způsobem vztahovat práva a povinnosti, které se vztahují na ostatní elektroenergetické podniky. Uvedená práva a povinnosti by měly být uplatňovány podle vykonávaných úloh, jako je například úloha konečných zákazníků, výrobců, dodavatelů či provozovatelů distribučních soustav. Občanská energetická společenství by neměla být vystavena regulačním omezením, pokud používají stávající nebo budoucí informační a komunikační technologie s cílem sdílet elektřinu z výrobních kapacit v rámci občanského energetického společenství mezi svými členy nebo podílníky na základě tržních zásad, například kompenzací energetické složky členů nebo podílníků využitím výroby, která je v rámci společenství k dispozici, a to i přes veřejnou síť, za předpokladu, že oba body měření patří společenství. Sdílení elektřiny umožňuje členům nebo podílníkům, aby jim byla dodávána elektřina z výrobních zařízení v rámci společenství, aniž by byli v jejich přímé fyzické blízkosti nebo se nacházeli v jednom odběrném místě. Pokud je elektřina sdílena, neměl by tím být dotčen výběr síťových poplatků, sazeb a odvodů souvisejících s toky elektřiny. Sdílení by mělo být usnadněno v souladu s povinnostmi a náležitými lhůtami pro zajišťování výkonové rovnováhy, měření a zúčtování. Ustanoveními této směrnice o občanských energetických společenstvích není dotčena pravomoc členských států navrhopvat a provádět své politiky pro odvětví energetiky týkající se síťových poplatků a sazeb nebo navrhování a provádění systémů financování energetické politiky a sdílení nákladů, pokud jsou tyto politiky nediskriminační a zákonné.
- (47) Tato směrnice stanoví možnost členských států povolit občanským energetickým společenstvím stát se provozovatelem distribuční soustavy, a to buď na základě obecného režimu, nebo jako takzvaný „provozovatel uzavřené distribuční soustavy“. Jakmile je občanskému energetickému společenství udělen status provozovatele distribuční soustavy, mělo by s ním být nakládáno stejně jako s provozovatelem distribučních soustav a měly by se na ni vztahovat stejné povinnosti. Ustanovení této směrnice o občanských energetických společenstvích vyjasňují pouze ty aspekty provozování distribuční soustavy, u nichž je pravděpodobné, že budou pro občanská energetická společenství relevantní, zatímco další aspekty týkající se provozování distribuční soustavy se řídí ustanoveními týkajícími se provozovatelů distribučních soustav.

- (48) Důležitým prostředkem pro informování konečných zákazníků jsou vyúčtování spotřeby elektřiny. Vedle údajů o spotřebě a nákladech mohou rovněž poskytovat další informace, které spotřebitelům pomáhají porovnat jejich stávající podmínky s jinými nabídkami. Spory týkající se vyúčtování jsou však velmi častým zdrojem stížností spotřebitelů, což je faktor, který přispívá k trvale nízké míře spokojenosti spotřebitelů a jejich nízkému zapojení do odvětví elektroenergetiky. Je proto zapotřebí zajistit, aby vyúčtování byla přehlednější a srozumitelnější a aby byl v těchto vyúčtováních a v informacích o vyúčtování zřetelně uveden omezený počet důležitých informací, které jsou potřebné k tomu, aby spotřebitelé mohli regulovat svou spotřebu energie, porovnávat nabídky a změnit dodavatele. Konečným zákazníkům by měly být k dispozici i další informace, a to přímo ve vyúčtováních, přiložené k vyúčtováním nebo ve formě odkazů, které budou ve vyúčtováních uvedeny. Tyto informace by měly být uvedeny ve vyúčtování či v samostatném dokumentu, který k němu bude přiložen, nebo může vyúčtování obsahovat odkaz na místo, kde může konečný zákazník tyto informace snadno nalézt, tj. na internetové stránky, mobilní aplikaci apod.
- (49) Pravidelné poskytování přesných informací o vyúčtování na základě skutečné spotřeby elektřiny, které je usnadněno inteligentním měřením, významným způsobem pomáhá zákazníkům kontrolovat svou spotřebu elektřiny a náklady na ni. Zákazníci, a to zejména zákazníci v domácnostech, by nicméně měli mít přístup k flexibilním ujednáním pro účely vlastní platby. To by například umožňovalo poskytovat zákazníkům časté informace o vyúčtování, přičemž by platili pouze čtvrtletně, nebo poskytování produktů, u nichž zákazníci platí každý měsíc stejnou částku nezávisle na skutečné spotřebě.
- (50) Ustanovení o vyúčtování uvedená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU⁽⁸⁾ by měla být aktualizována, zjednodušena a přesunuta do této směrnice, do jejíhož kontextu lépe zapadají.
- (51) Členské státy by měly podněcovat k modernizaci distribučních sítí, například zaváděním inteligentních sítí, které by měly být budovány tak, aby motivovaly k decentralizované výrobě elektřiny a energetické účinnosti.
- (52) K zapojení spotřebitelů jsou zapotřebí vhodné pobídky a technologie, například inteligentní měřicí systémy. Inteligentní měřicí systémy posilují postavení spotřebitelů, neboť jim umožňují v téměř reálném čase získávat přesnou zpětnou vazbu o jejich spotřebě nebo výrobě energie, díky čemuž spotřebitelé mohou svou spotřebu nebo výrobu energie lépe řídit, mohou se účastnit programů odezvy strany poptávky a dalších služeb a mít z nich užitek a mohou snížit své účty za elektřinu. Kromě toho inteligentní měřicí systémy umožňují provozovatelům distribučních soustav získat lepší přehled o jejich sítích, a snížit tak jejich náklady na provoz a údržbu a následně tyto úspory promítnout do nižších distribučních sazeb pro spotřebitele.
- (53) Pokud jde o rozhodování na vnitrostátní úrovni o zavádění inteligentních měřicích systémů, mělo by být možné opřít toto rozhodnutí o ekonomické posouzení. Takové ekonomické posouzení by mělo zohledňovat dlouhodobý přínos zavedení inteligentního měřicího systému pro spotřebitele a celý řetězec přínosů, mimo jiné z hlediska lepšího řízení sítě, přesnějšího plánování a odhalení ztrát v síti. Pokud se v tomto posouzení dojde k závěru, že zavedení daných měřicích systémů je nákladově efektivní pouze pro spotřebitele s určitou mírou spotřeby elektřiny, měly by mít členské státy možnost tuto skutečnost při zavádění inteligentních měřicích systémů zohlednit. Toto posouzení by však mělo být pravidelně revidováno v reakci na změny v předpokladech, z nichž vycházelo, a nejméně každé čtyři roky, aby se zohlednil rychle postupující technologický vývoj.
- (54) Členské státy, které inteligentní měřicí systémy nezavádějí systematicky, by měly spotřebitelům umožnit, aby si na svou žádost a za spravedlivých a přiměřených podmínek nechali nainstalovat inteligentní elektroměr, a poskytnout jim veškeré relevantní informace. Pokud spotřebitelé nemají inteligentní elektroměry, měli by mít nárok na elektroměry, které splňují minimální požadavky nezbytné k tomu, aby jim poskytovaly informace o vyúčtování stanovené v této směrnici.

⁽⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

- (55) Aby se podpořila aktivní účast spotřebitelů na trzích s elektřinou, měly by inteligentní měřicí systémy zaváděné členskými státy na jejich území být interoperabilní a měly by být schopny poskytovat údaje požadované pro spotřebitelské systémy pro hospodaření s energií. Členské státy by za tímto účelem měly řádně zohlednit používání příslušných dostupných norem včetně norem umožňujících interoperabilitu na úrovni modelu údajů a na aplikační úrovni, osvědčené postupy a význam rozvoje výměny údajů, budoucí a inovativní služby v oblasti energetiky, zavedení inteligentních sítí a vybudování vnitřního trhu s elektřinou. Zaváděné inteligentní měřicí systémy by navíc neměly představovat překážku pro změnu dodavatele a měly by být vybaveny vhodnými funkcemi, které spotřebitelům umožní přistupovat v téměř reálném čase k údajům o své spotřebě, upravovat svou spotřebu energie a v rozsahu, v jakém to umožňuje příslušná infrastruktura, nabízet svou flexibilitu sítí a elektroenergetickým podnikům, být za to odměňováni a ušetřit na útech za elektřinu.
- (56) Klíčovým aspektem při poskytování dodávek zákazníkům je přístup k objektivním a transparentním údajům o spotřebě. Proto by spotřebitelé měli mít přístup k údajům o cenách a nákladech na služby souvisejících s jejich spotřebou, aby si na základě této informace mohli vyžádat od konkurence předložení nabídky. Spotřebitelé by rovněž měli mít právo být řádně informováni o své spotřebě energie. Zálohy by neměly pro uživatele představovat nepřiměřené znevýhodnění a různé platební systémy by neměly být diskriminační. Poskytování informací spotřebitelům o nákladech na energii dostatečně často, by vytvořilo pobídky k energetickým úsporám, protože by zákazníkům umožnilo přímou zpětnou vazbu ohledně účinků investic do energetické účinnosti a vlivu změny chování. V tomto ohledu plně uplatňování směrnice 2012/27/EU pomůže spotřebitelům snížit jejich náklady na energii.
- (57) V návaznosti na zavádění inteligentních měřicích systémů byly v členských státech vyvinuty nebo jsou vyvíjeny různé modely správy údajů. Je důležité, aby členské státy nezávisle na modelu správy údajů zavedly transparentní pravidla pro přístup k údajům za nediskriminačních podmínek a zajistily nejvyšší úroveň kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů, jakož i nestrannost subjektů, které údaje zpracovávají.
- (58) Členské státy by měly přijmout nezbytná opatření k ochraně zranitelných zákazníků a zákazníků trpících energetickou chudobou v prostředí vnitřního trhu s elektřinou. Taková opatření se mohou lišit podle konkrétní situace v dotyčných členských státech a mohou zahrnovat opatření sociální nebo energetické politiky vztahující se k úhradě faktur za elektřinu, k investicím do energetické účinnosti obytných budov nebo k ochraně spotřebitele, jako je ochrana před odpojením. Je-li rovněž poskytována univerzální služba malým podnikům, mohou se opatření zajišťující poskytování této univerzální služby lišit podle toho, zda se jedná o opatření zaměřená na zákazníky v domácnostech či malé podniky.
- (59) Energetické služby mají zásadní význam pro zajištění blahobytu občanů Unie. Přiměřené vytápění, chlazení, osvětlení a energie k napájení spotřebičů jsou základní služby k zajištění důstojné životní úrovně a zdraví občanů. Přístup k těmto energetickým službám dále umožňuje občanům Unie naplnit svůj potenciál a posiluje sociální začlenění. Energeticky chudé domácnosti si nemožou tyto energetické služby dovolit v důsledku kombinace nízkého příjmu, vysokých výdajů za energii a nízké energetické účinnosti svých domovů. Členské státy by měly shromažďovat patřičné informace, aby mohly sledovat počet domácností trpících energetickou chudobou. Přesné měření by mělo členskými státy pomoci tyto domácnosti zasažené energetickou chudobou identifikovat za účelem poskytování cílené podpory. Komise by měla aktivně podporovat provádění ustanovení této směrnice týkajících se energetické chudoby tím, že bude usnadňovat sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy.
- (60) V případě že jsou členské státy postižené energetickou chudobou, měly by, pokud tak dosud neučinily, vypracovat vnitrostátní akční plány či jiné vhodné rámce pro boj proti energetické chudobě, jejichž cílem je snížit počet zákazníků trpících energetickou chudobou. Významnými faktory při stanovování kritérií pro měření energetické chudoby jsou nízké příjmy, vysoké výdaje za energii a nízká energetická účinnost domovů. Členské státy by v každém případě měly zajistit nezbytnou úroveň dodávek zranitelným zákazníkům a zákazníkům trpícím energetickou chudobou. Při tom lze uplatnit integrovaný přístup, například v rámci energetické a sociální politiky, a mezi opatření lze zahrnout i sociální politiky či zlepšení energetické účinnosti bydlení. Tato směrnice by měla posílit přijímání vnitrostátních politik ve prospěch zranitelných zákazníků a zákazníků trpících energetickou chudobou.

- (61) Provozovatelé distribučních soustav musí nákladově efektivním způsobem integrovat novou výrobu elektřiny, zejména výrobní zařízení, která vyrábějí elektřinu z obnovitelných zdrojů, a nové spotřebiče, jako jsou tepelná čerpadla a elektrická vozidla. Za tímto účelem by provozovatelé distribučních soustav měli mít možnost na základě tržních postupů využívat služby distribuovaných zdrojů energie, jako jsou odezva strany poptávky a ukládání energie, a být k využívání těchto služeb motivováni, aby své sítě provozovali efektivně a předešli nákladnému rozšiřování sítí. Členské státy by měly zavést vhodná opatření, například vnitrostátní kodexy sítě a tržní pravidla, a poskytovat pobídky provozovatelům distribučních soustav prostřednictvím síťových tarifů, které nevytvářejí překážky pro flexibilitu nebo pro zvyšování energetické účinnosti v rámci sítě. Členské státy by rovněž měly pro distribuční soustavy zavést plány rozvoje sítě, aby podpořily integraci výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie, usnadnily rozvoj zařízení pro ukládání energie a elektrifikaci odvětví dopravy a poskytly uživatelům soustav dostatečné informace ohledně plánovaných rozšíření či modernizací sítě, neboť ve většině členských států takové postupy v současné době neexistují.
- (62) Provozovatelé soustav by neměli vlastnit, vyvíjet, spravovat ani provozovat zařízení pro ukládání energie. V rámci nového uspořádání trhu s elektřinou by služby ukládání energie měly být tržně orientované a konkurenceschopné. Mělo by se proto zamezit křížovým dotacím mezi ukládáním energie a regulovanou funkcí distribuce nebo přenosu. Toto omezení týkající se vlastnictví zařízení pro ukládání energie má zabránit narušení hospodářské soutěže, odstranit riziko diskriminace, zajistit všem účastníkům trhu spravedlivý přístup ke službám ukládání energie a podpořit účinné a účelné využívání zařízení pro ukládání energie nad rámec provozování distribuční nebo přenosové soustavy. Tento požadavek by měl být vykládán a uplatňován v souladu s právy a zásadami stanovenými v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), a to zejména se svobodou podnikání a právem na vlastnictví zaručenými články 16 a 17 Listiny.
- (63) Pokud jsou zařízení pro ukládání energie plně integrovanými komponenty sítě, které nejsou využívány pro účely zajišťování výkonové rovnováhy nebo řízení přetížení, neměla by se na ně s výhradou jejich schválení národním regulačním orgánem vztahovat stejná přísná omezení platící pro provozovatele soustav, pokud jde o vlastnictví, rozvoj, správu nebo provoz těchto zařízení. Tyto plně integrované komponenty sítě mohou zahrnovat zařízení pro ukládání energie jako jsou kondenzátory nebo setrvačnické, jež mohou poskytovat důležité služby v oblasti bezpečnosti a spolehlivosti sítě a přispívat k umožnění synchronizace jednotlivých částí systému.
- (64) S cílem přiblížit se zcela dekarbonizovanému odvětví elektroenergetiky, jež by neprodukovalo vůbec žádné emise, je nutné dosáhnout pokroku v oblasti sezónních aspektů ukládání energie. Takové ukládání energie by sloužilo jak ve střednědobém, tak v sezónním horizontu jako nástroj pro provoz elektrizačních soustav s cílem vypořádat se s proměnlivostí výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a s nepředvídatelnými událostmi, které z ní vyplývají.
- (65) Nediskriminační přístup k distribuční síti je určující pro navazující přístup k zákazníkům na maloobchodní úrovni. V zájmu vytvoření rovných podmínek na maloobchodní úrovni by proto činnosti provozovatelů distribučních soustav měly být sledovány, aby tito provozovatelé distribučních soustav nemohli využívat své vertikální integrace, pokud jde o jejich postavení v hospodářské soutěži na trhu, zejména ve vztahu k zákazníkům v domácnostech a k drobným zákazníkům mimo domácnosti.
- (66) Pokud se uzavřená distribuční soustava používá k zajištění optimální účinnosti dodávek z integrované sítě, jež vyžadují specifické provozní normy, nebo pokud uzavřená distribuční soustava slouží hlavně pro potřeby vlastníka této soustavy, mělo by být možné osvobodit provozovatele distribuční soustavy od povinností, jež by představovaly zbytečnou administrativní zátěž vzhledem ke zvláštnímu vztahu mezi provozovatelem distribuční soustavy a jejími uživateli. Průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb, jako jsou budovy vlakových nádraží, letišť, nemocnic, velké kempy s integrovanými zařízeními a chemické závody, mohou uzavřené distribuční soustavy používat vzhledem ke specifčnosti jejich provozu.
- (67) Bez účinného oddělení sítí od výroby a dodávek (dále jen „účinné oddělení“) bude nevyhnutelně existovat riziko diskriminace, a to nejen v souvislosti s provozováním sítě, ale rovněž i s pobídkami pro vertikálně integrované podniky, aby dostatečně investovaly do svých sítí.

- (68) Účinné oddělení je možné zajistit pouze odstraněním podnětu pro vertikálně integrované podniky, na jehož základě by tyto společnosti mohly diskriminovat konkurenci, pokud jde o přístup k sítím a investice. Oddělení vlastnictví, které vyžaduje, aby byl vlastník sítě určen jako provozovatel soustavy a aby byl nezávislý na veškerých zájmech v oblasti dodávek a výroby, je jednoznačně účinným a stabilním způsobem, jak vyřešit nevyhnutelný střet zájmů a zajistit bezpečnost dodávek. Z tohoto důvodu Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 10. července 2007 o perspektivách vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou označil oddělení vlastnictví na úrovni přenosových soustav za nejúčinnější nástroj nediskriminační podpory investic do infrastruktury, spravedlivého přístupu k síti pro nové účastníky a transparentnosti trhu. V rámci oddělení vlastnictví by členské státy tedy měly mít povinnost zajistit, aby tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny vykonávat kontrolu nad výrobcem nebo dodavatelem a zároveň vykonávat kontrolu nad provozovatelem přenosové soustavy nebo nad přenosovou soustavou nebo uplatňovat ve vztahu k nim jakékoli právo. Kontrola nad provozovatelem přenosové soustavy nebo přenosovou soustavou by naopak měla vylučovat možnost vykonávat kontrolu nad výrobcem nebo dodavatelem nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo. V rámci těchto omezení by měli mít výrobce nebo dodavatelé možnost vlastnit menšinový podíl v provozovateli přenosové soustavy nebo v přenosové soustavě.
- (69) Jakýkoli systém oddělení by měl účinně odstranit veškeré střety zájmů mezi výrobcí, dodavateli a provozovateli přenosových soustav, a vytvořit tak pobídky pro nezbytné investice a zaručit přístup na trh novým subjektům v rámci transparentního a účinného regulačního režimu, přičemž by neměl vytvořit příliš zatěžující regulační režim pro regulační orgány.
- (70) Vzhledem k tomu, že si oddělení vlastnictví v některých případech vyžádá restrukturalizaci podniků, měla by být členským státům, které se rozhodnou provést oddělení vlastnictví, poskytnuta pro uplatnění příslušných ustanovení dodatečná lhůta. S ohledem na vertikální vztahy mezi elektroenergetickým odvětvím a plynárenstvím by navíc ustanovení o oddělení měla být uplatňována provázaně u obou odvětví.
- (71) Aby se zajistilo, že je síť provozována zcela nezávisle na zájmech v oblasti dodávek a výroby, a aby se zamezilo jakékoli výměně důvěrných informací, neměla by podle oddělení vlastnictví být tatáž osoba členem řídicích orgánů jak provozovatele přenosové soustavy či přenosové soustavy, tak podniku vykonávajícího funkce výroby či dodávek. Ze stejného důvodu by tatáž osoba neměla být oprávněna jmenovat členy řídicích orgánů provozovatele přenosové soustavy či přenosové soustavy a vykonávat kontrolu nad výrobcem nebo dodavatelem nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo.
- (72) Zřízení provozovatele soustavy nebo provozovatele přenosové soustavy, kteří by byli nezávislí na zájmech v oblasti dodávek a výroby, by mělo umožnit, aby vertikálně integrované podniky nadále vlastnily majetek tvořící síť, a současně zajistit účinné oddělení zájmů, a to za předpokladu, že by nezávislý provozovatel soustavy nebo nezávislý provozovatel přenosové soustavy plnil všechny funkce provozovatele soustavy a že by byla zavedena podrobná regulace spolu s rozsáhlým mechanismem regulační kontroly.
- (73) Pokud byl ke dni 3. září 2009 podnik vlastníci přenosovou soustavou součástí vertikálně integrovaného podniku, měla by být proto členským státům poskytnuta možnost volby mezi oddělením vlastnictví a zřízením provozovatele soustavy nebo provozovatele přenosové soustavy, kteří jsou nezávislí na zájmech v oblasti dodávek a výroby.
- (74) Aby byly plně zachovány zájmy podílníků vertikálně integrovaných podniků, měly by mít členské státy možnost volby, zda oddělení vlastnictví provedou přímým odprodejem nebo rozdělením podílů integrovaného podniku na podíly podniku provozujícího síť a na podíly zbývajícího podniku zajišťujícího dodávky a výrobu, pokud budou splněny požadavky vyplývající z oddělení vlastnictví.
- (75) Plnou účinnost řešení spočívajících ve zřízení nezávislého provozovatele soustavy nebo nezávislého provozovatele přenosové soustavy je třeba zajistit prostřednictvím zvláštních doplňujících pravidel. Pravidla týkající se nezávislého provozovatele přenosové soustavy poskytují vhodný předpisový rámec k zajištění spravedlivé hospodářské soutěže, dostatečných investic, přístupu nových účastníků a integrace trhů s elektřinou. Účinné oddělení, jež umožňují ustanovení o nezávislém provozovateli přenosové soustavy, se zakládá na pilíři organizačních opatření a opatření týkajících se správy provozovatelů přenosových soustav a na pilíři opatření, která se týkají investic, připojení nových výrobních kapacit k síti a integrace trhů prostřednictvím regionální spolupráce. Nezávislost provozovatele přenosové soustavy by měla být rovněž zajištěna prostřednictvím určitých „čekacích“ lhůt, během nichž vertikálně integrovaný podnik nevykonává řízení nebo jinou významnou činnost umožňující přístup k týmž informacím, které lze získat v řídicím postavení.

- (76) Členské státy mají právo rozhodnout se pro plné oddělení vlastnictví na svém území. Pokud některý členský stát využil toto své právo, podnik nemá právo zvolit si alternativu nezávislého provozovatele soustavy nebo nezávislého provozovatele přenosové soustavy. Podniky vykonávající funkci výroby nebo dodávek dále nemohou přímo ani nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přenosové soustavy z členského státu, který se rozhodl pro plné oddělení vlastnictví, ani ve vztahu k tomuto provozovateli uplatňovat jakékoli právo.
- (77) Při provedení účinného oddělení by měla být dodržena zásada nediskriminace mezi veřejným a soukromým sektorem. Za tím účelem by tatáž osoba neměla mít možnost vykonávat kontrolu, v rozporu s pravidly o oddělení vlastnictví nebo o nezávislém provozovateli soustavy, sama nebo společně s jinými, nad složením, hlasováním či rozhodováním obou orgánů jak provozovatelů přenosových soustav či přenosových soustav, tak subjektů výrobců nebo dodavatelů nebo uplatňovat ve vztahu k nim jakékoli právo. Pokud jde o oddělení vlastnictví a řešením s nezávislým provozovatelem soustavy, za předpokladu, že příslušný členský stát může dodržování relevantních požadavků prokázat, měly by dva samostatné veřejné orgány mít možnost vykonávat kontrolu nad činnostmi v oblasti výroby a dodávek na jedné straně a činnostmi v oblasti přenosu na straně druhé.
- (78) Plně účinné oddělení činností v oblasti sítí a činností v oblasti dodávek a výroby by se mělo vztahovat v rámci celé Unie na podniky z Unie i na podniky ze zemí mimo Unii. Aby se zajistila nezávislost činností v oblasti sítí a činností v oblasti dodávek a výroby v celé Unii, měly by regulační orgány mít pravomoc odmítnout certifikaci provozovatelů přenosových soustav, kteří nesplňují pravidla pro oddělení. Aby se zajistilo jednotné uplatňování těchto pravidel v celé Unii, měly by regulační orgány při přijímání rozhodnutí o certifikaci co nejvíce přihlídnout ke stanoviskům Komise. S cílem zajistit rovněž dodržování mezinárodních závazků Unie, solidaritu a energetickou bezpečnost v rámci Unie by Komise měla mít navíc právo vydat stanovisko k certifikaci týkající se vlastníka nebo provozovatele přenosové soustavy kontrolovaného osobou nebo osobami ze třetí země nebo ze třetích zemí.
- (79) Povolovací řízení by neměla vyvolávat administrativní zatížení neúměrné velikosti a potenciálnímu vlivu výrobců. Nepřiměřeně zdlouhavá povolovací řízení mohou bránit novým subjektům v přístupu na trh.
- (80) Regulační orgány by měly být schopny přijímat rozhodnutí o všech relevantních regulačních otázkách, má-li vnitřní trh s elektřinou řádně fungovat, a měly by být plně nezávislé na jakýchkoli veřejných či soukromých zájmech. To nebrání soudnímu přezkumu ani parlamentnímu dohledu v souladu s ústavním právem členských států. Taktéž schválení rozpočtu regulačního orgánu národním zákonodárcem nepředstavuje překážku rozpočtové autonomii. Ustanovení týkající se autonomie regulačního orgánu při plnění přiděleného rozpočtu by měla být prováděna v rámci definovaném vnitrostátními rozpočtovými právními předpisy. Prostřednictvím vhodného rotačního systému přispívají členské státy k nezávislosti národního regulačního orgánu na jakýchkoli politických či hospodářských zájmech, měly by však mít možnost zohlednit dostupnost lidských zdrojů a velikost rady regulačních orgánů.
- (81) Regulační orgány by měly mít možnost stanovovat nebo schvalovat sazby nebo metodiky pro jejich výpočet na základě návrhu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy či provozovatelů distribučních soustav, nebo na základě návrhu dohodnutého mezi tímto provozovatelem nebo provozovateli a uživateli sítě. Při plnění těchto úkolů by regulační orgány měly zabezpečit, aby přenosové a distribuční sazby nebyly diskriminační, odrážely náklady a zohledňovaly dlouhodobé marginální náklady, které byly odstraněny v důsledku decentralizace výroby energie a řízení poptávky.
- (82) Regulační orgány by měly určit nebo schválit jednotlivé sazby pro přenosové a distribuční sítě nebo metodiku, nebo obojí. V každém případě by měla být zachována nezávislost regulačních orgánů při stanovování síťových sazeb v souladu s čl. 57 odst. 4 b písm. b) bodem ii).
- (83) Regulační orgány by měly zajistit, aby provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav přijímali náležitá opatření k tomu, aby jejich síť byla odolnější a flexibilnější. Za tímto účelem by měly sledovat výkonnost těchto provozovatelů na základě ukazatelů, jako je schopnost provozovatelů přenosových soustav a provozovatelů distribučních soustav provozovat vedení s využitím technologie dynamického tepelného hodnocení vedení, rozvoj dálkového monitorování a kontrolu rozvodu v reálném čase, snížení ztrát sítě a četnost a trvání výpadků elektřiny.

- (84) Regulační orgány by měly mít pravomoc vydávat závazná rozhodnutí týkající se elektroenergetických podniků, ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce těm elektroenergetickým podnikům, které nedodrží své povinnosti, nebo navrhopvat příslušným soudům, aby takové sankce uložily. Za tímto účelem by regulační orgány měly mít možnost požadovat od elektroenergetických podniků důležité informace, vést vhodná a dostatečná vyšetřování a urovnávat spory. Rovněž by těmto regulačním orgánům měla být svěřena pravomoc rozhodovat, bez ohledu na uplatňování pravidel hospodářské soutěže, o vhodných opatřeních, jež zajistí výhody pro zákazníka podporou účinné hospodářské soutěže a jež jsou nutná pro řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou.
- (85) Regulační orgány by měly mezi sebou koordinovat provádění svých úkolů, aby zajistily, že Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (dále jen „síť ENTSO pro elektřinu“), Evropský subjekt pro provozovatele distribučních soustav v Unii (dále jen „subjekt EU DSO“) a regionální koordinační centra splňují své povinnosti podle regulačního rámce vnitřního trhu s elektřinou a rozhodnutí Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (dále jen „ACER“) zřízené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942⁽⁹⁾. Vzhledem k rozšíření provozních úkolů sítě ENTSO pro elektřinu, subjektu EU DSO a regionálních koordinačních center je nezbytné posílit dohled nad těmito subjekty působícími na úrovni Unie nebo na regionální úrovni. Regulační orgány by spolu měly vzájemně konzultovat a koordinovat svůj dohled, aby mohly společně určovat případy, kdy síť ENTSO pro elektřinu, subjekt EU DSO a regionální koordinační centra neplní své příslušné povinnosti.
- (86) Regulačním orgánům by rovněž měla být svěřena pravomoc přispívat k zajištění vysokých standardů povinností univerzální a veřejné služby v souladu s otevřením trhu, k ochraně zranitelných zákazníků a k zajištění plné účinnosti opatření na ochranu spotřebitele. Těmito ustanoveními by neměly být dotčeny pravomoci Komise týkající se uplatňování pravidel hospodářské soutěže, včetně přezkumu fúzí s významem pro celou Unii, ani pravidla pro vnitřní trh, jako jsou například pravidla volného pohybu kapitálu. Nezávislým subjektem, ke kterému má strana dotčená rozhodnutím regulačního orgánu právo záležitost předložit, by mohl být soud nebo jiný soudní orgán zmocněný k provádění soudního přezkumu.
- (87) Tato směrnice a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES⁽¹⁰⁾ nezabývají členské státy možnosti vytvořit a vydat vlastní vnitrostátní politiku v oblasti energetiky. Z toho vyplývá, že v závislosti na jejich ústavním uspořádání může mít příslušný členský stát pravomoc určit politický rámec, v jehož mezích musí regulační orgány vykonávat svou činnost, pokud jde například o bezpečnost dodávek. Obecnými pokyny ohledně politiky v oblasti energetiky přijímanými členskými státy však nesmí být dotčena nezávislost nebo autonomie regulačních orgánů.
- (88) Podle nařízení (EU) 2019/943 může Komise přijímat rámcové pokyny nebo kodexy sítě k dosažení nezbytného stupně harmonizace. Tyto rámcové pokyny nebo kodexy sítě jsou tedy závaznými prováděcími opatřeními a s ohledem na některá ustanovení této směrnice užitečným nástrojem, který lze v případě potřeby rychle upravit.
- (89) Členské státy a smluvní strany Smlouvy o Energetickém⁽¹¹⁾ společenství by měly úzce spolupracovat ve všech otázkách týkajících se vytvoření integrovaného regionu pro obchodování s elektřinou a neměly by přijímat žádná opatření, která by ohrozila další integraci trhů s elektřinou nebo bezpečnost dodávek v členských státech a smluvních stranách.
- (90) Tato směrnice by měla být vykládána společně s nařízením (EU) 2019/943, které stanoví základní zásady nového uspořádání trhu s elektřinou, jež umožní lépe odměňovat flexibilitu, bude poskytovat odpovídající cenové signály a zajistí rozvoj fungujících integrovaných krátkodobých trhů. Nařízení (EU) 2019/943 rovněž stanoví nová pravidla v různých oblastech včetně kapacitních mechanismů a spolupráce provozovatelů přenosových soustav.

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (viz strana 22 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽¹⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 94).

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 198, 20.7.2006, s. 18.

- (91) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané Listinou. Měla by proto být vykládána a uplatňována v souladu s těmito právy a zásadami, a to zejména s právem na ochranu osobních údajů zaručeným článkem 8 Listiny. Je nezbytné, aby veškeré zpracovávání osobních údajů podle této směrnice bylo v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ⁽¹²⁾.
- (92) Za účelem poskytnutí minimální úrovně harmonizace požadované pro splnění cíle této směrnice by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU, pokud jde o přijímání rámcových pokynů ohledně rozsahu povinností regulačních orgánů týkající se vzájemné spolupráce a spolupráce s ACER a ohledně podrobností postupu pro dodržování kodexů sítě a rámcových pokynů. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ⁽¹³⁾. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají systematicky přístup na schůze skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.
- (93) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení této směrnice by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o stanovení požadavků na interoperabilitu a nediskriminačních a transparentních postupů pro přístup k údajům z měření a o spotřebě, jakož i k údajům potřebným ke změně dodavatele, odezvě strany poptávky a dalším službám. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ⁽¹⁴⁾.
- (94) Pokud se uplatní výjimka podle čl. 66 odst. 3, 4 nebo 5, měla by se vztahovat také na ta ustanovení této směrnice, která doplňují ustanovení, z nichž byla výjimka udělena, nebo ta, která vyžadují předchozí uplatnění ustanovení, z nichž byla výjimka udělena.
- (95) Ustanovení směrnice 2012/27/EU související s trhy s elektřinou, jako jsou ustanovení o měření a vyúčtování elektřiny, odezvě strany poptávky, přednostním nasazování a přístupu k síti pro elektřinu z vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny, jsou aktualizovány ustanoveními této směrnice a nařízením (EU) 2019/943. Směrnice 2012/27/EU by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna.
- (96) Jelikož cíle této směrnice, totiž vytvoření plně funkčního vnitřního trhu s elektřinou, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jej může být z důvodu rozsahu a účinků této směrnice lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (97) Ve společném politickém prohlášení členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech ⁽¹⁵⁾ se členské státy zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení svých prováděcích opatření o jeden či více dokumentů, v nichž vysvětlí vztah mezi ustanoveními směrnice a odpovídajícími částmi nástrojů k jejímu provedení ve vnitrostátním právu. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné.
- (98) Povinnost provést tuto směrnici ve vnitrostátním právu by se měla omezovat na ustanovení, která v porovnání se směrnicí 2009/72/ES představují podstatnou změnu. Povinnost provést ve vnitrostátním právu nezměněná ustanovení vyplývá ze směrnice 2009/72/ES.
- (99) Touto směrnicí by neměly být dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení ve vnitrostátním právu a dne použitelnosti směrnice 2009/72/ES uvedených v příloze III,

⁽¹²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 369, 17.12.2011, s. 14.

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

PŘEDMĚT A DEFINICE

Článek 1

Předmět

Tato směrnice stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos a distribuci elektřiny, ukládání energie a dodávky elektřiny a také opatření na ochranu spotřebitele s cílem vytvořit v Unii skutečně integrované, konkurenční, flexibilní, spravedlivé a transparentní trhy s elektřinou zaměřené na spotřebitele.

Tato směrnice má za cíl s využitím výhod integrovaného trhu zajistit dostupné, transparentní ceny energie a náklady pro spotřebitele, vysokou míru bezpečnosti dodávek a plynulý přechod k udržitelnému nízkouhlíkovému energetickému systému. Stanoví klíčová pravidla týkající se organizace a fungování odvětví elektroenergetiky v Unii, zejména pravidla týkající se ochrany spotřebitelů a posílení jejich postavení, otevřeného přístupu na integrovaný trh, přístupu třetích osob k přenosové a distribuční infrastruktuře, požadavky na oddělení a pravidla týkající se nezávislosti regulačních orgánů v členských státech.

Tato směrnice rovněž stanoví způsoby spolupráce mezi členskými státy, regulačními orgány a provozovateli přenosových soustav při budování plně propojeného vnitřního trhu s elektřinou, který zvyšuje podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů, volnou hospodářskou soutěž a bezpečnost dodávek.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „zákazníkem“ velkoobchodní zákazník nebo konečný zákazník odebírající elektřinu;
- 2) „velkoobchodním zákazníkem“ fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje elektřinu za účelem jejího dalšího prodeje v rámci nebo mimo rámec soustavy, kde je tato osoba usazena;
- 3) „konečným zákazníkem“ zákazník nakupující elektřinu pro vlastní potřebu;
- 4) „zákazníkem v domácnosti“ zákazník nakupující elektřinu pro vlastní spotřebu v domácnosti, která nezahrnuje obchodní nebo profesionální činnost;
- 5) „zákazníkem mimo domácnost“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba nakupující elektřinu, která není určena pro její vlastní potřebu v domácnosti, včetně výrobců, průmyslových zákazníků, malých a středních podniků, firem a velkoobchodních zákazníků;
- 6) „mikropodnikem“ podnik, který zaměstnává méně než deset osob a jehož roční obrat nebo bilance nepřevyšuje 2 miliony EUR;
- 7) „malým podnikem“ podnik, který zaměstnává méně než padesát osob a jehož roční obrat nebo bilance nepřevyšuje 10 milionů EUR;
- 8) „aktivním zákazníkem“ konečný zákazník nebo skupina společně jednajících konečných zákazníků, kteří spotřebovávají nebo ukládají elektřinu vyrobenou ve svých vlastních prostorách umístěných ve vymezených hranicích, anebo pokud to členský stát povolí, v jiných prostorách, nebo kteří prodávají elektřinu vyrobenou z vlastních zdrojů, či se účastní programů flexibility nebo energetické účinnosti, za předpokladu, že uvedené činnosti nepředstavují jejich hlavní obchodní nebo profesionální činnost;
- 9) „trhy s elektřinou“ trhy s elektřinou, včetně mimoburzovních trhů a burz pro obchodování s elektřinou, trhů pro obchodování s energií, kapacitou, službami výkonové rovnováhy a podpůrnými službami ve všech časových rámcích včetně termínovaných, denních a vnitrodenních trhů;

- 10) „účastníkem trhu“ účastník trhu ve smyslu čl. 2 bodu 25 nařízení (EU) 2019/943;
- 11) „občanským energetickým společenstvím“ právní subjekt:
 - a) jenž je založen na dobrovolné a otevřené účasti a je účinně kontrolován členy nebo podílníky, kteří jsou fyzickými osobami, místními orgány, včetně obcí, nebo malými podniky,
 - b) jehož hlavním účelem není vytvářet zisk, ale poskytování environmentálních, hospodářských nebo sociálních společenských přínosů svým členům nebo podílníkům nebo místním oblastem, kde provozuje svou činnost a
 - c) jenž může být zapojen do výroby elektřiny, včetně výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, její distribuce a dodávek, spotřeby, agregace, ukládání energie, služeb energetické účinnosti nebo služeb nabíjení elektrických vozidel nebo může svým členům či podílníkům poskytovat další energetické služby;
- 12) „dodávkou“ prodej, včetně dalšího prodeje, elektřiny zákazníkům;
- 13) „smlouvou na dodávky elektřiny“ smlouva o dodávkách elektřiny, která však nezahrnuje deriváty na elektřinu;
- 14) „derivátem na elektřinu“ finanční nástroj uvedený v bodech 5, 6 nebo 7 oddílu C přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ⁽¹⁶⁾, pokud se daný nástroj týká elektřiny;
- 15) „smlouvou s dynamickým určováním ceny elektřiny“ smlouva o dodávkách elektřiny mezi dodavatelem a konečným zákazníkem, která odráží cenové změny na spotových trzích včetně denních a vnitrodenních trhů, v intervalech odpovídajících přinejmenším četnosti vypořádání tržních transakcí;
- 16) „poplatkem za ukončení smlouvy“ jakýkoliv poplatek nebo sankce ukládané zákazníkům dodavateli nebo účastníky trhu vykonávajícími služby agregace za ukončení smlouvy na dodávky elektřiny nebo smlouvy o poskytování služeb v elektroenergetice;
- 17) „poplatkem za změnu dodavatele“ jakýkoliv poplatek nebo sankce za změnu dodavatele nebo účastníka trhu vykonávajícího služby agregace, včetně poplatků za ukončení smlouvy, ukládaných zákazníkům přímo či nepřímo dodavateli, účastníky trhu vykonávajícími služby agregace nebo provozovateli soustav;
- 18) „agregací“ funkce vykonávaná fyzickou nebo právníkou osobou, která kombinuje zatížení či vyrobenou elektřinu od více zákazníků za účelem prodeje, nákupu nebo aukce na jakémkoli trhu s elektřinou;
- 19) „nezávislým agregátorem“ účastník trhu vykonávající služby agregace, který není přidružen k dodavateli svého zákazníka;
- 20) „odezvou strany poptávky“ změna elektrického zatížení ze strany konečných zákazníků oproti jejich běžným nebo aktuálním spotřebním návykům v reakci na tržní signály, včetně cen za elektřinu měnících se v čase nebo motivačních plateb, nebo v reakci na přijetí nabídky konečného zákazníka, individuálně nebo prostřednictvím agregace, na prodej snížení či zvýšení poptávky za určitou cenu na organizovaných trzích podle definice v čl. 2 bodě 4 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1348/2014 ⁽¹⁷⁾;
- 21) „informacemi o vyúčtování“ informace poskytované ve vyúčtováních konečného zákazníka s výjimkou žádosti o platbu;
- 22) „běžným elektroměrem“ analogový elektroměr nebo elektronický elektroměr bez schopnosti vysílat a přijímat údaje;
- 23) „inteligentním měřicím systémem“ elektronický systém, který dokáže měřit množství elektřiny dodané do sítě nebo spotřebu elektřiny ze sítě, poskytuje více informací než běžný elektroměr a je schopný vysílat a přijímat údaje pro účely informování, sledování a kontroly za použití určité formy elektronické komunikace;

⁽¹⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁽¹⁷⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1348/2014 ze dne 17. prosince 2014 o oznamování údajů za účelem provedení čl. 8 odst. 2 a 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (Úř. věst. L 363, 18.12.2014, s. 121).

- 24) „interoperabilitou“ v souvislosti s inteligentním měřením schopnost dvou nebo více energetických či komunikačních sítí, systémů, zařízení, aplikací či komponent spolupracovat, vyměňovat si a používat informace za účelem provádění požadovaných funkcí;
- 25) „intervalem zúčtování odchylek“ interval zúčtování odchylek ve smyslu čl. 2 bodu 15 nařízení (EU) 2019/943;
- 26) výrazem „v téměř reálném čase“ v souvislosti s inteligentním měřením krátký časový úsek, obvykle v sekundách nebo až v délce intervalu zúčtování odchylek na vnitrostátním trhu;
- 27) „nejlepšími dostupnými metodami“ v souvislosti s ochranou údajů a bezpečností v prostředí inteligentního měření nejúčinnější, nejpokročilejší a v prakticky vhodné metody pro zajištění, v zásadě, základu pro soulad s pravidly Unie pro ochranu osobních údajů a bezpečnostními pravidly Unie;
- 28) „distribucí“ přenos elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí za účelem jejich dodávek zákazníkům, který však nezahrnuje dodávky samotné;
- 29) „provizorem distribuční soustavy“ fyzická nebo právnická osoba, která odpovídá za provoz, údržbu a v případě potřeby za rozvoj distribuční soustavy v dané oblasti a případně její propojení s jinými soustavami a dále za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po distribuci elektřiny;
- 30) „energetickou účinností“ poměr výstupu ve formě výkonu, služby, zboží nebo energie k množství vstupní energie;
- 31) „energií z obnovitelných zdrojů“ energie z obnovitelných nefosilních zdrojů, totiž energie větrná, energie slunečního záření (termální a fotovoltaická), geotermální, energie okolního prostředí, energie z přílivu nebo vln a jiná energie z oceánů, energie vody, energie biomasy, energie skládkového plynu, energie kalového plynu z čistíren odpadních vod a energie bioplynu;
- 32) „distribuovanou výrobou“ výrobní zařízení připojená do distribuční soustavy;
- 33) „dobíjecí stanicí“ rozhraní, jež je schopno dobít v určitém okamžiku jedno elektrické vozidlo nebo u něhož je možno provést výměnu baterie v určitém okamžiku v jednom elektrickém vozidle;
- 34) „přenosem“ přenos elektřiny propojenou soustavou velmi vysokého napětí a vysokého napětí za účelem dodávek elektřiny konečným zákazníkům nebo distribučním podnikům, který však nezahrnuje dodávky samotné;
- 35) „provizorem přenosové soustavy“ fyzická nebo právnická osoba, která odpovídá za provoz, údržbu a v případě potřeby za rozvoj přenosové soustavy v dané oblasti a případně její propojení s jinými soustavami a dále za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přenosu elektřiny;
- 36) „uživatel soustavy“ fyzická nebo právnická osoba dodávající do přenosové soustavy či distribuční soustavy nebo odebírající z přenosové soustavy či distribuční soustavy;
- 37) „výrobou“ výroba elektřiny;
- 38) „výrobce“ fyzická nebo právnická osoba vyrábějící elektřinu;
- 39) „propojovacím vedením“ zařízení, které slouží k propojení elektrizačních soustav;
- 40) „propojenou soustavou“ několik přenosových a distribučních soustav, které jsou navzájem propojeny prostřednictvím jednoho nebo několika propojovacích vedení;
- 41) „přímým vedením“ elektrické vedení spojující izolované výrobní místo s izolovaným zákazníkem, nebo elektrické vedení spojující výrobce elektřiny s podnikem dodávajícím elektřinu, který přímo zásobuje své vlastní prostory, dceřiné společnosti nebo zákazníky;
- 42) „malou izolovanou soustavou“ každá soustava, která měla v roce 1996 spotřebu nižší než 3 000 GWh a která získává méně než 5 % své roční spotřeby elektřiny propojením s jinými soustavami;

- 43) „malou připojenou soustavou“ každá soustava, která měla v roce 1996 spotřebu nižší než 3 000 GWh a která získává více než 5 % své roční spotřeby elektřiny propojením s jinými soustavami;
- 44) „přetížením“ přetížení ve smyslu čl. 2 bodu 4 nařízení (EU) 2019/943;
- 45) „zajišťováním výkonové rovnováhy“ zajišťování výkonové rovnováhy ve smyslu čl. 2 bodu 10 nařízení (EU) 2019/943;
- 46) „regulační energií“ regulační energie ve smyslu čl. 2 bodu 11 nařízení (EU) 2019/943;
- 47) „subjektem zúčtování“ subjekt zúčtování ve smyslu čl. 2 bodu 14 nařízení (EU) 2019/943;
- 48) „podpůrnou službou“ služba potřebná pro provoz přenosové nebo distribuční soustavy, včetně služeb výkonové rovnováhy a nefrekvenčních podpůrných služeb, která však nezahrnuje řízení přetížení;
- 49) „nefrekvenční podpůrnou službou“ služba využívaná provozovatelem přenosové soustavy nebo provozovatelem distribuční soustavy k regulaci napětí v ustáleném stavu, dodávkám rychlého jalového proudu, zajištění setrvačnosti kvůli stabilitě místní sítě, zkratového proudu, schopnosti startu ze tmy a schopnosti ostrovního provozu;
- 50) „regionálním koordinačním centrem“ regionální koordinační centrum podle článku 35 nařízení (EU) 2019/943;
- 51) „plně integrovanými komponenty sítě“ komponenty sítě, které jsou integrovány do přenosové soustavy nebo distribuční soustavy, včetně zařízení pro ukládání energie, a která se používají pouze za účelem zajištění bezpečného a spolehlivého provozu přenosové soustavy nebo distribuční soustavy, ale nikoli pro účely zajišťování výkonové rovnováhy nebo řízení přetížení;
- 52) „integrovaným elektroenergetickým podnikem“ vertikálně integrovaný podnik nebo horizontálně integrovaný podnik;
- 53) „vertikálně integrovaným podnikem“ elektroenergetický podnik nebo skupina elektroenergetických podniků, v nichž jsou tatáž osoba nebo tytéž osoby oprávněny, přímo nebo nepřímo, vykonávat kontrolu a v nichž daný podnik nebo skupina podniků vykonává alespoň jednu z funkcí přenosu nebo distribuce a alespoň jednu z funkcí výroby nebo dodávky;
- 54) „horizontálně integrovaným podnikem“ elektroenergetický podnik vykonávající alespoň jednu z funkcí výroby za účelem prodeje, přenosu, distribuce nebo dodávek a další činnosti, která nesouvisí s elektroenergetikou;
- 55) „podnikem ve skupině“ podnik ve skupině ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ⁽¹⁸⁾ nebo podnik patřící stejným podílníkům;
- 56) „kontrolou“ práva, smlouvy nebo jiné prostředky, které jednotlivě nebo společně a s ohledem na dané skutečnosti nebo právní předpisy poskytují možnost uplatnění rozhodujícího vlivu v určitém podniku, zejména na základě:
- a) vlastnického práva nebo práva užívání všech aktiv podniku nebo jejich části;
 - b) práv nebo smluv, které poskytují rozhodující vliv na složení, hlasování nebo rozhodování orgánů podniku;
- 57) „elektroenergetickým podnikem“ fyzická nebo právnická osoba, která vykonává alespoň jednu z těchto funkcí: výroba, přenos, distribuce, agregace, odezva strany poptávky, ukládání energie, dodávky nebo nákup elektřiny, a která zajišťuje obchodní, technické nebo údržbářské úkoly související s těmito funkcemi, která však nezahrnuje konečné zákazníky;
- 58) „bezpečností“ jak bezpečnost dodávek elektřiny a zásobování elektřinou, tak technická bezpečnost;

⁽¹⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Úř. věst. L 182, 29.6.2013, s. 19).

- 59) „ukládáním energie“ v elektrizační soustavě odložení spotřeby elektřiny na pozdější okamžik, než byla vyrobena nebo přeměna elektřiny na takovou formu energie, kterou lze ukládat, ukládání takové energie, a následná zpětná přeměna takové energie na elektřinu nebo použití jako jiný nosič energie.
- 60) „zařízením pro ukládání energie“ v elektrizační soustavě, zařízení, v němž probíhá ukládání energie.

KAPITOLA II

OBECNÁ PRAVIDLA ORGANIZACE ODVĚTVY ELEKTROENERGETIKY

Článek 3

Konkurenční, flexibilní a nediskriminační trh s elektřinou zaměřený na spotřebitele

1. Členské státy zajistí, aby jejich vnitrostátní právní předpisy nepřiměřeně neomezovaly přeshraniční obchod s elektřinou, účast spotřebitelů, též prostřednictvím odezvy strany poptávky, investice zejména do variabilní a flexibilní výroby energie, ukládání energie, zavádění elektromobility nebo nová propojovací vedení mezi členskými státy a aby ceny elektřiny odrážely aktuální poptávku a nabídku.
2. Při rozvoji nových propojovacích vedení zohlední členské státy cíle v oblasti propojení elektroenergetických soustav, stanovené v čl. 4 písm. d) bodě 1 nařízení (EU) 2018/1999.
3. Členské státy zajistí, aby v rámci vnitřního trhu s elektřinou neexistovaly žádné neodůvodněné překážky, pokud jde o vstup na trh, působení na něm a jeho opuštění, aniž jsou dotčeny pravomocí, jež si členské státy ponechávají ve vztahu ke třetím zemím.
4. Členské státy zajistí rovné podmínky, kdy se na elektroenergetické podniky vztahují transparentní, přiměřená a nediskriminační pravidla, poplatky a zacházení, a to zejména v oblasti odpovědnosti za zajišťování výkonové rovnováhy, přístupu na velkoobchodní trhy, přístupu k údajům, změny dodavatele a systémů vyúčtování a případně i udělování licencí.
5. Členské státy zajistí, aby účastníci trhu ze třetích zemí působící na vnitřním trhu s elektřinou dodržovali příslušné právní předpisy Unie a členských států, včetně právních předpisů v oblasti životního prostředí a bezpečnosti.

Článek 4

Svobodný výběr dodavatele

Členské státy zajistí, aby všichni zákazníci mohli svobodně nakupovat elektřinu od dodavatele dle vlastního výběru a aby všichni zákazníci mohli mít více než jednu smlouvu na dodávky elektřiny současně, pod podmínkou, že jsou zřízena požadovaná místa připojení a body měření.

Článek 5

Tržní ceny za dodávky

1. Dodavatelé mohou volně stanovit cenu, za niž dodávají elektřinu zákazníkům. Členské státy přijmou vhodná opatření k zajištění účinné hospodářské soutěže mezi dodavateli.
2. Členské státy prostřednictvím sociální politiky nebo jinými prostředky než veřejnými zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny zajistí v souladu s články 28 a 29 ochranu zákazníků v domácnostech, kteří trpí energetickou chudobou a jsou zranitelní.
3. Odchylně od odstavců 1 a 2 mohou členské státy uplatňovat veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny zákazníkům v domácnostech, kteří trpí energetickou chudobou nebo jsou zranitelní. Na tyto veřejné zásahy se vztahují podmínky stanovené v odstavcích 4 a 5.
4. Veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny:
 - a) musí sledovat cíl obecného hospodářského zájmu a nesmějí překračovat rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle;

- b) musí být jasně vymezené, transparentní, nediskriminační a ověřitelné;
- c) musí zaručovat rovnost přístupu elektroenergetických podniků Unie k zákazníkům;
- d) musí být časově omezené a přiměřené, pokud jde o osoby, které z nich mají prospěch;
- e) nesmí vést k dodatečným nákladům pro účastníky trhu diskriminačním způsobem.

5. Každý členský stát uplatňující veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny v souladu s odstavcem 3 tohoto článku musí také dodržovat čl. 3 odst. 3 písm. d) a článek 24 nařízení (EU) 2018/1999, bez ohledu na to, zda se v dotčeném členském státě nachází významný počet domácností, které trpí energetickou chudobou.

6. K zajištění přechodného období k vytvoření účinné hospodářské soutěže o smlouvy na dodávky elektřiny mezi dodavateli a k dosažení plně účinného, tržního stanovování maloobchodních cen elektřiny v souladu s odstavcem 1 mohou členské státy uplatňovat veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny zákazníkům v domácnostech a mikropodnikům, které nemají prospěch z veřejných zásahů podle odstavce 3.

7. Veřejné zásahy podle odstavce 6 musí splňovat kritéria stanovená v odstavci 4 a:

- a) musí je doplňovat soubor opatření k dosažení účinné hospodářské soutěže a metodika pro hodnocení pokroku vyplývajícího z těchto opatření;
- b) musí být stanoveny pomocí metodiky, která zajišťuje nediskriminační zacházení s dodavateli;
- c) musí být stanoveny tak, aby cena převyšovala náklady, a to na úrovni, na níž může docházet k účinné cenové soutěži;
- d) musí být navrženy tak, aby minimalizovaly případný negativní dopad na velkoobchodní trh s elektřinou;
- e) musí zajistit, aby všichni ti, kdo mají z takového veřejného zásahu prospěch, měli možnost si zvolit konkurenční tržní nabídky, byli alespoň jednou za čtvrtletí přímo informováni o dostupnosti nabídek a úspor na konkurenčním trhu, a to zejména o smlouvách s dynamickým určováním ceny elektřiny, a byla jim poskytnuta pomoc při přechodu k tržní nabídce;
- f) musí zajistit, aby podle článků 19 a 21 všichni ti, kdo mají z takových veřejných zásahů prospěch, měli nárok na to, aby jim byly nainstalovány inteligentní elektroměry bez dodatečných nákladů pro tyto zákazníky, a aby jim byla tato instalace nabídnuta a byli přímo informováni o možnosti instalace inteligentních elektroměrů a byla jim poskytnuta nezbytná pomoc;
- g) nesmějí vést k přímým křížovým dotacím mezi zákazníky zásobovanými za ceny na volném trhu a zákazníky zásobovanými za regulované dodavatelské ceny;

8. Členské státy oznámí opatření přijatá podle odstavců 3 a 6 Komisi do jednoho měsíce od jejich přijetí a mohou je ihned uplatňovat. K oznámení se připojí vysvětlení, proč jiné nástroje nebyly dostatečné k uspokojivému dosažení sledovaného cíle, jak jsou splněny požadavky stanovené v odstavcích 4 a 7 a jaké jsou dopady oznámených opatření na ochranu hospodářské soutěže. Oznámení uvede rozsah osob, které mají z opatření prospěch, dobu platnosti opatření, počet zákazníků v domácnostech, jichž se dané opatření týká, a vysvětlí způsob, jakým byla regulovaná cena stanovena.

9. Do 1. ledna 2022 a 1. ledna 2025 členské státy předloží Komisi zprávy o provádění tohoto článku, nezbytnosti a přiměřenosti veřejných zásahů podle tohoto článku a posouzení pokroku při dosahování účinné hospodářské soutěže mezi dodavateli a při přechodu k tržním cenám. Členské státy, které uplatňují regulované ceny v souladu s odstavcem 6, podají zprávu o souladu s podmínkami v odstavci 7, včetně souladu dodavatelů, kteří musí takové zásahy uplatňovat, jakož i o dopadu regulovaných cen na finanční situaci těchto dodavatelů.

10. Do 31. prosince 2025 Komise přezkoumá provádění tohoto článku a předloží v této souvislosti Evropskému parlamentu a Radě zprávu za účelem dosažení tržního stanovování maloobchodních cen elektřiny, a případně společně se zprávou či v návaznosti na ni předloží legislativní návrh. Tento legislativní návrh může rovněž stanovit datum ukončení regulovaných cen.

Článek 6

Přístup třetích osob

1. Členské státy zajistí zavedení systému pro přístup třetích osob k přenosovým a distribučním soustavám na základě zveřejněných sazeb použitelných na všechny zákazníky a používaných objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy. Členské státy zajistí, aby tyto sazby nebo metodiky jejich výpočtu byly před vstupem sazeb v platnost schváleny v souladu s článkem 59 a aby tyto sazby a metodiky, schvalují-li se jen metodiky, byly před vstupem sazeb v platnost zveřejněny.
2. Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy může odmítnout přístup, pokud postrádá nezbytnou kapacitu. Pro takové odmítnutí musí uvést řádně podložené důvody, zejména s ohledem na článek 9, založené na objektivních, technicky a hospodářsky ospravedlnitelných kritériích. Členské státy nebo, stanoví-li tak daný členský stát, regulační orgány těchto členských států zajistí, aby byla tato kritéria důsledně uplatňována a aby uživatel soustavy, kterému byl odmítnut přístup, mohl využít postupu alternativního řešení sporů. Pokud je to žádoucí a pokud došlo k odmítnutí přístupu, regulační orgány dále zajistí, aby provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy poskytl náležité informace o opatřeních, která budou nezbytná k posílení soustavy. Tyto informace se poskytnou vždy, pokud byl odepřen přístup k dobýjecím stanicím. Osobě požadující takové informace může být účtován přiměřený poplatek odrážející náklady na jejich poskytnutí.
3. Tento článek se rovněž použije na občanská energetická společenství, která spravují distribuční sítě.

Článek 7

Přímá vedení

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, která umožní:
 - a) všem výrobcům a podnikům dodávajícím elektřinu usazeným na jejich území zásobovat své vlastní prostory, dceřiné společnosti a zákazníky prostřednictvím přímých vedení, aniž by se na ně vztahovaly nepřiměřené administrativní postupy nebo náklady;
 - b) všem zákazníkům na jejich území, aby byli, ať už individuálně nebo společně, výrobci a podniky dodávajícími elektřinu zásobování prostřednictvím přímých vedení.
2. Členské státy stanoví kritéria pro povolení výstavby přímých vedení na svém území. Tato kritéria musí být objektivní a nediskriminační.
3. Možnost dodávek elektřiny prostřednictvím přímých vedení podle odstavce 1 tohoto článku nemá vliv na možnost uzavírat smlouvy o dodávkách elektřiny podle článku 6.
4. Členské státy mohou podmínit vydání povolení k výstavbě přímého vedení buď odmítnutím přístupu do soustavy na základě článku 6, je-li to vhodné, nebo zahájením postupu řešení sporů podle článku 60.
5. Členské státy mohou odmítnout povolit výstavbu přímého vedení, pokud by udělení tohoto povolení bránilo uplatňování ustanovení o povinnostech veřejné služby podle článku 9. Toto odmítnutí musí být řádně odůvodněno.

Článek 8

Povolovací řízení pro nové kapacity

1. Pro výstavbu nových výrobních kapacit zavedou členské státy povolovací řízení, které musí probíhat podle objektivních, transparentních a nediskriminačních kritérií.
2. Členské státy stanoví kritéria pro udělení povolení k výstavbě výrobních kapacit na svém území. Při stanovování příslušných kritérií členské státy posuzují otázky:
 - a) bezpečnosti a zabezpečení elektrizačních soustav, zařízení a souvisejícího vybavení;
 - b) ochrany veřejného zdraví a bezpečnosti;
 - c) ochrany životního prostředí;

- d) využití půdy a volby umístění;
 - e) využití veřejného pozemku;
 - f) energetické účinnosti;
 - g) povahy primárních zdrojů;
 - h) údajů o žadateli, jako např. jeho technické, hospodářské a finanční schopnosti;
 - i) plnění opatření přijatých podle článku 9;
 - j) příspěvku výrobní kapacity k dosažení celkového cíle Unie, jímž je nejméně 32 % podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie v Unii v roce 2030, uvedeného v čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ⁽¹⁹⁾;
 - k) příspěvku výrobní kapacity ke snížení emisí a
 - l) alternativ oproti výstavbě nové výrobní kapacity, jako jsou řešení v oblasti odezvy strany poptávky a ukládání energie;
3. Členské státy zajistí, aby pro malou decentralizovanou nebo distribuovanou výrobu existovala zvláštní, zjednodušená a zefektivněná povolovací řízení, která zohlední jejich omezenou velikost a jejich možný vliv.

Členské státy mohou vypracovat pokyny týkající se tohoto zvláštního povolovacího řízení. Regulační orgány nebo jiné příslušné vnitrostátní orgány včetně orgánů odpovědných za plánování podrobí tyto pokyny přezkumu a mohou doporučit jejich změnu.

Pokud členské státy stanovily určité postupy, jimiž se řídí schvalování využití půdy, použitelné na velké projekty nové infrastruktury pro výrobní kapacitu, zahrnou případně do těchto postupů i výstavbu nové výrobní kapacity a uplatňují je nediskriminačním způsobem a v příslušném časovém rámci.

4. Povolovací řízení a kritéria musí být zveřejněna. Žadatelé musí být vyrozuměni o důvodech, které vedly k zamítnutí udělení povolení. Tyto důvody musí být objektivní, nediskriminační, řádně podložené a opodstatněné. Žadatelé musí mít k dispozici opravné prostředky.

Článek 9

Povinnosti veřejné služby

1. Aniž je dotčen odstavec 2, členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity, aby elektroenergetické podniky byly provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.
2. S plným ohledem na související ustanovení Smlouvy o fungování EU, zejména na její článek 106, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v odvětví elektroenergetiky povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně bezpečnosti dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek, jakož i ochrany životního prostředí, včetně energetické účinnosti, energie z obnovitelných zdrojů a ochrany klimatu. Tyto povinnosti musí být jasně vymezené, transparentní, nediskriminační a ověřitelné a musí zaručovat rovnost přístupu pro elektroenergetické podniky Unie ke spotřebitelům v jednotlivých členských státech. Povinnosti veřejné služby, které se týkají stanovování cen za dodávky elektřiny, musí splňovat požadavky stanovené v článku 5 této směrnice.
3. Případné finanční náhrady, jiné formy náhrady a výlučná práva, jež členské státy udělují za plnění povinností stanovených v odstavci 2 tohoto článku nebo za poskytování univerzální služby podle článku 27, jsou poskytovány nediskriminačním a transparentním způsobem.
4. Členské státy při provádění této směrnice informují Komisi o všech opatřeních přijatých pro plnění povinností univerzální služby a veřejné služby včetně ochrany spotřebitele a ochrany životního prostředí a o jejich možném vlivu na vnitrostátní nebo mezinárodní hospodářskou soutěž bez ohledu na to, zda tato opatření vyžadují odchylku od této směrnice nebo nikoliv. Členské státy následně oznámí Komisi každé dva roky všechny změny těchto opatření bez ohledu na to, zda vyžadují odchylku od této směrnice nebo nikoliv.

⁽¹⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

5. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat články 6, 7 a 8 této směrnice, pokud by jejich uplatnění právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených elektroenergetickým podnikům z důvodů obecného hospodářského zájmu a pokud tím rozvoj obchodu nebude dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Unie. Zájmy Unie mimo jiné zahrnují ochranu hospodářské soutěže s ohledem na zákazníky v souladu s článkem 106 Smlouvy o fungování EU a s touto směrnicí.

KAPITOLA III

POSÍLENÍ POSTAVENÍ SPOTŘEBITELE A OCHRANA SPOTŘEBITELE

Článek 10

Základní smluvní práva

1. Členské státy zajistí, aby měli všichni koneční zákazníci právo na dodávky elektřiny od dodavatele, pokud s tím dodavatel souhlasí, bez ohledu na to, v jakém členském státě je dodavatel registrován, pokud se tento dodavatel řídí příslušnými pravidly pro obchodování a zajišťování výkonové rovnováhy. V tomto ohledu přijmou členské státy veškerá opatření nezbytná k tomu, aby zajistily, že správní postupy nediskriminují dodavatele, kteří jsou již zaregistrováni v jiném členském státě.

2. Aniž jsou dotčeny předpisy Unie o ochraně spotřebitele, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU⁽²⁰⁾ a směrnice Rady 93/13/EHS⁽²¹⁾, členské státy zajistí, aby měli koneční zákazníci práva stanovená v odstavcích 3 až 12 tohoto článku.

3. Koneční zákazníci mají právo uzavřít se svým dodavatelem smlouvu, která obsahuje:

- a) totožnost a adresu dodavatele;
- b) poskytované služby, nabízenou úroveň kvality služeb, jakož i lhůtu pro počáteční připojení;
- c) druhy nabízených služeb údržby;
- d) prostředky, kterými lze získávat aktuální informace o všech uplatňovaných sazbách, poplatcích za údržbu a balíčcích produktů nebo služeb;
- e) dobu platnosti smlouvy, podmínky, za nichž je možné služby, včetně produktů nebo služeb, které jsou s těmito službami v balíčku, nebo smlouvu obnovit či zrušit, a informaci o tom, zda je možné smlouvu bezplatně vypovědět;
- f) všechny náhrady a odškodnění, které se uplatňují v případě, že není dodržena dohodnutá úroveň kvality služby, včetně nesprávného nebo zpožděného vyúčtování;
- g) způsob zahájení postupu mimosoudního urovnávání sporů v souladu s článkem 26;
- h) informace o právech spotřebitele, včetně informací o vyřizování stížností a všech informací podle tohoto odstavce, jasně sdělené prostřednictvím vyúčtování nebo internetové stránky elektroenergetického podniku.

Podmínky ve smlouvách mezi zákazníky a dodavateli musí být spravedlivé a dobře známé předem. Zákazníci musí být o smluvních podmínkách informováni před uzavřením nebo potvrzením smlouvy. Pokud se smlouvy uzavírají prostřednictvím zprostředkovatelů, poskytují se informace týkající se záležitostí uvedených v tomto odstavci taktéž před uzavřením smlouvy.

Koneční zákazníci obdrží stručný přehled základních smluvních podmínek v přehledné, výstižné a srozumitelné podobě.

4. Koneční zákazníci musí být přiměřeně informováni o každém úmyslu změnit smluvní podmínky a zároveň musí být informováni o svém právu smlouvu ukončit v okamžiku obdržení informace o změně smluvních podmínek.

⁽²⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽²¹⁾ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29).

Dodavatelé svým konečným zákazníkům přímo, transparentním a srozumitelným způsobem oznamují každou změnu cen za dodávky i důvody a podmínky změny a její rozsah, a to ve vhodné dobu, nejpozději dva týdny, a v případě zákazníků v domácnostech jeden měsíc, před tím, než změna nabude účinku. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci mohli svobodně smlouvu ukončit, pokud neakceptují nové smluvní podmínky nebo změny cen za dodávky, které jim oznámil jejich dodavatel.

5. Dodavatelé poskytují konečným zákazníkům transparentní informace o uplatňovaných cenách a sazbách a o běžných podmínkách týkajících se přístupu ke službám v elektroenergetice a jejich používání.

6. Dodavatelé nabízí konečným zákazníkům širokou nabídku způsobů plateb. Uvedené způsoby plateb nesmějí nepřiměřeně diskriminovat žádné zákazníky. Jakýkoli rozdíl v poplatcích spojených se způsoby plateb nebo systémy placení záloh musí být objektivní, nediskriminační a přiměřený a nesmí překročit přímé náklady, které příjemce hradí za používání konkrétní platební metody nebo systému placení záloh, v souladu s článkem 62 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ⁽²³⁾.

7. V souladu s odstavcem 6 zákazníci v domácnostech, kteří mají přístup k systémům placení záloh, nesmějí být těmito systémy znevýhodňováni.

8. Dodavatelé nabízí konečným zákazníkům spravedlivé a transparentní obecné podmínky, jež jsou poskytovány ve srozumitelném a jednoznačném jazyce a neobsahují mimosmluvní překážky, které by bránily výkonu práv zákazníků, například nadměrnou smluvní dokumentací. Zákazníci jsou chráněni před nepoctivými a zavádějícími způsoby prodeje.

9. Koneční zákazníci musí mít právo na dobrou úroveň služeb a vyřizování stížností jejich dodavateli. Dodavatelé vyřizují stížnosti nekomplikovaným způsobem, spravedlivě a rychle.

10. Při přístupu k univerzální službě podle ustanovení přijatých členskými státy podle článku 27 musí být koneční zákazníci informováni o svých právech týkajících se univerzální služby.

11. Dodavatelé zákazníky v domácnostech s dostatečným předstihem před plánovaným odpojením náležitě informují o alternativních opatřeních k odpojení. Tato alternativní opatření mohou odkazovat na zdroje podpory umožňující odpojení předejít, systémy placení záloh, energetické audity, energetické konzultační služby, alternativní platební plány, dluhové poradenství nebo moratoria na odpojování. Tato alternativní opatření by neměla pro zákazníky, kteří čelí odpojení, představovat dodatečné náklady.

12. Dodavatelé poskytnou konečným zákazníkům po jakékoli změně dodavatele závěrečné vyúčtování nejpozději šest týdnů poté, co taková změna proběhla.

Článek 11

Nárok na smlouvu s dynamickým určováním ceny elektřiny

1. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní regulační rámec dodavatelům umožňoval nabízet smlouvy s dynamickým určováním ceny elektřiny. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci, kteří mají nainstalován inteligentní elektroměr, mohli o uzavření smlouvy s dynamickým určováním ceny elektřiny požádat alespoň jednoho dodavatele a každého dodavatele, který má více než 200 000 konečných zákazníků.

2. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci byli dodavateli plně informováni o příležitostech, nákladech a rizicích, které taková smlouva s dynamickým určováním ceny elektřiny představuje, a zajistí, aby dodavatelé byli povinni poskytovat konečným zákazníkům odpovídající informace, včetně toho, že je nutné si nechat nainstalovat vhodný elektroměr. Regulační orgány sledují vývoj trhu a posuzují rizika, která mohou být s novými produkty a službami spojena, a řeší nekalé praktiky.

3. Dodavatel musí od každého konečného zákazníka před změnou jeho smlouvy na smlouvu s dynamickým určováním ceny elektřiny obdržet souhlas.

⁽²³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35).

4. Nejméně po dobu deseti let poté, co smlouvy s dynamickým určováním ceny elektřiny začnou být dostupné, sledují členské státy nebo jejich regulační orgány hlavní vývoj v oblasti takových smluv, včetně nabídek na trhu a dopadu na účty spotřebitelů a zejména úroveň volatility cen a každý rok o tom zveřejní zprávu.

Článek 12

Právo na změnu dodavatele a pravidla týkající se poplatků souvisejících se změnou dodavatele

1. Změna dodavatele nebo účastníka trhu vykonávajícího služby agregace musí být provedena v co nejkratší lhůtě. Členské státy zajistí, aby zákazník, který si přeje změnit dodavatele nebo účastníka trhu vykonávajícího služby agregace a dodrží přitom smluvní podmínky, měl na tuto změnu nárok ve lhůtě nejvýše tří týdnů ode dne, kdy o to požádá. Nejpozději od 1. ledna 2026 nesmí technický proces změny dodavatele trvat déle než 24 hodin a musí být možné jej provést v kterýkoli pracovní den.
2. Členské státy zajistí, aby alespoň zákazníkům v domácnostech a malým podnikům nebyly účtovány žádné poplatky související se změnou dodavatele.
3. Odchylně od odstavce 2 mohou členské státy dodavatelům nebo účastníkům trhu vykonávajícím služby agregace povolit účtování poplatků za ukončení smlouvy zákazníkům, kteří z vlastní vůle ukončí smlouvu na dodávky elektřiny za pevnou cenu na dobu určitou před uplynutím sjednané doby, pokud jsou tyto poplatky součástí smlouvy, již zákazník z vlastní vůle uzavřel, a zákazník je před uzavřením smlouvy o těchto poplatcích jasně informován. Tyto poplatky musí být přiměřené a nesmějí přesáhnout přímou hospodářskou ztrátu, kterou dodavatel nebo účastník trhu vykonávající služby agregace utrpěl v důsledku vypovězení smlouvy zákazníkem, včetně nákladů na případné investice v rámci balíčku nebo na služby, které již byly zákazníkovi poskytnuty jako součást plnění smlouvy. Důkazní břemeno týkající se výše přímé hospodářské ztráty nese dodavatel nebo účastník trhu vykonávající služby agregace a přípustnost poplatků za ukončení smlouvy sleduje regulační orgán nebo jiný příslušný vnitrostátní orgán.
4. Členské státy zajistí, aby právo na změnu dodavatele nebo účastníka trhu vykonávajícího služby agregace bylo zákazníkům přiznáno bez diskriminace z hlediska nákladů, úsilí a času.
5. Zákazníci v domácnostech jsou oprávněni účastnit se kolektivních programů na změnu dodavatele. Členské státy odstraní veškeré regulační nebo správní překážky pro kolektivní změny dodavatele a vytvoří rámec, který zajistí nejvyšší možnou ochranu spotřebitelů tak, aby se zabránilo jakýmkoli nekalým praktikám.

Článek 13

Smlouva o agregaci

1. Členské státy zajistí, aby všichni zákazníci nezávisle na své smlouvě na dodávky elektřiny mohli u elektroenergetického podniku dle vlastního výběru svobodně nakupovat a prodávat elektroenergetické služby, včetně agregace, s výjimkou dodávek elektřiny.
2. Členské státy zajistí, aby konečný zákazník mohl uzavřít smlouvu o agregaci, pokud si to přeje, i bez souhlasu svého elektroenergetického podniku.

Členské státy zajistí, aby účastníci trhu vykonávající služby agregace plně informovali zákazníky o podmínkách smluv, které jim jsou nabízeny.
3. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci měli nárok alespoň jednou za každé zúčtovací období bezplatně obdržet všechny relevantní údaje týkající se odezvy strany poptávky nebo údaje o dodané a prodané elektřině, pokud o to zákazník požádá.
4. Členské státy zajistí, aby práva uvedená v odstavcích 2 a 3 byla konečným zákazníkům přiznána bez diskriminace z hlediska nákladů, úsilí či času. Členské státy zejména zajistí, aby dodavatelé vůči zákazníkům neuplatňovali diskriminační technické a administrativní požadavky, postupy a poplatky v závislosti na tom, zda mají smlouvu s účastníkem trhu vykonávajícím služby agregace.

Článek 14

Srovnávací nástroje

1. Členské státy zajistí, aby alespoň zákazníci v domácnostech a mikropodniky s předpokládanou roční spotřebou nižší než 100 000 kWh měli bezplatný přístup alespoň k jednomu nástroji pro srovnávání nabídek dodavatelů, včetně nabídek smluv s dynamickým určováním ceny elektřiny. Zákazníci jsou o dostupnosti takových nástrojů informováni v rámci vyúčtování nebo jinými prostředky. Nástroje musí splňovat alespoň tyto požadavky:

- a) být nezávislé na účastnících trhu a zajistit, aby se elektroenergetickým podnikům dostávalo rovného zacházení, pokud jde o výsledky hledání;
- b) jasně uvádět své vlastníky a fyzickou nebo právnickou osobu, která nástroj provozuje a kontroluje, jakož i informace o tom, jak jsou nástroje financovány;
- c) stanovit jasná a objektivní kritéria, z nichž bude srovnání vycházet, včetně služeb, a zveřejnit je;
- d) používat jednoduchý a jednoznačný jazyk;
- e) poskytovat přesné a aktuální informace a uvádět čas poslední aktualizace;
- f) být přístupné pro osoby se zdravotním postižením díky tomu, že budou vnímatelné, ovladatelné, srozumitelné a spolehlivé;
- g) nabízet účinný postup pro nahlášení nesprávných informací o zveřejněných nabídkách; a
- h) při srovnávání omezit požadované osobní údaje pouze na údaje, které jsou pro srovnání nezbytně nutné.

Členské státy zajistí, aby alespoň jeden nástroj pokrýval celý trh. Pokud trh pokrývá větší počet nástrojů, obsahují co možná nejúplnější škálu nabídek elektřiny pokrývajících významnou část trhu a v případě, že tyto nástroje nepokrývají trh úplně, jasně tuto skutečnost před zobrazením výsledků uvedou.

2. Srovnávací nástroje uvedené v odstavci 1 může provozovat jakýkoli subjekt, včetně soukromých společností a veřejných orgánů či subjektů.

3. Členské státy určí příslušný vnitrostátní orgán, který bude odpovědný za vydávání značek důvěry pro srovnávací nástroje, jež splňují požadavky stanovené v odstavci 1, a za zajištění toho, aby srovnávací nástroje, které značku důvěry nesou, trvale splňovaly požadavky stanovené v odstavci 1. Tento orgán je nezávislý na jakýchkoli účastnících trhu a provozovatelích srovnávacích nástrojů.

4. Členské státy mohou vyžadovat, aby srovnávací nástroje uvedené v odstavci 1 zahrnovaly srovnávací kritéria týkající se povahy služeb, které dodavatelé nabízejí.

5. Každý nástroj, který srovnává nabídky účastníků trhu, je způsobilý požádat o značku důvěry v souladu s tímto článkem na dobrovolném a nediskriminačním základě.

6. Odchylně od odstavců 3 a 5 se členské státy mohou rozhodnout, že nezajistí vydávání značek důvěry pro srovnávací nástroje, pokud existuje veřejný orgán nebo subjekt, který poskytuje srovnávací nástroj splňující požadavky stanovené v odstavci 1.

Článek 15

Aktivní zákazníci

1. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci byli oprávněni jednat jako aktivní zákazníci, aniž by se na ně vztahovaly nepřiměřené nebo diskriminační technické a administrativní požadavky, postupy a poplatky a síťové poplatky, které neodrážejí náklady;

2. Členské státy zajistí, aby:

- a) aktivní zákazníci byli oprávněni provozovat svou činnost buď přímo, nebo prostřednictvím agregace;
- b) aktivní zákazníci byli oprávněni prodávat elektřinu vyrobenou z vlastních zdrojů, a to i prostřednictvím smluv o nákupu elektřiny;

- c) aktivní zákazníci byli oprávněni účastnit programů flexibility a programů energetické účinnosti;
- d) aktivní zákazníci byli oprávněni pověřit třetí osobu správou zařízení, která jsou pro jejich činnost zapotřebí, včetně instalace, provozování, zpracování dat a údržby, aniž by třetí osoba byla považována za aktivního zákazníka;
- e) se na aktivní zákazníky v souladu s čl. 59 odst. 9 této směrnice a s článkem 18 nařízení (EU) 2019/943 vztahovaly transparentní a nediskriminační síťové poplatky, které odrážejí náklady a účtují se odděleně za elektřinu dodanou do sítě a za elektřinu odebranou ze sítě, čímž se zajistí, aby odpovídajícím a vyváženým způsobem přispívali ke sdílení celkových nákladů na soustavu;
- f) aktivní zákazníci byli finančně odpovědní za odchylky, které v rámci elektrizační soustavy způsobí; v tomto rozsahu jsou subjekty zúčtování nebo přenesou svou odpovědnost za odchylku v souladu s článkem 5 nařízení (EU) 2019/943.

3. Členské státy mohou mít ve svých vnitrostátních právních předpisech různá ustanovení vztahující se na individuální aktivní zákazníky a na společně jednající aktivní zákazníky, pod podmínkou, že se na všechny aktivní zákazníky vztahují všechna práva a povinnosti, jak jsou stanoveny v tomto článku. Jakékoli odlišné zacházení se společně jednajícími aktivními zákazníky musí být přiměřené a rádě odůvodněné.

4. Členské státy, které mají v současnosti zavedeny systémy, v jejichž rámci se neúčtuje odděleně za elektřinu dodanou do sítě a za elektřinu odebranou ze sítě, neudělí po 31. prosinci 2023 v rámci těchto systémů žádná nová práva. V každém případě zákazníci, na něž se vztahují stávající systémy, musí mít vždy možnost rozhodnout se pro nový systém, v němž se poplatky za elektřinu dodanou do sítě a elektřinu odebranou ze sítě účtují odděleně, jako základ pro výpočet síťových poplatků.

5. Členské státy zajistí, aby aktivní zákazníci, kteří vlastní zařízení pro ukládání energie:

- a) měli právo na připojení k síti v přiměřené lhůtě od podání žádosti, pokud jsou splněny všechny nezbytné podmínky, jako je odpovědnost za odchylku a odpovídající měření;
- b) nepodléhali žádnému dvojímu zpoplatnění, včetně síťových poplatků, za uloženou elektřinu, která zůstává v jejich prostorách, nebo při poskytování služeb flexibility provozovatelům soustav;
- c) nepodléhali neúměrným požadavkům nebo poplatkům pro udělení licence;
- d) měli povoleno souběžně poskytovat několik služeb, je-li to technicky proveditelné.

Článek 16

Občanská energetická společenství

1. Členské státy stanoví vhodný regulační rámec pro občanská energetická společenství, který zajistí, aby:

- a) účast v občanském energetickém společenství byla otevřená a dobrovolná;
- b) členové nebo podílníci mohli z občanského energetického společenství vystoupit; v takovém případě se použije článek 12;
- c) členové nebo podílníci občanského energetického společenství neztratili svá práva a povinnosti zákazníků v domácnostech nebo aktivních zákazníků;
- d) příslušný provozovatel distribuční soustavy pod podmínkou poskytnutí spravedlivé náhrady dle posouzení regulačním orgánem spolupracoval s občanskými energetickými společenstvími s cílem usnadnit přenosy elektřiny v rámci občanských energetických společenství;
- e) se na občanská energetická společenství vztahovaly nediskriminační, spravedlivé, přiměřené a transparentní postupy a poplatky, včetně registrace a udělování licencí, a transparentní a nediskriminační síťové poplatky, které odrážejí náklady v souladu s čl. 18 nařízení (EU) 2019/943, čímž se zajistí, aby odpovídajícím a vyváženým způsobem přispívala ke sdílení celkových nákladů na systém.

2. Členské státy mohou ve vhodném regulačním rámci stanovit, že občanská energetická společenství:
 - a) jsou otevřena přeshraniční účasti;
 - b) jsou oprávněna vlastnit, zřizovat, nakupovat nebo si pronajímat distribuční sítě a autonomně je spravovat za podmínek stanovených v odstavci 4 tohoto článku;
 - c) podléhají výjimkám stanoveným v čl. 38 odst. 2.
3. Členské státy zajistí, aby občanská energetická společenství:
 - a) měla nediskriminační přístup na všechny trhy s elektřinou, a to buď přímo, nebo prostřednictvím agregace;
 - b) měla nediskriminační a přiměřené zacházení, pokud jde o jejich činnosti, práva a povinnosti v postavení konečných zákazníků, výrobců, dodavatelů, provozovatelů distribučních soustav nebo účastníků trhu vykonávajících služby agregace;
 - c) byla finančně odpovědná za odchylky, které v rámci elektrizační soustavy způsobí. V tomto rozsahu jsou subjekty zúčtování nebo přenesou svou odpovědnost za odchylku v souladu s článkem 4 nařízení (EU) 2019/943;
 - d) měla ohledně samospotřeby energie stejné zacházení jako aktivní zákazníci v souladu s čl. 15 odst. 2 písm. e);
 - e) byla oprávněna zajistit v rámci občanského energetického společenství sdílení elektřiny, která je vyrobena výrobními bloky vlastněnými daným společenstvím, s výhradou dalších požadavků stanovených v tomto článku a při zachování práv a povinností členů společenství jakožto konečných zákazníků.

Pro účely prvního pododstavce písm. e) nejsou v případě, že je elektřina sdílena, dotčeny příslušné síťové poplatky, sazby a odvody, a to v souladu s transparentní analýzou nákladů a přínosů distribuovaných zdrojů energie vypracovanou příslušným vnitrostátním orgánem.

4. Členské státy se mohou rozhodnout, že občanským energetickým společenstvím dělí právo spravovat distribuční síť v oblasti jejich působení, a stanoví příslušné postupy, aniž jsou dotčena ustanovení kapitoly IV nebo další pravidla a předpisy vztahující se na provozovatele distribučních soustav. Pokud je takové právo uděleno, členské státy zajistí, aby:
 - a) občanská energetická společenství směla s příslušným provozovatelem distribuční soustavy nebo provozovatelem přenosové soustavy, k níž je jejich síť připojena, uzavřít dohodu o provozování sítě občanského energetického společenství;
 - b) se na občanská energetická společenství vztahovaly odpovídající síťové poplatky v místech připojení mezi sítí společenství a distribuční sítí mimo občanské energetické společenství a aby se tyto síťové poplatky účtovaly odděleně za elektřinu dodanou do distribuční sítě a za elektřinu odebranou z distribuční sítě mimo občanské energetické společenství v souladu s čl. 59 odst. 7;
 - c) občanská energetická společenství nediskriminovala zákazníky, kteří zůstávají připojeni k distribuční soustavě, ani jim nezpůsobovala újmu.

Článek 17

Odezva strany poptávky prostřednictvím agregace

1. Členské státy umožní a podpoří účast odezvy strany poptávky prostřednictvím agregace. Členské státy umožní konečným zákazníkům, včetně těch, kteří nabízejí odezvu strany poptávky prostřednictvím agregace, aby se společně s výrobcí elektřiny bez diskriminace účastnili všech trhů s elektřinou.
2. Členské státy zajistí, aby provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav při obstarávání podpůrných služeb jednali s účastníky trhu vykonávajícími služby odezvy strany poptávky prostřednictvím agregace bez diskriminace jako s výrobcí elektřiny na základě jejich technických možností.
3. Členské státy zajistí, aby jejich příslušný regulační rámec obsahoval přinejmenším tyto prvky:
 - a) právo každého účastníka trhu vykonávajícího služby agregace, včetně nezávislých agregátorů, vstoupit na trhy s elektřinou bez souhlasu ostatních účastníků trhu;

- b) nediskriminační a transparentní pravidla, která jasně určují úlohy a odpovědnost všech elektroenergetických podniků a zákazníků;
- c) nediskriminační a transparentní pravidla a postupy pro výměnu údajů mezi účastníky trhu vykonávajícími služby agregace a dalšími elektroenergetickými podniky, které zajišťují snadný přístup k údajům za rovných a nediskriminačních podmínek, avšak zároveň plně chrání obchodní údaje a osobní údaje zákazníků;
- d) povinnost účastníků trhu vykonávajících služby agregace být finančně odpovědnými za odchylky, které v rámci elektrizační soustavy způsobí. V tomto rozsahu jsou subjekty zúčtování nebo přenesou svou odpovědnost za odchylku v souladu s článkem 5 nařízení (EU) 2019/943;
- e) ustanovení, jež dodavatelům zabrání, aby konečným zákazníkům, kteří mají smlouvu s nezávislými agregátory, ukládali neoprávněné platby, sankce nebo jiná neoprávněná smluvní omezení;
- f) mechanismus řešení sporů mezi účastníky trhu vykonávajícími služby agregace a dalšími účastníky trhu, včetně určení odpovědnosti za odchylku.

4. Členské státy mohou od elektroenergetických podniků nebo zúčastněných konečných zákazníků vyžadovat, aby vypláceli finanční náhradu ostatním účastníkům trhu nebo jejich subjektům zúčtování, pokud jsou tito účastníci trhu nebo jejich subjekty zúčtování přímo dotčeni aktivací odezvy strany poptávky. Taková finanční náhrada nesmí vytvářet překážku pro vstup na trh pro účastníky trhu, kteří vykonávají služby agregace, ani překážku pro flexibilitu. V takových případech je tato finanční náhrada přísně omezena na krytí nákladů vzniklých dodavatelům zúčastněných zákazníků nebo jejich subjektům zúčtování během aktivace odezvy strany poptávky. Metoda výpočtu náhrady může zohledňovat přínosy, které nezávislí agregátoři poskytují jiným účastníkům trhu, a v takovém případě může být požadováno, aby agregátoři nebo zúčastnění zákazníci k takové náhradě přispěli, ale pouze tehdy, jestliže přínosy pro všechny dodavatele, zákazníky a jejich subjekty zúčtování nepřekročí přímé náklady, které jim vznikly. Tato metoda výpočtu podléhá schválení regulačním orgánem nebo jiným příslušným vnitrostátním orgánem.

5. Členské státy zajistí, aby regulační orgány nebo, pokud to vyžaduje jejich vnitrostátní právní systém, provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav v úzké spolupráci s účastníky trhu a konečnými zákazníky stanovili technické požadavky pro účast odezvy strany poptávky na všech trzích s elektřinou, a to na základě technických charakteristik těchto trhů a schopností odezvy strany poptávky. Uvedené požadavky zahrnují účast agregovaných zatížení.

Článek 18

Vyúčtování a informace o vyúčtování

1. Členské státy zajistí, aby vyúčtování a informace o vyúčtování byly přesné, srozumitelné, jasné, stručné a uživatelsky vstřícné a byly předloženy způsobem, který konečným zákazníkům usnadňuje srovnávání. Koneční zákazníci na požádání obdrží jasné a srozumitelné vysvětlení způsobu, jakým bylo jejich vyúčtování vypracováno, a to především v případech, kdy vyúčtování není založeno na skutečné spotřebě.
2. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci dostávali veškerá vyúčtování a informace o vyúčtování zdarma.
3. Členské státy zajistí, aby konečným zákazníkům byla nabízena možnost elektronických vyúčtování a informací o vyúčtování a flexibilní způsoby samotné úhrady.
4. Zahrnuje-li smlouva budoucí změnu produktu nebo ceny nebo slevu, musí to být uvedeno ve vyúčtování spolu s datem, kdy k této změně dojde.
5. Zvažují-li členské státy změny požadavků na obsah vyúčtování, vedou konzultace se spotřebitelskými organizacemi.
6. Členské státy zajistí, aby vyúčtování a informace o vyúčtování splňovaly minimální požadavky stanovené v příloze I.

Článek 19

Inteligentní měřicí systémy

1. Členské státy nebo, stanoví-li tak daný členský stát, regulační orgány, ve snaze podpořit energetickou účinnost a posílit postavení konečných zákazníků, vydají důrazné doporučení, aby elektroenergetické podniky a jiní účastníci trhu optimalizovali využívání elektřiny, mimo jiné poskytováním služeb v oblasti hospodaření s energií, vypracováním inovačních vzorců pro stanovení ceny a zavedením inteligentních měřicích systémů, které jsou interoperabilní, zejména ve spojení se spotřebitelskými systémy pro hospodaření s energií a inteligentními sítěmi v souladu s příslušnými pravidly Unie o ochraně údajů.
2. Členské státy na svém území zajistí zavedení inteligentních měřicích systémů, které podpoří aktivní účast zákazníků na trhu s elektřinou. Uvedené zavedení může být předmětem posouzení nákladů a přínosů, které se provede v souladu se zásadami stanovenými v příloze II.
3. Členské státy, které přistoupí k zavedení inteligentních měřicích systémů, přijmou a zveřejní minimální funkční a technické požadavky na inteligentní měřicí systémy, které mají být na jejich území zavedeny, v souladu s článkem 20 a přílohou II. Členské státy zajistí interoperabilitu těchto inteligentních měřicích systémů a jejich schopnost poskytovat výstupy pro spotřebitelské systémy pro hospodaření s energií. Členské státy v tomto směru řádně zohlední příslušné dostupné normy včetně norem umožňujících interoperabilitu, osvědčené postupy a význam rozvoje inteligentních sítí a vnitřního trhu s elektřinou.
4. Členské státy, které přistoupí k zavedení inteligentních měřicích systémů, zajistí, aby koneční zákazníci transparentním a nediskriminačním způsobem přispívali k úhradě s tím spojených nákladů, přičemž zohlední dlouhodobé přínosy pro celý hodnotový řetězec. Členské státy nebo, stanoví-li tak daný členský stát, určené příslušné orgány toto zavádění na svém území pravidelně sledují, aby měly přehled o zajištění přínosů pro spotřebitele.
5. Pokud je zavedení inteligentních měřicích systémů v důsledku posouzení nákladů a přínosů podle odstavce 2 vyhodnoceno negativně, členské státy zajistí, aby bylo toto posouzení alespoň jednou za čtyři roky nebo častěji revidováno v návaznosti na významné změny v předpokladech, z nichž vycházelo, technický pokrok a vývoj trhu. Jakmile je výsledek aktualizovaného posouzení nákladové efektivity k dispozici, oznámí jej členské státy Komisi.
6. Ustanovení o inteligentních měřicích systémech uvedená v této směrnici se použijí na budoucí zařízení a na zařízení nahrazující starší inteligentní elektroměry. Inteligentní měřicí systémy, které jsou již nainstalovány nebo u nichž k „zahájení prací“, došlo před 4. červencem 2019, mohou zůstat nadále v provozu po celou dobu své životnosti, avšak v případě inteligentních měřicích systémů, které nesplňují požadavky článku 20 a přílohy II, nesmějí být tyto spotřebiče v provozu po 5. červenci 2031.

Pro účely tohoto odstavce se „zahájením prací“ rozumí zahájení stavebních prací na investici nebo první pevný závazek objednat vybavení nebo jiný závazek, který činí investici nevratnou, podle toho, co nastane dříve. Nákup pozemků a přípravné práce, jako je získání povolení a provádění předběžných studií proveditelnosti, se nepovažují za zahájení prací. V případě převzetí se „zahájením prací“ rozumí okamžik nabytí aktiv přímo vázaných k nabytí podniku.

Článek 20

Funkce inteligentních měřicích systémů

Pokud je zavedení inteligentních měřicích systémů na základě posouzení nákladů a přínosů podle čl. 19 odst. 2 vyhodnoceno pozitivně nebo jsou inteligentní měřicí systémy zaváděny systematicky po 4. červenci 2019, členské státy zavedou inteligentní měřicí systémy v souladu s evropskými normami, přílohou II a těmito požadavky:

- a) inteligentní měřicí systémy přesně měří skutečnou spotřebu elektřiny a jsou schopny poskytovat konečným zákazníkům informace o spotřebě v pásmech časově rozlišeného tarifu. Ověřené údaje o historické spotřebě jsou konečným zákazníkům na požádání snadno a bezpečně dostupné bez dalších nákladů a ve vizuálním znázornění. Neověřené údaje o spotřebě v téměř reálném čase jsou konečným zákazníkům rovněž snadno a bezpečně dostupné bez dalších nákladů prostřednictvím standardizovaného rozhraní nebo dálkového přístupu, a to za účelem podpory automatizovaných programů zvyšování energetické účinnosti, jakož i podpory odezvy strany poptávky a dalších služeb;

- b) bezpečnost inteligentních měřicích systémů a datových komunikací je zajištěna v souladu s příslušnými bezpečnostními pravidly Unie, s náležitým zohledněním nejlepších dostupných technologií pro zajištění nejvyšší úrovně kybernetické bezpečnosti při současném přihlédnutí k nákladům a zásadám proporcionality;
- c) ochrana soukromí konečných zákazníků a údajů o nich je zajištěna v souladu s příslušnými pravidly Unie v oblasti ochrany údajů a soukromí;
- d) provozovatelé elektroměrů zajistí, aby elektroměry aktivních zákazníků, kteří dodávají elektřinu do sítě, mohly započítávat elektřinu dodanou do sítě z prostor aktivních zákazníků;
- e) pokud o to koneční zákazníci požádají, jsou jim nebo třetí osobě jednající jejich jménem zpřístupněny v souladu s prováděcími akty přijatými podle článku 24 údaje o elektřině, kterou dodali do sítě, a údaje o jejich spotřebě, a to prostřednictvím standardizovaného komunikačního rozhraní nebo dálkového přístupu a ve snadno srozumitelném formátu umožňujícím srovnání nabídek na rovnocenném základě;
- f) před instalací inteligentních elektroměrů nebo při ní jsou konečným zákazníkům poskytnuty patřičné rady a informace, zejména ohledně plného potenciálu inteligentních elektroměrů, pokud jde o správu odečtů a sledování spotřeby energie, jakož i ohledně shromažďování a zpracování osobních údajů v souladu s použitelnými pravidly Unie o ochraně údajů;
- g) inteligentní měřicí systémy umožňují konečným zákazníkům, aby měření a vypořádání probíhalo se stejným časovým rozlišením, jako je interval zúčtování odchylek na vnitrostátním trhu.

Pro účely prvního pododstavce písm. e) musí mít koneční zákazníci rovněž možnost získat své údaje z měření nebo je předávat jiné straně bez dalších nákladů a v souladu se svým právem na přenositelnost údajů na základě pravidel Unie o ochraně údajů.

Článek 21

Nárok na inteligentní elektroměr

1. Pokud je zavedení inteligentních měřicích systémů na základě posouzení nákladů a přínosů podle čl. 19 odst. 2 vyhodnoceno negativně a pokud nejsou inteligentní měřicí systémy systematicky zavedeny, členské státy zajistí, aby měl každý konečný zákazník za úhradu souvisejících nákladů na požádání a za spravedlivých, přiměřených a nákladově efektivních podmínek nárok na instalaci nebo v příslušných případech modernizaci inteligentního elektroměru, který:
 - a) je-li to technicky proveditelné, je vybaven funkcemi uvedenými v článku 20, nebo minimálním souborem funkcí, které členské státy určí a zveřejní na vnitrostátní úrovni v souladu s přílohou II;
 - b) je interoperabilní a je schopen zajistit požadované propojení měřicí infrastruktury se spotřebitelskými systémy pro hospodaření s energií v téměř reálném čase.
2. Pokud jde o žádost zákazníka o inteligentní elektroměr podle odstavce 1, členské státy nebo, pokud tak daný členský stát stanovil, určené příslušné orgány:
 - a) zajistí, aby nabídka pro konečného zákazníka žádajícího o instalaci inteligentního elektroměru výslovně uváděla a jasně popisovala:
 - i) funkce a interoperabilitu, které je inteligentní elektroměr schopen podporovat, a služby, které jsou realizovatelné, jakož i přínosy, kterých lze díky danému inteligentnímu elektroměru v dané době reálně dosáhnout;
 - ii) případné související náklady, které by hradil konečný zákazník;
 - b) zajistí, aby byl elektroměr instalován v přiměřené době, nejpozději do čtyř měsíců od podání žádosti zákazníkem;
 - c) pravidelně a přinejmenším každé dva roky přezkoumají a zveřejní související náklady a sledují jejich vývoj v důsledku technologického pokroku a potenciálních modernizací měřicího systému.

Článek 22

Běžné elektroměry

1. Pokud koneční zákazníci nemají inteligentní elektroměry, členské státy zajistí, aby byly konečným zákazníkům poskytnuty individuální běžné elektroměry, které přesně měří jejich skutečnou spotřebu.
2. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci mohli snadno odečítat údaje ze svých běžných elektroměrů, ať už přímo nebo nepřímo prostřednictvím on-line rozhraní nebo jiného vhodného rozhraní.

Článek 23

Správa údajů

1. Při stanovování pravidel pro správu a výměnu údajů členské státy, nebo pokud tak členský stát stanovil, určené příslušné orgány stanoví pravidla týkající se přístupu k údajům konečného zákazníka způsobilými osobami v souladu s tímto článkem a platným právním rámcem Unie. Pro účely této směrnice se údaji rozumí, že zahrnují údaje z měření a o spotřebě, jakož i údaje potřebné ke změně dodavatele zákazníka, odezvě strany poptávky a dalším službám.
2. Členské státy organizují správu údajů, aby zajistily efektivní a bezpečný přístup k údajům a jejich výměnu, jakož i ochranu údajů a bezpečnost údajů.

Nezávisle na modelu správy údajů používaném v jednotlivých členských státech osoby odpovědné za správu údajů poskytnou kterékoli způsobilé osobě přístup k údajům konečného zákazníka v souladu s ustanoveními odstavce 1. Způsobilé osoby by měly mít požadované údaje k dispozici bez diskriminace a současně. Přístup k údajům je snadný a příslušné postupy pro obdržení přístupu k údajům se zveřejní.

3. Pravidla pro přístup k údajům a uchování údajů pro účely této směrnice musí být v souladu s příslušným právem Unie.

Zpracovávání osobních údajů prováděné v rámci této směrnice se provádí v souladu s nařízením (EU) 2016/679.

4. Členské státy, nebo pokud tak daný členský stát stanovil, určené příslušné orgány udělují osobám odpovědným za správu údajů oprávnění a osvědčení nebo nad těmito osobami, tam kde je to relevantní, vykonávají dohled, aby zajistily, že tyto osoby splňují požadavky této směrnice.

Aniž jsou dotčeny úkoly pověřenců pro ochranu osobních údajů podle nařízení (EU) 2016/679, mohou se členské státy rozhodnout, že od osob odpovědných za správu údajů budou vyžadovat, aby jmenovaly kontrolory shody, kteří odpovídají za sledování provádění opatření přijatých uvedenými osobami s cílem zajistit nediskriminační přístup k údajům a soulad s požadavky této směrnice.

Členské státy mohou za účelem plnění povinností podle tohoto odstavce určit kontrolory shody nebo subjekty uvedené v čl. 35 odst. 2 písm. d) této směrnice.

5. Konečným zákazníkům nesmějí být za přístup k jejich údajům nebo za jejich žádost o zpřístupnění jejich údajů účtovány žádné dodatečné náklady.

Členské státy jsou odpovědné za stanovení příslušných poplatků za přístup k údajům způsobilými osobami.

Členské státy nebo, pokud tak členský stát stanovil, určené příslušné orgány zajistí, aby poplatky účtované regulovanými subjekty, které poskytují datové služby, byly přiměřené a řádně odůvodněné.

Článek 24

Požadavky na interoperabilitu a postupy pro přístup k údajům

1. S cílem podpořit hospodářskou soutěž na maloobchodním trhu a zabránit vzniku nadměrných administrativních nákladů pro způsobilé strany usnadní členské státy plnou interoperabilitu energetických služeb v rámci Unie.

2. Komise prostřednictvím prováděcích aktů určí požadavky na interoperabilitu a nediskriminační a transparentní postupy pro přístup k údajům uvedené v čl. 23 odst. 1. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 68 odst. 2.

3. Členské státy zajistí, aby elektroenergetické podniky uplatňovaly požadavky na interoperabilitu a postupy pro přístup k údajům uvedené v odstavci 2. Tyto požadavky a postupy vycházejí ze stávajících vnitrostátních postupů.

Článek 25

Jednotná kontaktní místa

Členské státy zajistí, aby byla zřízena jednotná kontaktní místa, která poskytují zákazníkům veškeré potřebné informace o jejich právech, příslušných právních předpisech a mechanismech urovnávání sporů, které mají v případě sporu k dispozici. Tato jednotná kontaktní místa mohou být součástí obecných kontaktních míst pro poskytování informací spotřebitelům.

Článek 26

Právo na mimosoudní urovnání sporů

1. Členské státy zajistí konečným zákazníkům přístup k jednoduchým, spravedlivým, transparentním, nezávislým, účinným a efektivním mechanismům mimosoudního urovnání sporů, pokud jde o urovnávání sporů týkajících se práv a povinností stanovených touto směrnicí, prostřednictvím nezávislého mechanismu jako je například veřejný ochránce práv pro energetiku, orgán sdružující spotřebitele nebo regulační orgán. Pokud je konečný zákazník spotřebitelem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU⁽²³⁾, musí tyto mechanismy mimosoudního urovnání sporů splňovat požadavky na kvalitu stanovené ve směrnici 2013/11/EU a v odůvodněných případech poskytovat systém odškodnění nebo náhrad.

2. V případě potřeby členské státy zajistí, aby subjekty alternativního řešení sporů spolupracovaly za účelem nalezení jednoduchého, spravedlivého, transparentního, nezávislého, efektivního a účinného mechanismu mimosoudního urovnání sporů v případě jakéhokoli sporu, který vznikne v souvislosti s produkty nebo službami spojenými s jakýmkoli produktem nebo službou nebo balíkem produktů či služeb, které spadají do oblasti působnosti této směrnice.

3. Účast elektroenergetických podniků na mechanismech mimosoudního urovnání sporů pro zákazníky v domácnostech je povinná, ledaže členský stát Komisi prokáže, že jiné mechanismy jsou stejně účinné.

Článek 27

Univerzální služba

1. Členské státy zajistí, aby všichni zákazníci v domácnostech, a pokud to členské státy uznají za vhodné, i malé podniky mohli využívat univerzální služby, což znamená mít na jejich území právo na dodávky elektřiny ve stanovené kvalitě za konkurenční, jednoduše a jasně srovnatelné, transparentní a nediskriminační ceny. Aby zabezpečily poskytování univerzální služby, mohou členské státy určit dodavatele poslední instance. Členské státy uloží provozovatelům distribučním soustav povinnost připojit zákazníky do sítě za podmínek a při dodržení sazeb stanovených postupem podle čl. 59 odst. 7. Tato směrnice nebrání členským státům, aby posilovaly tržní postavení zákazníků v domácnostech a malých a středních zákazníků mimo domácnosti podporou možnosti dobrovolného sdružování se pro zastupování této kategorie zákazníků.

2. Odstavec 1 musí být prováděn transparentním a nediskriminačním způsobem a nesmí bránit svobodnému výběru dodavatele stanovenému v článku 4.

⁽²³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 63).

Článek 28

Zranitelní zákazníci

1. Členské státy přijmou vhodná opatření na ochranu zákazníků, a zejména zabezpečí, aby existovaly dostatečné záruky na ochranu zranitelných zákazníků. V této souvislosti každý členský stát vymezí pojem zranitelných zákazníků, který může odkazovat na energetickou chudobu, a mimo jiné na zákaz odpojení těchto zákazníků v kritických obdobích. Pojem zranitelných zákazníků může zahrnovat výši příjmů, podíl výdajů na energii v rámci disponibilního příjmu, energetickou účinnost domácností, kritickou závislost na elektrických zařízeních ze zdravotních důvodů, věk nebo jiná kritéria. Členské státy zajistí uplatňování práv a povinností spojených se zranitelnými zákazníky. Zejména přijmou opatření na ochranu zákazníků z odlehklých oblastí. Členské státy zabezpečí vysokou úroveň ochrany spotřebitele, zejména s ohledem na transparentnost týkající se smluvních podmínek, obecných informací a mechanismů urovnání sporů.

2. Členské státy přijmou vhodná opatření, mezi něž patří například poskytování dávek v systémech sociálního zabezpečení k zajištění nezbytných dodávek pro zranitelné zákazníky nebo podpora zlepšování energetické účinnosti, s cílem řešit případy energetické chudoby zjištěné podle čl. 3 odst. 3 písm. d) nařízení (EU) 2018/1999, a to i v širším kontextu chudoby. Tato opatření nesmějí bránit účinnému otevření trhu stanovenému v článku 4 ani fungování trhu a jsou případně oznámena Komisi v souladu s čl. 9 odst. 4. V oznámeních mohou být uvedena i opatření přijatá v rámci obecného systému sociálního zabezpečení.

Článek 29

Energetická chudoba

Při odhadování počtu domácností trpících energetickou chudobou podle čl. 3 odst. 3 písm. d) nařízení (EU) 2018/1999 členské státy stanoví a zveřejní soubor kritérií, která mohou zahrnovat nízký příjem, vysoký podíl výdajů na energii v rámci disponibilních příjmů a nízkou energetickou účinnost.

V této souvislosti a v souvislosti s čl. 5 odst. 5 poskytne Komise pokyny týkající se definice „značného počtu domácností trpících energetickou chudobou“, přičemž vychází z předpokladu, že jakýkoliv podíl domácností trpících energetickou chudobou lze považovat za značný.

KAPITOLA IV

PROVOZOVÁNÍ DISTRIBUČNÍ SOUSTAVY

Článek 30

Určení provozovatelů distribučních soustav

Členské státy určí nebo požádají podniky, které vlastní distribuční soustavu nebo za ni odpovídají, aby na dobu stanovenou členskými státy s přihlédnutím k účinnosti a hospodářské rovnováze určily jednoho nebo více provozovatelů distribučních soustav.

Článek 31

Úkoly provozovatelů distribučních soustav

1. Provozovatel distribuční soustavy odpovídá za zajištění dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po distribuci elektřiny a za hospodárný způsob provozu, údržby a rozvoje bezpečné, spolehlivé a účinné distribuční soustavy elektřiny ve své oblasti s náležitým ohledem na životní prostředí a energetickou účinnost.

2. V žádném případě nesmí dodavatel diskriminovat uživatele soustavy nebo kategorie uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině s ním.

3. Provozovatel distribuční soustavy poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě, včetně jejího účinného využití.

4. Členský stát může uložit provozovateli distribuční soustavy, aby při nasazování výrobních zařízení dával přednost zařízením využívajícím obnovitelné zdroje nebo využívajícím vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny, jak stanoví článek 12 nařízení (EU) 2019/943.
5. Pokud plní tuto funkci, jedná každý provozovatel distribuční soustavy jako neutrální zprostředkovatel na trhu při obstarávání energie, kterou používá ke krytí energetických ztrát ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy.
6. Pokud je provozovatel distribuční soustavy odpovědný za obstarávání produktů a služeb nezbytných pro efektivní, spolehlivý a bezpečný provoz distribuční soustavy, musí být pravidla přijata za tímto účelem provozovatelem distribuční soustavy objektivní, transparentní a nediskriminační a vypracují se ve spolupráci s provozovateli přenosové soustavy a dalšími relevantními účastníky trhu. Podmínky poskytování těchto produktů a služeb provozovateli distribučních soustav, případně včetně pravidel a sazeb, se stanoví v souladu s čl. 59 odst. 7 nediskriminačním způsobem odrážejícím náklady a zveřejní se.
7. Při provádění úkolů uvedených v odst. 6 obstarává provozovatel distribuční soustavy nefrekvenční podpůrné služby nezbytné pro jeho soustavu transparentními, nediskriminačními a tržními postupy, pokud regulační orgán nedospěl k závěru, že tržní poskytování nefrekvenčních podpůrných služeb je ekonomicky neefektivní, a neudělil výjimku. Povinnost obstarávat nefrekvenční podpůrné služby se nevztahuje na plně integrované komponenty sítě.
8. Obstaráváním produktů a služeb uvedených v odst. 6 se zajistí účinné zapojení všech kvalifikovaných účastníků trhu, včetně účastníků trhu nabízejících energii z obnovitelných zdrojů, účastníků trhu vykonávajících služby odezvy strany poptávky, provozovatelů zařízení pro ukládání energie a účastníků trhu vykonávajících služby agregace, a to zejména tím, že se bude od regulačních orgánů a provozovatelů distribučních soustav v úzké spolupráci se všemi účastníky trhu, jakož i provozovatelů přenosových soustav, vyžadovat, aby na základě technických charakteristik těchto trhů a schopností všech účastníků trhu vymezili technické požadavky pro účast na těchto trzích.
9. Provozovatelé distribučních soustav spolupracují s provozovateli přenosových soustav za účelem účinného zapojení účastníků trhu, kteří jsou k jejich síti připojeni, do maloobchodních, velkoobchodních a vyrovnávacích trhů. Poskytování služeb výkonové rovnováhy, které pocházejí ze zdrojů nacházejících se v distribuční soustavě, se dohodne s příslušným provozovatelem přenosové soustavy v souladu s článkem 57 nařízení (EU) 2019/943 a s článkem 182 nařízení Komise (EU) 2017/1485 ⁽²⁴⁾.
10. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány mohou provozovatelům distribučních soustav povolit vykonávání jiných činností, než jsou činnosti uvedené v této směrnici a v nařízení (EU) 2019/943, pokud jsou tyto činnosti nezbytné k tomu, aby provozovatelé distribučních soustav plnili své povinnosti podle této směrnice nebo nařízení (EU) 2019/943, a regulační orgán posoudil nezbytnost takové výjimky. Tímto odstavcem není dotčeno právo provozovatelů distribučních soustav vlastnit, vyvíjet, spravovat nebo provozovat jiné sítě než elektroenergetické sítě, pokud členský stát nebo určený příslušný orgán takové právo udělil.

Článek 32

Pobídky pro využívání flexibility v distribučních sítích

1. Členské státy stanoví nezbytný regulační rámec, jenž provozovatelům distribučních soustav umožní obstarávat služby flexibility, včetně řízení přetížení ve své oblasti, za účelem zlepšování efektivity provozu a rozvoje distribuční soustavy, a bude je k tomu motivovat. Regulační rámec zejména zajistí, aby provozovatelé distribučních soustav získávali služby ze zdrojů, jako jsou distribuovaná výroba, odezva strany poptávky nebo ukládání energie, a podpoří přijímání opatření v oblasti energetické účinnosti, pokud tyto služby nákladově efektivně snižují potřebu modernizovat nebo nahradit elektroenergetické kapacity a podporují efektivní a bezpečný provoz distribuční soustavy. Provozovatelé distribučních soustav obstarávají tyto služby transparentními, nediskriminačními a tržními postupy, pokud regulační orgány nestanoví, že obstarávání takových služeb není ekonomicky efektivní, nebo že by vedlo k závažnému narušení trhu nebo k vyšším přetížením.

⁽²⁴⁾ Nařízení Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav (Úř. věst. L 220, 25.8.2017, s. 1).

2. Provozovatelé distribučních soustav, s výhradou schválení regulačním orgánem, nebo regulační orgán sám vymezi transparentním a participativním postupem, který zahrnuje všechny příslušné uživatele soustavy a provozovatele přenosové soustavy, specifikace pro obstarávané služby flexibility a případně standardizované tržní produkty pro takové služby alespoň na vnitrostátní úrovni. Specifikace zajistí účinné a nediskriminační zapojení všech účastníků trhu, včetně účastníků trhu nabízejících energii z obnovitelných zdrojů, účastníků trhu vykonávajících služby odezvy strany poptávky, provozovatelů zařízení pro ukládání energie a účastníků trhu vykonávajících služby agregace. Provozovatelé distribučních soustav si vyměňují veškeré nezbytné informace a koordinují činnost s provozovateli přenosových soustav, aby zajistili optimální využití zdrojů a bezpečný a efektivní provoz soustavy a napomáhali rozvoji trhu. Provozovatelům distribučních soustav by za obstarávání takových služeb měla být poskytnuta přiměřená odměna, aby získali zpět alespoň přiměřené příslušné náklady, včetně výdajů na potřebné informační a komunikační technologie a nákladů na infrastrukturu.
3. Rozvoj distribuční soustavy vychází z transparentního plánu rozvoje sítě, který provozovatel distribuční soustavy alespoň každé dva roky zveřejní a předloží regulačnímu orgánu. Plán rozvoje sítě musí zajistit transparentnost ohledně služeb flexibility, které budou ve střednědobém a dlouhodobém horizontu zapotřebí, a obsahovat plánované investice v příštích pěti až deseti letech se zvláštním důrazem na hlavní distribuční infrastrukturu, která je nezbytná k připojení nových výrobních kapacit a nových spotřebičů, včetně dobíjecích stanic pro elektrická vozidla. Plán rozvoje sítě musí rovněž zahrnovat využití odezvy strany poptávky, energetické účinnosti, zařízení pro ukládání energie nebo jiných zdrojů, které provozovatel distribuční soustavy používá jako alternativu k rozšiřování soustavy.
4. Provozovatel distribuční soustavy konzultují plán rozvoje sítě se všemi relevantními uživateli soustavy a relevantními provozovateli přenosové soustavy. Provozovatel distribuční soustavy zveřejní výsledky konzultačního procesu a plán rozvoje sítě a předloží je regulačnímu orgánu. Regulační orgán může požadovat změny plánu.
5. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat povinnost podle odstavce 3 na integrované energetické podniky sloužící méně než 100 000 připojeným zákazníkům nebo obsluhující malé izolované soustavy.

Článek 33

Integrace elektromobility do elektroenergetické sítě

1. Aniž je dotčena směrnice Evropského parlamentu a rady 2014/94/EU ⁽²⁵⁾, členské státy stanoví nezbytný regulační rámec, aby usnadnily připojení veřejně přístupných a soukromých dobíjecích stanic k distribučním sítím. Členské státy zajistí, aby provozovatelé distribučních soustav na nediskriminačním základě spolupracovali se všemi podniky, které vlastní, vyvíjí, provozují nebo spravují dobíjecí stanice pro elektrická vozidla, též pokud jde o připojení k síti.
2. Provozovatelé distribučních soustav nesmějí vlastnit, vyvíjet, spravovat ani provozovat dobíjecí stanice pro elektrická vozidla s výjimkou případů, kdy provozovatelé distribučních soustav vlastní soukromé dobíjecí stanice výlučně pro své vlastní použití.
3. Odchylně od odstavce 2 mohou členské státy provozovatelům distribučních soustav povolit vlastnit, vyvíjet, spravovat nebo provozovat dobíjecí stanice pro elektrická vozidla, pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:
 - a) po otevřeném, transparentním a nediskriminačním výběrovém řízení, které přezkoumal a schválil regulační orgán, nebylo právo vlastnit, vyvíjet, spravovat, nebo provozovat dobíjecí stanice pro elektrická vozidla uděleno jiným osobám nebo jiné osobě nemohly tyto služby poskytnout za přijatelnou cenu a včas.
 - b) regulační orgán provedl předběžný přezkum podmínek výběrového řízení podle písmene a) a udělil svůj souhlas;
 - c) provozovatel distribuční soustavy provozuje dobíjecí stanice na základě přístupu třetí osoby v souladu s článkem 6 a nediskriminuje uživatele soustavy nebo kategorie uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině s ním.

⁽²⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU ze dne 22. října 2014 o zavěšení infrastruktury pro alternativní paliva (Úř. věst. L 307, 28.10.2014, s. 1).

Regulační orgán může vypracovat obecné pokyny nebo ustanovení o zadávání zakázek, aby provozovatelům distribučních soustav pomohl zajistit spravedlivé výběrové řízení.

4. Pokud členské státy splnily podmínky stanovené v odstavci 3, členské státy nebo jejich určené příslušné orgány v pravidelných intervalech nebo alespoň každých pět let provádějí veřejnou konzultaci, aby znovu posoudily potenciální zájem účastníků trhu vlastnit, vyvíjet, provozovat nebo spravovat dobíjecí stanice pro elektrická vozidla. Pokud z veřejné konzultace vyplýne, že vlastnit, vyvíjet, provozovat nebo spravovat tyto dobíjecí stanice mohou jiné osoby, členské státy zajistí, aby byly činnosti provozovatelů distribučních soustav v tomto ohledu postupně ukončeny pod podmínkou, že bude úspěšně dokončeno výběrové řízení uvedené v odst. 3 písm. a). Jako součást podmínek v rámci tohoto řízení mohou regulační orgány provozovatelům distribučních soustav povolit, aby získali zpět zbytkovou hodnotu investic vložených do dobíjecí infrastruktury.

Článek 34

Úkoly provozovatelů distribučních soustav v oblasti správy údajů

Členské státy zajistí, aby všechny způsobilé osoby měly bez diskriminace přístup k údajům za jasných a rovných podmínek, a to v souladu s příslušnými pravidly ochrany údajů. V členských státech, kde byly v souladu s článkem 19 zavedeny inteligentní měřicí systémy a provozovatelé distribučních soustav se účastní správy údajů, zahrnují programy shody podle čl. 35 odst. 2 písm. d) zvláštní opatření za účelem vyloučení diskriminačního přístupu k údajům způsobilými osobami, jak stanoví článek 23. Pokud se na provozovatele distribučních soustav nevztahuje čl. 35 odst. 1, 2 nebo 3, přijmou členské státy veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že vertikálně integrované podniky nemají privilegovaný přístup k údajům pro účely provádění svých dodavatelských činností.

Článek 35

Oddělení vlastnictví provozovatelů distribučních soustav

1. Je-li provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, přinejmenším pokud jde o jeho právní formu, organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s distribucí. Tento požadavek nepředstavuje povinnost oddělit vlastnění aktiv provozovatele distribuční soustavy od vertikálně integrovaného podniku.

2. Kromě požadavků odstavce 1, pokud je provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, pokud jde o organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s distribucí. Aby se tohoto dosáhlo, použijí se tato minimální kritéria:

- a) osoby odpovědné za řízení provozovatele distribuční soustavy nesmějí být zapojeny do podnikových struktur integrovaného elektroenergetického podniku přímo nebo nepřímo pověřených běžným provozem spojeným s výrobou, přenosem a dodávkami elektriny;
- b) musí být přijata vhodná opatření, aby profesionální zájmy osob odpovědných za řízení provozovatele distribuční soustavy byly brány v úvahu takovým způsobem, který zajišťuje, že jsou schopny jednat nezávisle;
- c) provozovatel distribuční soustavy má účinná rozhodovací práva nezávislá na integrovaném elektroenergetickém podniku, pokud jde o aktiva nutná pro provoz, údržbu nebo rozvoj soustavy. K plnění těchto úkolů musí mít provozovatel distribuční soustavy k dispozici potřebné zdroje, včetně lidských, technických, fyzických a finančních zdrojů. Nemělo by to bránit existenci náležitých koordinačních mechanismů zajišťujících ochranu práv mateřské společnosti na dohled nad řízením a hospodařením, pokud jde o návratnost aktiv v dceřiné společnosti, nepřímo regulovaných v souladu s čl. 59 odst. 7. Umožňuje to mateřské společnosti zejména schvalovat roční finanční plán nebo jakýkoli rovnocenný nástroj provozovatele distribuční soustavy a stanovovat paušální limity pro úroveň zadluženosti své dceřiné společnosti. Neumožňuje to mateřské společnosti vydávat příkazy týkající se běžného provozu, ani pokud jde o jednotlivá rozhodnutí týkající se výstavby nebo modernizace distribučního vedení nepřekračující podmínky schváleného finančního plánu nebo jakéhokoli rovnocenného nástroje; a

- d) provozovatel distribuční soustavy stanoví program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování a zajistí dostatečné sledování plnění programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody, kontrolor shody provozovatele distribuční soustavy, předkládá regulačnímu orgánu uvedenému v čl. 57 odst. 1 výroční zprávu s popisem přijatých opatření. Tato zpráva se zveřejňuje. Kontrolor shody provozovatele distribuční soustavy musí být plně nezávislý a k plnění svých úkolů musí mít přístup ke všem nezbytným informacím provozovatele distribuční soustavy i případných podniků ve skupině.
3. Je-li provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, zajistí členské státy, aby činnosti provozovatele distribuční soustavy byly sledovány regulačními orgány či jinými příslušnými orgány, aby nemohl vertikální integraci využívat k narušování hospodářské soutěže. Vertikálně integrovaní provozovatelé distribučních soustav zejména nesmějí ve svém vystupování a v rámci prosazování své obchodní značky uvádět v omyl, pokud jde o oddělenou identitu dodavatelské divize vertikálně integrovaného podniku.
4. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat odstavce 1, 2 a 3 na integrované elektroenergetické podniky sloužící méně než 100 000 připojeným zákazníkům nebo obsluhující malé izolované soustavy.

Článek 36

Vlastnění zařízení pro ukládání energie provozovateli distribučních soustav

1. Provozovatelé distribučních soustav nesmějí vlastnit, vyvíjet, spravovat ani provozovat zařízení pro ukládání energie.
2. Odchylně od odstavce 1 mohou členské státy provozovatelům distribučních soustav povolit vlastnit, vyvíjet, spravovat nebo provozovat zařízení pro ukládání energie, která jsou plně integrovanými komponenty sítě a v jejichž případě regulační orgán udělil svůj souhlas, nebo pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:
- a) po otevřeném, transparentním a nediskriminačním výběrovém řízení, které přezkoumal a schválil regulační orgán nebylo právo vlastnit, vyvíjet, spravovat, nebo provozovat taková zařízení uděleno jiným osobám, nebo jiné osoby nemohly tyto služby poskytnout za přijatelnou cenu a včas.
 - b) taková zařízení jsou nezbytná k tomu, aby provozovatelé distribučních soustav mohli plnit své povinnosti podle této směrnice, pokud jde o efektivní, spolehlivý a bezpečný provoz distribuční soustavy, a nepoužívají se pro nákup nebo prodej elektřiny na trzích s elektřinou, a
 - c) regulační orgán posoudil nezbytnost takové odchylky a provedl posouzení výběrového řízení, včetně podmínek výběrového řízení, a udělil svůj souhlas.

Regulační orgán může vypracovat obecné pokyny nebo ustanovení o zadávání zakázek, aby provozovatelům distribučních soustav pomohl zajistit spravedlivé výběrové řízení.

3. Regulační orgány v pravidelných intervalech nebo alespoň každých pět let provádějí veřejnou konzultaci ohledně stávajících zařízení pro ukládání energie, aby posoudily potenciální volné prostředky a zájem o investování do takových zařízení. Pokud z veřejné konzultace na základě posouzení regulačním orgánem vyplývá, že vlastnit, vyvíjet, provozovat nebo spravovat tato zařízení nákladově efektivním způsobem mohou třetí osoby, regulační orgány zajistí, aby byly činnosti provozovatelů distribučních soustav v tomto ohledu během 18 měsíců postupně ukončeny. Jako součást podmínek tohoto postupu mohou regulační orgány provozovatelům distribučních soustav povolit, aby obdrželi přiměřenou finanční náhradu, zejména získali zpět zbytkovou hodnotu investic, které vložili do zařízení pro ukládání energie.

4. Odstavec 3 se nevztahuje na plně integrované komponenty sítě a ani na běžnou dobu amortizace nových zařízení pro ukládání využívajících baterie, u nichž bylo konečné investiční rozhodnutí učiněno do 4. července 2019, za předpokladu, že taková zařízení pro ukládání využívající baterie:

- a) jsou k síti připojena nejpozději dva roky poté;
- b) jsou integrována do distribuční soustavy;

- c) jsou používána výhradně k okamžité obnově bezpečnosti sítě v reakci na nepředvídané události, k nimž v této síti dojde, pokud je toto obnovovací opatření zahájeno okamžitě a je ukončeno, jakmile lze problém vyřešit obvyklým redispečinkem;
- d) nejsou využívána k nákupu nebo prodeji elektřiny na trzích s elektřinou včetně trhů pro zajišťování výkonové rovnováhy.

Článek 37

Povinnost provozovatelů distribučních soustav zachovávat důvěrnost

Aniž je dotčen článek 55 nebo kterákoli jiná zákonná povinnost poskytovat informace, musí provozovatel distribuční soustavy zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a o kterých se dozví při výkonu své činnosti, a musí zabránit tomu, aby byly informace o jeho vlastních činnostech, které mohou být výhodné z obchodního hlediska, poskytovány diskriminačním způsobem.

Článek 38

Uzavřené distribuční soustavy

1. Členské státy mohou regulačním orgánům nebo jiným příslušným orgánům uložit, aby soustavu, která distribuuje elektřinu v rámci geograficky vymezené průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb a která nezajišťuje, aniž je dotčen odstavec 4, dodávky pro zákazníky v domácnostech, klasifikovaly jako uzavřenou distribuční soustavu, pokud:

- a) jsou provoz či výrobní proces uživatelů této soustavy ze zvláštních technických či bezpečnostních důvodů integrovány; nebo
- b) tato soustava distribuuje elektřinu zejména vlastníkově či provozovateli této soustavy nebo podnikům ve skupině s nimi.

2. Uzavřené distribuční soustavy se pro účely této směrnice považují za distribuční soustavy. Členské státy mohou regulačním orgánům uložit, aby provozovatele uzavřené distribuční soustavy osvobodily od:

- a) povinnosti podle čl. 31 odst. 5 a 7 obstarávat energii, kterou používá ke krytí energetických ztrát, a nefrekvenční podpůrné služby ve své soustavě transparentními, nediskriminačními a tržními postupy;
- b) povinnosti podle čl. 6 odst. 1, aby sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s čl. 59 odst. 1;
- c) požadavku podle čl. 32 odst. 1 na obstarání služeb flexibility a na rozvoj jejich systémů podle čl. 32 odst. 3 na základě plánů rozvoje sítě;
- d) požadavku podle čl. 33 odst. 2 týkajícího se zákazu vlastnit, vyvíjet, spravovat nebo provozovat dobíjecí stanice pro elektrická vozidla; a
- e) požadavku podle čl. 36 odst. 1 týkajícího se zákazu vlastnit, vyvíjet, spravovat nebo provozovat zařízení pro ukládání energie.

3. Pokud je udělena výjimka podle odstavce 2, jsou uplatňované sazby nebo metodiky pro jejich výpočet přezkoumávány a schvalovány v souladu s čl. 59 odst. 1 na žádost uživatele uzavřené distribuční soustavy.

4. Nahodilé používání malým počtem domácností se zaměstnáním nebo podobným spojením s vlastníkem distribuční soustavy, které se nacházejí v oblasti obsluhované uzavřenou distribuční soustavou, nevyklučuje udělení výjimek podle odstavce 2.

Článek 39

Provozovatel kombinované soustavy

Ustanovení čl. 35 odst. 1 nebrání provozu kombinované přenosové a distribuční soustavy, pokud provozovatel dodržuje ustanovení čl. 43 odst. 1, článku 44 a 45 nebo kapitoly VI oddílu 3 nebo pokud se na něj vztahuje čl. 66 odst. 3.

KAPITOLA V

OBECNÁ PRAVIDLA PLATNÁ PRO PROVOZOVATELE PŘENOSOVÉ SOUSTAVY

Článek 40

Úkoly provozovatelů přenosových soustav

1. Každý provozovatel přenosové soustavy:
 - a) v úzké spolupráci se sousedícími provozovateli přenosových soustav a s provozovateli distribučních soustav zajišťuje dlouhodobou schopnost soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přenosu elektřiny a úsporným způsobem provozuje, udržuje a rozvíjí bezpečnou, spolehlivou a účinnou přenosovou soustavu s řádným ohledem na životní prostředí;
 - b) zajišťuje vhodné prostředky, díky nimž může plnit své povinnosti;
 - c) přispívá k bezpečnosti dodávek prostřednictvím přiměřené přenosové kapacity a spolehlivosti soustavy;
 - d) řídí toky elektřiny v soustavě s přihlédnutím k výměnám s jinými propojenými soustavami. Za tímto účelem provozovatel přenosové soustavy odpovídá za bezpečnost, spolehlivost a účinnost elektrizační soustavy a v této souvislosti i za zajištění dostupnosti všech nezbytných podpůrných služeb, včetně těch, které jsou poskytovány odezvou strany poptávky a zařazeními pro ukládání energie, pokud je tato dostupnost nezávislá na jiných přenosových soustavách, s nimiž je jeho soustava propojena;
 - e) poskytuje dostatečné informace provozovateli jiných soustav, s nimiž je jeho soustava propojena, aby zajistil bezpečný a efektivní provoz, koordinovaný rozvoj a interoperabilitu propojené soustavy;
 - f) zajišťuje nediskriminaci mezi uživateli soustavy a kategoriemi uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině s ním;
 - g) poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě;
 - h) vybírá poplatky za přetížení a platby podle vyrovnávacího mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav v souladu s článkem 49 nařízení (EU) 2019/943, poskytuje přístup třetím osobám a řídí jej a poskytuje vysvětlení s uvedením patřičných důvodů, pokud přístup zamítne, což sledují regulační orgány; při plnění úkolů podle tohoto článku provozovatelé přenosových soustav především usnadňují integraci trhu;
 - i) obstarává podpůrné služby, aby zajistil bezpečnost provozu;
 - j) přijme rámec pro spolupráci a koordinaci mezi regionálními koordinačními centry;
 - k) podílí se na vypracovávání evropských a vnitrostátních posouzení zdrojové přiměřenosti podle kapitoly IV nařízení (EU) 2019/943;
 - l) zajišťuje digitalizaci přenosových soustav;
 - m) zajišťuje správu údajů, včetně rozvoje systémů pro správu údajů, kybernetickou bezpečnost a ochranu údajů s výhradou platných ustanovení a pravidel, a aniž jsou dotčeny pravomoci jiných orgánů.
2. Členské státy mohou stanovit, že jednu nebo více povinností uvedených v odstavci 1 tohoto článku přidělí jinému provozovateli přenosové soustavy než tomu, který je vlastníkem dané přenosové soustavy a na kterého by se uvedené povinnosti jinak vztahovaly. Provozovatel přenosové soustavy, kterému jsou úkoly přiděleny, musí být certifikován podle modelu oddělení vlastnictví, nezávislého provozovatele soustavy, nebo nezávislého provozovatele přenosové soustavy a musí splňovat požadavky stanovené v článku 43, avšak nemusí být vlastníkem přenosové soustavy, za niž je odpovědný.

Provozovatel přenosové soustavy, který je vlastníkem dané přenosové soustavy, musí splňovat požadavky stanovené v kapitole VI a být certifikován podle článku 43. Tímto není dotčena možnost, aby provozovatelé přenosových soustav, kteří jsou certifikováni podle modelu oddělení vlastnictví, nezávislého provozovatele soustavy, nebo nezávislého provozovatele přenosové soustavy, přenesli z vlastního podnětu a pod vlastním dohledem některé úkoly na jiné provozovatele přenosových soustav, kteří jsou certifikováni podle modelu oddělení vlastnictví nezávislého provozovatele soustavy, nebo nezávislého provozovatele přenosové soustavy, pokud toto přenesení úkolů neohrožuje účinná a nezávislá rozhodovací práva provozovatele přenosové soustavy, který úkoly přenáší.

3. Při provádění úkolů uvedených v odstavci 1 provozovatel přenosové soustavy zohlední doporučení vydaná regionálními koordinačními centry.

4. Při provádění úkolů uvedených v odst. 1 písm. i) provozovatelé přenosových soustav obstarávají služby výkonové rovnováhy:

a) transparentními, nediskriminačními a tržními postupy;

b) způsobem, který zajišťuje zapojení všech elektroenergetických podniků a kvalifikovaných účastníků trhu, včetně účastníků trhu nabízejících energii z obnovitelných zdrojů, účastníků trhu vykonávajících služby odezvy strany poptávky, provozovatelů zařízení pro ukládání energie a účastníků trhu vykonávajících služby agregace.

Pro účely prvního odstavce písm. b) vymezí regulační orgány a provozovatelé přenosových soustav v úzké spolupráci se všemi účastníky trhu a na základě technických charakteristik těchto trhů technické požadavky pro účast na těchto trzích.

5. Na poskytování nefrekvenčních podpůrných služeb provozovateli přenosových soustav se vztahuje odstavec 4, pokud regulační orgán nedospěl k závěru, že tržní poskytování nefrekvenčních podpůrných služeb je ekonomicky neefektivní, a neudělil výjimku. Regulační rámec zejména zajistí, aby provozovatelé přenosových soustav byli schopni tyto služby obstarávat od poskytovatelů, jako jsou poskytovatelé odezvy strany poptávky nebo ukládání energie, a podpoří přijímání opatření v oblasti energetické účinnosti, pokud tyto služby nákladově efektivně snižují potřebu modernizovat nebo nahrazovat elektroenergetickou kapacitu a podporují efektivní a bezpečný provoz přenosové soustavy.

6. Provozovatelé přenosových soustav, s výhradou schválení regulačním orgánem, nebo regulační orgán sám vymezí transparentním a participativním postupem, který zahrnuje všechny příslušné uživatele soustavy a provozovatele distribučních soustav, specifikace pro obstarávané nefrekvenční podpůrné služby a případně standardizované tržní produkty pro takové služby alespoň na vnitrostátní úrovni. Specifikace zajistí účinné a nediskriminační zapojení všech účastníků trhu, včetně účastníků trhu nabízejících energii z obnovitelných zdrojů, účastníků trhu vykonávajících služby odezvy strany poptávky, provozovatelů zařízení pro ukládání energie a účastníků trhu vykonávajících služby agregace. Provozovatelé přenosových soustav si vyměňují veškeré nezbytné informace a koordinují činnost s provozovateli distribučních soustav, aby zajistili optimální využití zdrojů a bezpečný a efektivní provoz soustavy a napomáhali rozvoji trhu. Provozovatelům přenosových soustav za obstarávání takových služeb náleží přiměřená odměna, aby získali zpět alespoň přiměřeně odpovídající náklady, včetně výdajů na potřebné informační a komunikační technologie a nákladů na infrastrukturu.

7. Povinnost obstarávat nefrekvenční podpůrné služby uvedené v odstavci 5 se nevztahuje na plně integrované komponenty sítě.

8. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány mohou provozovatelům přenosových soustav povolit provozování jiných činností, než těch, které jsou stanoveny v této směrnici a v nařízení (EU) 2019/943, pokud jsou tyto činnosti nezbytné k tomu, aby provozovatelé přenosových soustav mohli plnit své povinnosti vyplývající z této směrnice nebo z nařízení (EU) 2019/943, a regulační orgán dospěl k závěru, že taková odchylka je nezbytná. Tím není dotčeno právo provozovatelů přenosových soustav vlastnit, vyvíjet, spravovat nebo provozovat jiné sítě než elektroenergetické sítě, pokud takové právo členský stát nebo určený příslušný orgán udělil.

Článek 41

Požadavky na zachování důvěrnosti a transparentnost kladené na provozovatele přenosových soustav a vlastníky přenosových soustav

1. Aniž je dotčen článek 55 nebo jiná zákonná povinnost poskytovat informace, musí každý provozovatel přenosové soustavy a každý vlastník přenosové soustavy zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a o kterých se dozví při výkonu své činnosti, a musí zabránit tomu, aby byly informace o jeho vlastních činnostech, které mohou být výhodné z obchodního hlediska, poskytovány diskriminačním způsobem. Zejména nesmí poskytovat informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu, ostatním částem podniku, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné k provedení obchodní transakce. K zajištění úplného souladu s pravidly o oddělení informací musí členské státy zajistit, aby vlastníky přenosové soustavy a zbývající část podniku nevyužívali společné služby, například společné právní služby, s výjimkou služeb čistě administrativní nebo informačně-technologické povahy.

2. Provozovatelé přenosových soustav nesmějí v souvislosti s prodeji nebo nákupy elektřiny prostřednictvím podniků ve skupině zneužívat informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které získali od třetích osob v souvislosti s poskytováním nebo sjednáváním přístupu k soustavě.
3. Informace, jež jsou nezbytné pro účinnou ochranu hospodářské soutěže a účinné fungování trhu, se zveřejňují. Touto povinností není dotčeno zachovávání důvěrnosti informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

Článek 42

Pravomoci přijímat rozhodnutí ohledně připojení nových výrobních zařízení a zařízení pro ukládání energie k přenosové soustavě

1. Provozovatel přenosové soustavy stanoví a zveřejní transparentní a účinné postupy pro nediskriminační připojení nových výrobních zařízení a zařízení pro ukládání energie k přenosové soustavě. Tyto postupy podléhají schválení regulačními orgány.

2. Provozovatel přenosové soustavy nesmí odmítnout připojení nového výrobního zařízení nebo zařízení pro ukládání energie na základě možných budoucích omezení týkajících se dostupných síťových kapacit, například přetížení v odlehlých částech přenosové soustavy. Provozovatel přenosové soustavy poskytne nezbytné informace.

Prvním pododstavcem není dotčena možnost, aby provozovatelé přenosových soustav omezili zaručenou připojovací kapacitu nebo nabízeli připojení v závislosti na provozních omezeních s cílem zajistit ekonomickou účinnost nových výrobních zařízení nebo zařízení pro ukládání energie, pokud tato omezení schválil regulační orgán. Regulační orgán zajistí, aby byla veškerá omezení zaručené připojovací kapacity nebo provozní omezení zaváděna na základě transparentních a nediskriminačních postupů a nevytvářely se jimi neodůvodněné překážky pro vstup na trh. Pokud výrobní zařízení nebo zařízení pro ukládání energie nese náklady související se zajištěním neomezeného připojení, neuplatňují se žádná omezení.

3. Provozovatel přenosové soustavy nesmí odmítnout nové místo připojení s odůvodněním, že by to vedlo k dodatečným nákladům v důsledku nutného zvyšování kapacity prvků soustavy v těsné blízkosti místa připojení.

KAPITOLA VI

ODDĚLENÍ PROVOZOVATELŮ PŘENOSOVÝCH SOUSTAV

Oddíl 1

Oddělení vlastnictví

Článek 43

Oddělení vlastnictví přenosových soustav a provozovatelů přenosových soustav

1. Členské státy zajistí, aby:
 - a) každý podnik, který vlastní přenosovou soustavu, působil jako provozovatel přenosové soustavy;
 - b) tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny:
 - i) přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek a přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přenosové soustavy nebo nad přenosovou soustavou nebo vykonávat ve vztahu k nim jakékoli právo;
 - ii) přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přenosové soustavy nebo nad přenosovou soustavou a přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem zajišťujícím funkci výroby nebo dodávek nebo vykonávat ve vztahu k němu jakékoli právo;

- c) tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny jmenovat členy dozorčí rady provozovatele přenosové soustavy nebo přenosové soustavy, jejich správní rady nebo orgánů, které podnik právně zastupují, a přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem zajišťujícím funkci výroby nebo dodávek nebo vykonávat ve vztahu k němu jakékoli právo; a
- d) tatáž osoba nebyla oprávněna být členem dozorčí rady, správní rady nebo orgánů, které podnik právně zastupují, a to jak podniku vykonávajícího funkci výroby nebo dodávek, tak provozovatele přenosové soustavy nebo přenosové soustavy.
2. Práva podle odst. 1 písm. b) a c) zahrnují zejména:
- a) pravomoc vykonávat hlasovací práva;
- b) pravomoc jmenovat členy dozorčí rady, správní rady nebo orgánů právně zastupujících podnik; nebo
- c) právo držet většinový podíl.
3. Pro účely odst. 1 písm. b) pojem „podnik vykonávající funkci výroby nebo dodávek“ zahrnuje „podnik vykonávající funkci výroby nebo dodávek“ ve smyslu směrnice 2009/73/ES a pojmy „provozovatel přenosové soustavy“ a „přenosová soustava“ zahrnují pojmy „provozovatel přepravní soustavy“ a „přepravní soustava“ ve smyslu uvedené směrnice.
4. Povinnost stanovená v odst. 1 písm. a) se považuje za splněnou, pokud dva nebo více podniků vlastních přenosové soustavy vytvořilo společný podnik, který působí jako provozovatel přenosové soustavy ve dvou nebo více členských státech pro dotčené přenosové soustavy. Součástí společného podniku nesmí být žádný jiný podnik, pokud nebyl schválen podle článku 44 jako nezávislý provozovatel soustavy nebo jako nezávislý provozovatel přenosové soustavy pro účely oddílu 3.
5. Pro účely provádění tohoto článku, pokud osobou uvedenou v odst. 1 písm. b), c) a d) je členský stát nebo jiný veřejnoprávní subjekt, se za tutéž osobu nebo tytéž osoby nepovažují dva samostatné veřejnoprávní subjekty vykonávající kontrolu na jedné straně nad provozovatelem přenosové soustavy nebo nad přenosovou soustavou a na straně druhé nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek.
6. Členské státy zajistí, aby informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu, uvedené v článku 41 a uchovávané provozovatelem přenosové soustavy, který byl součástí vertikálně integrovaného podniku, nebyly přeneseny a pracovníci tohoto provozovatele přenosové soustavy nebyli převedeni do podniků vykonávajících funkci výroby a dodávek.
7. Pokud ke dni 3. září 2009 příslušná přenosová soustava patří vertikálně integrovanému podniku, mohou se členské státy rozhodnout odstavec 1 nepoužít.
- V takovém případě tyto členské státy buď:
- a) určí nezávislého provozovatele soustavy v souladu s článkem 44, nebo
- b) musí splňovat požadavky oddílu 3.
8. Pokud ke dni 3. září 2009 příslušná přenosová soustava patří vertikálně integrovanému podniku a jsou zavedena opatření, která zaručují účinnější nezávislost provozovatele přenosové soustavy než ustanovení oddílu 3, mohou se členské státy rozhodnout odstavec 1 nepoužít.
9. Před schválením a určením podniku jako provozovatele přenosové soustavy podle odstavce 8 tohoto článku je tento podnik certifikován postupy podle čl. 52 odst. 4, 5 a 6 této směrnice a článku 51 nařízení (EU) 2019/943, kterými Komise ověří, že zavedená opatření jasně zaručují účinnější nezávislost provozovatele přenosové soustavy než oddíl 3 této kapitoly.
10. Vertikálně integrovaným podnikům, které vlastní přenosovou soustavu, nesmí být v žádném případě bráněno podniknout kroky k dosažení souladu s odstavcem 1.
11. Podniky vykonávající funkci výroby nebo dodávek nesmějí být v žádném případě schopny přímo nebo nepřímo převzít kontrolu nad oddělenými provozovateli přenosových soustav v členských státech, které uplatňují odstavec 1, nebo ve vztahu k těmto provozovatelům vykonávat jakékoli právo.

Oddíl 2

Nezávislý provozovatel soustavy

Článek 44

Nezávislý provozovatel soustavy

1. Pokud ke dni 3. září 2009 patří příslušná přenosová soustava vertikálně integrovanému podniku, mohou se členské státy rozhodnout nepoužít čl. 43 odst. 1 a určit nezávislého provozovatele soustavy na návrh vlastníka přenosové soustavy. Takové určení podléhá souhlasu Komise.
2. Členský stát může nezávislého provozovatele soustavy schválit a určit, pokud:
 - a) uchazeč prokázal, že splňuje požadavky čl. 43 odst. 1 písm. b), c) a d);
 - b) uchazeč prokázal, že má pro provádění úkolů podle článku 40 k dispozici potřebné finanční, technické, fyzické a lidské zdroje;
 - c) uchazeč se zavázal dodržovat desetiletý plán rozvoje sítě sledovaný regulačním orgánem;
 - d) vlastník přenosové soustavy prokázal schopnost dostát svým povinnostem podle odstavce 5. Za tímto účelem musí poskytnout všechny návrhy smluvních ujednání s ucházejícím se podnikem i s jakýmkoli dalším relevantním subjektem; a
 - e) uchazeč prokázal schopnost dostát svým povinnostem podle nařízení (EU) 2019/943, včetně spolupráce provozovatelů přenosových soustav na unijní i regionální úrovni.
3. Členské státy schválí a určí jako nezávislé provozovatele soustav podniky, které byly certifikovány regulačním orgánem jako podniky splňující požadavky článku 53 a odstavce 2 tohoto článku. Použije se certifikační postup buď podle článku 52 této směrnice a článku 51 nařízení (EU) 2019/943, nebo podle článku 53 této směrnice.
4. Každý nezávislý provozovatel soustavy odpovídá za udělování a správu přístupu třetích osob, včetně výběru poplatků za přístup, poplatků za přetížení a plateb podle vyrovnávacího mechanismu mezi provozovateli přenosové soustavy v souladu s článkem 49 nařízení (EU) 2019/943, jakož i za provoz, údržbu a rozvoj přenosové soustavy a za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku prostřednictvím plánování investic. Při rozvoji přenosové soustavy odpovídá nezávislý provozovatel soustavy za plánování (včetně povolovacího řízení) a výstavbu nové infrastruktury a její uvedení do provozu. Pro tento účel působí nezávislý provozovatel soustavy jako provozovatel přenosové soustavy v souladu s tímto oddílem. Vlastník přenosové soustavy neodpovídá za udělování přístupu třetím osobám a jeho správu ani za plánování investic.
5. Byl-li určen nezávislý provozovatel soustavy, pak vlastník přenosové soustavy:
 - a) poskytne nezávislému provozovateli soustavy veškerou náležitou součinnost a podporu pro účely plnění jeho úkolů, zejména včetně všech náležitých informací;
 - b) financuje investice, o nichž rozhodne nezávislý provozovatel soustavy a které schválí regulační orgán, nebo poskytne souhlas s jejich financováním kteroukoli zainteresovanou stranou včetně nezávislého provozovatele soustavy. Příslušná finanční ujednání podléhají souhlasu regulačního orgánu. Před udělením tohoto souhlasu provede regulační orgán konzultace s vlastníkem přenosové soustavy a s ostatními zainteresovanými stranami;
 - c) zajistí krytí odpovědnosti ve vztahu k aktivům tvořícím síť, s výjimkou odpovědnosti vztahující se k úkolům nezávislého provozovatele soustavy; a
 - d) poskytne záruky k usnadnění financování jakéhokoli rozšiřování sítě, s výjimkou investic, u nichž podle písmene b) poskytl souhlas s financováním kteroukoli zainteresovanou stranou včetně nezávislého provozovatele soustavy.

6. V úzké spolupráci s regulačním orgánem se příslušnému vnitrostátnímu orgánu pro ochranu hospodářské soutěže udělí veškeré náležité pravomoci pro účinné sledování plnění povinností, které pro vlastníka přenosové soustavy vyplývají z odstavce 5.

Článek 45

Oddělení vlastníků přenosové soustavy

1. Byl-li určen nezávislý provozovatel soustavy, musí být vlastníkem přenosové soustavy, který je součástí vertikálně integrovaného podniku, nezávislý, přinejmenším pokud jde o jeho právní formu, organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s přenosem.
2. Pro zajištění nezávislosti vlastníka přenosové soustavy podle odstavce 1 platí tato minimální kritéria:
 - a) osoby odpovědné za řízení vlastníka přenosové soustavy nesmějí být zapojeny do podnikových struktur integrovaného elektroenergetického podniku, které jsou přímo nebo nepřímo pověřeny běžným provozem spojeným s výrobou, distribucí a dodávkami elektřiny;
 - b) musí být přijata vhodná opatření zajišťující, aby profesionální zájmy osob odpovědných za řízení vlastníka přenosové soustavy byly brány v úvahu takovým způsobem, který zajišťuje, že jsou schopny jednat nezávisle; a
 - c) vlastníkem přenosové soustavy vypracuje program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování, a zajistí dostatečné sledování plnění programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody předkládá regulačnímu orgánu výroční zprávu s popisem přijatých opatření. Tato zpráva se zveřejňuje.

Oddíl 3

Nezávislí provozovatelé přenosových soustav

Článek 46

Aktiva, zařízení, zaměstnanci a identita

1. Provozovatelé přenosových soustav musí být vybaveni veškerými lidskými, technickými, fyzickými a finančními zdroji potřebnými pro plnění svých povinností podle této směrnice a v rámci výkonu činnosti přenosu elektřiny, zejména:
 - a) aktiva nezbytná pro výkon činnosti přenosu elektřiny, včetně přenosové soustavy, vlastní provozovatel přenosové soustavy;
 - b) zaměstnanci nezbytní pro výkon činnosti přenosu elektřiny, včetně výkonu všech podnikových úkolů, jsou zaměstnáni provozovatelem přenosové soustavy;
 - c) zapůjčování zaměstnanců a poskytování služeb ze strany a ve prospěch jakýchkoli jiných částí vertikálně integrovaného podniku se zakazují. Provozovatel přenosové soustavy však může poskytovat služby vertikálně integrovanému podniku, pokud:
 - i) poskytování těchto služeb nediskriminuje některé uživatele soustavy, je dostupné všem uživatelům soustavy za stejných podmínek a neomezuje či nenarušuje hospodářskou soutěž ve výrobě nebo dodávkách ani této hospodářské soutěži nebrání; a
 - ii) podmínky poskytování těchto služeb byly schváleny regulačním orgánem;
 - d) aniž jsou dotčena rozhodnutí dozorcího orgánu podle článku 49, musí mít provozovatel přenosové soustavy k dispozici včas odpovídající finanční zdroje na budoucí investiční projekty nebo na nahrazení existujících aktiv poskytnuté vertikálně integrovaným podnikem po podání příslušné žádosti provozovatelem přenosové soustavy.

2. Kromě činností uvedených v článku 40 zahrnuje výkon činnosti přenosu elektřiny alespoň tyto činnosti:
 - a) zastupování provozovatele přenosové soustavy a kontakty s třetími osobami a regulačními orgány;
 - b) zastupování provozovatele přenosové soustavy v rámci sítě ENTSO pro elektřinu;
 - c) udělování přístupu třetím osobám a jeho správa, přičemž nesmí docházet k diskriminaci určitých uživatelů soustavy nebo určitých skupin uživatelů soustavy;
 - d) vybírání veškerých poplatků souvisejících s přenosovou soustavou, včetně poplatků za přístup, energie na krytí ztrát a poplatků za podpůrné služby;
 - e) provoz, údržba a rozvoj bezpečné, efektivní a hospodárné přenosové soustavy;
 - f) investiční plánování zajišťující dlouhodobou schopnost soustavy uspokojovat rozumnou úroveň poptávky a zaručující bezpečnost dodávek;
 - g) zřizování vhodných společných podniků, včetně společných podniků za účasti jednoho nebo více provozovatelů přenosových soustav, burz pro obchodování s elektřinou a dalších důležitých subjektů, a plnění cíle vytváření regionálních trhů nebo podpory liberalizačních procesů; a
 - h) všechny podnikové služby, včetně právních služeb, účetnictví a služeb informačních technologií.
3. Provozovatelé přenosových soustav mají právní formu uvedenou v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ⁽²⁶⁾.
4. Provozovatel přenosové soustavy nesmí svou podnikovou identitou, komunikací, prosazováním značky a prostorami uvádět v omyl, pokud jde o oddělenou identitu vertikálně integrovaného podniku nebo některé jeho části.
5. Provozovatel přenosové soustavy nesmí mít s žádnou částí vertikálně integrovaného podniku společné systémy informačních technologií nebo vybavení, prostory ani bezpečnostní přístupové systémy a ani pro systémy informačních technologií nebo vybavení a bezpečnostní přístupové systémy nevyužívá stejných poradců či externích dodavatelů.
6. Audity účetnictví provozovatelů přenosových soustav provádějí auditoři jiní než ti, kteří provádějí audity vertikálně integrovaného podniku nebo jakékoli jeho části.

Článek 47

Nezávislost provozovatele přenosové soustavy

1. Aniž jsou dotčena rozhodnutí dozorčího orgánu podle článku 49, musí mít provozovatel přenosové soustavy:
 - a) účinná rozhodovací oprávnění, nezávislá na vertikálně integrovaném podniku, pokud jde o aktiva nutná k provozu, udržování nebo rozvoji přenosové soustavy; a
 - b) oprávnění získávat peníze na kapitálovém trhu, zejména půjčováním a navyšováním kapitálu.
2. Provozovatel přenosové soustavy jedná vždy tak, aby zajistil, že má zdroje potřebné k řádnému a účinnému výkonu činnosti přenosu a rozvoji a údržbě efektivní, bezpečné a hospodárné přenosové soustavy.
3. Dceřiné společnosti vertikálně integrovaného podniku vykonávající funkce výroby nebo dodávek nemají žádný přímý nebo nepřímý podíl v provozovateli přenosové soustavy. Provozovatel přenosové soustavy nemá žádný přímý nebo nepřímý podíl v žádné dceřiné společnosti vertikálně integrovaného podniku vykonávající funkce výroby nebo dodávek, ani nepřijímá dividendy nebo nemá z této dceřiné společnosti žádný jiný finanční prospěch.
4. Celková řídicí struktura a podnikové stanovy provozovatele přenosové soustavy zajistí skutečnou nezávislost provozovatele přenosové soustavy v souladu s ustanoveními tohoto oddílu. Vertikálně integrovaný podnik nesmí přímo nebo nepřímo určovat konkurenční chování provozovatele přenosové soustavy, pokud jde o každodenní aktivity provozovatele přenosové soustavy a řízení příslušné sítě nebo pokud jde o činnosti nezbytné pro přípravu desetiletého plánu rozvoje sítě podle článku 51.

⁽²⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností (Úř. věst. L 169, 30.6.2017, s. 46).

5. Při plnění svých úkolů podle článku 40 a čl. 46 odst. 2 této směrnice a povinností stanovených v člancích 16, 18, 19 a 50 nařízení (EU) 2019/943 provozovatelé přenosové soustavy nediskriminují žádné osoby či subjekty a neomezí ani nenaruší hospodářskou soutěž ve výrobě či dodávkách ani této hospodářské soutěži nebrání.
6. Jakékoli obchodní nebo finanční vztahy mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy, včetně půjček poskytovaných provozovatelem přenosové soustavy vertikálně integrovanému podniku, jsou v souladu s tržními podmínkami. Provozovatel přenosové soustavy vede podrobné záznamy o takových obchodních a finančních vztazích a na žádost je zpřístupní regulačnímu orgánu.
7. Provozovatel přenosové soustavy předkládá ke schválení regulačním orgánem veškeré obchodní a finanční dohody s vertikálně integrovaným podnikem.
8. Provozovatel přenosové soustavy informuje regulační orgán o finančních zdrojích uvedených v čl. 46 odst. 1 písm. d), které jsou k dispozici pro budoucí investiční projekty nebo pro nahrazování existujících aktiv.
9. Vertikálně integrovaný podnik se zdrží veškerých činností, jimiž brání provozovateli přenosové soustavy v plnění jeho povinností podle této kapitoly nebo ho při plnění těchto povinností poškozují, a nepožaduje, aby jej provozovatel přenosové soustavy při plnění těchto povinností žádal o povolení.
10. Podnik, který byl certifikován regulačním orgánem jako podnik splňující požadavky této kapitoly je příslušným členským státem schválen a určen jako provozovatel přenosové soustavy. Použije se certifikační postup buď podle článku 52 této směrnice a článku 51 nařízení (EU) 2019/943, nebo podle článku 53 této směrnice.

Článek 48

Nezávislost zaměstnanců a vedení provozovatele přenosové soustavy

1. Rozhodnutí týkající se jmenování a opětovného jmenování, pracovních podmínek včetně odměn a ukončení funkčního období osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy přijímá dozorčí orgán provozovatele přenosové soustavy jmenovaný podle článku 49.
 2. Regulačnímu orgánu se oznámí identita a podmínky funkčního období, doba trvání a ukončení funkčního období osob jmenovaných dozorčím orgánem pro jmenování nebo obnovení jmenování jako osob odpovědných za výkonné řízení nebo jako členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy, jakož i důvody pro jakékoli navrhované rozhodnutí o ukončení takových funkčních období. Tyto podmínky a rozhodnutí, na které odkazuje odstavec 1, se stávají závaznými pouze v případě, že do tří týdnů od oznámení nevznesl regulační orgán proti nim námitku.
- Regulační orgán může vznést námitku proti rozhodnutí podle odstavce 1:
- a) vyvstanou-li pochybnosti ohledně odborné nezávislosti jmenované osoby odpovědné za řízení nebo člena správních orgánů, nebo
 - b) v případě předčasného ukončení funkčního období, existují-li pochybnosti o jeho důvodnosti.
3. Po období tří let před jmenováním osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy, na které se vztahuje tento odstavec, nesmějí tyto osoby zastávat odborné pracovní místo ani mít odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah přímo nebo nepřímo se týkající vertikálně integrovaného podniku nebo jakékoli jeho části nebo jeho podílníků držících kontrolní podíly jiné než provozovatele přenosové soustavy.
 4. Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přenosové soustavy a zaměstnanci provozovatele přenosové soustavy nesmějí zastávat žádné jiné odborné pracovní místo ani mít odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah přímo nebo nepřímo se týkající jiné části vertikálně integrovaného podniku nebo jeho podílníků držících kontrolní podíly.

5. Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přenosové soustavy a zaměstnanci provozovatele přenosové soustavy nesmějí mít přímo nebo nepřímo žádný zájem v jakékoli části vertikálně integrovaného podniku jiné než provozovateli přenosové soustavy a nemají v tomto směru žádný finanční prospěch. Jejich odměňování nezávisí na činnostech nebo výsledcích vertikálně integrovaného podniku jiných než činnostech nebo výsledcích provozovatele přenosové soustavy.

6. Musí být zaručena účinná práva na odvolání se k regulačnímu orgánu ohledně jakýchkoli stížností osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy vůči předčasným ukončením jejich funkčního období.

7. Po skončení svého funkčního období u provozovatele přenosové soustavy nesmějí osoby odpovědné za jeho řízení nebo členové jeho správních orgánů po dobu nejméně čtyř let zastávat jakékoli odborné pracovní místo ani mít odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah týkající se jakékoli části vertikálně integrovaného podniku jiné než provozovatele přenosové soustavy nebo jeho podílníků držících kontrolní podíl.

8. Ustanovení odstavce 3 se vztahují na většinu osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy.

Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přenosové soustavy, na které se nevztahují ustanovení odstavce 3, nesmějí ve vertikálně integrovaném podniku vykonávat žádnou řídicí nebo jinou významnou funkci po dobu alespoň šesti měsíců před svým jmenováním.

Ustanovení prvního pododstavce tohoto odstavce a odstavců 4 až 7 se vztahují na všechny osoby, jež patří k výkonnému řízení, a na osoby jim přímo podřízené v záležitostech týkajících se provozování, údržby a rozvoje sítě.

Článek 49

Dozorčí orgán

1. Provozovatel přenosové soustavy má dozorčí orgán, který je odpovědný za přijímání rozhodnutí, která mohou mít značný dopad na hodnotu aktiv podílníků provozovatele přenosové soustavy, a to zejména za přijímání rozhodnutí týkajících se schválení ročních a dlouhodobých finančních plánů, úrovně zadluženosti provozovatele přenosové soustavy a výše dividend rozdělených mezi podílníky. Dozorčí orgán nepřijímá rozhodnutí o záležitostech, které se týkají každodenní činnosti provozovatele přenosové soustavy a správy sítě nebo činností nezbytných pro vypracování desetiletého plánu rozvoje sítě podle článku 51.

2. Dozorčí orgán se skládá z členů zastupujících vertikálně integrovaný podnik, členů zastupujících podílníky třetích osob a pokud to příslušné vnitrostátní právo stanoví, členů zastupujících jiné zainteresované strany, jako například zaměstnance provozovatele přenosové soustavy.

3. Ustanovení čl. 48 odst. 2 prvního pododstavce a čl. 48 odst. 3 až 7 se použijí alespoň na takový počet členů dozorčího orgánu, který je o jeden nižší než polovina všech jeho členů.

Ustanovení čl. 48 odst. 2 druhého pododstavce písm. b) se použije na všechny členy dozorčího orgánu.

Článek 50

Program shody a kontrolor shody

1. Členské státy zajistí, aby provozovatelé přenosových soustav vypracovali a provedli programy shody, které stanoví opatření přijímaná s cílem zajistit, že nedojde k diskriminačnímu chování, a aby bylo přiměřeně sledováno plnění tohoto programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění tohoto cíle. Program shody podléhá schválení regulačním orgánem. Aniž jsou dotčeny pravomoci regulačního orgánu, soulad s programem je nezávisle sledován kontrolorem shody.

2. Kontrolor shody je jmenován dozorcím orgánem, přičemž jeho jmenování podléhá schválení regulačním orgánem. Regulační orgán může odmítnout schválení kontrolora shody pouze z důvodů nedostatku nezávislosti nebo odborné způsobilosti. Kontrolor shody může být fyzickou nebo právnickou osobou. Na kontrolora shody se vztahuje čl. 48 odst. 2 až 8.
3. Kontrolor shody má na starosti:
 - a) sledování provádění programu shody;
 - b) vypracování výroční zprávy uvádějící opatření přijatá k provedení programu shody a její předložení regulačnímu orgánu;
 - c) podávání zpráv dozorcímu orgánu a podávání doporučení k programu shody a jeho provádění;
 - d) oznamování veškerých podstatných porušení předpisů v souvislosti s prováděním programu shody regulačnímu orgánu; a
 - e) podávání zpráv regulačnímu orgánu o jakýchkoli obchodních a finančních vztazích mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy.
4. Kontrolor shody předkládá regulačnímu orgánu navrhovaná rozhodnutí o investičním plánu nebo o individuálních investicích v síti. To nastává nejpozději v okamžiku, kdy vedení nebo příslušný správní orgán provozovatele přenosové soustavy předkládá tato rozhodnutí dozorcímu orgánu.
5. Pokud vertikálně integrovaný podnik v rámci valné hromady nebo volbou provedenou jí jmenovanými členy dozorcího orgánu zabránil přijetí rozhodnutí, čímž zabránil investicím, jež měly být podle desetiletého plánu rozvoje sítě provedeny v následujících třech letech, nebo je zpozdil, kontrolor shody to oznámí regulačnímu orgánu, který poté jedná v souladu s článkem 51.
6. Podmínky upravující mandát nebo podmínky zaměstnání kontrolora shody, včetně délky jeho mandátu, podléhají schválení regulačním orgánem. Tyto podmínky zajišťují nezávislost kontrolora shody, a to i tím, že mu zajišťují veškeré zdroje nezbytné pro plnění jeho povinností. Během svého mandátu nesmí kontrolor shody přímo ani nepřímo zastávat žádné jiné odborné pracovní místo ani nést odpovědnost či mít zájem v žádném vertikálně integrovaném podniku či jeho části a ani ve vztahu k jeho podílníkům držícím kontrolní podíly.
7. Kontrolor shody pravidelně podává ústní nebo písemné zprávy regulačnímu orgánu a má právo pravidelně podávat ústní nebo písemné zprávy dozorcímu orgánu provozovatele přenosové soustavy.
8. Kontrolor shody se může účastnit všech zasedání řídicích nebo správních orgánů provozovatele přenosové soustavy a dozorcího orgánu a valné hromady. Kontrolor shody se účastní všech zasedání, která se zabývají těmito otázkami:
 - a) podmínkami přístupu k síti definovanými v nařízení (EU) 2019/943, zejména pokud jde o sazby, služby přístupu třetích osob, přidělování kapacit a řízení přetížení, transparentnost, podpůrné služby a druhotné trhy;
 - b) projekty prováděnými s cílem provozovat, udržovat a rozvíjet přenosovou soustavu, včetně investic do vzájemného propojení a připojení;
 - c) pořízováním energie nebo jejím prodejem nutnými pro provoz přenosové soustavy.
9. Kontrolor shody sleduje, jak provozovatel přenosové soustavy plní ustanovení článku 41.
10. Kontrolor shody má přístup ke všem důležitým údajům a do všech kanceláří provozovatele přenosové soustavy a ke všem informacím nezbytným pro plnění svých úkolů.
11. Kontrolor shody má přístup do kanceláří provozovatele přenosové soustavy bez předchozího ohlášení.
12. Dozorcí orgán může propustit kontrolora shody po předchozím souhlasu regulačního orgánu. Na žádost regulačního orgánu odvolá kontrolora shody z důvodů nedostatečné nezávislosti nebo odborné způsobilosti.

Článek 51

Rozvoj sítě a pravomoci k přijímání investičních rozhodnutí

1. Provozovatelé přenosových soustav předkládají nejméně jednou za dva roky regulačnímu orgánu desetiletý plán rozvoje sítě založený na dosavadní a prognózované nabídce a poptávce po konzultaci všech příslušných zúčastněných stran. Tento plán rozvoje sítě obsahuje účinná opatření s cílem zajistit přiměřenost soustavy a bezpečnost dodávek. Provozovatel přenosové soustavy zveřejní desetiletý plán rozvoje sítě na svých internetových stránkách.

2. Desetiletý plán rozvoje sítě zejména:

- a) určuje pro potřeby účastníků trhu, kterou hlavní přenosovou infrastrukturu je třeba vybudovat nebo modernizovat v průběhu příštích deseti let;
- b) zahrnuje veškeré investice, o nichž již bylo rozhodnuto, a určuje nové investice, které musí být provedeny v příštích třech letech; a
- c) stanovuje časový rámec pro všechny investiční projekty.

3. Při vypracovávání desetiletého plánu rozvoje sítě provozovatel přenosové soustavy plně zohlední potenciál spojený s využitím odezvy strany poptávky, zařízení pro ukládání energie či jiných zdrojů jakožto alternativy k rozšiřování soustavy a také předpokládanou spotřebu a výměnu s jinými zeměmi a investiční plány celounijních a regionálních sítí.

4. Regulační orgán konzultuje desetiletý plán rozvoje sítě se všemi skutečnými nebo potenciálními uživateli soustavy otevřeně a transparentně. Osoby nebo podniky, které se prohlašují za potencionální uživatele soustavy, mohou být požádány o předložení odůvodnění takových prohlášení. Regulační orgán zveřejní výsledky konzultačního procesu, zejména možnou potřebu investic.

5. Regulační orgán přezkoumá, zda desetiletý plán rozvoje sítě zahrnuje veškeré investiční potřeby, na které bylo poukázáno během konzultačního procesu, a zda je v souladu s nezávazným desetiletým plánem rozvoje sítě pro celou Unii (dále jen „plán rozvoje sítě pro celou Unii“), na který odkazuje čl. 30 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2019/943. Vyvstanou-li jakékoli pochybnosti o souladu s plánem rozvoje sítě pro celou Unii, regulační orgán konzultuje ACER. Regulační orgán může na provozovatele přenosové soustavy požadovat, aby svůj desetiletý plán rozvoje sítě změnil.

Příslušné vnitrostátní orgány přezkoumají, zda je desetiletý plán rozvoje v souladu s vnitrostátními plány v oblasti energetiky a klimatu předloženými podle nařízení (EU) 2018/1999.

6. Regulační orgán sleduje a vyhodnocuje provádění desetiletého plánu rozvoje sítě.

7. V případech, kdy provozovatel přenosové soustavy, s výjimkou převažujících důvodů mimo jeho kontrolu, neprovede investici, která měla být podle desetiletého plánu rozvoje sítě provedena v příštích třech letech, členské státy zajistí, aby se regulační orgán zavázal přijmout alespoň jedno z níže uvedených opatření, s cílem zajistit provedení dané investice, pokud je tato investice na základě nejnovějšího desetiletého plánu rozvoje sítě stále relevantní:

- a) požádat provozovatele přenosové soustavy o provedení daných investic, nebo
- b) zorganizovat nabídkové řízení otevřené libovolným investorům týkající se dané investice, nebo
- c) zavázat provozovatele přenosové soustavy, aby přijal navýšení kapitálu k financování nutných investic a umožnil nezávislým investorům podílet se na daném kapitálu.

8. Pokud regulační orgán využije svého oprávnění podle odst. 7 písm. b), může zavázat provozovatele přenosové soustavy, aby souhlasil s jedním nebo více z následujících opatření:

- a) financování jakoukoli třetí osobou,
- b) výstavba jakoukoli třetí osobou,

- c) budování dotčených nových aktiv provozovatelem samotným, nebo
- d) provoz dotčených nových aktiv provozovatelem samotným.

Provozovatel přenosové soustavy poskytne investorům veškeré informace nutné pro uskutečnění investice, připojí nová aktiva k přenosové síti a obecně se vynasnaží co nejvíce podpořit provádění investičního projektu.

Příslušná finanční ujednání podléhají souhlasu regulačního orgánu.

9. Pokud regulační orgán využije svého oprávnění podle odstavce 7, jsou náklady daných investic pokryty odpovídající regulací sazeb.

Oddíl 4

Určení a certifikace provozovatelů přenosových soustav

Článek 52

Určení a certifikace provozovatelů přenosových soustav

1. Před schválením a určením podniku jako provozovatele přenosové soustavy je tento podnik certifikován postupy podle odstavců 4, 5 a 6 tohoto článku a článku 51 nařízení (EU) 2019/943.
2. Členské státy schválí a určí jako provozovatele přenosových soustav podniky, které byly podle níže uvedeného certifikačního postupu certifikovány regulačním orgánem jako podniky splňující požadavky článku 43. Určení provozovatelů přenosových soustav se oznámí Komisi a zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.
3. Provozovatelé přenosových soustav oznámí regulačnímu orgánu každou plánovanou transakci, která by si mohla vyžádat nové posouzení jejich souladu s požadavky článku 43.
4. Regulační orgány sledují, zda provozovatelé přenosových soustav trvale splňují požadavky článku 43. K zajištění souladu s těmito požadavky zahájí certifikační postup:
 - a) na základě oznámení podaného provozovatelem přenosové soustavy podle odstavce 3;
 - b) z vlastního podnětu, pokud je jim známo, že plánovaná změna práv nebo vlivu ve vztahu k vlastníkům přenosových soustav nebo provozovatelům přenosových soustav může vést k porušení článku 43, nebo pokud mají důvod se domnívat, že k tomuto porušení mohlo dojít; nebo
 - c) na odůvodněnou žádost Komise.
5. Regulační orgány přijmou rozhodnutí o certifikaci provozovatele přenosové soustavy do čtyř měsíců ode dne oznámení podaného provozovatelem přenosové soustavy nebo ode dne žádosti Komise. Po uplynutí této lhůty se má za to, že certifikace byla udělena. Výslovné nebo implicitní rozhodnutí regulačního orgánu může nabýt účinnosti až po dokončení postupu stanoveného v odstavci 6.
6. Výslovné nebo implicitní rozhodnutí o certifikaci provozovatele přenosové soustavy oznámí regulační orgán neprodleně Komisi spolu s veškerými významnými informacemi, které se rozhodnutí týkají. Komise rozhoduje postupem podle článku 51 nařízení (EU) 2019/943.
7. Regulační orgány a Komise mohou od provozovatelů přenosových soustav a podniků vykonávajících funkci výroby nebo dodávek požadovat jakékoli informace významné pro plnění úkolů podle tohoto článku.
8. Regulační orgány a Komise zachovávají důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

Článek 53

Certifikace ve vztahu ke třetím zemím

1. Žádá-li o certifikaci vlastník přenosové soustavy nebo provozovatel přenosové soustavy kontrolovaný osobou nebo osobami ze třetí země nebo třetích zemí, uvědomí o tom regulační orgán Komisi.

Regulační orgán rovněž Komisi neprodleně uvědomí o veškerých okolnostech, které by vedly k tomu, že osoba nebo osoby ze třetí země nebo třetích zemí získají nad přenosovou soustavou nebo provozovatelem přenosové soustavy kontrolu.

2. Provozovatel přenosové soustavy uvědomí regulační orgán o veškerých okolnostech, které by vedly k tomu, že osoba nebo osoby ze třetí země nebo třetích zemí získají nad přenosovou soustavou nebo provozovatelem přenosové soustavy kontrolu.

3. Regulační orgán přijme návrh rozhodnutí o certifikaci provozovatele přenosové soustavy nejpozději čtyři měsíce ode dne, kdy obdržel od provozovatele přenosové soustavy oznámení. Regulační orgán odmítne certifikaci provozovatele přenosové soustavy, pokud nebylo prokázáno:

- a) že dotčený subjekt splňuje požadavky podle článku 43; a
- b) regulačnímu orgánu nebo jinému příslušnému vnitrostátnímu orgánu určenému členským státem, že udělení certifikace neohrozí bezpečnost dodávek energie v členském státě a Unii. Při posuzování této otázky regulační orgán nebo jiný příslušný vnitrostátní orgán zohlední:
 - i) práva a závazky Unie ve vztahu k dané třetí zemi, které vyplývají z mezinárodního práva, včetně jakékoli dohody uzavřené s jednou nebo několika třetími zeměmi, jíž je Unie smluvní stranou a jež se zabývá otázkami bezpečnosti dodávek energie;
 - ii) práva a závazky členského státu ve vztahu k dané třetí zemi, které vyplývají z dohod uzavřených s ní, pokud jsou tyto dohody v souladu s právem Unie; a
 - iii) jiné konkrétní skutečnosti a okolnosti daného případu a dotčené třetí země.

4. Regulační orgán o rozhodnutí, jakož i o všech příslušných informacích s ním souvisejících, neprodleně uvědomí Komisi.

5. Členské státy stanoví, že dříve než regulační orgán přijme rozhodnutí o certifikaci, regulační orgán nebo určený příslušný orgán uvedený v odst. 3 písm. b) požádá o stanovisko Komise ohledně toho, zda:

- a) dotčený subjekt splňuje požadavky podle článku 43; a
- b) udělení certifikace neohrozí bezpečnost dodávek energie do Unie.

6. Komise posoudí žádost podle odstavce 5 co nejdříve po obdržení. Do dvou měsíců po obdržení žádosti Komise poskytne stanovisko regulačnímu orgánu nebo, v případě, že byla žádost předložena určeným příslušným orgánem, tomuto orgánu.

Při vypracovávání stanoviska může Komise požádat o vyjádření ACER, dotčený členský stát nebo zainteresované strany. V takovém případě se dvouměsíční lhůta prodlouží o další dva měsíce.

Pokud Komise ve lhůtách uvedených v prvním a druhém pododstavci stanovisko nevydá, má se za to, že nemá vůči rozhodnutí regulačního orgánu žádné námítky.

7. Při posuzování toho, zda kontrola osobou nebo osobami ze třetí země nebo třetích zemí ohrozí bezpečnost dodávek energie do Unie, Komise zohlední:

- a) konkrétní skutečnosti daného případu a dotčené třetí země nebo třetích zemí; a
- b) práva a povinnosti Unie ve vztahu k této třetí zemi nebo třetím zemím, které vyplývají z mezinárodního práva, včetně případné dohody uzavřené s jednou nebo několika třetími zeměmi, jíž je Unie smluvní stranou a jež se zabývá otázkami bezpečnosti dodávek.

8. Regulační orgán přijme do dvou měsíců od uplynutí lhůty uvedené v odstavci 6 konečné rozhodnutí o certifikaci. Při přijímání konečného rozhodnutí regulační orgán co nejvíce zohlední stanovisko Komise. Členské státy mají v každém případě právo odmítnout certifikaci, pokud udělení certifikace ohrozí bezpečnost dodávek energie členského státu nebo bezpečnost dodávek jiného členského státu. Pokud členský stát určil, že posouzení podle odst. 3 písm. b) provede jiný příslušný vnitrostátní orgán, může požadovat, aby regulační orgán přijal konečné rozhodnutí v souladu s posouzením provedeným uvedeným příslušným vnitrostátním orgánem. Konečné rozhodnutí regulačního orgánu a stanovisko Komise se zveřejní společně. Pokud se konečné rozhodnutí liší od stanoviska Komise, dotčený členský stát poskytne a zveřejní kromě tohoto rozhodnutí i jeho odůvodnění.

9. Tímto článkem není nijak dotčeno právo členských států vykonávat v souladu s právem Unie vnitrostátní právní kontrolu za účelem ochrany legitimních zájmů týkajících se veřejné bezpečnosti.

10. Tento článek se kromě odst. 3 písm. a) uplatňuje rovněž u členských států, které jsou předmětem výjimek podle článku 66.

Článek 54

Vlastnění zařízení pro ukládání energie provozovateli přenosových soustav

1. Provozovatelé přenosových soustav nesmějí vlastnit, vyvíjet, spravovat ani provozovat zařízení pro ukládání energie.

2. Odchylně od odstavce 1 mohou členské státy provozovatelům přenosových soustav povolit vlastnit, vyvíjet, spravovat nebo provozovat zařízení pro ukládání energie, která jsou plně integrovanými komponenty sítě a v jejichž případě regulační orgán udělil svůj souhlas, nebo pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) po otevřeném, transparentním a nediskriminačním výběrovém řízení, které podléhá přezkumu a schválení regulačním orgánem, nebylo právo vlastnit, vyvíjet, spravovat, nebo provozovat taková zařízení uděleno jiným osobám, nebo jiné osoby nemohly tyto služby poskytnout za přijatelnou cenu a včas.
- b) taková zařízení nebo nefrekvenční podpůrné služby jsou pro provozovatele přenosových soustav nezbytné k tomu, aby mohli plnit své povinnosti podle této směrnice, pokud jde o efektivní, spolehlivý a bezpečný provoz přenosové soustavy, a nepoužívají se pro nákup nebo prodej elektřiny na trzích s elektřinou, a
- c) regulační orgán posoudil nezbytnost takové odchylky, provedl předběžné posouzení použitelnosti výběrového řízení, včetně podmínek uvedeného výběrového řízení, a udělil svůj souhlas.

Regulační orgán může vypracovat obecné pokyny nebo ustanovení o zadávání zakázek, aby provozovatelům přenosových soustav pomohl zajistit spravedlivé výběrové řízení.

3. Rozhodnutí o udělení odchylky se oznamuje Komisi a ACER společně s relevantními informacemi o žádosti a důvodech pro udělení odchylky.

4. Regulační orgány v pravidelných intervalech nebo alespoň každých pět let provádějí veřejnou konzultaci ohledně stávajících zařízení pro ukládání energie, aby posoudily potenciální volné prostředky a zájem jiných osob o investování do takových zařízení. Pokud z veřejné konzultace na základě posouzení regulačním orgánem vyplýne, že vlastnit, vyvíjet, provozovat nebo spravovat tato zařízení nákladově efektivním způsobem mohou jiné osoby, regulační orgány zajistí, aby byly činnosti provozovatelů přenosových soustav v tomto ohledu během 18 měsíců postupně ukončeny. Jako součást podmínek tohoto postupu mohou regulační orgány provozovatelům přenosových soustav povolit, aby obdrželi přiměřenou finanční náhradu, zejména získali zpět zbytkovou hodnotu investic, které do zařízení pro ukládání energie vložili.

5. Odstavec 4 se nevztahuje na plně integrované komponenty sítě a ani na běžnou dobu amortizace nových zařízení pro ukládání využívajících baterie, u nichž bylo konečné investiční rozhodnutí přijato do roku 2024 za předpokladu, že taková zařízení pro ukládání využívající baterie:

- a) jsou k síti připojena nejpozději dva roky poté;
- b) jsou integrována do přenosové soustavy;

- c) jsou používána výhradně k okamžité obnově bezpečnosti sítě v reakci na nepředvídané události, k nimž v této síti dojde, pokud je toto obnovovací opatření zahájeno okamžitě a je ukončeno, jakmile lze problém vyřešit obvyklým redispečinkem, a
- d) nejsou využívána k nákupu nebo prodeji elektřiny na trzích s elektřinou včetně trhů pro zajišťování výkonové rovnováhy.

Oddíl 5

Oddělení účetnictví a jeho transparentnost

Článek 55

Právo na přístup k účetnictví

1. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány, včetně regulačních orgánů uvedených v článku 57, mají právo na přístup k účetnictví elektroenergetických podniků podle článku 56, pokud je to nezbytné k plnění jejich úkolů.
2. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány, včetně regulačních orgánů, musí zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu. Členské státy mohou upravit sdělování těchto informací, pokud je to nezbytné k plnění úkolů příslušných orgánů.

Článek 56

Oddělení účetnictví

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby účetnictví elektroenergetických podniků bylo vedeno v souladu s odstavci 2 a 3.
2. Elektroenergetické podniky bez ohledu na režim vlastnictví nebo právní formu vypracují, předloží k auditu a zveřejní své roční účetní závěrky v souladu s ustanoveními vnitrostátních právních předpisů o ročních účetních závěrkách akciových společností a společností s ručením omezeným, přijatých podle směrnice 2013/34/EU.

Podniky, které nemají zákonnou povinnost zveřejňovat své roční účetní závěrky, uchovávají jedno vyhotovení k dispozici pro veřejnost ve svém sídle.

3. Elektroenergetické podniky vedou ve svém vnitřním účetnictví odděleně své přenosové a distribuční činnosti tak, jak by to bylo požadováno, kdyby dotyčné činnosti prováděly samostatné podniky, s cílem zamezit diskriminaci, křížovým dotacím a narušování hospodářské soutěže. Vedou rovněž účetnictví, které může být konsolidované, o ostatních elektrizačních činnostech, které se netýkají přenosu ani distribuce. Výnosy z vlastnictví přenosové nebo distribuční soustavy se v účetnictví vykazují odděleně. Případně vedou konsolidované účetnictví pro ostatní jiné než elektrizační činnosti. Vnitřní účetnictví zahrne rozvahu a výsledek pro každou činnost.
4. Audit uvedený v odstavci 2 ověří zejména dodržování povinností zamezení diskriminace a křížových dotací, uvedených v odstavci 3.

KAPITOLA VII

REGULAČNÍ ORGÁNY

Článek 57

Určení a nezávislost regulačních orgánů

1. Každý členský stát určí jediný regulační orgán na vnitrostátní úrovni.
2. Odstavcem 1 není dotčeno určení jiných regulačních orgánů na regionální úrovni v členských státech, pokud existuje jediný zástupce pro reprezentační a kontaktní účely na úrovni Unie v radě regulačních orgánů ACER v souladu s čl. 21 odst. 1 nařízení (EU) 2019/942.

3. Odchylně od odstavce 1 může členský stát určit regulační orgány pro malé soustavy na geograficky samostatném území, které má v roce 2008 spotřebu menší než 3 % celkové spotřeby členského státu, jehož je součástí. To se nedotýká jmenování jediného zástupce pro reprezentační a kontaktní účely na úrovni Unie v radě regulačních orgánů ACER v souladu s čl. 21 odst. 1 nařízení (EU) 2019/942.

4. Členské státy zaručí nezávislost regulačního orgánu a zajistí, aby své pravomoci vykonával nestranně a transparentně. Za tímto účelem členské státy zajistí, aby při plnění regulačních úkolů stanovených touto směrnicí a souvisejícími právními předpisy regulační orgán:

a) byl právně odlišný od jiných veřejnoprávních nebo soukromoprávních subjektů a na nich funkčně nezávislý,

b) zajistil, aby jeho zaměstnanci a osoby odpovědné za jeho řízení

i) jednali nezávisle na jakémkoli tržním zájmu a

ii) při plnění svých regulačních úkolů nevyhledávali ani nepřijímali přímé pokyny od vlády nebo jiného veřejnoprávního nebo soukromoprávního subjektu. Tímto požadavkem není dotčena případná úzká spolupráce s jinými příslušnými vnitrostátními orgány nebo všeobecné politické pokyny vydané vládou a které se netýkají regulačních pravomocí a povinností podle článku 59.

5. Za účelem ochrany nezávislosti regulačních orgánů členské státy zejména zajistí, aby:

a) regulační orgán mohl přijímat samostatná rozhodnutí nezávisle na jakémkoli politickém subjektu;

b) regulační orgán měl všechny lidské a finanční zdroje potřebné k účinnému a účelnému plnění svých úkolů a výkonu svých pravomocí;

c) regulační orgán měl samostatné roční rozpočtové prostředky a autonomii při plnění přiděleného rozpočtu;

d) členové rady regulačního orgánu nebo – pokud regulační orgán radu nemá – nejvyššího vedení regulačního orgánu byli jmenováni na pevně stanovenou dobu v délce pěti až sedmi let, kterou lze jednou obnovit;

e) členové rady regulačního orgánu nebo – pokud regulační orgán radu nemá – nejvyššího vedení regulačního orgánu byli jmenováni na základě objektivních, transparentních a zveřejněných kritérií v nezávislém a nestranném řízení, které zajistí, že uchazeči mají pro každou relevantní pozici v regulačním orgánu potřebnou kvalifikaci a zkušenosti;

f) byla zavedena ustanovení o konfliktu zájmů, a aby povinnost mlčenlivosti členů rady regulačního orgánu nebo, pokud regulační orgán radu nemá, nejvyššího vedení regulačního orgánu pokračovala i po skončení jejich mandátu;

g) členové rady regulačního orgánu nebo, pokud regulační orgán radu nemá, nejvyššího vedení regulačního orgánu mohli být odvoláni pouze na základě zavedených transparentních kritérií.

Pokud jde o první pododstavec písm. d), členské státy zajistí vhodný rotační systém pro radu nebo nejvyšší vedení. Členy rady nebo nejvyššího vedení, pokud regulační orgán radu nemá, je během jejich funkčního období možné z funkce odvolat jen v případě, že již neplní podmínky stanovené v tomto článku nebo se dopustili pochybení podle vnitrostátního práva.

6. Členské státy mohou stanovit následnou kontrolu roční účetní závěrky regulačního orgánu, kterou provádí nezávislý auditor;

7. Do 5. července 2022 a poté každé čtyři roky předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o dodržování zásady nezávislosti uvedené v tomto článku vnitrostátními orgány.

Článek 58

Obecné cíle regulačního orgánu

Při plnění regulačních úkolů stanovených v této směrnici přijme regulační orgán v rámci svých povinností a pravomocí stanovených v článku 59, a to v úzké konzultaci s dalšími příslušnými vnitrostátními orgány, včetně orgánů pro ochranu hospodářské soutěže, jakož i orgánů, včetně regulačních orgánů, ze sousedních členských států, a pokud je to vhodné, také sousedních třetích zemí, a aniž jsou dotčeny jejich pravomoci, veškerá přiměřená opatření k dosažení těchto cílů:

- a) podpora, v úzké spolupráci s regulačními orgány ostatních členských států, Komisí a ACER, konkurenčního, flexibilního, bezpečného a ekologicky udržitelného vnitřního trhu s elektřinou v rámci Unie a účinného otevření trhu pro všechny zákazníky a dodavatele v Unii a zajištění náležitých podmínek pro to, aby elektrické sítě fungovaly efektivně, spolehlivě s přihlédnutím k dlouhodobým cílům;
- b) rozvoj konkurenčních a řádně fungujících regionálních přeshraničních trhů v rámci Unie za účelem dosažení cíle uvedeného v písmenu a);
- c) odstranění překážek bránících obchodování s elektřinou mezi členskými státy, včetně rozvoje vhodných přeshraničních přenosových kapacit k uspokojení poptávky a posilování integrace vnitrostátních trhů, což může usnadnit toky elektřiny v celé Unii;
- d) pomoc v úsilí o rozvoj bezpečných, spolehlivých a efektivních nediskriminačních soustav orientovaných na spotřebitele při nejnižších možných nákladech, podpora přiměřenosti soustav a v souladu s cíli všeobecné energetické politiky i podpora energetické účinnosti a integrace výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů s malou i velkou kapacitou a distribuované výroby jak v přenosových, tak v distribučních sítích, jakož i podpora jejich provozu ve vztahu k ostatním energetickým sítím – plynárenským nebo tepelným;
- e) usnadnění přístupu nové výrobní kapacity a zařízení pro ukládání energie k síti, zejména odstranění překážek, které by mohly bránit přístupu nových subjektů vstupujících na trh a elektřině z obnovitelných zdrojů;
- f) zajištění toho, aby byly provozovatelům a uživatelům soustav poskytovány vhodné pobídky, jak krátkodobě, tak dlouhodobě, ke zvyšování výkonnosti soustav, zejména energetické účinnosti, a k podpoře integrace trhu;
- g) zajištění toho, aby pro zákazníky bylo přínosem účinné fungování příslušného vnitrostátního trhu, podpora účinné hospodářské soutěže a pomoc se zabezpečením vysoké úrovně ochrany spotřebitele v úzké spolupráci s příslušnými orgány na ochranu spotřebitele;
- h) pomoc při dosahování vysokých standardů univerzální služby a veřejné služby ve vztahu k dodávkám elektřiny, přispívání k ochraně zranitelných zákazníků a ke slučitelnosti postupů při výměně údajů potřebných pro změnu dodavatele zákazníka.

Článek 59

Povinnosti a pravomoci regulačních orgánů

1. Regulační orgán má tyto povinnosti:

- a) stanovovat nebo schvalovat sazby za přenos nebo distribuci nebo příslušné metodiky, nebo obojí, a to při dodržování transparentních kritérií;
- b) zajistit, aby provozovatelé přenosové soustavy a provozovatelé distribuční soustavy a případně příslušní vlastníci soustavy, jakož i všechny elektroenergetické podniky a ostatní účastníci trhu plnili své povinnosti vyplývající z této směrnice, z nařízení (EU) 2019/943, z kodexů sítě a rámcových pokynů přijatých podle článků 59, 60 a 61 nařízení (EU) 2019/943 a z dalších příslušných právních předpisů Unie, včetně těch, které se týkají přeshraničních otázek, a z rozhodnutí ACER;

- c) v úzké spolupráci s ostatními regulačními orgány zajistit, aby síť ENTSO pro elektřinu a subjekt EU DSO plnily své povinnosti vyplývající z této směrnice, z nařízení (EU) 2019/943, z kodexů sítě a rámcových pokynů přijatých podle článků 59, 60 a 61 nařízení (EU) 2019/943 a z dalších příslušných právních předpisů Unie, včetně těch, které se týkají přeshraničních otázek, a z rozhodnutí ACER, a společně zjišťovat případy, kdy síť ENTSO pro elektřinu a subjekt EU DSO neplní své povinnosti; pokud regulační orgány nejsou schopny dosáhnout dohody do čtyř měsíců od zahájení konzultací vedených za účelem společného zjištění nesouladu, postoupí se záležitost v souladu s čl. 6 odst. 10 nařízení (EU) 2019/942 ACER k rozhodnutí;
- d) schvalovat produkty a postup obstarávání nefrekvenčních podpůrných služeb;
- e) provádět kodexy sítě a rámcové pokyny přijaté podle článků 59, 60 a 61 nařízení (EU) 2019/943 prostřednictvím vnitrostátních opatření nebo, je-li to zapotřebí, koordinovaných regionálních nebo celounijních opatření;
- f) spolupracovat na přeshraničních otázkách s regulačním orgánem nebo orgány příslušných členských států a s ACER, zejména prostřednictvím účasti na činnosti rady regulačních orgánů ACER podle článku 21 nařízení (EU) 2019/942;
- g) dodržovat a provádět jakákoli relevantní právně závazná rozhodnutí ACER a Komise;
- h) zajistit, aby provozovatelé přenosových soustav v maximální možné míře zpřístupnily kapacity propojovacích vedení v souladu s článkem 16 nařízení (EU) 2019/943.
- i) každoročně podávat příslušným orgánům členských států, Komisi a ACER zprávu o činnosti a plnění svých povinností. Tato zpráva obsahuje přijatá opatření a dosažené výsledky ve vztahu k jednotlivým úkolům uvedeným v tomto článku;
- j) zabezpečit, aby nedocházelo k žádným křížovým dotacím mezi přenosovými, distribučními a dodavatelskými činnostmi či jinými činnostmi v oblasti elektřiny nebo jinými činnostmi mimo oblast elektřiny;
- k) sledovat investiční plány provozovatelů přenosové soustavy a posuzovat ve své výroční zprávě investiční plány provozovatelů přenosové soustavy, pokud jde o jejich soulad s plánem rozvoje sítě pro celou Unii toto posouzení může obsahovat doporučení na změnu těchto investičních plánů;
- l) sledovat a posuzovat výkonnost provozovatelů přenosových soustav a provozovatelů distribučních soustav, pokud jde o rozvoj inteligentní sítě, která podporuje energetickou účinnost a integraci energie z obnovitelných zdrojů na základě omezeného souboru ukazatelů a každé dva roky zveřejnit národní zprávu včetně doporučení;
- m) stanovovat nebo schvalovat standardy a požadavky na kvalitu služeb a kvalitu dodávek nebo k tomu přispívat spolu s ostatními příslušnými orgány, a dále sledovat dodržování pravidel pro bezpečnost a spolehlivost sítě a přezkoumávat jejich plnění v minulosti;
- n) sledovat úroveň transparentnosti, včetně velkoobchodních cen, a zajistit, aby elektroenergetické podniky dodržovaly povinnost transparentnosti;
- o) sledovat stupeň a účinnost otevřenosti trhu a hospodářské soutěže na velkoobchodní a maloobchodní úrovni, včetně burz pro obchodování s elektřinou, cen pro zákazníky v domácnostech včetně předplatitelských systémů, vliv smluv s dynamickým určováním ceny elektřiny a užívání inteligentních měřicích systémů, počtu případů změny dodavatele, počtu případů odpojení, poplatků za údržbu a její provádění, vztahu mezi cenami pro domácnosti a velkoobchodními cenami, vývoje síťových sazeb a odvodů a stížností zákazníků v domácnostech, jakož i jakákoli narušení nebo omezení hospodářské soutěže, včetně poskytování veškerých relevantních informací a upozorňování příslušných orgánů pro ochranu hospodářské soutěže na veškeré relevantní případy;
- p) sledovat výskyt omezujících smluvních podmínek, včetně výhradních doložek, které mohou bránit zákazníkům souběžně uzavírat smlouvy s více dodavateli nebo mohou omezit tuto jejich možnost a případně informovat o této praxi vnitrostátní orgány pro ochranu hospodářské soutěže;
- q) sledovat čas, který provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav potřebují na provedení připojení a oprav;
- r) napomáhat spolu s ostatními příslušnými orgány při zajišťování účinnosti a prosazování opatření na ochranu spotřebitele;

- s) zveřejňovat alespoň jednou ročně doporučení o souladu dodavatelských cen s článkem 5 a předávat případně tato doporučení orgánům pro ochranu hospodářské soutěže;
- t) zajišťovat nediskriminační přístup k údajům o spotřebě zákazníků, umožnění dobrovolného používání snadno srozumitelného harmonizovaného formátu na vnitrostátní úrovni pro údaje o spotřebě a rychlý přístup všech zákazníků k těmto údajům podle článků 23 a 24;
- u) sledovat provádění pravidel, která se týkají úlohy a povinností provozovatelů přenosové soustavy, provozovatelů distribuční soustavy, dodavatelů a zákazníků a dalších účastníků trhu podle nařízení (EU) 2019/943;
- v) sledovat investice do kapacit výroby a ukládání ve vztahu k bezpečnosti dodávek;
- w) sledovat technickou spolupráci mezi provozovateli přenosových soustav Unie a třetích zemí;
- x) přispívat ke slučitelnosti postupů pro výměnu údajů týkajících se nejvýznamnějších procesů na trhu na regionální úrovni;
- y) sledovat dostupnost srovnávacích nástrojů splňujících požadavky stanovené v článku 14;
- z) sledovat, jak jsou odstraňovány neodůvodněné překážky a neodůvodněná omezení týkající se spotřeby elektřiny vyrobené z vlastních zdrojů a občanských energetických společenství.

2. Pokud je to v některém členském státě stanoveno, mohou být povinnosti sledování uvedené v odstavci 1 prováděny jinými orgány než regulačními orgány. V takovém případě se informace, které jsou výsledkem takového sledování, zpřístupní co nejdříve regulačnímu orgánu.

Aniž jsou dotčeny konkrétní pravomoci regulačního orgánu a v souladu se zásadou lepší právní úpravy, si regulační orgán při výkonu povinností uvedených v odstavci 1 zachovává svou nezávislost, a je-li to vhodné, konzultuje s provozovateli přenosových soustav a případně úzce spolupracuje s jinými relevantními vnitrostátními orgány.

Žádné schválení regulačním orgánem nebo ACEREM podle této směrnice nebrání tomu, aby v budoucnu regulační orgán v řádně odůvodněných případech použil své pravomoci podle tohoto článku nebo aby jakýkoli jiný příslušný orgán nebo Komise uložily sankce.

3. Členské státy zajistí, aby regulačním orgánům byly uděleny pravomoci, které jim umožní účinně a rychle plnit povinnosti uvedené v tomto článku. Za tímto účelem má regulační orgán alespoň tyto pravomoci:

- a) vydávat závazná rozhodnutí týkající se elektroenergetických podniků;
- b) provádět šetření týkající se fungování trhů s elektřinou a rozhodovat o jakýchkoli nutných a přiměřených opatřeních na podporu účinné hospodářské soutěže a zajištění řádného fungování trhu a ukládat tato opatření. Pokud je to vhodné, má regulační orgán rovněž pravomoc spolupracovat při provádění šetření souvisejících s právními předpisy o hospodářské soutěži s vnitrostátním orgánem pro ochranu hospodářské soutěže a regulačními orgány pro finanční trhy nebo Komisí;
- c) vyžadovat od elektroenergetických podniků jakékoli informace, jež jsou důležité pro plnění jeho úkolů, včetně odůvodnění odmítnutí poskytnout přístup třetím osobám, a jakékoli informace o opatřeních nezbytných pro posílení sítě;
- d) ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce elektroenergetickým podnikům, které neplní své povinnosti vyplývající z této směrnice, z nařízení (EU) 2019/943 nebo z jakýchkoli relevantních právně závazných rozhodnutí regulačního orgánu nebo ACER, nebo uložení takových sankcí navrhnout příslušnému soudu. To zahrnuje pravomoci ukládat nebo navrhnout uložení sankcí až do výše 10 % ročního obratu provozovatele přenosové soustavy vůči provozovateli přenosové soustavy nebo až do výše 10 % ročního obratu vertikálně integrovaného podniku vůči vertikálně integrovanému podniku za případné neplnění příslušných povinností podle této směrnice; a
- e) mít odpovídající práva vyšetřovat a příslušné pravomoci k šetření pro řešení sporů podle čl. 60 odst. 2 a 3.

4. Regulační orgán působící v členském státě, v němž má sídlo síť ENTSO pro elektřinu nebo subjekt EU DSO, má pravomoc těmto subjektům ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce, pokud neplní své povinnosti vyplývající z této směrnice, z nařízení (EU) 2019/943 nebo z jakýchkoli relevantních právně závazných rozhodnutí regulačního orgánu nebo ACER, nebo navrhnout, aby takové sankce uložil příslušný soud.

5. Je-li podle článku 44 určen nezávislý provozovatel soustavy, musí regulační orgán vedle povinností, které má plnit podle odstavců 1 a 3 tohoto článku, rovněž:

- a) sledovat dodržování povinností, které pro vlastníka přenosové soustavy a nezávislého provozovatele soustavy vyplývají z tohoto článku, a v souladu s odst. 3 písm. d) ukládat sankce za jejich nedodržení;
- b) sledovat vztahy a komunikaci mezi nezávislým provozovatelem soustavy a vlastníkem přenosové soustavy s cílem zajistit, aby nezávislý provozovatel soustavy plnil své povinnosti, a zejména schvalovat smlouvy a jednat jako orgán pro řešení sporů mezi nezávislým provozovatelem soustavy a vlastníkem přenosové soustavy, pokud jde o případné stížnosti podané kteroukoli ze stran podle čl. 60 odst. 2;
- c) aniž je dotčen postup podle čl. 44 odst. 2 písm. c), ve vztahu k prvnímu desetiletému plánu rozvoje sítě schvalovat investiční plány a víceletý plán rozvoje sítě předkládaný nejméně jednou za dva roky nezávislým provozovatelem soustavy;
- d) zajistit, aby sazby za přístup do sítě vybírané nezávislými provozovateli soustav zahrnovaly odměnu pro vlastníka nebo vlastníky sítě, která je přiměřená užívání aktiv dané sítě a jakýmkoli novým investicím do těchto aktiv, pokud jsou vynaloženy hospodárně a efektivně;
- e) mít pravomoc provádět inspekce, včetně neohlášených inspekcí, v prostorách vlastníka přenosové soustavy a nezávislého provozovatele soustavy; a
- f) sledovat využívání poplatků za přetížení vybraných nezávislým provozovatelem soustavy podle čl. 19 odst. 2 nařízení (EU) 2019/943.

6. Pokud byl určen provozovatel přenosové soustavy v souladu s kapitolou VI oddílem 3, musí mít regulační orgán kromě povinností a pravomocí podle odstavců 1 a 3 tohoto článku alespoň tyto povinnosti a pravomoci:

- a) ukládat sankce v souladu s odst. 3 písm. d) za diskriminační chování ve prospěch vertikálně integrovaného podniku;
- b) sledovat komunikaci mezi provozovatelem přenosové soustavy a vertikálně integrovaným podnikem s cílem zajistit, aby provozovatel přenosové soustavy plnil své povinnosti;
- c) vystupovat jako orgán pro řešení sporů mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy, pokud jde o jakoukoli stížnost podle čl. 60 odst. 2;
- d) sledovat obchodní a finanční vztahy včetně půjček mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy;
- e) schvalovat veškeré obchodní a finanční dohody mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy za předpokladu, že tyto dohody jsou v souladu s tržními podmínkami;
- f) požadovat odůvodnění od vertikálně integrovaného podniku, pokud obdrží oznámení od kontrolora shody v souladu s čl. 50 odst. 4. Toto odůvodnění musí obsahovat zejména důkazní materiály o tom, že nenastalo žádné diskriminační chování zvyhodňující vertikálně integrovaný podnik;
- g) provádět inspekce, včetně neohlášených inspekcí, v prostorách vertikálně integrovaného podniku a provozovatele přenosové soustavy; a
- h) zadat všechny nebo konkrétní úkoly provozovatele přenosové soustavy nezávislému provozovateli soustavy jmenovanému v souladu s článkem 44 v případě trvalého neplnění povinností podle této směrnice provozovatelem přenosové soustavy, zejména v případě opakovaného diskriminačního chování ve prospěch vertikálně integrovaného podniku.

7. Kromě případů, kdy je pro stanovování a schvalování podmínek nebo metodik pro provádění kodexů sítě a rámcových pokynů podle kapitoly VII nařízení (EU) 2019/943, jak stanoví čl. 5 odst. 2 nařízení (EU) 2019/942, jsou regulační orgány příslušné pro stanovování nebo schvalování alespoň vnitrostátních metodik používaných pro výpočet nebo stanovení podmínek s dostatečným předstihem předtím, než vstoupí v platnost, pro:

- a) připojení a přístup k vnitrostátním sítím, včetně sazeb za přenos a distribuci nebo jejich metodiky výpočtu, přičemž tyto sazby nebo metodiky musí umožňovat provádění nezbytných investic do sítí tak, aby díky těmto investicím bylo možné zabezpečit životaschopnost sítí;
- b) poskytování podpůrných služeb, které musí být realizovány co nejehospodárněji a poskytují vhodné podněty pro uživatele sítě, aby vyrovnali svůj vstup a odběr, takové podpůrné služby musí být poskytovány spravedlivým a nediskriminačním způsobem a vycházet z objektivních kritérií; a
- c) přístup k přeshraničním infrastrukturám, včetně postupů pro přidělování kapacity a řízení přetížení.

8. Metodiky či podmínky uvedené v odstavci 7 jsou zveřejňovány.

9. Regulační orgány s cílem zvýšit transparentnost trhu a poskytnout všem zainteresovaným stranám všechny potřebné informace, rozhodnutí nebo návrhy rozhodnutí, které se týkají sazeb za přenos a distribuci, uvedené v čl. 60 odst. 3 veřejně zpřístupní podrobnou metodiku a související náklady použité pro výpočet příslušných síťových sazeb a při tom zachovají důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

10. Regulační orgány sledují řízení přetížení ve vnitrostátních elektrizačních soustavách, včetně propojovacích vedení, a provádění pravidel pro řízení přetížení. Za tímto účelem předkládají provozovatelé přenosových soustav nebo organizátoři trhu svá pravidla pro řízení přetížení, včetně přidělování kapacity, regulačním orgánům. Regulační orgány mohou požadovat změny těchto pravidel.

Článek 60

Rozhodnutí a stížnosti

1. Regulační orgány mají právo požádat v případě potřeby provozovatele přenosových soustav a provozovatele distribučních soustav, aby změnili podmínky, včetně sazeb nebo metodik výpočtu uvedených v článku 59 této směrnice, tak, aby byly přiměřené a používaly se nediskriminačním způsobem v souladu s článkem 18 nařízení (EU) 2019/943. Pokud dojde při stanovování sazeb za přenos a distribuci ke zpoždění, jsou regulační orgány oprávněny stanovit nebo schválit prozatímní sazby za přenos a distribuci nebo metodiky a rozhodnout o přiměřených kompenzačních opatřeních, pokud se konečné sazby za přenos a distribuci nebo metodiky od těchto prozatímních sazeb nebo metodik liší.

2. Každá osoba, která je nespokojena s provozovatelem přenosové nebo distribuční soustavy v souvislosti s povinnostmi daného provozovatele podle této směrnice, může podat stížnost regulačnímu orgánu, který jako orgán pro řešení sporů vydá rozhodnutí do dvou měsíců po obdržení stížnosti. Tuto lhůtu je možné prodloužit o dva měsíce, pokud regulační orgán požaduje další informace. Tuto prodlouženou lhůtu je možné se souhlasem stěžovatele dále prodloužit. Rozhodnutí regulačního orgánu má závazný účinek, pokud není zrušeno v rámci odvolání.

3. Každá osoba, které se to týká a která má právo si stěžovat na rozhodnutí o metodikách přijaté podle článku 59, nebo na navrhované sazby nebo metodiky, má-li regulační orgán konzultační povinnost, může ve lhůtě nejvýše dvou měsíců od zveřejnění rozhodnutí nebo návrhu rozhodnutí nebo v kratší lhůtě stanovené členskými státy podat stížnost a žádat přezkoumání rozhodnutí. Tato stížnost nemá odkladný účinek.

4. Členské státy vytvoří vhodné a účinné mechanismy pro regulaci, kontrolu a transparentnost tak, aby zabránily veškerému zneužívání dominantního postavení a bezohlednému chování, zejména ke škodě spotřebitelů. Tyto mechanismy berou v úvahu ustanovení Smlouvy o fungování EU, a zejména její článek 102.

5. Členské státy zajistí, aby v souladu s vnitrostátním právem byla přijata vhodná opatření, včetně správních opatření nebo trestních řízení proti odpovědným fyzickým nebo právnickým osobám, pokud nejsou dodržena pravidla o důvěrnosti stanovená touto směrnicí.

6. Stížnosti uvedené v odstavcích 2 a 3 se podávají, aniž je dotčen výkon práva na opravný prostředek podle práva Unie nebo práva členských států.
7. Rozhodnutí přijímaná regulačními orgány musí být řádně odůvodněná a oprávněná, aby byl možný jejich soudní přezkum. Tato rozhodnutí se zpřístupní veřejnosti při zachování důvěrnosti informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.
8. Členské státy zajistí, aby na vnitrostátní úrovni existovaly vhodné mechanismy, v jejichž rámci má strana, které se rozhodnutí regulačního orgánu týká, právo podat opravný prostředek k subjektu, který je na zúčastněných stranách a jakékoli vládě nezávislý.

Článek 61

Regionální spolupráce mezi regulačními orgány, pokud jde o přeshraniční otázky

1. Regulační orgány úzce spolupracují a vzájemně se konzultují, zejména v rámci ACER, a poskytují si navzájem i ACER jakékoli informace nezbytné pro plnění svých úkolů podle této směrnice. U předávaných informací zajistí přijímající orgán stejnou úroveň důvěrnosti, jaká je vyžadována od orgánu, který informaci poskytl.
2. Regulační orgány spolupracují přinejmenším na regionální úrovni s cílem:
 - a) podporovat tvorbu provozních ujednání vedoucích k umožnění optimálního řízení sítě, podporovat společné burzy pro obchodování s elektřinou a přidělování přeshraničních kapacit a s cílem umožnit odpovídající úroveň propojovací kapacity, mimo jiné prostřednictvím nových propojení, v rámci regionu a mezi regiony, s cílem umožnit rozvoj účinné hospodářské soutěže a zlepšení bezpečnosti dodávek, aniž by docházelo k diskriminaci mezi dodavateli z různých členských států;
 - b) koordinovat společný dohled nad subjekty, které vykonávají funkce na regionální úrovni;
 - c) ve spolupráci s ostatními dotčenými orgány koordinovat společný dohled nad národními a regionálními posouzeními zdrojové přiměřenosti a Evropským posouzením zdrojové přiměřenosti;
 - d) koordinovat vypracování všech kodexů sítě a rámcových pokynů pro příslušné provozovatele přenosových soustav a další účastníky na trhu; a
 - e) koordinovat vypracování pravidel pro řízení přetížení.
3. Regulační orgány jsou oprávněny uzavírat dohody o vzájemné spolupráci za účelem rozvoje spolupráce v oblasti regulace.
4. Opatření uvedená v odstavci 2 se provádějí podle potřeby v úzké konzultaci s dalšími příslušnými vnitrostátními orgány, a aniž jsou dotčeny konkrétní pravomoci těchto vnitrostátních orgánů.
5. Komise má pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 67 s cílem doplnit tuto směrnici stanovením rámcových pokynů ohledně rozsahu povinností regulačních orgánů týkajících se vzájemné spolupráce a spolupráce s ACER.

Článek 62

Povinnosti a pravomoci regulačních orgánů, pokud jde o regionální koordinační centra

1. Regionální regulační orgány operačního regionu soustavy, v níž je zřízeno regionální koordinační centrum, v úzké koordinaci mezi sebou navzájem:
 - a) schvalují návrh na zřízení regionálních koordinačních center v souladu s čl. 35 odst. 1 nařízení (EU) 2019/943;
 - b) schvalují náklady spojené s činností regionálních koordinačních center, které hradí provozovatelé přenosových soustav a jež jsou zohledňovány při výpočtu sazeb, a to pokud jsou přiměřené a odpovídající;

- c) schvalují postup rozhodování na základě spolupráce;
 - d) zajišťují, aby regionální koordinační centra byla vybavena veškerými lidskými, technickými, fyzickými a finančními zdroji potřebnými pro plnění jejich povinností podle této směrnice a pro nezávislý a nestranný výkon jejich úkolů;
 - e) spolu s dalšími regulačními orgány operačního regionu soustavy navrhují další úkoly a další pravomoci, které by členské státy operačního regionu soustavy mohly regionálním koordinačním centrům přidělit;
 - f) zajišťují plnění povinností podle této směrnice a dalších příslušných právních předpisů Unie, zejména pokud jde o přeshraniční otázky, a společně zjišťují případy, kdy regionální koordinační centra neplní své povinnosti; pokud regulační orgány nejsou schopny dosáhnout dohody do čtyř měsíců od zahájení konzultací vedených za účelem společného zjištění nesouladu, postoupí se záležitost v souladu s čl. 6 odst. 10 nařízení (EU) 2019/942 ACER k rozhodnutí;
 - g) sledují zajišťování koordinace soustavy a v souladu s článkem 46 nařízení (EU) 2019/943 o tom každoročně podávají zprávu agentuře.
2. Členské státy zajistí, aby regulačním orgánům byly uděleny pravomoci, které jim umožní účinně a rychle plnit povinnosti uvedené v odstavci 1. Za tímto účelem mají regulační orgány alespoň tyto pravomoci:
- a) požadovat od regionálních koordinačních center informace;
 - b) provádět inspekce, včetně neohlášených inspekcí, v prostorách regionálních koordinačních center;
 - c) vydávat společná rozhodnutí závazná pro regionální koordinační centra.

3. Regulační orgán působící v členském státě, v němž má sídlo regionální koordinační centrum, má pravomoc ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce regionálnímu koordinačnímu centru pokud neplní své povinnosti vyplývající z této směrnice, z nařízení (EU) 2019/943 nebo z jakýchkoli relevantních právně závazných rozhodnutí regulačního orgánu nebo agentury ACER, nebo navrhnout, aby takové sankce uložil příslušný soud.

Článek 63

Dodržování kodexů sítě a rámcových pokynů

1. Kterýkoli regulační orgán a Komise si mohou vyžádat stanovisko ACER k tomu, zda je rozhodnutí regulačního orgánu v souladu s kodexy sítě a rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v kapitole VII nařízení (EU) 2019/943.
2. ACER poskytne do tří měsíců ode dne přijetí žádosti své stanovisko regulačnímu orgánu, který si je vyžádal, nebo případně Komisi a rovněž regulačnímu orgánu, který dotyčné rozhodnutí přijal.
3. Pokud se regulační orgán, který rozhodnutí přijal, neřídí stanoviskem agentury ACER do čtyř měsíců ode dne, kdy je obdržel, uvědomí o tom ACER Komisi.
4. Kterýkoli regulační orgán může Komisi uvědomit, má-li za to, že rozhodnutí důležité pro přeshraniční obchod přijaté jiným regulačním orgánem není v souladu s kodexy sítě a rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v kapitole VII nařízení (EU) 2019/943, a to do dvou měsíců ode dne tohoto rozhodnutí.
5. Pokud Komise do dvou měsíců poté, co ji uvědomila ACER v souladu s odstavcem 3 nebo regulační orgán v souladu s odstavcem 4, nebo z vlastního podnětu do tří měsíců ode dne rozhodnutí shledá, že dané rozhodnutí určitého regulačního orgánu vyvolává vážné pochybnosti z hlediska jeho souladu s kodexy sítě a rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v kapitole VII nařízení (EU) 2019/943, může Komise rozhodnout o dalším přezkoumání dané věci. V takovém případě vyzve regulační orgán a účastníky řízení před regulačním orgánem, aby předložili vyjádření.

6. Pokud se Komise rozhodla danou věc dále přezkoumat, nejpozději do čtyř měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí vydá konečné rozhodnutí:

- a) nevznášet námitky proti rozhodnutí regulačního orgánu; nebo
- b) vyžadovat, aby dotčený regulační orgán zrušil své rozhodnutí z důvodu nedodržení kodexů sítě a rámcových pokynů.

7. Pokud Komise nepřijala rozhodnutí o dalším přezkoumání dané věci ani konečné rozhodnutí ve lhůtách stanovených v odstavcích 5 a 6, má se za to, že proti rozhodnutí regulačního orgánu nevznesla námitky.

8. Regulační orgán vyhoví rozhodnutí Komise vyžadujícímu zrušení jeho rozhodnutí do dvou měsíců a uvědomí o tom Komisi.

9. Komise má pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 67, kterými tuto směrnici doplní stanovením rámcových pokynů, které podrobně určí postup pro uplatňování tohoto článku.

Článek 64

Vedení záznamů

1. Členské státy vyžadují, aby dodavatelé uchovávali pro potřeby vnitrostátních orgánů, včetně regulačního orgánu, vnitrostátních orgánů pro ochranu hospodářské soutěže a Komise, pro plnění jejich úkolů alespoň po dobu pěti let náležité údaje týkající se všech transakcí podle smluv na dodávky elektřiny a transakcí s deriváty na elektřinu s velkoobchodními zákazníky a provozovateli přenosových soustav.

2. Údaje musí obsahovat podrobnosti o vlastnostech příslušných transakcí, jako například pravidla upravující trvání, dodání a vypořádání, množství, data a časy uskutečnění a ceny transakcí a informace k identifikaci dotčeného velkoobchodního zákazníka, jakož i stanovené podrobnosti o všech nevypořádaných smlouvách na dodávky elektřiny a derivátech na elektřinu.

3. Regulační orgán může rozhodnout, že části těchto informací poskytne účastníkům trhu, ovšem za podmínky, že se nezveřejní informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které se týkají jednotlivých účastníků trhu nebo jednotlivých transakcí. Tento odstavec se nevztahuje na informace o finančních nástrojích, které spadají do oblasti působnosti směrnice 2014/65/EU.

4. Tento článek nezakládá vůči orgánům uvedeným v odstavci 1 další povinnosti pro subjekty spadající do oblasti působnosti směrnice 2014/65/EU.

5. Potřebují-li orgány uvedené v odstavci 1 přístup k údajům, které uchovávají subjekty spadající do oblasti působnosti směrnice 2014/65/EU poskytnou požadované údaje orgánům uvedeným v odstavci 1 orgány příslušné podle uvedené směrnice.

KAPITOLA VIII

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 65

Rovné podmínky

1. Opatření, která mohou členské státy přijmout podle této směrnice za účelem zajištění rovných podmínek, musí být v souladu se Smlouvou o fungování EU, zejména pak s článkem 36 Smlouvy o fungování EU, a právními předpisy Unie.

2. Opatření uvedená v odstavci 1 musí být přiměřená, nediskriminační a transparentní. Tato opatření mohou být uvedena v účinnost pouze po oznámení Komisi a vyžadují její schválení.

3. Komise se k oznámení podle odstavce 2 vyjádří do dvou měsíců od jeho obdržení. Tato lhůta začíná běžet dnem následujícím po obdržení úplných informací. Pokud se Komise v této dvouměsíční lhůtě nevyjádří, má se za to, že vůči oznámeným opatřením nevznesla námitky.

Článek 66

Výjimky

1. Členské státy, které prokáží, že pro provoz jejich malých připojených soustav a malých izolovaných soustav existují vážné obtíže, mohou požádat o výjimky z odpovídajících ustanovení kapitol IV, V a VI a článků 7 a 8;

Malé izolované soustavy a Francie, s ohledem na Korsiku, mohou rovněž požádat o výjimku z článků 4, 5 a 6.

Komise uvědomí členské státy o těchto žádostech před svým rozhodnutím při současném zachování důvěrnosti.

2. Výjimky udělené Komisí a uvedené v odstavci 1 musí být časově omezené a musí se na ně vztahovat podmínky, které mají za cíl posílení hospodářské soutěže na vnitřním trhu a jeho integraci a musí zajistit, že výjimky nebudou bránit přechodu na obnovitelné zdroje energie, vyšší flexibilitě, ukládání energie, elektromobilitě a odezvě strany poptávky.

V případě nejbližších regionů ve smyslu článku 349 Smlouvy o fungování EU, které nemohou být propojeny s unijními trhy s elektřinou, není výjimka časově omezena a vztahují se na ni podmínky s cílem zajistit, aby daná výjimka nebránila přechodu na obnovitelné zdroje energie.

Rozhodnutí o udělení výjimky se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.

3. Článek 43 se nepoužije v případě Kypru, Lucemburska a Malty. Články 6 a 35 se kromě toho nepoužijí v případě Malty a články 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50 a 52 se nepoužijí v případě Kypru.

Pro účely čl. 43 odst. 1 písm. b) nezahrnuje pojem „podnik vykonávající funkci výroby nebo dodávek“ konečné zákazníky vykonávající funkci výroby nebo dodávek elektřiny přímo nebo prostřednictvím podniku, nad nímž vykonávají kontrolu, a to individuálně nebo společně, za předpokladu, že koneční zákazníci, včetně jejich podílů na elektřině vyrobené v kontrolovaném podniku, jsou v ročním průměru čistí spotřebitelé elektřiny a že ekonomická hodnota elektřiny, kterou prodávají třetím osobám, je nepodstatná v poměru k jejich ostatním podnikatelským činnostem.

4. Do dne 1. ledna 2025 nebo do pozdějšího data stanoveného v rozhodnutí podle odstavce 1 tohoto článku se článek 5 nepoužije v případě Kypru a Korsiky.

5. Článek 4 se nepoužije v případě Malty do 5. července 2027. Toto období může být prodlouženo o další dodatečné období nepřesahující osm let. Prodloužení o další dodatečné období se provede rozhodnutím podle odstavce 1.

Článek 67

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 61 odst. 5 a čl. 63 odst. 9 je svěřena Komisi na dobu neurčitou ode dne 4. července 2019.

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 61 odst. 5 a čl. 63 odst. 9 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016.o zdokonalení tvorby právních předpisů

5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 61 odst. 5 a čl. 63 odst. 9 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 68

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výběrem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 69

Sledování, přezkum a podávání zpráv Komisí

1. Komise sleduje a přezkoumává uplatňování této směrnice a předkládá Evropskému parlamentu a Radě zprávu o celkovém pokroku jako přílohu zprávy o stavu energetické unie uvedené v článku 35 nařízení (EU) 2018/1999.
2. Komise do 31. prosince 2025 přezkoumá provádění této směrnice a předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu a případně předloží společně se zprávou či v návaznosti na ni legislativní návrh.

V přezkumu Komise posoudí zejména, zda zákazníci, a to především zranitelní zákazníci nebo zákazníci postižení energetickou chudobou, jsou ustanoveními této směrnice dostatečně chráněni.

Článek 70

Změny směrnice 2012/27/EU

Směrnice 2012/27/EU se mění takto:

- 1) Článek 9 se mění takto:

- a) název se nahrazuje tímto:

„Měření zemního plynu“

- b) v odstavci 1 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„1. Členské státy zajistí, je-li to technicky možné, finančně únosné a úměrné potenciálním úsporám energie, aby byli koneční zákazníci odebírající zemní plyn vybaveni cenově konkurenceschopnými individuálními měřiči, které přesně zobrazují skutečnou spotřebu energie konečného zákazníka a poskytují informace o skutečném čase použití.“

- c) odstavec 2 se mění takto:

- i) návětí se nahrazuje tímto:

„2. Pokud a v rozsahu, v jakém zavedou inteligentní měřicí systémy a inteligentní měřiče pro zemní plyn v souladu se směrnicí 2009/73/ES, členské státy:“

- ii) písmena c) a d) se zrušují“.

2) Článek 10 se mění takto:

a) název se nahrazuje tímto:

„Informace o vyúčtování zemního plynu“;

b) v odstavci 1 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„1. V případě, že koneční zákazníci nemají inteligentní měřiče uvedené ve směrnici 2009/73/ES, členské státy do 31. prosince 2014 zajistí, aby informace o vyúčtování zemního plynu byly v souladu s bodem 1.1 přílohy VII spolehlivé, přesné a založené na skutečné spotřebě, pokud je to technicky proveditelné a ekonomicky odůvodněné.“;

c) v odstavci 2 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„2. Měřiče nainstalované v souladu se směrnicí 2009/73/ES umožňují získávání přesných informací o vyúčtování na základě skutečné spotřeby. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci měli možnost snadného přístupu k doplňujícím informacím o historické spotřebě umožňujícím podrobnou vlastní kontrolu.“.

3) V článku 11 se název nahrazuje tímto:

„Náklady na přístup k informacím o měření a vyúčtování zemního plynu“;

4) V článku 13 se slova „v člancích 7 až 11“ nahrazují slovy „v člancích 7 až 11a“.

5) Článek 15 se mění takto:

a) odstavec 5 se mění takto:

i) první a druhý pododstavec se zrušuje;

ii) třetí pododstavec se nahrazuje tímto:

„Provozovatelé přenosové soustavy a provozovatelé distribučních soustav musí splňovat požadavky stanovené v příloze XII.“

b) odstavec 8 se zrušuje.

6) V příloze VII se název nahrazuje tímto:

„Minimální požadavky na vyúčtování a informace o vyúčtování na základě skutečné spotřeby zemního plynu“.

Článek 71

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s články 2 až 5, čl. 6 odst. 2 a 3, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 2 písm. j) a l), čl. 9 odst. 2, čl. 10 odst. 2 až 12, články 11 až 24, články 26, 28 a 29, články 31 až 34, a 36, čl. 38 odst. 2, články 40 a 42, čl. 46 odst. 2 písm. d), články 51 a 54, články 57 až 59, články 61 až 63, čl. 70 body 1 až 3, bodem 5 písm. b) a bodem 6 a přílohami I až II do 31. prosince 2020. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Členské státy však uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s:

a) čl. 70 bodem 5 písm. a) do 31. prosince 2019;

b) čl. 70 bodem 4 do 25. října 2020.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Musí rovněž obsahovat prohlášení, že odkazy ve stávajících právních a správních předpisech na směrnici nahrazenou touto směrnicí se považují za odkazy na tuto směrnici. Způsob odkazu a znění prohlášení si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 72

Zrušení

Směrnice 2009/72/ES se zrušuje s účinkem ode dne 1. ledna 2021, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůty pro provedení směrnice ve vnitrostátním právu a dne její použitelnosti uvedených v příloze III.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze IV.

Článek 73

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Ustanovení čl. 6 odst. 1, čl. 7 odst. 2 až 5, čl. 8 odst. 1, čl. 8 odst. 2 písm. a) až i) a k) a čl. 8 odst. 3 a 4, čl. 9 odst. 1, 3, 4 a 5, čl. 10 odst. 2 až 10, článků 25, 27, 30, 35 a 37, čl. 38 odst. 1, 3 a 4, článků 39, 41, 43, 44 a 45, čl. 46 odst. 1, čl. 46 odst. 2 písm. a), b) a c) a e) až h), čl. 46 odst. 3 až 6, článků 47 až 50, 52, 53, 55, 56, 60, 64 a 65 se použijí od 1. ledna 2021.

Čl. 70 body 1 až 3, bod 5 písm. b) a bod 6 se použije od 1. ledna 2021.

Čl. 70 bod 5 písm. a) se použije od 1. ledna 2020.

Čl. 70 bod 4 se použije od 26. října 2020.

Článek 74

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 5. června 2019.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
G. CIAMBA

PŘÍLOHA I

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY NA VYÚČTOVÁNÍ A INFORMACE O VYÚČTOVÁNÍ

1. Minimální informace obsažené ve vyúčtování a v informacích o vyúčtování
 - 1.1. Ve vyúčtováních se konečným zákazníkům výrazně sdělují tyto klíčové informace, které jsou zřetelným způsobem odděleny od jiných částí vyúčtování:
 - a) cena k úhradě, a je-li to možné, rozčlenění této ceny a jasná informace o tom, že na všechny zdroje energie se mohou také vztahovat pobídky, které nejsou financovány z odvodů uvedených v podrobném rozčlenění ceny;
 - b) datum splatnosti.
 - 1.2. Ve vyúčtováních a informacích o vyúčtování se konečným zákazníkům výrazně sdělují tyto klíčové informace, které jsou zřetelným způsobem odděleny od jiných částí vyúčtování a informací o vyúčtování:
 - a) spotřeba elektřiny za zúčtovací období;
 - b) název a kontaktní údaje dodavatele, včetně linky podpory pro spotřebitele a e-mailové adresy;
 - c) název sazby;
 - d) případně datum ukončení smlouvy;
 - e) informace o možnosti změny dodavatele a výhodách z toho plynoucích;
 - f) kód konečného zákazníka pro změnu dodavatele nebo jedinečný identifikační kód jeho odběrného místa;
 - g) informace o právech konečného zákazníka ve vztahu k mimosoudnímu urovnání sporu, včetně kontaktních údajů příslušného subjektu podle článku 26.
 - h) jednotné kontaktní místo podle článku 25;
 - i) adresa internetové stránky nebo jiný odkaz na místo, kde lze najít srovnávací nástroje podle článku 14.
 - 1.3. V případech, kdy je vyúčtování založeno na skutečné spotřebě nebo dálkovém odečtu provozovatelem, se ve vyúčtováních a periodických vyúčtováních nebo společně s nimi nebo jako odkaz v nich zpřístupňují konečným zákazníkům tyto informace:
 - a) grafické porovnání aktuální spotřeby elektřiny konečného zákazníka se spotřebou ve stejném období předchozího roku;
 - b) kontaktní údaje spotřebitelských organizací, energetických agentur nebo podobných subjektů, včetně adres internetových stránek, u nichž lze získat informace o dostupných opatřeních ke zvýšení energetické účinnosti u spotřebičů energie;
 - c) srovnání s průměrným normalizovaným nebo referenčním konečným zákazníkem stejné uživatelské kategorie.;
2. Četnost vyúčtování a poskytování informací o vyúčtování:
 - a) vyúčtování na základě skutečné spotřeby se provádí alespoň jednou ročně;
 - b) pokud konečný zákazník nemá nainstalován elektroměr umožňující dálkový odečet provozovatelem nebo pokud se konečný zákazník aktivně rozhodne znemožnit dálkový odečet v souladu s ustanoveními vnitrostátního práva, přesné informace o vyúčtování na základě skutečné spotřeby se konečnému zákazníkovi poskytují alespoň každých šest měsíců nebo na požádání každé tři měsíce nebo v případech, kdy se konečný zákazník rozhodne pro elektronické vyúčtování;

- c) pokud konečný zákazník nemá nainstalován elektroměr umožňující dálkový odečet provozovatelem nebo pokud se konečný zákazník aktivně rozhodne znemožnit dálkový odečet v souladu s ustanoveními vnitrostátního práva, lze povinnosti uvedené v písmenech a) a b) splnit prostřednictvím systému pravidelných vlastních odečtů prováděných konečným zákazníkem, který výsledky těchto odečtů ze svého elektroměru sdělují provozovateli. Pouze v případě, že konečný zákazník neposkytne odečtené údaje z elektroměru za dané účtovací období, lze vyúčtování nebo informace o vyúčtování založit na odhadu spotřeby či na paušální sazbě;
- d) pokud konečný zákazník má elektroměr, který umožňuje dálkový odečet provozovatelem, poskytují se přesné informace o vyúčtování na základě skutečné spotřeby nejméně každý měsíc; tyto informace mohou být zpřístupněny také prostřednictvím internetu a aktualizují se tak často, jak to měřicí zařízení a používané systémy umožňují.

3. Členění ceny účtované zákazníkům

Cena účtovaná zákazníkům je součtem těchto tří složek: složky energie a dodávky, síťové složky (přenos a distribuce) a složky zahrnující daně, odvody a poplatky.

Je-li ve vyúčtováních uváděno členění ceny účtované konečným zákazníkům, použijí se v celé Unii společně definice uvedených tří složek tohoto členění podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1952⁽¹⁾.

4. Přístup k doplňujícím informacím o historické spotřebě

Členské státy vyžadují, aby doplňující informace o historické spotřebě byly v rozsahu, v němž jsou dostupné, na žádost konečného zákazníka zpřístupněny dodavateli nebo poskytovateli služeb, kterého konečný zákazník určí.

Pokud mají koneční zákazníci nainstalovány elektroměry, které umožňují dálkový odečet provozovatelem, musí mít možnost snadného přístupu k doplňujícím informacím o historické spotřebě umožňujícím podrobnou vlastní kontrolu.

Doplňující informace o historické spotřebě zahrnují:

- a) souhrnné údaje za období nejméně uplynulých tří let nebo za období od počátku smlouvy na dodávky elektřiny, je-li toto období kratší, tyto údaje odpovídají intervalům, v nichž byly vytvářeny údaje pro časté vyúčtování, a
- b) podrobné údaje o časovém rozlišení spotřeby v jakýkoli den, týden, měsíc a rok. Tyto údaje jsou konečnému zákazníkovi zpřístupněny bez zbytečné prodlevy prostřednictvím internetu nebo rozhraní elektroměru za období nejméně 24 uplynulých měsíců nebo za období od počátku smlouvy na dodávky elektřiny, je-li toto období kratší.

5. Uvádění zdrojů energie

Dodavatelé uvádějí na fakturách podíl jednotlivých zdrojů energie na elektřině nakupované konečným zákazníkem na základě smlouvy na dodávky elektřiny (uvádění informací na úrovni produktu).

Ve vyúčtováních a periodických vyúčtováních, společně s nimi nebo jako odkaz v nich se konečným zákazníkům poskytují tyto informace:

- a) podíl každého energetického zdroje na celkové skladbě zdrojů energie užitých dodavatelem (na vnitrostátní úrovni, tj. v členském státě, kde byla uzavřena smlouva na dodávky elektřiny, jakož i na úrovni dodavatelského podniku, pokud dodavatel působí ve více členských státech) za předchozí rok srovnatelným způsobem, jenž umožní jednoznačné srovnání;
- b) informace o dopadech na životní prostředí, minimálně s údaji o emisích CO₂ a o radioaktivním odpadu, které vznikly při výrobě elektřiny z celkové skladby zdrojů energie užitých dodavatelem za předchozí rok;

Pokud jde o druhý pododstavec písm. a) ve vztahu k elektřině získané prostřednictvím burzy pro obchodování s elektřinou nebo dovozu od podniku usazeného mimo Unii, lze použít souhrnné číselné údaje poskytnuté touto burzou nebo daným podnikem za předchozí rok.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1952 ze dne 26. října 2016 o evropských statistikách cen zemního plynu a elektřiny a o zrušení směrnice 2008/92/ES (Úř. věst. L 311, 17.11.2016, s. 1).

Pokud jde o uvádění informací o elektřině z vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny, mohou se použít záruky původu vydané podle čl. 14 odst. 10 směrnice 2012/27/EU. Informace o elektřině z obnovitelných zdrojů se uvádějí za pomoci záruk původu s výjimkou případů uvedených v čl. 19 odst. 8 písm. a) a b) směrnice (EU) 2018/2001.

Regulační orgán či jiný příslušný vnitrostátní orgán podnikne nezbytné kroky k tomu, aby zajistil, že informace poskytované dodavateli konečným zákazníkům podle tohoto bodu jsou spolehlivé a jsou poskytovány způsobem umožňujícím jednoznačné srovnání na vnitrostátní úrovni.

PŘÍLOHA II

INTELIGENTNÍ MĚŘICÍ SYSTÉMY

1. Členské státy na svém území zajistí zavedení inteligentních měřicích systémů, které může být podmíněno ekonomickým posouzením všech dlouhodobých nákladů a přínosů pro trh a jednotlivého spotřebitele nebo posouzením toho, jaký způsob inteligentního měření je z hospodářského hlediska nejprůměrnější a nákladově nejefektivnější a jaký harmonogram jejich distribuce je proveditelný.
2. Toto posouzení zohlední metodiku pro analýzu nákladů a přínosů a minimální funkční požadavky pro inteligentní měřicí systémy stanovené v doporučení Komise 2012/148/EU ⁽¹⁾, jakož i nejlepší dostupné technologie k zajištění nejvyšší úrovně kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů.
3. Na základě tohoto posouzení členské státy nebo, pokud tak stanoví daný členský stát, určený příslušný orgán připraví rozvrh, jehož cílem je zavedení inteligentních měřicích systémů až do deseti let. Pokud se zavádění inteligentních měřicích systémů vyhodnotí pozitivně, musí být do sedmi let od data pozitivního posouzení nebo do 1. ledna 2024 v případě těch členských států, které zahájily systematické zavádění inteligentních měřicích systémů před 4. červencem 2019, inteligentními měřicími systémy vybaveno alespoň 80 % konečných zákazníků.

⁽¹⁾ Doporučení Komise 2012/148/EU ze dne 9. března 2012 o přípravách na zavedení inteligentních měřicích systémů (Úř. věst. L 73, 13.3.2012, s. 9).

PŘÍLOHA III

LHŮTY PRO PROVEDENÍ VE VNITROSTÁTNÍM PRÁVU A DEN POUŽITELNOSTI
(PODLE ČLÁNKU 72)

Směrnice	Lhůta pro provedení	Den použitelnosti
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 55)	3. březen 2011	3. září 2009

PŘÍLOHA IV
SROVNÁVACÍ TABULKA

Směrnice 2009/72/ES	Tato směrnice
Článek 1	Článek 1
Článek 2	Článek 2
—	Článek 3
Článek 33 článek 41	Článek 4
—	Článek 5
Článek 32	Článek 6
Článek 34	Článek 7
Článek 7	Článek 8
Článek 8	—
Čl. 3 odst. 1	Čl. 9 odst. 1
Čl. 3 odst. 2	Čl. 9 odst. 2
Čl. 3 odst. 6	Čl. 9 odst. 3
Čl. 3 odst. 15	Čl. 9 odst. 4
Čl. 3 odst. 14	Čl. 9 odst. 5
Čl. 3 odst. 16	—
Čl. 3 odst. 4	Čl. 10 odst. 1
Příloha I bod 1 písm. a)	Článek 10 odst. 2 a 3
Příloha I bod 1 písm. b)	Článek 10 odst.4
Příloha I bod 1 písm. c)	Článek 10 odst.5
Příloha I bod 1 písm. d)	Článek 10 odst.6 a 8
—	Článek 10 odst.7
Příloha I bod 1 písm. f)	Článek 10 odst.9
Příloha I bod 1 písm. g)	Článek 10 odst.10
Článek 3 odst. 7	Článek 10 odst.11
Příloha I bod 1 písm. j)	Článek 10 odst.12
Článek 3 odst. 10	—
Článek 4	—
Článek 5	—
Článek 6	—
—	Článek 11
Čl. 3 odst. 5 písm. a) a příloha I bod 1 písm. e)	Článek 12
—	Článek 13
—	Článek 14
—	Článek 15
—	Článek 16
—	Článek 17
—	Článek 18
Čl. 3 odst. 11	Článek 19 odst. 1
—	Článek 19 odst. 2 až 6

Směrnice 2009/72/ES	Tato směrnice
—	Článek 20
—	Článek 21
—	Článek 22
—	Článek 23
—	Článek 24
Čl. 3 odst. 12	Článek 25
Čl. 3 odst. 13	Článek 26
Čl. 3 odst. 3	Článek 27
Čl. 3 odst. 7	Čl. 28 odst. 1
Čl. 3 odst. 8	Čl. 28 odst. 2
—	Článek 29
Článek 24	Článek 30
Článek 25	Článek 31
—	Článek 32
—	Článek 33
—	Článek 34
Článek 26	Článek 35
—	Článek 36
Článek 27	Článek 37
Článek 28	Článek 38
Článek 29	Článek 39
Článek 12	Článek 40 odst. 1
—	Článek 40 odst. 2 až 8
Článek 16	Článek 41
Článek 23	Článek 42
Článek 9	Článek 43
Článek 13	Článek 44
Článek 14	Článek 45
Článek 17	Článek 46
Článek 18	Článek 47
Článek 19	Článek 48
Článek 20	Článek 49
Článek 21	Článek 50
Článek 22	Článek 51
Článek 10	Článek 52
Článek 11	Článek 53
—	Článek 54
Článek 30	Článek 55
Článek 31	Článek 56
Článek 35	Článek 57
Článek 36	Článek 58

Směrnice 2009/72/ES	Tato směrnice
Čl. 37 odst. 1	Čl. 59 odst. 1
Čl. 37 odst. 2	Čl. 59 odst. 2
Čl. 37 odst. 4	Čl. 59 odst. 3
—	Čl. 59 odst. 4
Čl. 37 odst. 3	Čl. 59 odst. 5
Čl. 37 odst. 5	Čl. 59 odst. 6
Čl. 37 odst. 6	Čl. 59 odst. 7
Čl. 37 odst. 8	—
Čl. 37 odst. 7	Čl. 59 odst. 8
—	Čl. 59 odst. 9
Čl. 37 odst. 9	Čl. 59 odst. 10
Čl. 37 odst. 10	Čl. 60 odst. 1
Čl. 37 odst. 11	Čl. 60 odst. 2
Čl. 37 odst. 12	Čl. 60 odst. 3
Čl. 37 odst. 13	Čl. 60 odst. 4
Čl. 37 odst. 14	Čl. 60 odst. 5
Čl. 37 odst. 15	Čl. 60 odst. 6
Čl. 37 odst. 16	Čl. 60 odst. 7
Čl. 37 odst. 17	Čl. 60 odst. 8
Článek 38	Článek 61
—	Článek 62
Článek 39	Článek 63
Článek 40	Článek 64
Článek 42	—
Článek 43	Článek 65
Článek 44	Článek 66
Článek 45	—
—	Článek 67
Článek 46	Článek 68
Článek 47	Článek 69
—	Článek 70
Článek 49	Článek 71
Článek 48	Článek 72
Článek 50	Článek 73
Článek 51	Článek 74
—	Příloha I body 1 až 4
Čl. 3 odst. 9	Příloha I bod 5
Příloha I bod 2	Příloha II
—	Příloha III
—	Příloha IV

ISSN 1977-0626 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5074 (papírové vydání)

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUCEMBURSKO

CS